PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, PETEK, 30. JANUARJA 1970
LETO XII. – ŠTEVILKA 28 – CENA 50 PAR

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 4. OKTOBRA 1944 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK DRAGO SELIGER
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

PRVA IZDAJA

Delavski svet o tožilčevem pismu (3. stran) — Mik mozganskih trustov (4. stran) — Priloga RTV

V narodnem parku ob jezeru Manyara

Predsednik Tito je prispel včeraj v slikovit nacionalni park — Nenavadno lep sončen dan za ta letni čas

JEZERO MANYARA, 29. jan. (Tanjug). Predsednik Tito z ženo in sodelavci je prispel danes dopoldne k jezeru Manyara, kakih 700 kilometrov severozahodno od Dar Es Salaama, ob meji s Kenijo. V tej slikoviti pokrajini bo predsednik Tito ostal do prihodnjega tedna.

Bil je lep sončen dan, ko je letalo z jugoslovanskimi gosti pristalo na majhnem improviziranem letališču tik ob bregu jezera Manyara, kjer je predsednika Tita, njegovo ženo in druge člane jugoslovanske delegacije toplo pozdravilo vse prebivalstvo naselbine ob tem jezeru. Z letališča, obdanega z bujnim rastlinstvom, akacijami, palmami, oleandri in drugo pestro tropsko vegetacijo, so se gostje napotili k hotelu »Manyara«. Hotel stoji med dvema gričema, ki se dvigata nad razčlenjenimi bregovi jezera. Jezero je postalo dostopno Evropi in ostalemu svetu šele, ko so trije Nemci izkrčili pot od obale Indijskega oceana do Arushe, oddaljene kakih sto kilometrov od jezera. Pozneje so jezero Manyara razglasili za tanzanijski nacionalni park.

Sončno vreme je za januar v teh krajih redkost, saj so tam prav zdaj sredi deževne sezone. Predsednik Tito z ženo se je nastanil v pristavi hotela »Manyara«. V prihodnjih nekaj dneh si bo ogledal ondotni nacionalni park, v katerem živi divjad v prosti naravi, povzpel se bo k žrelu ugaslega ognjenika Ngorongora, razen tega pa bo tudi obiskal politično in upravno središče pokrajine, mesto Arusha, kjer mu pripravlja slovesen sprejem pokrajinsko vodstvo stranke TANU. To mesto z 19.000 prebivalci je prišlo v zgodovino sodobne Tanzanije, ko je vladajoča stranka TANU z »aruško deklaracijo« položila prve temelje in začrtala načela socialistične preobrazbe Tanzanije. Arusha je tudi sedež vzhodnoafriške skupnosti, ki jo sestavljajo Tanzanija, Uganda in Kenija. Mesto Arusha je dobilo to vlogo med drugim tudi zato, ker leži natanko v geografskem središču teh treh vzhodnoafriških držav.

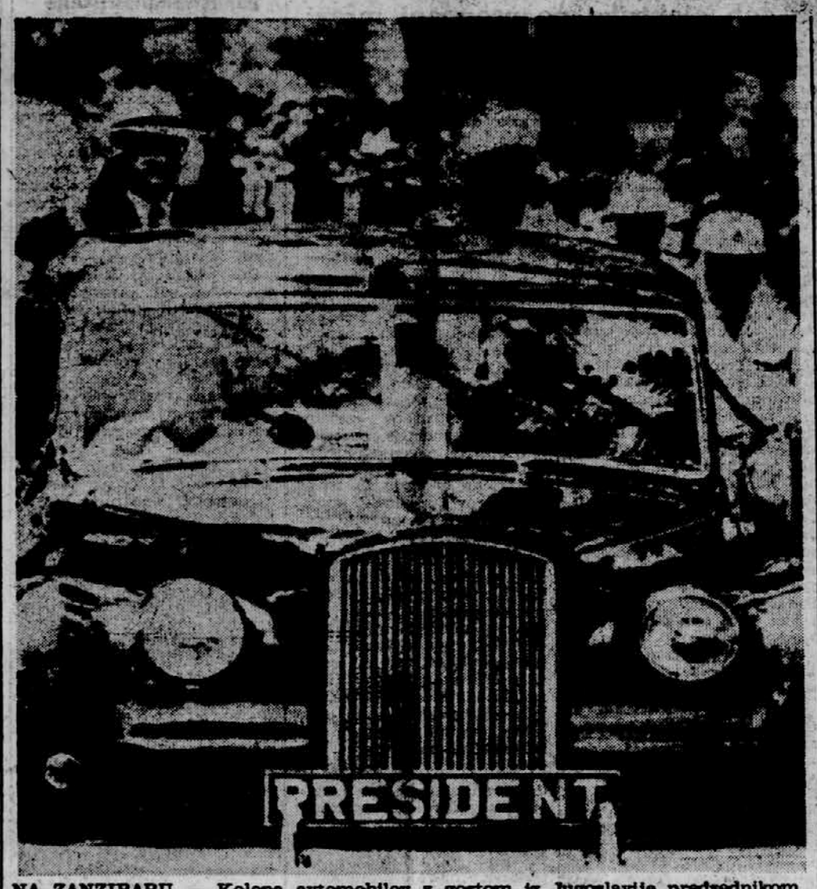

NA ZANZIBARU — Kolona avtomobilov z gostom iz Jugoslavije predsednikom Titom se je med obiskom v Tanzaniji popeljala po cesti okrog otoka. UPI

Važni sklepi ZIS

Višje tarife za prevoz blaga po železnici, dražji tok za gospodinjstva

BEOGRAD, 29. jan. (Tanjug) — Zvezni sekretariat za informacije je objavil sporočilo o včerajšnji seji ZIS, na kateri so obravnavali pereče probleme v železniškem prometu in vprašanja v zvezi z letošnjo elektroenergetsko bilanco.

ZIS je v zvezi s predlogom skupnosti jugoslovanskih železnic sklenil, da se lahko tarife v tovornem železniškem prometu povečajo do 9 odstotkov, skupnosti pa je naročil, naj pred zvišanjem tarif še enkrat prouči posamezne postavke tarifnega sistema. Nato je ZIS sprejel še predlog o 10-odstotnem zvišanju cen električne energije v prenosni mreži s 1. aprilom letos. Podrobnejše poročilo o seji ZIS objavljamo na 2. strani.

Bahr v Moskvi

MOSKVA, 29. jan. (AFP). Državni sekretar v predsedstvu zahodnonemške vlade Egon Bahr se bo danes sešel s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom.

O neuvrščenosti

Svetovni tisk pozorno spremlja pot predsednika Tita po afriških državah

BEOGRAD, 29. jan. (Tanjug) Svetovni tisk pozorno spremlja potovanje predsednika Tita po državah vzhodne in severne Afrike. V teh Titovih obiskih vidi prizadevanje razviti, okrepiti in uskladiti dejavnost neuvrščenih držav pri reševanju sodobnih problemov. Po splošnem mnenju je namen obiska v Tanzaniji in drugih afriških državah tudi pripraviti novo srečanje neuvrščenih »na vrhu«.

Tisk in radijske postaje neuvrščenih držav, posebno afriških, prisojajo Titovemu obisku velik pomen in poudarjajo, da ne gre samo za razvoj dvostranskih odnosov med Jugoslavijo in afriškimi državami, ampak še zlasti za utrditev politike neuvrščenosti.

Finski tisk kakor tudi italijanski listi povezujejo Titov obisk v afriških državah s predlogom, da bi sklicali novo konferenco neuvrščenih. Finski listi med drugim ugotavljajo, da je Tito prvi šef evropske države, ki bo obiskal Sudan in Libijo po revolucionarnih spremembah v teh dveh deželah. Svetovne agencije in tisk širom po svetu poročajo o izredno prisrčnem sprejemu, ki ga je deležen predsednik Tito v Tanzaniji. AFP izraža mnenje, da sta se Tito in Nyerere pogovarjala posebej o stališčih velesil in o uskladitvi stališč majhnih in srednjih držav do svetovnih problemov ter o varnosti Evrope in sveta. Kakor piše »Die Welt«, so neuvrščene države mnenja, da je treba na probleme varnosti gledati globalno, ne pa ločeno. Zahodne agencije poudarjajo Titovo in Nyererovo mnenje, da sveta ni mogoče prepustiti v odločanje samo velesilam. Agencija TASS poudarja, da se Titovi pogovori v Afriki navezujejo predvsem na vlogo neuvrščenih v svetovni politiki.

Okrepiti zaščito

Kairo se pripravlja na izraelske letalske napade – »Mirage« so hoteli tudi ugrabiti

KAIRO, 29. jan. (AFP, UPI, Reuter, DPA). Egiptovske oblasti nameravajo po pogostih izraelskih bombnih napadih na kairska predmestja okrepiti protiletalsko zaščito v glavnem mestu. V torek je padla izraelska bomba v naseljeni del predmestja in povzročila precejšnjo škodo, a v včerajšnjih izraelskih napadih so izgubili življenje trije prebivalci, 12 pa je bilo ranjenih.

V libanonskem tisku izražajo zaskrbljenost zaradi teh izraelskih napadov, obenem pa zahtevajo, da naj Egipt bombardira izraelska mesta. List »Al Dzarida« piše, da je položaj nevarnejši kot junija 1967, »An Nehar« pa meni, da ti bombni napadi pričajo o nervozi izraelskih voditeljev.

Danes je šest izraelskih letal z raketami napadlo dolino Jordana, je izjavil vojaški predstavnik v Amanu.

»Daily Telegraph« pa zatrjuje, da je Izrael nameraval 25. decembra ugrabiti 50 francoskih letal »mirage«, kar so preprečili agenti francoske obveščevalne službe. Letala naj bi ugrabili prav tedaj, ko je iz cherbourške luke na skrivaj izplulo pet topničark, namenjenih v Izrael.

Spet bombe na DRV

52. četverna konferenca četverice o Vietnamu se ni razlikovala od prejšnjih — Problem vojakov v ujetništvu

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 29. jan. (po telefonu). Današnja 52. četverna konferenca o Vietnamu se ni veliko razlikovala od prejšnjih. Morda v tem, da je seji znova prisostvovala šestnja delegacije začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama, ministrica Nguyen Thi Binh, ki je poleg nadaljevanja seznama z imeni žrtev pokola v Son Miyu predložila tudi deklaracijo, s katero je odgovorila na najnovejše navedbe predsednika Nixona v ZDA.

Ambasador Ha Van Lao, ki začasno vodi delegacijo hanojske vlade, je v svoji posebni deklaraciji opozoril na to, da je 28. januarja ameriško letalstvo kljub dogovorom znova bombardiralo nekaj pokrajin severno od 17. vzporednika. »Gre za ponovno hudo vojno dejanje in izrazito provokacijo Nixonove administracije zoper DR Vietnam«.

Šef saigonske delegacije Tham Dang Lam pa je znova načel vprašanje 62 bolnih in ranjenih severnovietnamskih vojakov, ki so v saigonskem vojnem ujetništvu in ki bi jih Saigon rad izročil Hanoju. Še enkrat je hanoiska delegacija zavrnila razpravljanje o tej točki, toda Saigonci so zdaj, pred novoletnim praznikom Tet, to vprašanje, podprto s pismi nekaterih severnovietnamskih ujetnikov, ponovno načeli z očitno težnjo, da bi dokazali navzočnost severnovietnamskih vojakov na jugu. Šef ameriške delegacije Philip Habib je ponovno zahteval vzajemnost pri umiku vseh tujih čet iz Južnega Vietnama.

BOGDAN POGAČNIK

Delegacija za pogajanja z EGS

BEOGRAD, 29. jan. (Tanjug) — Jugoslovanska delegacija pod vodstvom člana ZIS Toma Granfila bo v soboto odpotovala v Bruselj na pogajanja z Evropsko gospodarsko skupnostjo. Delegacija bo imela od 2. do 6. februarja na sedežu EGS sklepna pogajanja o sklenitvi trgovinskega sporazuma med Jugoslavijo in zahodnoevropskim gospodarskim združenjem.

Popit na obisku v Celju

Pogovarjal se je z vodstvom Kovinotehne in političnim aktivom

CELJE, 29. jan. Danes se je v Celju mudil predsednik CK ZKS France Popit in obiskal Kovinotehno ter se z vodstvom podjetja zadržal v daljšem pogovoru.

Ob tej priložnosti je gosta pozdravil direktor Kovinotehne Beno Krivec, ki je spregovoril o resultatih in problemih podjetja ter o njegovem razvojnem programu. Kovinotehna, ki nadaljuje tradicijo celjske železninarske trgovine, bo letos praznovala 160-letnico in je zlasti po osvoboditvi dosegla velik vzpon. Lani je imela že 875 milijonov din prometa in ustvarila za 12 milijonov din akumulacije.

Kot je dejal Beno Krivec, je Kovinotehna danes na 51. mestu v Jugoslaviji in na drugem mestu v Sloveniji. Podjetje nima kakšnih večjih težav z likvidnostjo.

Da bi bili kos povečani zunanjetrgovinski dejavnosti, bi morali med 30 in 40 delavci, ki jih letno na novo zaposlijo, poskrbeti za zadostno število ekonomistov in inženirjev.

Predsednik CK ZKS Franc Popit se je med drugim zanimal za delo organizacije ZK in za odnose komunistov do problemov, ki so jih obravnavali na zadnjih sejah CK, kakor za vsebino sprememb samoupravljanja v luči 15. amandmaja.

Popoldne je imel Franc Popit pogovor s člani komiteja, sekretarji organizacij ZK in ožjim političnim aktivom o uresničevanju stališč Prve seje republiške konference ZKS. Obiskal je tudi železarno v Štorah.

DRAGO HRIBAR

Začasna vlada bo razširjena

Nad Severnim Vietnamom so sestrelili dve ameriški letali

SAIGON, 29. jan. (Reuter, AP, AFP). Radio južnovietnamske osvobodilne fronte je sporočil, da bo začasna revolucionarna vlada razširjena, da bi tako postala bolj reprezentativno telo. Ta vlada, ki je bila ustanovljena 8. junija lani, ima 27. članov.

Nad Severnim Vietnamom so včeraj sestrelili ameriški lovec-bombnik »F-105« in helikopter. V Saigonu so objavili, da so lovec-bombnik z 8-člansko posadko sestrelili, ko je letel vzdož severnovietnamsko-laoške meje. Posadko tega letala je zatem začel iskati helikopter, ki so ga prestregli severnovietnamski lovci MIG in ga sestrelili skupaj s 6-člansko posadko.

Topništvo osvobodilnih sil je minulo noč obstreljevalo 17 ameriško-saigonskih vojaških utrdb, ameriške leteče trdnjave pa so ponoči kar sedemkrat bombardirale položaje osvobodilnih sil blizu kamboške meje.

Južnovietnamska osvobodilna fronta je ostro obsodila ameriško-saigonske enote, ker so oktobra lani ubile 300 civilistov v pokrajini Quang Ngai. Ta pokol so vojaki izvedli v vasi Ngia Thang.

Danes sestanek Brandt-Pompidou

PARIZ, 29. jan. (Tanjug). Zahodnonemški kancler Willy Brandt se bo jutri in pojutrišnjem pogovarjal s predsednikom francoske republike Georgesom Pompidoujem. Novega kanclerja bodo na obisku v Parizu spremljali zunanji minister Walter Scheel in še nekateri člani vlade.

NOVA VLADA — Novi češkoslovaški premier Lubomir Štrougal je predstavil novo vlado predsedniku CSSR Ludviku Svobodi (na sliki). Na plenumu CK KPČ pa so včeraj razpravljali o gospodarski politiki. Bistvo razprave je v tem, da se tudi v gospodarstvu okrepi partijsko vodenje. Telefoto: UPI

Benediktov, stiki z Grčijo in ‚Cavtat'

Kratka tiskovna konferenca v državnem sekretariatu za zunanje zadeve

OD NAŠE BEOGRAJSKE DOPISNICE

BEOGRAD, 29. jan. Današnja kratka tiskovna konferenca v protokolu državnega sekretariata za zunanje zadeve je zajela le tri teme: zanimanje za sprejem tukajšnjega sovjetskega veleposlanika pri predsedniku Titu, poizvedovanje o podrobnostih v zvezi z »afero ‚Cavtat'« ter stanje grško-jugoslovanskih odnosov.

O namenu sprejema veleposlanika Benediktova pri Titu je povpraševal dopisnik AFP. Dragoljub Vujica mu je povedal, da je minilo že nekaj časa odkar je Benediktov zaprosil za ta sprejem. Kar pa zadeva temo obiska je pogovor tekel o zadevi za katere sta zainteresirani obe strani — je bila izmikajoča formulacija s katero si predstavnik DSZZ večkrat pomaga, kadar ne želi biti preveč »zgovoren«.

Drugo vnaprej postavljeno vprašanje dopisnika AFP je glasilo: kakšni so sedanji izgledi za razvoj odnosov med Jugoslavijo in Grčijo, gledano v luči rastočega zanimanja Grčije za razvijanje odnosov z evropskimi socialističnimi državami, zlasti z Albanijo, s katero je sklenila celo trgovinski sporazum?

Dragoljub Vujica mu je odgovoril: v okviru pozornosti, ki jo posvečamo zboljševanju odnosov z vsemi sosednjimi državami, si prizadevamo, da bi se normalno razvijali tudi naši odnosi z Grčijo. Z njo sodelujemo na vseh področjih, za katera obstaja obojestransko zanimanje: vodno gospodarstvo, cestni promet, turizem in seveda gospodarstvo. Lani je na primer dosegla vrednost blagovne izmenjave v obe smeri skoraj 65 milijonov dolarjev. Pričakujemo da se bo to sodelovanje še naprej razvijalo in upamo da se bo tudi prizadevanje grške vlade gibalo v isti smeri.

Dopisnica »Dela« je v zvezi z zgornjim preverjala pravilnost pisanja dela grškega tiska, da so nam atenski vladni krogi poslali predlog o sprejemanju »kodeksa o lepem vedenju med balkanskimi državami«. Toda predstavnik DSZZ je odvrnil, da o celi zadevi ne ve prav ničesar.

Dopisnik »Vjesnika« je zaprosil za potrditev vesti, da je na jugoslovanski ladji »Cavtat« požar, njena posadka pa v italijanskem zaporu obtožena za tihotapljenje cigaret.

Dragoljub Vujica je dejal, da ima doslej na razpolago le agencijske podatke da pa je DSZZ zahteval nujno poročilo od jugoslovanskih diplomatskih predstavnikov v Italiji.

VIDA HREŠČAK

Wilson bo obiskal Sovjetsko zvezo

LONDON, 29. jan. (AFP) Britanski premier Harold Wilson je izjavil v intervjuju za televizijo tik pred odhodom iz Washingtona, da ne izključuje možnosti, da bi kmalu obiskal Sovjetsko zvezo. Dodal je, da mora prej tem s sovjetsko vlado določiti datum obiska.

Kenyatta obdržal svoi položaj

NAIROBI, 29. jan. (Reuter). Danes je bila slovesnost, na kateri so dosedanjega voditelja kenijske države Joma Kenyatto znova razglasili za predsednika republike in vrhovnega poveljnika oboroženih sil za prihodnjih pet let.

Wilson zadovoljen

Anglo-ameriški odnosi trdnejši – Z Nixonom istega mnenja – Poškodba pri padcu

LONDON, 29. jan. (AP, Tanjug). Premier Wilson se je zjutraj iz Washingtona vrnil zadovoljen z dvodnevnimi pogovori; na letališču pa ni dal nobene izjave. Po vseh znamenjih sodeč, pa tudi po Wilsonovih in Nixonovih izjavah ter komentarjih in poročilih je mogoče sklepati, da so »posebni anglo-ameriški odnosi« trdnejši kot kdajkoli po vojni.

Nixon je sprejel Wilsona z vsemi častmi, britanskemu premieru in zunanjemu ministru Stewartu so izkazali redko čast — udeležila sta se seje ameriškega sveta za nacionalno obrambo, na kateri so razpravljali o odnosih med Vzhodom in Zahodom in o evropski varnosti.

Wilson je menil, da bi bila konferenca o evropski varnosti koristna, če bi na njej obravnavali vse probleme evropske varnosti. Glede Srednjega vzhoda sta bila Wilson in Nixon enakega mnenja, da je vzpostaviti mir »hudičevo težko«. Britanija je za popolno prepoved pošiljanja orožja državam Srednjega vzhoda. O Nigeriji sta se Wilson in Nixon strinjala, da je bolje, če se ne letijo kolektivne akcije, temveč raje počakajo, da Lagos zaprosi za pomoč. Wilson je bil mnenja, da britanski izvoz v ZDA ne bo prizadet, o Vietnamu, Rodeziji, nadzorstvu nad oboroževanjem, pa sta bila z ameriškim predsednikom prav tako podobnih mnenj.

Wilson se je sinoči pri padcu v britanskem veleposlaništvu v Washingtonu precej poškodoval.

SOBOTNA PRILOGA

Veljko Vlahović
GIGANT REVOLUCIJE MISLI IN AKCIJE
Ob stoletnici rojstva V. I. Lenina

•

Dr. Svetozar Polič
SODNIK NI IN NE SME BITI URADNIK
Prispevek k razpravi

•

Miran Suštar
JULIUS NYERERE
Portret tedna

•

Taras Kermauner
UVODNO PREMISLJEVANJE
Nagovor novega direktorja SNG

•

Igor Gruden
UTIRANJE POTI NOVEMU OPTIMIZMU
Govori inž. Marcello Spaccini

•

Dr. Bernarda Perc
EGIPTOLOGIJA — VEDA O VISOKI KULTURI STAREGA EGIPTA
K našemu raziskovalnemu delu

•

OBTOŽENE TABLETE
Na pragu velike afere

•

Mirko Eržen
AMERIŠKE GLAVNE CESTE
Kako jih financirajo in gradijo

ZA KONEC TEDNA

Ali je zastoj potreben?

Maloobmejno gospodarsko sodelovanje z Italijo se zadnje čase ne razvija tako kot bi bilo želeti. Analiza rezultatov trgovinske menjave z Italijo po obmejnih sporazumih namreč kaže, da se je lani menjava precej zmanjšala. Pojav seveda ni razveseljiv in tudi ni v skladu z uspešnimi političnimi odnosi med obema državama.

Politični in gospodarski predstavniki z našega obmejnega območja z Italijo poudarjajo, da so bili sporazumi o maloobmejnem gospodarskem sodelovanju sklenjeni z namenom, da bi z njimi kar najbolj omilili posledice, ki jih je povzročila nenormalno potegnjena mejna črta. Temeljni razlogi, ki so privedli do uveljavitve sporazumov, so še vedno pereči. Razen tega pa ni mogoče zanikati, da je obmejno sodelovanje dobilo tudi širši gospodarski pomen. Hkrati pa je postalo aktualno tudi na drugih območjih naše republike in celotne države in se čedalje bolj uveljavlja kot splošno sprejeto in preizkušeno načelo v naših odnosih s sosednjimi državami.

Kje je potem vzrok za nazadovanje? Predstavniki gospodarstva z obmejnega območja zatrjujejo, da je do težav prišlo zaradi administrativnih ukrepov v našem zunanjetrgovinskem in deviznem režimu, ki se uveljavlja tudi v maloobmejnem prometu. Čeprav predstavljajo maloobmejni gospodarski sporazumi specialen režim, veljajo tudi tukaj razni predpisi, ki jih zvezni organi sprejemajo, da bi z njimi reševali vsakokratne splošne probleme naše zunanjetrgovinske menjave. Naivno pa bi bilo pričakovati, da bo svoje obveznosti izpolnjevala druga stran, če mi tega ne delamo. Človek se spričo tega težko ubrani vtisa, da ponekod še vedno gledajo na maloobmejni promet kot na nekakšen privilegij dela obmejnega prebivalstva. Na drugi strani pa je mogoče slišati tudi mnenje, da odgovorni dejavniki v našem maloobmejnem prometu ne poznajo vedno dovolj obstoječih predpisov, kar naj bi bilo tudi vsaj v manjši meri vzrok za težave.

Seveda se z obstoječim stanjem nikakor ne smemo pomiriti. Gre za življenjske interese gospodarstva na obmejnih območjih in za splošno gospodarske interese. Zato se moramo odločno zavzemati, da se bo maloobmejno gospodarsko sodelovanje krepilo. Morali bi še poživiti in popestriti njegove oblike kot to predlagajo gospodarski predstavniki s teh območij. Zlasti pa je treba vztrajati pri zahtevi, ki je bila poudarjena na zadnji seji republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino, da naj namreč vsakokratni veljavni devizni in zunanjetrgovinski režim spoštuje sklenjene posebne meddržavne sporazume.

A. JAVORNIK

ZIS dovolil višje železniške tarife in podražitev elektrike

Namesto predlaganega 15-odstotnega je dovolil 9-odstotno zvišanje splošne ravni tarif v blagovnem prometu, s 1. aprilom pa 10-odstotno povečanje cen elektrike na prenosni mreži

BEOGRAD, 29. jan. (Tanjug). Zvezni sekretariat za informacije je objavil sporočilo o včerajšnji seji zveznega izvršnega sveta, ki jo je vodil predsednik Mitja Ribičič. Sporočilo pravi, da je zvezni izvršni svet obravnaval aktualne probleme železniškega prometa in nekatera vprašanja v zvezi z letošnjo elektroenergetsko bilanco. Na seji so bili tudi predstavniki vseh republiških in pokrajinskih izvršnih svetov.

V poročilu zveznega sekretariata za informacije je zatem rečeno:

»Zvezni izvršni svet je sprejel predlog, da se začne uporabljati nov tarifni sistem, ki temelji na stroškovnem načelu. Predložila ga je skupnost jugoslovanskih železnic. Zvezni izvršni svet ni sprejel predloga skupnosti jugoslovanskih železnic o povečanju splošne ravni tarif v blagovnem železniškem prometu za 15 odst., ampak je sklenil, da se te tarife lahko povečajo do 9 odstotkov.

Ko je zvezni izvršni svet sprejel ta predlog, je upošteval stališče skupnosti jugoslovanskih železnic in železniško-transportnih podjetij, da bodo tudi v okviru novega tarifnega sistema dajale komercialne olajšave, zlasti v tistih primerih, ko bi se znatno povečali stroški prevoza za posamezne vrste blaga ali na posameznih progah.«

Na seji so dalje sklenili, da mora skupnost jugoslovanskih železnic pred začetkom uporabe novega tarifnega sistema še enkrat proučiti posameznih vrst blaga, ki bi jih ma in upoštevati pripombe glede neenakega tretmana posameznih vrst blaga, ki bi jih morali načelno enako obravnavati, kot tudi pripombe, ki se nanašajo na učinek povečanja tarif na posameznih progah.

Posebej so opozorili, da se te pripombe nanašajo na tarife za prevoz premoga.

Z namenom, da se izboljša ekonomski položaj železniško-transportnih podjetij in ustvarijo možnosti za uspešnejše izvajanje programa modernizacije, meni zvezni izvršni svet, da bi bilo koristno, da podjetja ne bi letos plačevala prispevka na osebni dohodek. Oposorili so, da bi bilo najustrezneje, da bi socialistične republike sprejele predpise o tem. S tem bi hkrati v skladu z zakonskimi predpisi ukinili tudi obveznost plačevanja zveznega prispevka na osebne dohodke.

Na seji so dalje sklenili, da je treba možnosti, da železniško-transportna podjetja ne bi plačevala obresti na poslovni sklad, proučiti v okviru bližnje razprave o izvenproračunski bilanci federacije za to leto.

Zvezni skupščini bodo predlagali spremembe ustreznega zakona po katerih železniško-transportnim podjetjem ne bo treba položiti garantnega pologa za investicije, s tem da ta sredstva uporabijo za izvajanje odjega programa modernizacije železnic.

Zvezni izvršni svet je sprejel sklep, po katerem tuji krediti, ki se uporabljajo za uresničevanje programa modernizacije jugoslovanskih železnic, ne bodo bremenili določenega kreditnega potencisla pooblaščenih bank. S tem sklepom se olajšuje uporaba tujih kreditov za program modernizacije železnic.

Z namenom, da se pospeši postopek odpravljanja nerentabilnih prog, bodo zvezni skupščini predlagali spremembe in dopolnitve zakona o organizaciji jugoslovanskih železnic.

Zvezni izvršni svet je proučil tudi nekatera vprašanja v zvezi z nakupom železniških tovornih vagonov v tem letu kot tudi v prihodnje. Svet je sklenil, da se zagotovi postopen nakup vagonov. Pri tem se računa na nakup vagonov iz domače proizvodnje kot tudi na ustrezne nakupe iz uvoza.

Zvezni izvršni svet je nato obravnaval elektroenergetsko bilanco za leto 1970 ter predloge skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva in koordinacijskega odbora elektrodistribucije o povečanju cen električne energije. Sklenil je, da se s popravkom cen električne energije zagotovijo rezerve električne energije, predvidene v elektroenergetski bilanci, vendar se je treba pri tem izogniti povečanju proizvodnih stroškov v gospodarstvu. Cene se lahko popravijo samo v skladu s težnjami resolucije zvezne skupščine o temeljih družbeno gospodarske politike v tem letu. Hkrati so oposorili, da se s tem ne prejudicirajo kompleksne rešitve na področju elektro gospodarstva, ki bodo sledile kasneje v skladu s sklepi zvezne skupščine.

Na podlagi tega stališča je zvezni izvršni svet sprejel odlok, po katerem se bodo cene električne energije na prenosni mreži povečale s 1. aprilom za 10 odst.

Zaradi ugodnejšega režima potrošnje in prilagajanja možnostim dobaviteljev bodo elektrogospodarska podjetja, ki se ukvarjajo s prenosom in prodajo električne energije, dajala bonifikacije v znesku tega povečanja potrošnikom na prenosni mreži. To bo urejeno s kupoprodajnimi pogodbami med temi podjetji in potrošniki za to leto. O tem bo skupnost jugoslovanskega elektrogospodarstva sprejela poseben sklep.

S sklepi zveznega izvršnega sveta je določeno, da se morajo sredstva, pridobljena s povečanjem cene električne energije na prenosni mreži, izločiti v rezervni sklad podjetij, ki se ukvarjajo s prenosom in prodajo električne energije, in uporabiti namensko za zagotovitev večje stopnje varnosti v preskrbi potrošnikov z električno energijo.

Podjetja za distribucijo električne energije lahko povečajo tarifne postavke za potrošnike na nizki napetosti (gospodinjstva, trgovina, gostinstvo, poslovni in drugi prostori) s 1. aprilom letos v znesku, ki ustreza povečanju stroškov nakupa električne energije, nastalem s povečanjem cen na prenosni mreži. Menijo, da se bo električna energija za te potrošnike v Jugoslaviji podrašila povprečno za 2,19 par pri kilovatu.

Zvezni izvršni svet je obravnaval tudi nekatera vprašanja v zvezi z gradnjo elektroenergetskih objektov. Pri tem je menil, da morajo vsi udeleženci v financiranju gradnje objektov, ki sodijo v elektroenergetsko bilanco za leto 1970, storiti vse, da v skladu s predvideno dinamiko gradnje zagotove potrebna finančna sredstva.

Sprejeti ukrepi, so poudarili na včerajšnji seji, morajo zagotoviti zanesljivejšo in kakovostnejšo preskrbo potrošnikov z električno energijo. K uresničitvi teh postavk morajo prispevati pogodbe med elektrogospodarskimi podjetji in potrošniki. V teh pogodbah naj bi se trdneje določile obojestranske obveznosti o dobavi električne energije.

Na koncu je ZIS sklenil, da bo na prihodnji seji obravnaval predlog o ratifikaciji pogodbe o neširjenju jedrskega orožja.«

Dvojno slavje v TAM

Proslavili so 20-letnico samoupravljanja in končanje rekonstrukcije

MARIBOR, 29. jan. — Danes je delovni kolektiv mariborske tovarne avtomobilov proslavil 20. obletnico uvedbe delavskega samoupravljanja in dokončanje sedanje faze rekonstrukcije podjetja. Svečane seje delavskega sveta so se udeležili tudi predsednik republiške gospodarske zbornice Leopold Krese, predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij Maribora.

Predsednik DS Miloš Škerget je na seji orisal zgodovinski razvoj delavskega samoupravljanja v TAM in opozoril na uspehe, ki jih je podjetje doseglo v tem času, nato pa so izročili priznanja in spominska darila več samoupravljalcem za njihova prizadevanja pri razvijanju samouprave.

Po seji delavskega sveta je bil zbor kolektiva v novi karosernici. Generalni direktor inž. Stojan Perhavc je ob zaključku rekonstrukcije podjetja iz kredita Mednarodne banke za obnovo in razvoj dejal, da je podjetje v letih 1968 in 1969 razen tega kredita namenilo še 40 milijonov dinarjev za investicije. Skupaj so kupili 94 novih strojev. Inž. Perhavc je izročil priznanja članom kolektiva, ki so se najbolj izkazali pri rekonstrukciji in modernizaciji podjetja.

Nato je predsednik republiške gospodarske zbornice Leopold Krese s pritiskom na gumb vključil v obratovanje 1000 tonsko stiskalnico, ki je zadnji stroj v tej stopnji rekonstrukcije podjetja.

MARJAN KOS

Pojasnilo

V včerajšnjem Delu bi se v poročilu »Razprava o odnosih z Avstrijo« moralo pravilno glasiti, da sta sodelovala v razpravi predstavnika Slavističnega društva dr. Joža Mahnič in docent dr. Jože Toporišič.

V Sloveniji tok 2,54 par dražji

Električni tok za gospodinjstva se bo najbolj podražil v Makedoniji in Sloveniji

BEOGRAD, 29. jan. (Tanjug). Generalni direktor skupnosti jugoslovanskega elektro gospodarstva Lazar Ljubiša je podrobneje pojasnil sklep ZIS o podražitvi električne energije za gospodinjstva; tok se bo podražil povprečno za 2.19 par pri kilovatni uri v vsej državi, po posameznih republikah pa takole: v Črni gori za 1.60 par, na Hrvatskem za 2.03 par, v BiH za 2,09 par, v Srbiji za 2,11, v Sloveniji za 2,54 in v Makedoniji za 3.33 par. Višje cene po republikah so določili glede na dosedanje cene in porabo energije.

Nove cene elektrike bodo veljale tudi za drobne obrtnike in manjša gostišča oziroma za vse potrošnike, ki so vključeni v nizkonapetostno omrežje. Kot je pojasnil Lazar Ljubiša, bodo s podražitvijo zbrali dodatna sredstva za kritje večjih stroškov, ki jih bo imelo elektrogospodarstvo, da bo zagotovilo večjo sigurnost pri preskrbi potrošnikov s tokom.

Novinarjem so tudi povedali, da je ZIS pri sprejemanju sklepa o podražitvi elektrike vztrajal pri stališču, da se s to korekcijo cen rešijo le vprašanja v zvezi z zagotovitvijo rezerv, predvidenih v letošnji elektroenergetski bilanci, ne pa tudi gospodarski položaj te veje. ZIS je, upoštevaje vse to, zadolžil elektrogospodarska podjetja, da sredstva, ki jih bodo zbrali s podražitvijo toka, odvajajo v rezervne sklade in uporabljajo zgolj namensko — za zagotovitev večje sigurnosti pri preskrbi potrošnikov z energijo. Obenem so skupščini skupnosti jugoslovanskega elektro gospodarstva zadali tudi nalogo, da predloži pravilnik o uporabi teh sredstev.

Na seji ZIS so tudi poudarili, kot je dejal Lazar Ljubiša, da so se s to korekcijo cen pravzaprav izognili zvišanju stroškov proizvodnje v gospodarstvu in da s tem sklepom ne bodo prejudicirali kompleksnih rešitev za elektro gospodarstvo, ki bodo morda o tej veji sledile po razpravi v zvezni skupščini.

Diploma za dr. Papa

PARIZ 29. jan. (Tanjug). — Profesorju dr. Isidorju Papu, generalpodpolkovniku JLA, so včeraj slovesno izročili diplomo člana francoske akademije za kirurgijo. Na svečani seji mu je diplomo izročil predsednik akademije André Sicard. Slovesnosti na akademiji so se udeležili zastopniki francoske vlade, pariške občine in diplomatskega zbora, med njimi jugoslovanski veleposlanik v Franciji Ivo Vejvoda. Adré Sicard je potem priredil sprejem na čast Isidorju Papu in drugim novim članom akademije za kirurgijo.

Zbor narodov podprl sindikate

Izvajanje 15. ustavnega amandmaja bo proučila ustavna komisija zvezne skupščine — Poslanci sprejeli več zakonskih predpisov in osnutkov zakonov

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 29. jan. Zbor narodov zvezne skupščine je imel za današnjo sejo 19 točk dnevnega reda in odgovore na nekatera zelo tehtna poslanska vprašanja. Po krajši razpravi o ustavnem amandmaju 15 je zbor narodov sprejel sklep, s katerim podpira pobudo Zveze sindikatov Jugoslavije in nalaga skupni ustavni komisiji zvezne skupščine, da prouči vprašanja v zvezi z uresničevanjem samoupravljanja ter predloži zvezni skupščini predlog dokumenta. Zatem je sprejel več zakonskih predpisov in osnutkov zakonov.

Na začetku seje je zbor narodov poslušal odgovor zveznega sekretarja za gospodarstvo dr. Borivoja Jelića na vprašanje poslanca Milana Pantića o tem, kako je z elektroenergetsko bilanco. Borivoje Jelić je najprej obvestil poslance, da je skupnost jugoslovanskega elektro gospodarstva sprejela energetsko bilanco za leto 1970 in da so sklenjene vse medsebojne pogodbe med elektrogospodarskimi podjetji. Za zagotovitev bilance pa je skupnost zahtevala zvišanje cen v prenosnem omrežju za 12 odstotkov. ZIS ni mogel v celoti sprejeti tega predloga, strinjal pa se je s tem, da se cena zviša za okrog 10 odstotkov oziroma v povprečju za dva stara dinarja za gospodinjstva in druge odjemalce toka nizke napetosti.

Poslanec iz Vojvodine Danilo Kekić je postavil vprašanje, ki se je nanašalo na živinorejo in stabilizacijo cen mesa in mesnih izdelkov. Zvezni sekretar za gospodarstvo Jelić je rekel, da je eden bistveno važnih ukrepov za stabilizacijo živinorejske proizvodnje dogovarjanje in sklepanje pogodb med delovnimi organizacijami, posebno prek sklada, ki so ga ustanovile. Takšno sklepanje pogodb naj se razširi ne samo na del živinorejske proizvodnje, namenjene za izvoz, ampak tudi za notranje tržišče.

Zbor narodov je potem razpravljal o uveljavitvi amandmaja 15 in problematiki, ki jo je sprožil ta amandma. V razpravo so posegli dr. Blaga Petroška, dr. Leon Geršković, Danilo Kekić in Esad Cerić.

Predsednik skupščinske zakonodajnopravne komisije dr. Leon Geršković meni, da samoupravljanje ni v krizi, je pa na taki stopnji razvoja, ki terja, da preučijo njegove temelje, da napravijo korak naprej pri uresničevanju ustavnih načel. Sodobnemu razvoju proizvajalnih sil ne ustrezajo ne dosedanji institucionalni ukrepi ne pravni temelji samoupravljanja.

Po Gerškovićevem mnenju sedanji večinski sistem ustanavljanja in vzpostavljanja organov samoupravljanja ne ustreza še zlasti velikim integriranim delovnim organizacijam, ker se v njih neposredna samouprava čedalje bolj oddaljuje od delavcev. Zato je treba ustvarjati druge oblike, s katerimi se bodo okrepile temeljne samoupravne pravice slehernega delavca. Geršković je rekel, da bi bilo treba sprejeti skupščinsko resolucijo, s kodifikacijo in revizijo zakonov pa postaviti trdnejše pravne temelje samoupravljanja.

Poslanec Danilo Kekić je predlagal, naj bi po skupščinski razpravi pripravili sporočilo, v katerem bi opozorili na dileme v zvezi z uveljavljanjem ustavnega amandmaja in natančno pojasnili njegovo bistvo. Meni, da takšno sporočilo trenutno zadostuje, resolucijo pa naj bi sprejeli po širši razpravi o razvoju samoupravljanja. Na koncu je dejal, naj bi zvezna skupščina praktično pretehtala svoje metode dela. Menil je namreč, da se v delu skupščine kažejo hude pomanjkljivosti. Skupščina dejansko najpogosteje izpoljnuje svoje programe samo v tem, da sprejema sklepe, zakone in druge akte, ne »zasleduje« pa njih izvajanja. To se je primerilo tudi s 15. ustavnim amandmajem.

Zamisel, naj bi skupščina sprejela le sporočilo o ustavnem amandmaju, je podprl tudi poslanec Esad Cerić. Zastran problematike, ki jo je sprožil 15. ustavni amandma, je rekel, da položaj ni vznemirljiv. Vsekakor je treba zavrniti mnenja, da je amandma »kriv za vse«, zlasti pa mnenja, da je protiustaven.

Cerić je ugovarjal načinu pavšalnih ocen, političnega etiketiranja in umetnega nasprotovanja tehnične inteligence in samoupravljanja. Proti birokratizmu ni cepljen nihče, je rekel. Birokratizem se lahko pokaže povsod, kjer se odloča o presežku dela. Prav tako moramo bolj spremljati prakso in povzemati določene nauke. Za to se mora vsekakor zavzeti in sodelovati tudi zvezna skupščina, pa ne samo ona.

V nadaljevanju dela je zbor narodov sprejel predlog orientacijskega načrta o reviziji in kodifikaciji zvezne zakonodaje, sprejel je spremembe in dopolnitve temeljnega zakona o organizaciji in financiranju zaposlovanja in zakon o odobravanju regresa zvezni direkciji za rezerve živil. Sprejel je tudi osnutke zakona o carinski službi, o dopolnitvi zakona o izdaji novih bankovcev in kovancev in zakona o dopolnitvi zakona o zveznih prispevkih iz osebnih dohodkov občanov.

Zbor je potem v načelu sprejel osnutek zakona, ki naj ustvari pravne možnosti, da bi državni in zvezni sekretariati imenovali še po enega podsekretarja. Ti novi funkcionarji bi organizirali posle, ki izvirajo iz odnosov in obveznosti posameznih sekretariatov nasproti zvezni skupščini.

Na koncu dopoldanske seje, ki se je končala malo pred 14. uro, je zbor potrdil tudi predlog, da bi sprejeli zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku.

Na popoldanski seji je zbor narodov sprejel predloge za sprejetje predpisov o dopolnitvi zakona o prometu blaga in storitev s tujino, o osnovnem zakonu o sredstvih za stanovanjsko gradnjo in o spremembah in dopolnitvah zakona o letalskem prometu.

Na koncu je sprejel še sklep o izvolitvi predsednika in članov skupne komisije zbora narodov, družbenopolitičnega in socialnozdravstvenega zbora za vprašanja borcev in vojaških vojnih invalidov, pa tudi sklep o spremembi sestave skupnih komisij za kodifikacijo in revizijo zveznih zakonov.

ZDRAVKO ILIĆ

Pripombe so upoštevane

Osnutek temeljnega zakona o družbenem planiranju je sad našega dosedanjega znanja in spoznanja, največ, kar smo zdaj sposobni storiti

LJUBLJANA, 29. jan. Vse poglavitne pripombe, ki so jih bili člani komisije republiškega in gospodarskega zbora za revizijo zakonov s področja družbenega planiranja in delitve družbenega proizvoda povedali na predlog za izdajo zakona o družbenem planiranju, so upoštevane v osnutku zakona.

To je tudi temeljna ugotovitev, ki so jo izrazili na današnji seji komisije, ko so obravnavali osnutek zveznega temeljnega zakona o družbenem planiranju. Poglavitne pripombe pa so bile štiri: da mora biti zakon indikativen, da ni dovolj jasno opredeljena funkcija posameznih nosilcev planiranja. Prav tako je premalo določno opredeljena institucija samoupravnega dogovarjanja. In končno, da bi bilo treba institucijo ugovora bolj precizirati. V osnutku so vse te štiri pripombe upoštevane in pomeni sedanje besedilo zakona velik napredek zlasti glede tega, kako postaviti družbeno planiranje v samoupravnem sistemu.

Komisija meni, da je po skoraj desetletnih razpravah dozorel čas, ko naj bi v zakonu oblikovali tisto, do česar smo se v naši družbi glede planiranja dokopali in spoznali, da pa seveda vsega naenkrat najbrž niti nismo sposobni rešiti, saj v Jugoslaviji prasaprav šele utiramo pota, tako teoretično kot tudi praktično, kakšno naj bi bilo planiranje v družbi, ki temelji na samoupravljanju in v kateri naj bi bili neposredni proizvajalci nosilci odločitev glede razširjene reprodukcije.

Bolje je torej uzakoniti tisto, do koder je že seglo naše znanje in spoznanje ter nato sistem planiranja na tej podlagi graditi naprej, kot pa čakati, da bo »vse jasno«, kar navsezadnje nikdar niti ne bo. Komisija se je tudi strinjala s tem, naj bi bil to temeljni zakon in ne splošni, v tistem delu, ki govori o pristojnosti federacije, pa bo itak imel značaj popolnega zakona.

Naj navedemo samo en primer, v kakšnih težavah so se znašli sestavljalci osnutka. Eden izmed razpravljalcev je postavil vprašanje, kako bi se po novem zakonu izognili podvojevanju zmogljivosti. Ali je glede tega dovolj, če je funkcija plana le usmerjevalna? Soglašali so, da je v osnutku vsebovana rešitev v sedanjih razmerah edino možna. Družbenopolitična skupnost ne odloča arbitrarno, ampak opredeli svoje stališče na podlagi strokovnih in znanstvenih mnenj ter po poprejšnjem zaslišanju asociacije. Kaj več na investicijske odločitve ni mogoče vplivati. Meril zanje pa v zakonu niti ni mogoče predpisati, saj so odvisne od raznih okoliščin.

Eno je merilo individualne rentabilnosti investicije, ki pa ni absolutno, z narodnogospodarskih vidikov je lahko investicija zgrešena, četudi je izkazana individualna rentabilnost.

Tako gre ob upoštevanju različnih dejavnikov dostikrat za politično odločitev. Že v osnutku pa je drugim, ki jih taka investicija prizadeva, dana možnost ugovora, ki pa seveda ne more biti odločilen. Nemara pa bi težko pričakovali, da bi z zakonom o družbenem planiranju oblikovali mehanizem, ki bi že sam po sebi preprečeval podvojevanje zmogljivosti. Glede tega je odločilen gospodarski sistem, ki take stvari dopušča, jih celo spodbuja, ali pa preprečuje. Rešitev je torej drugje, ne pa v zakonu o družbenem planiranju.

To je seveda le en primer, kakšne težave je bilo treba premagovati pri oblikovanju zakonskega besedila. Komisija je osnutek zakona obravnavala tudi v podrobnostih ter po svojih močeh prispevala k odpravi nejasnosti in pomanjkljivosti. Posebej pa se je ustavila ob pristojnostih federacije na področju družbenega planiranja, ki so po njenem mnenju v marsičem preširoke.

VLADO JARC

lesnina
POHIŠTVO

Pisma bralcev

Kako sem ob TV sprejemniku čakal novo leto

Oglašam se, da bi izrazil nerazpoloženje, ki ga je med Belokranjci ob, samem začetku novega desetletja sprožila naša RTV. Belokranjcem osvetljuje okno v svet pretvornik na Mirni gori. Dolgo smo čakali, da smo ga dobili; v letih, odkar deluje, smo velikokrat preživeli marsikakšno okvaro; pa smo se tolažili, češ tovarišii s televizije so tudi ljudje, tiste vesti, za katere smo z okvarami prikrajšani, pa tako ali tako lahko slišimo po radiu. Končno je tu še časopis. Kar pa se zabave tiče, smo odšli v kino ali v prijetno družbo na pogovor in omenili tudi pokvarjeni pretvornik; potem, ko je pretvornik zopet dekal, pa smo na vse pozabili. Zdaj pa se oglašam, kajti prepričan sem, da tega, kar so nam lani in letos RTV-jevci zagodli, ne bomo tako kmalu pozabili.

No, jaz sem pač človek, ki se s svojimi leti bliža Abrahamu, zato mi ni do hrupnih zabav v gostilnah. Tako sem sklenil, da bom 1970 leto dočakal ob reševanju RTV križanke. Kdo bi sploh pomislil, da bom za to skromno zabavo prikrajšan. Tako sem sedel na kavč in gledal saksofonista Nathana Davisa, sliko na ekranu sem izostril, da bi bilo čakanje novega leta kar se da prijetno. Kar nenadoma pa me kot strela prešine čuden zvok iz evočnika mojega TV aparata, slika ogabno počrni in z ekrana se mi spakujejo z nekaj svetlimi obrisi popačene, mrtvaškim glavam podobne spake. No, mislil sem, saj to ne bo dolgo trajalo, okvaro bodo popravili. V tem upanju bi skoraj dočakal Novo leto, pa ga nisem, ker sem dobil glavobol ob gledanju črno (brez belega) pobarvanega novoletnega TV sporeda. Pa smo si mrko zaželeli srečo v novem letu in zaspali, vsi zlovoljni. Ko se človek zbudi, se mu zdi svet lepši, in dejal sem si, češ saj nič ne de, spored bodo ponovili. Prižgem televizor — in spet sem padel v silovito slabo voljo. In tako smo se Belokranjci tudi na Novega leta dan lepo pod nosom obrisali za televizijsko zabavo.

Pretvornik je začel spet delati šele v petek, 2. januarja 1970 zvečer.

Ko sem, kolikor mogoče milo opisal svoje pričakovanje Novega leta ob TV sprejemniku, sem verjetno vsaj približno zadel razpoloženje mnogih ljudi v Beli krajini. Ne zdi se mi čudno, da smo se spraševali, čemu plačujemo RTV. Ne samo da ne dobimo sporeda, ki ga pričakujemo — ne, še celo na Novo leto smo brez njega! Naj bo kakorkoli že, menimo, da bi RTV vsaj ob takšnih priložnostih (kot je n. pr. novoletno praznovanje) lahko zagotovila normalno delovanje naprav.

Glede na to, da je, kar je, pričakujemo, da se bo RTV vsaj opravičila.

JOŽE ŠTRAJN,
Črnomelj,
Pod smreko 2

PRIPIS UREDNIŠTVA

Podobno pismo nam je pisala tudi tovarišica Angelca Kvas iz Črnomlja, Belokranjska 14. Piše, da lani v Beli krajini kakih 47-krat niso mogli gledati televizijskih oddaj. Proti koncu decembra so bili 4—5 dni brez oddaj; nato je bilo dva dni v redu itd. Na staro leto je v redu tekla oddaja le do 19.30, potem pa tri dni ni bilo nič. Pričakuje, da RTV Ljubljana pove, če namerava popraviti in usposobiti pretvornik na Mirni gori.

ODGOVOR

Za izpad TV pretvornika na Mirni gori ob tako pomembnem času, kot je novo leto, se opravičujemo. Povedati moramo, da v Sloveniji obratuje in posreduje televizijski program 68 TV pretvornikov. Za novo leto je izpadel le pretvornik na Mirni gori. Povedati tudi moramo, da pretvornik na Mirni gori še zdaleč ne obratuje pod normalnimi pogoji. Prepričani smo, da je v celotni mreži pretvornikov izpad enega pretvornika opravičljiv. Okvara na pretvorniku je bila taka, da je bilo potrebno daljše opazovanje, zato je tudi odprava napake bila dolgotrajnejša. Opozorili bi radi, da pretežni del gledalcev v Beli krajini lahko sprejema televizijski program na 3. kanalu, seveda je za to potrebna posebna antena. Če bi bili gledalci s tega področja na to možnost opozorjeni, bi precejšen del negodovanja odpadel. Žal pa nam še do danes ob omejenih možnostih ni uspelo z meritvami natančno preveriti sprejem na 3. kanalu v Beli Krajini, zato tudi rezultatov nismo mogli objaviti.

Še enkrat se za prekinitev programa zaradi pretvornika na Mirni gori opravičujemo.

S tovariškimi pozdravi!
PETER MORI, dipl. ing.,
tehnični direktor
RTV Ljubljana

Odgovori na vprašanja

Stanovanjska odpoved

P. N. — Mož, ki je dobil stanovanje od podjetja, pri katerem je bil zaposlen, je umrl. Ali vam res lahko podjetje odpove stanovanje?

ODGOVOR: Po 63. členu zakona o stanovanjskih razmerjih stanodajalec v primeru, če je delovno razmerje imetnika stanovanjske pravice, ki je dobil stanovanje glede na delovno razmerje s stanodajalcem, ne more odpovedati stanovanjske pogodbe družinskemu članu gospodinjstva, na katerega je prišla stanovanjska pravica. Taka odpoved je dopustna samo izjemoma, in sicer samo, če namerava stanodajalec oddati to stanovanje komu drugemu, ki je z njim v delovnem razmerju, in samo zaradi tega, ker je to stanovanje blizu njegovega delovnega mesta in zato zanj primerno. Pa tudi v takem primeru se sodba, s katero se ugodi odpovedi stanovanjske pogodbe, ne sme izdati, preden se ne ugotovi, da je stanodajalec preskrbel družinskim članom gospodinjstva umrlega imetnika stanovanjske pravice drugo primerno stanovanje v istem kraju in položil znesek, ki je potreben za selitvene stroške.

Povečanje pokojnine

N. G. — Uveljavili ste predčasno starostno pokojnino. Ali vam res kot borcu NOV od l. 1944 ne gre 30 % povečanje pokojnine?

Odgovor: Po izrečni določbi 75. člena temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju se borcu NOV, ki je stopil v narodnoosvobodilni boj 9. 9. 1943 ali pozneje in uveljavi predčasno pokojnino, ta pokojnina ne poveča za odstotke iz 73. člena navedenega zakona. Zato tudi vi kot borec NOV od l. 1944 niste upravičeni do 30 % povečanja pokojnine po 73. členu zakona.

Kupon za pravno posvetovalnico „DELA"

SLOVENIJALES
vam v svojih trgovinah s pohištvom zagotavlja pomoč arhitekta svetovalca pri izbiri

Kako je z letošnjim povečanjem pokojnin

Nekaj pojasnil na pisma upokojencev — Precej upokojencev bo predvidoma dobilo višje pokojnine in razliko za nazaj ob izplačilu pokojnin za marec

Od upokojencev smo prejeli precej pisem, iz katerih vidimo, da posamezniki niso dobro razumeli, kako bo z letošnjim povečanjem pokojnin. Če bi bili predpisi preprosti, in če bi se, denimo, vse pokojnine enako povečale, potem tudi razlaganje ne bi bilo težavno in bi bralci zlahka razumeli, kakšno bo povečanje pokojnin. Toda predpisi so taki, da zelo veliko stvari vpliva na to, kako se pokojnina poveča in ker gre tu za točno poročanje o pravnih zadevah, tudi razlaga o zapletenih predpisih ne more biti kar najpreprostejša, pa če si to še tako želimo.

Veliko bralcev nas je v pismu prosilo, naj jim izračunamo, kolikšna bo njihova nova pokojnina. Žal ne moremo odgovarjati na vsa ta pisma. Odločili smo se, da bomo skušali še enkrat pojasniti na splošno tista vprašanja, ki se v pismih najbolj pogosto pojavljajo in kažejo, kje je največ dvomov in različnih tolmačenj.

Od česa se računajo odstotki?

Na vprašanje, od česa se računajo odstotki za povečanje pokojnin, naj povemo, da se povečajo sedanje pokojnine, in to vsem upokojencem, ki so bili upokojeni po splošnih predpisih: starostnim, invalidskim in družinskim ter borcem. Povečajo pa se s tistimi odstotki, kot smo jih navajali glede na obdobja, ko je bil upokojenec upokojen. Za 23 odstotkov se povečajo vse pokojnine upokojencem, ki so bili upokojeni v letih pred koncem 1964. leta. Kot vidimo, so nekateri napačno razumeli, da velja le za upokojence iz leta 1964. Nato sledijo odstotki, kot smo jih navajali za vsako naslednje to. Tisti, ki so bili upokojeni v 1968 letu, pa dobijo le valorizacijo. Ta pripada tudi upokojencem, ki so bili upokojeni 1969. leta, če se njihov osebni dohodek iz 1969. leta še ni upošteval pri odmeri pokojnine.. Poleg povečanja v odstotkih pa dobijo upokojenci še 40 din.

Bolj zapleteno pri varstvenem dodatku

Bolj zapletena pa je stvar pri tistih, ki prejemajo varstveni dodatek. Povečanje pokojnine se jim računa le od pokojnine in ne tudi od varstvenega dodatka. Pač pa se mejna vsota, do katere se doda varstveni dodatek, pomakne navzgor za 10,5 odst. Letos se bodo pokojnine toliko povečale, da bo precej upokojencev dobilo na račun pokojnine tolikanj več, da jim bo odpadel varstveni dodatek. Zadržalo ga bo še približno 20.000 do 25.000 upokojencev. Ker je dodatek odvisen od višine pokojnine (delovnih let, letošnjega povečanja itd.), ni mogoče, da bi v uredništvu izračunavali posebej za vsakega upokojenca, kolikšna bo njegova nova pokojnina in kolikšen dodatek. Podrobna pojasnila lahko dobe upokojenci na svojih društvih upokojencev, ali na pravni službi sindikatov ali komunalnih zavodov za socialno zavarovanje.

Pri večjih zavodih pozneje

Sprašujejo nas tudi, kdaj bodo izplačane večje pokojnine in razlike za nazaj, kajti pravica do večje pokojnine teče od 1. januarja 1970 dalje. Želijo točen odgovor, a ne moremo ga dati. Republiški zavod je zelo pohitel, da pripravi podatke za računanje na strojih tako, da bo precej upokojencev predvidoma dobilo povečanje že z marčno pokojnino, vendar ne vsi, nekateri kakšen mesec kasneje. Vseh upokojencev je v Sloveniji okrog 166.000 in komunalni zavodi, ki imajo na skrbi manjše število, bodo z delom prej gotovi kot večji zavodi. Posebej pa morajo na zavodih izračunati pokojnine za tiste upokojence, ki dobivajo kakršenkoli dodatek, in to na osnovi individualnih odločb, tako da se bo izplačevanje povišanih pokojnin prav za te upokojence kakšen mesec zavleklo.

Več upokojencev nas opozarja v pismih na neutemeljene razlike pri pokojninah med posameznimi poklici in panogami. Te neusklajenosti in problemi, ki izvirajo predvsem iz gibanja osebnih dohodkov med panogami in podjetji, so znani republiškemu zavodu, vendar jih letošnja uskladitev po sedanji zakonodaji ne uravnava posebej. Ta pisma bomo iz uredništva dali republiškemu zavodu, ker je to edino, kar lahko storimo in ker upamo, da bodo v pomoč pri izdelavi analiz in morda kasneje pri izpopolnitvi zakonodaje.

MARIJA NAMORŠ

— Če ne bi s svojimi očmi videl v časopisih napisano, da smo milijonarji, bi bil še naprej prepričan, da bedno životarimo!

Ribnica ‚izvaža' in ‚uvaža' ljudi

Vzroke za slab položaj ribniškega gospodarstva kaže iskati tudi v slabem odnosu do strokovnjakov — Le redki Ribničani ostajajo doma — Kadrovske problematike se je resneje prva lotila občinska konferenca Zveze mladine

Zdomarstvo je Ribničanom v krvi. Tako se ne gre čuditi podatku, da je majhna dolenjska občina ostala skorajda brez kadrov, da je vsak deseti občan na delu v tujini. Doma je približno 2000 zaposlenih, v tujini pa sedemsto. Nove skupine se pripravljajo po poti tistih, ki že delajo v Nemčiji ali na Švedskem. Predsednik ribniške občine Bogo Abrahamsberg pa te znane reči po svoje, nekoliko otožno komentira: »Ribničan je pač tak. Doma se le nekoliko ogreje, potem pa gre na delo drugam in nič ga ne more zadržati. Nam, ki vztrajamo, pa preostane le, da z obljubami in lepimi stanovanji privabimo delovno silo od drugod — iz uvoza.«

»Pritepenčevi, kot stari ponosni Ribničani imenujejo svoje nove sosede, je vedno več. Kljub temu, da zdaj študira v Ljubljani in Mariboru kar štirideset mladih Ribničanov, približno osemdeset pa jih obiskuje srednje šole. Nekatere — predvsem člane ZK — so vprašali, ali se bodo zaposlili v domači občini, kaže pa, da bodo ohranili tradicijo svojih dedov in očetov — v Ribnico ne misli nazaj nihče.

Komaj sedem štipendistov

Kadrovske problematike in politike štipendiranja se je v Ribnici prva lotila občinska konferenca ZMS. Zdaj se lahko pohvali s tem, da je edina družbeno politična organizacija, ki ima te vrste podatke. Izdelali so vprašalnik in zbrali odgovore, ki po svoje najlepše orisujejo ribniške kadrovske razmere. Tako denimo dve delovni organizaciji (Kovinska industrija in Pletenina Sodražica) izjavljata, da imajo kadrov dovolj in zato ne štipendira nikogar, Ribničani pa vedo povedati, da v obeh organizacijah kadrov skoraj — nimajo. Direktor prve je celo dejal, da bo nevzdržna kadrovska situacija povozila podjetje, kljub dobrim gospodarskim obetom. Med dvanajstimi vprašanimi je le ena delovna organizacija odgovorila, da bo v letošnjem letu razpisala nove štipendije. V Ribnici zdaj štipendirajo komaj sedem študentov!

Predsednik občine Bogo Abrahamsberg in strokovni sodelavec občinske konference ZK Ciril Grilj, prvi po rodu Notranjec, drugi pa je prišel pred letom dni iz Domžal, menita, da ribniške delovne organizacije, z izjemo občinske skupščine in Inlesa, sodijo, da bodo kadre že »s kljuke sneli, ko jih bodo potrebovali«. Malo jih bodo prepričali, malo preslepili z obljubami.

Vzroke za slab položaj ribniškega gospodarstva je vsekakor iskati v tem odnosu do strokovnjakov, v zaprtosti delovnih organizacij, v svojevrstni politiki štipendiranja, ki ji skorajda ni para v Sloveniji.

Spoznanja, da brez strokovnjakov ne gre, prepočasi prodirajo med Ribničane. Predsednik občine, ki je med prvimi dojela, da mora lastne ljudi izšolati, pravi, da bi lahko »skupščino zaprli«, če ne bi nekaj njenih vodilnih delavcev končalo študija in prineslo v občino nova spoznanja.

Skoraj nič zabave

Pogovori z ribniškimi študenti pa k tem ocenam dodajo še vrsto drugih očitkov. »Ribnica je gotovo najbolj neurejeno občinsko središče v Sloveniji,« povedo in dodajo, da je gostišč sicer dovolj, zabave pa nič, da se s starokopitnostjo nekaterih, ki naj bi vodili ribniški turizem, ribniško glasbo, petje in zabavo ne morejo in ne bodo nikoli strinjali.

»Do leta 1972 morajo zaposleni v šolstvu dokončati izpite in doseči predpisano izobrazbo,« pripoveduje Ciril Grilj. »Tega se v Ribnici, zdi se, ne zavedamo. Pravijo, da ni denarja za dopolnilno izobraževanje, ko pa bo — in to zelo kmalu — prišlo leto 1972? Bomo šele zaprli, ali pa zaposlili predavatelje začasno za dobo desetih mesecev?«

Podatki —, ki jih ne bomo navajali — kažejo, da priučeni delavci v Ribnici marsikje zasedajo delovna mesta, ki zahtevajo višjo in celo visoko izobrazbo. Pa tudi obratno! Marsikje so na delovnih mestih ljudje, ki imajo »preveč« znanja. Tudi to je vzrok več za začarani krog ribniške kadrovske situacije.

Težave zaradi kadrov, ki jih ni, oziroma odhajajo drugam — največ v tujino — se odražajo tudi v delu družbenopolitičnih organizacij. Začarani krog lahko opazujemo tudi tam — na vodilnih mestih so prepogosto vedno isti ljudje.

Skupni občinski račun za štipendije

Občinska konferenca ZMS je dala pobudo, občina pa sprejela, da bi denar za štipendije zbirali na skupnem občinskem računu, da bi ga razdelili resnično nadarjenim in socialno ogroženim študentom. Delovne organizacije so pobudo sprejele kaj različno. Nekatere soglašajo, druge odklanjajo, ponekod pa so ostali pri stari ribniški: »kadrov ne potrebujemo!«

Naj še zapišemo, da je Ribnica med najrevnejšimi slovenskimi občinami, da je dobivala in še vedno na neki način dobiva družbeno pomoč. Naj nam vedri Ribničani ne zamerijo, če zapišemo, da gre njihova »šala« s kadrovsko problematiko malce predaleč in da bodo konec koncev tisti, ki se bodo smejali, daleč stran od ribniške občine.

IVAN VIDIČ

O pismu javnega tožilca je govoril delavski svet

Centralni delavski svet mežiškega rudnika je razpravljal o nezakonitostih pri porabi družbenega denarja, na katere je opozoril mariborski tožilec

Centralni delavski svet mežiškega rudnika je v sredo med drugim obširno razpravljal o nepravilnostih pri porabi družbenega denarja v rudniku. Prebrali so pismo mariborskega okrožnega javnega tožilca predsedniku centralnega delavskega sveta. Ta informacija se je nanašala na nepravilnosti pri preurejanju stanovanjske hiše štev. 5 v Poleni in na podarjeno centralno kurjavo, ki jo je poslal poslovni partner rudnika iz Avstrije.

Kaj pravi direktor?

Glavni direktor rudnika inž. Gregor Pungartnik je orisal potek preureditvenih del v omenjeni hiši. Poudaril je, da je bila stavba potrebna temeljitega popravila. Stroški preureditve stanovanja v prvem nadstropju, kjer tudi sam stanuje, so znašali 109.000 dinarjev, ureditev poslovnih prostorov v pritličju (tujske sobe za poslovne partnerje podjetja) pa 141.000 dinarjev. Podarjena centralna kurjava je vredna 40.000 dinarjev. Stanovanje je po njegovih besedah zelo drago v primerjavi s podobnimi stanovanji v Ljubljani, saj plačuje 304 din mesečne stanarine, 16.50 din prispevka za uporabo mestnega semenjišča in okoli 200 din mesečno za kurilno olje. Poudaril je, da sta CDS in upravni odbor vedela za preureditev hiše v Poleni, kar je razvidno tudi iz zapisnikov teh organov.

Dva predloga

Predsednik upravnega odbora inž. Ivo Štrucl je obrazložil stališče upravnega odbora v tej zadevi. Ugotovil je, da denar za preureditev stavbe ni bil porabljen za osebne koristi, saj je hiša last rudnika Mežica in v upravljanju stanovanjskega podjetja Ravne. Samoupravni organi so bili seznanjeni s preureditvijo hiše, vendar o višini stroškov niso sprejeli nobenega konkretnega sklepa. Pri preureditvi hiše so bili storjeni naslednji prekrški: za adaptacijo ni bil izdelan predračun ter CDS ni odobril denarja za adaptacijo. Direktor je s podpisovanjem naročila presegel svoja pooblastila. Moralnopolitično sta odgovorna tudi upravni odbor in CDS, ki sta dovolila adaptacijo v času, ko je bilo podjetje v težavnem finančnem položaju. Kljub temu upravni odbor sodi, da je bila preureditev stavbe spričo dotrajalosti potrebna. Po mnenju odbora se noben direktor ne bi vselil v neobnovljeno stanovanje. Da se v prihodnje podobni primeri ne bi ponavljali, bo treba zaostriti odgovornost pri vseh vodilnih sodelavcih, ki imajo možnost razpolaganja z družbenim denarjem. Organi upravljanja pa morajo zahtevati od vodilnih striktno upoštevanje zakonskih predpisov.

Predsednik CDS dipl. ekonomist Ivo Klobčar je predlagal, naj bi celotno zadevo vrnili okrožnemu javnemu tožilcu, da jo kot odgovoren in za to plačan organ razčisti. Dejal je, da je CDS že lani julija na začetku svoje mandatne dobe ostro grajal nezakonitosti pri uporabi družbenega denarja v podjetju in imenoval tudi posebno komisijo za nadzor nad izvajanjem vseh investicij. Posebej je poudaril, da je delavski svet že takrat opozoril na odgovornost vseh vodilnih delavcev.

Za predlog upravnega odbora

Po obeh predlogih se je razvila razprava, v kateri je sodelovalo več članov CDS. Poudarili so, da ima glavni direktor zasluge za razvoj podjetja. Menili so, da je bilo tožilčevo pismo in njegova objava v Delu že zelo hud opomin in da ne bi kazalo zadeve dramatizirati. Glavni direktor je izjavil, da se je pripravljen umakniti s seje, da bi se razprava lažje razvila, in predlagal, naj bi CDS glasoval o zaupnici. CDS njegovega predloga ni sprejel in je nadaljeval sejo v njegovi navzočnosti. Člani CDS so ugotovili, da se je večina nepravilnosti pri porabi družbenega denarja dogajala v prejšnji mandatni dobi samoupravnih organov.

Predsednik CDS odstopil

Pri glasovanju o predlogu stališč upravnega odbora in o sklepih, ki jih je predlagal predsednik CDS, so se člani z večino glasov izrekli za stališča upravnega odbora. Večina je sodila, da ne bi bilo prav, da bi okrožnemu javnemu tožilcu spet vrnili vso zadevo, ker je že odločil, da glavnega direktorja ne bo kazensko preganjal. Iz razprave je bilo razvidno, da se bodo morali podjetje in njegovi vodilni predstavniki zagovarjati pred gospodarskim sodiščem zaradi kršitev zakona o knjigovodstvu in temeljnega zakona o gradnji investicijskih objektov.

Ko je CDS zavrnil predloge sklepov predsednika Iva Klobčarja, je ta izjavil, da odstopa kot predsednik delavskega sveta, ker ne more prevzeti nadaljnje odgovornosti za delo tega samoupravnega organa. Zaradi tega je nadaljevanje seje vodil namestnik predsednika Marjan Šegl.

MARJAN KOS

Zimski turizem ob morju

V turističnih središčih Dalmacije se mudi več kot 5.000 turistov

V dalmatinskih turističnih središčih Dubrovniku, Makarski, na Hvaru, v Starem gradu, Splitu in Primoštenu se sedaj mudi več kot 5000 turistov, to je za polovico več kot v istem času lani. Vse hotelske sobe s centralnim ogrevanjem so polne, turisti pa so prvič v tem letnem času, na primer na Hvaru, napolnili tudi počitniške domove in zasebne sobe, poroča Tanjug.

Na Hvaru, kjer si že vrsto let prizadevajo, da bi turistično sezono podaljšali do konca zime, je 1500 gostov, večina domačih. Najbolj luksuzen hvarski hotel »Adriatik«, ki ima 80 postelj in bazen s toplo morsko vodo, bo poln do konca februarja, podobno pa je tudi v nekaterih hotelih v Dubrovniku, Splitu in Starem gradu, ki po udobju ne zaostajajo za njim. V Primošten, kjer je prvorazredni hotel in slikovita obala, je s posredovanjem beograjskega »Jugotoursa« prišlo več kot 400 domačih gostov, napovedani pa so tudi novi charterski poleti.

Tako dalmatinska letovišča končno potrjujejo tezo, da je naša obala primerna tudi za zimski turizem, kar je bilo doslej privilegij znanih sredozemskih rivier. Na Hvaru se pripravljajo na nov zimski »boom« — grade nadvse razkošen hotel »Amforo«, ki bo imel 700 postelj, dvorano za mednarodna zborovanja, športna igrišča, bazen olimpijskih dimenzij in druge objekte, ki sodijo zraven. Hvar posnemajo tudi druga letovišča, kar vzbuja upanje, da se bo v mnogih dalmatinskih krajih sezona podaljšala čez zimo.

KONFEKCIJA

Drioli

OPČINE – TRST
Ulica Nazionale 38

(ob cesti kmalu po prehodu čez državno mejo FERNETIČI)

Obveščamo cenjene kupce, da se posebna prodaja ob koncu zimske sezone nadaljuje tudi še ves mesec februar.

Globoko znižane cene predvsem za moško konfekcijo (jopiče, hlače, obleke, dežne plašče) v vseh velikostih.

Ženski kostimi in obleke, krila in hlače.

Smučarske elastične hlače in »eskimo« jopiči, volneni puloverji in volneni kompleti.

Moške srajce vseh vrst itd.

NA RAZPOLAGO PROSTOR ZA PARKIRANJE!

OBIŠČITE NAS IN SI OGLEJTE NAŠO LEPO MOŠKO IN ŽENSKO KONFEKCIJO!

OGLAŠUJTE V DELU

lesnina
POHIŠTVO

HIGIENSKA PAPIRNA KONFEKCIJA
Paloma
Sladkogorsku SLADKI VRH

Ubogi občani brez stanovanj

Na nedavnem posvetovanju o problemih stanovanjskega gospodarstva je direktor poslovnega združenja GIPOSS, inž. Sergej Bubnov omenil, da gradbena podjetja niso kdo ve kako poslovno zainteresirana za gradnjo stanovanj, češ da jim bolj kaže zidati druge objekte. Menil je, da tudi banke nekako »milostno« podpirajo stanovanjsko gradnjo in po njegovem tudi občine nimajo kakšnega izrazitega interesa za razmah stanovanjske graditve. Skratka, stanovanjska gradnja poslovno sploh ni zanimiva, tako gradbena operativa kot banke in drugi dejavniki se usmerjajo v takšne posle, ki hitro dajo več cvenka kot pa gradnja stanovanj.

Mnenju inž. Bubnova ni oporekati, saj med gradbenimi kolektivi pogosto slišiš mnenje, da je vsekakor bolj zanimiva gradnja industrijskih, poslovnih, turističnih in drugih objektov. Tako na koncu lestvice dejavnikov, ki so udeleženi v procesu stanovanjske graditve in zanjo, kot smo slišali, niso kdo ve kako poslovno zainteresirani, ostaja samo še — ubogi občan, seveda brez stanovanja. Prav gotovo je ta zadnji dejavnik še kako zainteresiran, da bi zgradili vsako leto več stanovanj. Samo — kako naj te svoje težnje uresniči? Naj si hišo kupi v tujini in jo čez mejo pripelje domov? (mimogrede: v tujini so gradbena podjetja, banke in drugi dejavniki še kako poslovno zainteresirani na stanovanjski graditvi). Vsekakor mu preostane ena sama pot: da zaviha rokave, pljune v dlani in se sam loti gradnje, pa naj jo potem imenujemo režijsko, fušarsko, sivo ali tudi črno gradnjo.

I. P.

Kmetje namensko varčujejo

Po podatkih filiale gospodarske banke v Čačku vedno več kmetov varčuje. Tako so lani znašale hranilne vloge prebivalstva po vaseh za dober milijon več kot prejšnje leto. Menijo, da je med varčevalci največ kmetov, ki so svoje gospodarstvo prilagodili zahtevam tržišča. Vloge so se večinoma povečale tudi zaradi dejavnosti banke, ki je uvedla namensko varčevanje za kreditiranje kmetov pri nakupu razne opreme in strojev, kot so silosi za živinsko krmo, traktorji in drugi kmetijski stroji, orodje in drugo.

Tudi kmetje tekmujejo za rekorde

Na tekmovanje kmetov za najboljši pridelek pšenice in koruze se je lani prijavilo precej kmetij iz vse države. Uspehe tega tekmovanja sedaj pregledujejo v jugoslovanskem kmetijsko-gozdarskem centru, prav gotovo pa bo število udeležencev večje kot 1968. leta, ko jih je tekmovalo 31.950 iz približno 1500 vasi.

Na slovesnem zborovanju jugoslovanskih rekorderjev v pridelku pšenice in koruze, ki je napovedano za 27. februarja v Beogradu, bodo izročili priznanja najboljšim kmetom in jim podelili nagrade. Tekmovanje kmetov za čim boljši pridelek so prvi začeli Staparci leta 1966, in sicer za največji pridelek koruze. Leto dni kasneje se je začelo tekmovanje v pridelku pšenice.

Kot poudarjajo organizatorji, predstavniki jugoslovanskega kmetijsko-gozdarskega centra, je namen tega tekmovanja, da se čimveč vasi in tekmovalcev odloči za sodobne agrotehnične metode v proizvodnji in da bodo njive, zasejane s pšenico in koruzo, vzgled drugim poljedelcem. Tako je predlani poleg prijavljenih tekmovalcev začelo sodobneje obdelovati njive 100.000 kmetov. Nekateri med njimi so pridelali več kot sto metrskih stotov koruze na hektar. Povprečni pridelek je znašal 73 metrskih stotov, to je za 48 metrskih stotov več od povprečnega pridelka na kmetijah, kjer se niso odločili za sodobne agrotehnične ukrepe.

Lani je na tekmovanju sodelovalo 23.100 pridelovalcev pšenice iz 809 vasi iz vseh naših republik. Dosegli so 32,6 metrskega stota pridelka na hektar, to je za 14 metrskih stotov več kot na drugih posestvih.

Jeseni so kmetje posejali pšenico na 1,303.000 hektarih njiv. Od tega odpade na kooperante, ki večinoma sodelujejo na tem tekmovanju, 296.000 hektarov.

Uspešen prijem Jugobanke

Dvojezične hranilne knjižice, ki jih je prvič uvedla Jugobanka skupaj z nemškimi, švicarskimi in avstrijskimi bankami, so postale pri naših delavcih, začasno zaposlenih v tujini, zelo priljubljene.

Lastniki teh knjižic lahko laže pošiljajo denar v Jugoslavijo, obenem pa se poslužujejo storitev naših in tujih bank; tako so naše banke v letu dni zbrale približno 2 milijona dolarjev. Čeprav v ZRN veljajo te knjižice šele leto dni, so naši delavci vplačali lani že približno 7 milijonov mark. V Švici, kjer so se dvojezične hranilne knjižice pojavile šele konec lanskega leta, so v dobrem mesecu zbrali 75.000 švicarskih frankov, naši delavci v Avstriji pa so v tem času vplačali 166.000 šilingov prihrankov.

Poleg hranilnih knjižic so našim delavcem v Nemčiji na razpolago tudi dvojezične bančne nakaznice, s katerimi si pomagajo pri pošiljanju deviz v domovino. Tak način varčevanja še spodbujajo z brezplačnimi bančnimi storitvami pri deviznih vplačilih, pa tudi z obrestmi Jugobanke, ki so za 0,5 odstotka večje kot obresti v Nemčiji, Avstriji in Švici.

Banoviško gospodarstvo se preusmerja

V občini Banovići, ki je bila do krize premogovnikov ena izmed najbolj razvitih komun v BiH, so začeli pripravljati programe o ustrezni proizvodni preusmeritvi gospodarstva, da bi ne bili več toliko odvisni od uspešnosti poslovanja premogovnika. V zadnjem času se je namreč zaradi krize v premogovništvu znižal narodni dohodek v občini za dobro tretjino, občutno se je zmanjšala kupna moč prebivalcev, strokovnjaki pa so začeli odhajati za boljšim zaslužkom v druge kraje.

Zato nameravajo letos zgraditi v Banovićih tovarno, v kateri naj bi izdelovali trajno žarne peči »Banovići«, ter obrat, v katerem nameravajo izdelovati etažne mini-peči za ogrevanje stanovanj. Poleg tega so tudi že pripravili program za gradnjo cementarne, ki naj bi za proizvodnjo uporabljala jalovino iz premogovniške separacije in še nekatere druge odpadke.

Višji prispevek za brezplačne šolske potrebščine

Skoraj 20.000 dijakov na reških osnovnih šolah bo prihodnjo jesen dobilo vse šolske knjige brezplačno, v prihodnjih letih pa se bodo starši postopno otresli tudi stroškov za šolske potrebščine, za nabavo učbenikov, za izlete in obiske kulturnoprosvetnih ter drugih prireditev. Uvedbo brezplačnega osnovnega izobraževanja bo omogočil sklep občinskega in prosvetno-kulturnega zbora, da bo stopnja občinskega prispevka za osnovno izobraževanje znašala 2,86 %. To so podprli tudi odborniki gospodarskega zbora.

Pred tem so priredili zbore volivcev v delovnih in področnih organizacijah, na katerih so z veliko večino podprli predlog, da bi uvedli večjo stopnjo in tako resnično zagotovili brezplačno osnovno izobraževanje in krepitev mreže predšolskih ustanov. Zborom volivcev so predlagali dve alternativi: prvo, po kateri bi z 2,61-odstotno stopnjo prispevkov zagotovili samo nekatere popravke pri osebnih dohodkih prosvetnih delavcev, in drugo, po kateri bi z višjo stopnjo prispevka zagotavljali brezplačno osnovno izobraževanje in omogočali razširjeno reprodukcijo. Volivci so se v veliki večini izrekli za večjo obremenitev gospodarstva pa tudi za uvedbo osnovnega izobraževanja, ki naj bi naglo doseglo evropsko raven.

Čistka v Pragi

V sredo so v Pragi izvedli še eno veliko operacijo čiščenja najvišjih državnih in partijskih vrhov. Največji »junaki« čistke so nedvomno trije člani predsedstva CK KPČ, ki so izgubili položaje v najožjem partijskem vodstvu Oldřich Černik (odstopil tudi kot predsednik zvezne vlade), Karel Polaček (odstopil tudi kot predsednik sindikatov) in Štefan Sadovsky (odstopil tudi kot prvi sekretar CK KP Slovaške).

Odstopa Černika in Polačeka imata jasen pomen: gre za obračun z »desnico« oziroma krivci januarske politike. Černik pred januarjem 1968 sicer ni slovel kot liberalen politik, toda pozneje se je aktivno vključil v formiranje in izvajanje januarske politike in se tudi ob okupaciji povsem solidariziral z tedanjim legalnim državnim in partijskim vodstvom. Tega mu nasprotniki januarske politike niso pozabili in tudi njegov poznejši obrat ga ni mogel rešiti. Podobno velja za Karla Polačeka, ki je bil kot vodja sindikatov v obdobju med januarjem in avgustom (ter še nekaj mesecev pozneje) odločen zagovornik in kreator januarske politike. Manj jasno je, zakaj je moral odstopiti tudi Štefan Sadovsky, ki ne pred januarjem 1968 ne v časih januarske politike ni igral vidne vloge, pozneje pa je bil, vsaj kolikor je znano, povsem lojalen do nove Husakove politike.

Ljudje, ki so zamenjali te tri dovčerajšnje voditelje — Lubomir Strougal kot predsednik zvezne vlade, Jan Piller kot predsednik sindikatov in Jozef Lenart kot prvi sekretar CK KP Slovaške — so dobro znani kot zagovorniki ostre linije tako v notranji kot v zunanji politiki. Takšen politični pomen imajo tudi druge personalne spremembe, ki so jih sprejeli v sredo. To pomeni, da Češkoslovaška dobiva razmeroma enotno trdo vodstvo, ki se vsaj v osnovi strinja o nadaljnjih poteh za reševanje hudih problemov, s katerimi je ČSSR soočena na praktično vseh področjih. Čeprav nihče ne more trditi, da so spremembe v vrhovih res že dokončne, vendarle kaže, da se za ČSSR začenja obdobje, ko personalne spremembe ne bodo več glavna politična tema.

J. STANIČ

Stagnacita v Pekingu

Če ne bi šlo za razgovore, ki so v določenem smislu barometer v nevralgičnem trikotniku Moskva — Peking — Washington, vest o tem, da so sovjetsko-kitajska pogajanja znova zastala »v temi«, gotovo ne bi vzbudila tolikšne pozornosti; tako pa je pozornost te vrste v kričečem obratnem sorazmerju s tistim, kar o teh pogajanjih sploh vemo.

Pekinški razgovori so se po novem letu obnovili v vzdušju živahnejše sovjetsko-kitajske polemike; general Matrosov, namestnik šefa sovjetske delegacije se zaradi bolezni ni vrnil v Peking in ga je zamenjal po vsem videzu manj pomembni general Ganokovski; sredi januarja pa je iz kitajske prestolnice — prav tako zaradi bolezni — odpotoval še Tihinski, na seznamu četrti človek v delegaciji ZSSR. Seveda bi bilo prezgodaj govoriti o znižanju ravni sovjetske delegacije, dokler ji stoji na čelu namestnik zunanjega ministra Kuznjecov, o katerem se je v novinarskih krogih govorilo, da bi utegnil prevzeti vodstvo sovjetske delegacije na dunajskih pogovorih z Američani, ki bodo aprila.

Medtem ko je sovjetski tisk obtoževal Kitajsko »razbijaštva in ustvarjanja vojne psihoze« ter kovarstva z ZDA proti interesom ZSSR, in s tem seveda tudi za stagnacijo v Pekingu, je bila kitajska stran propagandistično bolj ofenzivna. Kitajska vlada je na večer pred varšavsko čajanko z ameriškim veleposlanikom v protestni noti obtožila Sovetska zvezo, češ da vodi »politiko dveh kitajskih držav«, hongkonški dnevnik »Takung Pao«, ki posreduje nekitajski javnosti tista kitajska stališča, ki jih tisk na Kitajskem iz enega ali drugega razloga ne objavi, pa je direktno obtožil sovjetsko stran, da »krši status quo na meji in s tem sam sporazum Kosigin —Ču«. Takšna formulacija je seveda spodbodla ugibanja, češ, ali je na meji znova prišlo do incidentov; bolj verjetno pa je, da je bil mišljen status quo v širšem smislu. Kitajci smatrajo, da je kršen že s tem, če nasprotna stran krepi svoje vojaške priprave; in Rusi prav nič ne prikrivajo, da so spremenili traso transsibirske železnice tam, kjer teče prebliz kitajske meje.

Pekinška pogajanja torej po vsem videzu niso več diplomatska akcija, od katere bi morali pričakovati razrešitev določenega problema, marveč barometer, ki kaže politični tlak v prostoru, širšem od meddržavnih odnosov med velikima sosedoma.

M. SUSTAR

ŽITOMIRSKI

ZVEZA MONOPOLOV IN SOLDATESKE —

»Novoje vremja«, Moskva

Delmas pojasnjuje

»Libija zaupa v francosko nekolonialno politiko«, kakor je dejal na RTV predsednik francoske vlade Delmas

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 29. jan. (po telefonu). »Stališče Francije je slej ko prej v tem, da ne spodbuja z orožjem neposrednega spopada na Srednjem Vzhodu.« je izjavil v razgovoru na RTV predsednik francoske vlade Jacques Chaban-Delmas. Vendar je smatral za potrebo, da velik del svojega pogovora posveti prav pojasnjevanju, kako je prišlo do pogodbe, v smislu katere bo Francija dobavila Libiji 100 letal mirage.

Potem ko je priznal pomen libijskega ozemlja glede na ogromna ležišča petroleja, je odkril, da je šlo za notranjo tekmo med velesilami. »Libija se je rajši obrnila na nas, kot da bi sprejela ponudbe ZDA, Velike Britanije ali SZ.« Do libijske odločitve je baje prišlo zato, ker je Libija gledala v Franciji »mediteranskega soseda« in ker ima zaupanje v njeno »nekolonialno politiko brez nevarnosti za kakršenkoli poznejši imperializem.«

Chaban-Delmas je svoje domače nasprotnike v tej zadevi, še bolj pa nekatere tuje vlade, poskušal pomiriti z ugotovitvijo, da bodo te dobave reakcijskih letal Libiji itak dolgoročne in da bo »verjetno do takrat vojna med Izraelom in Arabci že končana. Če pa bi se vendar francoski miragi pojavili kakorkoli na fronti, bi lahko uvedli tudi takrat embargo za Libijo.«

Delmasove dokaj odkrite navedbe so vzbudile v francoskih političnih krogih odobravanje predvsem pri golističnem delu vladne večine. Pri tem so golistični komentatorji poudarjali posebno vlogo, ki jo ima Francija v Sredozemlju in da je zato treba dežele Severne Afrike, kot so Libija, Tunizija, Alžirija in Maroko, obravnavati drugače kot drugi araški svet, ki je v neposredni nevarni soseščini z Izraelom.

Pri republikanskem in centrističnem delu vladne večine pa odobravanje ni bilo tako nedeljeno, ker jih skrbi, kako se bodo razvijali odnosi z ZDA. Opozicija je mnenja, da so Delmasove navedbe »zmešne« in »nerealistične«. Ob teh izjavah francoskega premiera, ki bi jih res lahko tolmačili na različne načine, ni bilo posebnih komentarjev niti v arabskih deželah niti v Izraelu.

V drugem delu svoje RTV oddaje je Chaban-Delmas govoril o cenah in mezdah v Franciji. Napovedal je, da bodo prvi meseci 1970. leta še trdi, da pa gospodarska obnova uspešno napreduje in da bo drugi del leta nedvomno boljši kot je bilo lansko leto. Kupna moč prebivalstva naj bi se glede na ne preveč zvišane cene in na povišane mezde nekaj povečala.

Delavski sindikati z izjemo največjega CGT, ki še molči, so izrekli pomisleke, češ da gre za neumestni optimizem.

V razpravi med vladnimi opozicijskimi politiki se je danes pokazala tudi ost nekaterih proti sedanjemu ministru za finance in gospodarstvo Giscardu D'Estaingu, češ da umetno zavira gospodarstvo in da so v času, ko se dvigajo davki in zahtevajo nove žrtve delavcev, dobički privatnega kapitala v primerjavi z lanskimi porasli za 16 odstotkov.

BOGDAN POGAČNIK

Vratarji več kot polkovniki

RIO DE JANEIRO, 29. jan. (Tanjug). Konservativni »O Globo«, ki je blizu vlade, je v članku — izšel je pod naslovom čez celo stran — »Vratarji zaslužijo več kot polkovniki« vzdignil pravcat preplah zaradi »anarhije plač« v Braziliji.

Po lestvici, ki jo je objavil »O Globo«, je šef države — plače ima 5000 novih kruzejrosov — šele na šestem mestu spiska najvišjih dohodkov v državni hierarhiji. Pred njim so predsednik in direktor braziliske banke, člani vrše nekaterih drugih sodišč. Plače teh funkcionarjev znašajo od 6000 do 15.000 novih kruzejrov.

Mik možganskih trustov

Britanska »zelena knjiga« in bruseljska pobuda EGS: oboji žele ustanoviti orjaške znanstveno raziskovalne organizacije za rojstvo »evrotehnologije«

V Britaniji se kotevajo poskusa, ki se utegne spremeniti v vzorec, kakršnega bodo posnemali tudi drugod. Nekaj vladnih agencij pod pokroviteljstvom ministrstva za tehnologijo je s posebno »zeleno knjigo« predlagalo, da bi ustanovili možganski trust, ki bi se spremenil v organizacijsko in intelektualno središče vsega znanstveno raziskovalnega dela in prizadevanj v deželi. Bila bi to ustanova, kjer bi bilo stalno zaposlenih od štiri do pet tisoč znanstvenikov iz različnih strok.

Avtorji predloga menijo, da bi bilo najbolj ustrezno, če bi se ta »think tank« ali »rezervoar možganov«, kakor bi izraz lahko svobodno prevedli, imenoval Nacionalna korporacija za raziskovanje in razvoj. Pod okriljem korporacije bi združili šest reaktorskih raziskovalnih centrov, ki zdaj delujejo pod vladno upravo za atomsko energijo, in pet laboratorijev ministrstva za tehnologijo, temu pa bi pridružili državne centre za operacijske raziskave, dolgoročno ekonomsko planiranje in programiranje ter še vrsto drugih raziskovalnih ustanov, ki delujejo bodisi v naravoslovnih bodisi v družbenih in še posebej ekonomsko-matematičnih vedah.

Glavna avtorja zamisli sta skoraj gotovo predsednik vlade Harold Wilson in brez dvoma minister za tehnologijo Anthony Wedgwood-Benn. Slednji že sedaj vodi obsežno koncentracijo državnih industrijskih panog in raziskovalnih dejavnosti, ki se razvijajo pod nadzorstvom in po pobudah »superministrstva z imenom Mintech« (Ministry of Technology). Toda če se zamisel iz zelene knjige res uresniči, bo nastala enotna industrijsko-znanstvena piramida, kakršne sedaj svet praktično ne pozna. Primerjati jo bo deloma mogoče samo s sovjetsko akademijo znanosti in z nekaterimi ameriškimi ustanovami, na primer z znano Rand Corporation ali pa z Battelle Memorial Institute, ki ob letnem prometu 120 milijonov dolarjev trdi, da je največja raziskovalna organizacija sveta zunaj ZSSR.

Wedgwood-Benn pričakuje, da naj bi letni promet nove britanske raziskovalne korporacije za začetek znašal svojih 70 milijonov funtov (ta vsota ustreza vrednosti 168 milijonov dolarjev ali 2,1 milijarde novih dinarjev). Viri naročil in dohodkov naj bi bili trije in bi si bili med seboj približno enaki. Tretjino dohodka bi korporacija prejemala iz državnega proračuna prek ministrstva za tehnologijo. Druga tretjina naročil in dohodkov bi prihajala iz drugih državnih agencij in ustanov. Tretjo tretjino pa naj bi sestavljala naročila in finančni dotok iz zasebne industrije.

V začetku bi se korporacija verjetno ukvarjala povečini z raziskavami, ki so povezane z razvojem jedrske energije in industrije. Samo za to so v Britaniji na primer v letu 1969 izdali 27 milijonov funtov (približno 65 milijonov dolarjev). Prav to bi po mnenju avtorjev načrta nemara lahko postala ena največjih slabosti načrtovane korporacije, saj ji zaradi notranje premoči jedrskega raziskovalnega kompleksa grozi nevarnost, da bi ob njem druge panoge shirale. Toda hkrati se jedrska energetika že razmeroma naglo spreminja v »normalno« industrijo, ki ne uživa več posebnih strateških prednosti pri načrtovanju notranjega razvoja in zunanje politike, na njeno nekdanje mesto pa stopa kompleks letalsko-vesoljskih in računalniških dejavnosti. Glavnina letalskih in vesoljskih raziskav bo za sedaj še ostala zunaj korporacije, ker potekajo pod okriljem obrambnega ministrstva, vendar se bo civilni del te dejavnosti, zlasti razvoj elektronskih računalnikov, naglo povezal z njo ali pa se vanjo celo vključil, saj terjajo raziskave pri uporabni kibernetiki zelo osredotočene denarje in kadre.

Zamisel o ustanovitvi Nacionalne korporacije za raziskovanje in razvoj je zrasla iz dolge vrste reformnih posegov v organizacijo britanskega znanstveno raziskovalnega dela, ki se je začel že leta 1963. Sleherni zaporedni korak je pravzaprav narekovala potreba po smotrni organizaciji, ki bi preprečevala podvojitev ali potrojitev istovrstnih akcij.

Seveda je povsem drugo vprašanje, kako bi ustanovitev in delo takšnega središča vplivalo na vlogo države v britanskem javnem življenju in še zlasti na njene posege v gospodarstvo in politiko. Zamisel je kakor prepisana iz Galbraithove »Moderne industrijske države«. V bistvu uteleša »tehnostrukturo«, kakršno je opisal ameriški ekonomist. Skoraj nobenega dvoma ni, da se bo preplet med državo, gospodarskim managementom, vojsko in političnim vrhom skozi to korporacijo še bolj okrepil. Toda to je tisto, kar se v sodobnih visoko razvitih »poindustrijskih« družbah kapitalizma že dogaja. Gre še za nekaj drugega: za to namreč, da avtorji britanske zelene knjige zro skozi vrstice svojega predloga tudi v obet o krepitvi mednarodne vloge Velike Britanije.

V pogajanjih z Evropsko gospodarsko skupnostjo sta tehnologija in znanstveno raziskovalna dejavnost že nekaj let visoka pesem Wilsonove vlade. A ne le to. V času, ko politični interes za to dvoje v Združenih državah vsaj začasno slabi, se Britanija tudi v soočenju z ZDA spreminja v deželo, ki vlaga relativno največ sredstev in prizadevanja v tak razvoj.

Zahodna Evropa je to ugotovila razmeroma nitro. Prav ta britanska prednost najbrž najkrepkeje vpliva na Bruselj in glavna mesta članic Evropske gospodarske skupnosti (s Parizom vred), ko se odločajo, da bodo Otoku odprle vrata na Celino. To domnevo potrjujejo mnogi dokazi iz industrije, a tudi s samega znanstveno-raziskovalnega območja.

Eden takšnih dokazov je na primer dejstvo, da se sklep s haaškega vrha EGS o skupnem razvoju tehnologije že širi. Strokovni in politični organi EGS zdaj razpravljajo o ustanovitvi »Evropske organizacije za raziskovanje in razvoj«.

Pobudniki akcije so v odboru evropskega parlamenta za energijo, raziskovalno dejavnost in atomska vprašanja skupaj z nekaj britanskimi poslanci in predstavniki industrije ustanovili ne uradno delovno skupino, ki bo prihodnjih nekaj mesecev proučevala, kako bi bilo mogoče najbolj smotrno povezati prizadevanje v EGS in v Britaniji. Ob tem je že mogoče slutiti, da se utegne snujoča se britanska raziskovalna korporacija izdatno vključiti v delovanje podobno nastajajoče organizacije EGS. Vsaj v načelu pa se obema organizacijama obeta lepa prihodnost, saj so se velika industrija in manjši znanstveno raziskovalni centri tako v Britaniji kot v zahodni Evropi izredno ugodno odzvali pobudam londonskega ministrstva za tehnologijo in Evropske gospodarske skupnosti.

Zaradi vsega tega je zdaj že mogoče reči, da zamisel o »evrotehnologiji«, ki jo je pred nekaj leti zapeljivo razlagal Harold Wilson, a vzvišeno zavračal Charles de Gaulle, ob nedvoumni podpori zahodnonemških industrijskih interesov in prodornejših duhov iz francoskega gospodarstva in vlade oživlja. Tokrat morda v manj manifestativni, zato pa dosti bolj stvarni obliki kot tedaj, ko je javnost prvič postala pozorna nanjo.

DUŠAN DOLINAR

Libija in miragei

Če bi Libija vseh sto miragov, ki jih je prodala Francija, dobila od danes na jutri, bi postala »pro capite« prva letalska sila na svetu: 1 mirage bi prišel na 19.000 prebivalcev medtem ko je to razmerje v Franciji 1 : 130.000.

Solanje pilota za mirage traja štiri leta.

Da bi bilo zračno brodovje 100 miragov operacijsko sposobno je potrebno 150 do 200 pilotov, najmanj 1.500 tehnikov in še 5.000 drugih specialistov.

Dosedanje libijsko zračno brodovje je štelo devet ameriških F-5. Število letalskega kadra je torej ustrezno tej letalski sili.

Razumljivo je torej, da se je v Franciji bučno razplamtela razprava o prodaji 100 miragov Libiji. »Če bi Francija hotela do kraja izpolniti pogodbo z Libijo, bi se morala osem let po alžirski vojni znova spustiti v vojaško in industrijsko kolonizacijo Libije,« je ugotovil francoski vojaški strokovnjak za letalstvo.

V Dominikani „kočljivo“

Med živahnimi pripravami na volitve temperatura raste

Po dobrih treh letih zasilnega miru se je začel položaj v Dominikanski republiki zapletati. Šef policije Guillermo Guzman Acosta je včeraj izjavil, da so odkrili zaroto proti predsedniku Joaquinu Balaguerju. Namen zarotnikov je bil — kot je pri zarotnikih običaj — strmoglaviti predsednika Balaguerja.

Balaguer je tudi sam potrdil, da je položaj v državi kočljiv. Dodal pa je, da bo vlada z ostrimi ukrepi preprečila zmešnjavo. Za začetek so za nedoločen čas zaprli univerzo v Santo Domingu, kjer so študentje dva dni demonstrirali proti vladi.

Na drugi strani pa opozicija trdi, da je vlada organizirala »eskadrone smrti«, ki obračunavajo z aktivisti opozicijskih političnih skupin. Nedavno so v mestu Barajona ubili nekega aktivista Dominikanske revolucionarne stranke bivšega predsednika Juana Boscha. To pa ni osamljen primer. V zadnjih dveh letih je na skrivnosten način izgubilo življenje okoli sto politikov in aktivistov leve opozicije.

Vlada pa trdi, da je serija sabotaž in oboroženih napadov na policijske postaje delo revolucionarne stranke. Tisk piše, da je bilo v zadnjih dneh ubitih v Santo Domingu pet policistov. Zato so po vsej državi okrepili vojaške straže.

Tako ozračje vlada v državi s presledki že zelo dolgo, pravzaprav vse odtlej, odkar je prišel Balaguer na oblast. Toda zdaj se utegne položaj zaostriti bolj kot običajno, ker se bližajo predsedniške volitve, ki bodo, če bo šlo vse gladko, konec maja letos. Takrat namreč poteče štiri leta, odkar je Joaquin Balaguer, nekdanji minister v vladi diktatorja Trujilla, pod ameriškim varstvom premagal na volitvah Juana Boscha.

Predsednik Balaguer ne skriva želje, da bi rad ponovno kandidiral. Posebnih uspehov sicer nima pokazati, ne političnih ne gospodarskih. Toda v državi, ki še vedno ni povsem prebolela državljanske vojne, je težko biti oster sodnik. Balaguerju je treba vsaj priznati, da mu je uspelo sorazmerno umiriti položaj — čeprav ga ni nikdar docela obvladal — in privabiti v državo nekaj ameriškega kapitala. Optimisti pravijo, da se Santo Domingo s svojimi hoteli, igralnicami in razkošnimi restavracijami spreminja v prav tako vabo za ameriške turiste, kot je bila Havana pred Castrom. Toda na drugi strani se je v zadnjih letih večkrat povečala cena riža in banan — to pa so živila, po katerih največ segajo reveži.

Balaguerja podpira minister za vojsko Perez y Perez, ki pravi, da je »ponovna izvolitev Joaquina Balaguerja nacionalna nujnost«. Toda tega mnenja ne deli vsa vojska. Desničarski oficirji se povezujejo z veliko oligarhijo v poskusu, da bi Balaguerju spodnesli noge. Za dominikansko desnico je Balaguer še »premehak« do levice.

Balaguer ima ostrega nasprotnika tudi v lastni hiši. Njegov podpredsednik Francisco Augusto Lora ostro nasprotuje temu, da bi Balaguer ponovno kandidiral. Po njegovem je tisto, čemur pravi Balaguer »kontinuiranje« prvi korak k novi diktaturi. Zato opravlja Lora podpredsedniške posle doma in z Balaguerjem noče niti govoriti.

Tudi leva opozicija ostro nasprotuje temu, da bi Balaguer ponovno kandidiral. Toda malo verjetno je, da bi levica lahko odločilno vplivala na volitve, saj je preveč razbita. Boscheva revolucionarna partija ima sicer energičnega voditelja Peno Gomeza, vendar je njeno vodstvo precej razrvano. Del strankinih aktivistov se zavzema za prilagajanje položaju in sodelovanje z vlado, drugi pa so za ostro opozicijsko dejavnost. Druge leve skupine, promoskovska Socialistična ljudska stranka, kastristična Komunistična partija, maoistično gibanje Pacoredo in še nekatere manjše so v okviru državne politike praktično brez pomena.

Po mnenju opazovalcev v Santo Domingu bi lahko levico združil morda polkovnik Caamaño ali pa nekdanji predsednik Juan Bosch. Toda nihče ne ve, kje je trenutno Caamaño in ali se bo vrnil, prav tako pa tudi Juana Boscha menda pred volitvami ne bo v Dominikano.

Bržkone edini, ki bi lahko resneje ogrozil Balaguerja, je nekdanji začasni predsednik Hector Godoy, ki je vodil državo od konca državljanske vojne do volitev leta 1966. Godoy, ki je zdaj veleposlanik v Washingtonu, je voditelj Nacionalne stranke pomiritve, podpirajo pa ga tudi krščanski socialisti. To je zmerna centristična koalicija, ki bi lahko zbrala največ glasov na volitvah, ne le zato, ker si ljudje želijo predvsem mir, ampak zato, ker bi jo utegnili podpreti Američani. To pa je bistvenega pomena, saj »pri nas vlada ameriška ambasada«, kot pravijo v Santa Domingu.

ANDREJ NOVAK

Nevezanost pod ognjem

»Krasnaja zvezda« nadaljuje najnovejšo ideološko kampanjo proti neuvrščenosti in trdi, da taka politika ni vredna socialistične države in komunistov

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 29. jan. (po telefonu). Neblokovska politika ni vredna socialistične države, poglavitno merilo, ki pokaže, v kolikšni meri je politika te ali one partije v resnici internacionalistična, pa je odnos te partije do Sovjetske zveze in njene komunistične partije.

Ti dve ugotovitvi, vsaj prva od njiju je izrazito protijugoslovanska, je danes objavilo glasilo obrambnega ministrstva »Krasnaja zvezda« in tako dopustilo, da skozi stolpce častnika v svet vnovič pokukajo nekatere teze, ki predstavljajo stalinistično revizijo marksizma in ki so služile Stalinu pri utrjevanju njegove osebne hegemonije in pa hegemonije sovjetske partijske birokracije v mednarodnem delavskem gibanju.

Do te najnovejše kampanje, katere osnovna žrtev naj bi bili različni »modeli socializma« je prišlo brž po zaključku mednarodnega sestanka v Leningradu, na katerem so visoko kvalificirani ideologi razpravljali o protikomunizmu in metodah, s katerimi si pomaga; kampanja se je začela le nekaj dni po tem, ko je sovjetska statistična uprava objavila podatke o dokaj skromnih gospodarskih rezultatih, ki jih je v minulem letu dosegel »sovjetski model«. Članek, ki ga danes objavlja »Krasnaja zvezda«, in pa cela serija člankov v teoretičnem glasilu KPSZ »Kommunist«, pričajo, da dva dosva star članek iste vrste — napisal ga je akademik Konstantinov, objavila pa »Pravda«, ni bil slučajen in da gre slej ko prej za obširno kampanjo, katere cilj je postavka aprilskega plenuma 1968 (na njihovi podlagi je prišlo do invazije Češkoslovaške) vsiliti tako socialističnim državam, kot tudi komunističnemu gibanju kot edino pravilno interpretacijo marksizma — leninizma v zadnji tretjini dvajsetega stoletja. V okviru tega doživljajo tudi sklepi lanskega mednarodnega posvetovanja partij isto usodo, ki je že doletela klasike marksizma — avtorji sedanjih prigodnih člankov jih s pomočjo iztrganih citatov navajajo pač tako, da z njimi podpirajo svoje teze.

»Krasnaja zvezda« je v to kampanjo davi prispevala članek, ki nosi nekam protisloven naslov »Zmagoslavje idej mednarodne solidarnosti delavcev«. Naslov je protisloven zato, ker članek govori predvsem o gori nasprotnikov, ki da omenjeno solidarnost kar naprej rušijo.

Za članek je v prvi vrsti značilno, da se v času, ko vrsta socialističnih držav preživlja naporne reforme procese in ko tudi zahodne komunistične partije iščejo poti iz stagnacije, v katero jih je pahnila stalinistična revizija marksizma ter Stalinov hegemonizem v mednarodnem komunističnem gibanju, da skratka v tem času, ki terja predvsem reševanje notranjih vprašanj, obrača pozornost bralca ter išče sovražnika socializma predvsem zunaj. V tem smislu ena od poglavitnih nalog pravega komunista v socialistični državi ni varovati političnih pravic delavskega razreda in v tem okviru varovati te pravice tudi pred zlorabo s strani birokracije delavskega razreda. »Prvi dolg vseh resničnih internacionalistov,« piše dopisni član akademije znanosti SZ Stepanjan, »je varovati svetovni sistem socializma pred politično, ekonomsko in vojaško ekspanzijo ter pred ideološkimi diverzijami svetovnega imperializma«

Preizkusni kamen internacionalizma

To pa je samo ena od »glavnih nalog«. Druga je po mnenju avtorja prav tako pomembna: »Zaščita socializma — to je internacionalni dolg komunistov,« piše Stepanjan. »To stališče, sprejeto na svetovnem forumu komunistov, neposredno udarja po različnih razkolnikih, po desnih in levih revizionistih, ki skušajo oslabiti enotnost držav socialističnega sistema.«

Da je socialna demokracija najnevarnejši sovražnik socializma in komunističnih partij, je pred 30 leti odkril že Stalin; po tej poti je pomagal nacistom k oblasti. Enako razmišlja dandanes tudi Stepanjan, ki poudarja, da je ena od poglavitnih političnih nalog pravih komunistov prav boj zoper »oportuniste in revizioniste«. Stalin je odkril tudi drugo resnico, ki so jo sovjetski avtorji v zadnjih dveh letih postavljali na jezik raje drugim — verjetno zato, da ne bi naredili vtisa, da so neskromni.

Gre za tezo, ki jo tokrat pove dopisni član akademije znanosti kar sam: »In na tej etapi ostaja preiskusni kamen zvestobe načelom socialističnega internacionalizma odnos do Sovjetske zveze in KP SZ.« Da je temu tako — da ima namreč Sovjetska zveza vodilno vlogo v tej družbi — pa se po besedah avtorja zavedajo tako imperialisti kot tudi desni in levi revizionisti. »In prav zato se vsi ti ujemajo v pridiganju grobega protisovjetizma,« piše Stepanjan. Logika njegovega razmišljanja je preprosta: nepriznavanje vodilne vloge, to je hegemonije, je protisovjetizem, protisovjetizem pa je — tako so na zadnjem simpoziju o protikomunizmu v Leningradu, komunizem, marksizem in vse drugo izenačili kar s Sovjetsko zvezo — protikomunizem. Ali z drugimi besedami — kdor karkoli pove čez Sovjetsko zvezo, je protikomunist . . .

V tem okviru kajpada tudi ni prostora za »variacije«, za različne »modele« socializma in podobno; velja pač sovjetski model in ideologija, ki jo je razglasil aprilski plenum. Zaradi tega avtor članka ostro napada tako ideologijo kozmopolitizma (ta termin, zaradi katerega je v Stalinovih časih marsikdo izgubil glavo, se tako vnovič vrača v sovjetsko politično sfero), kot tudi nacionalistične prekrške. Kozmopolitizem je nevaren zato, ker nekritično gleda na zbliževanje vseh narodov sveta, njihovih kulturnih ter političnih vrednot, ne da bi pri tem upošteval razlike v družbeno politični formaciji. Nacionalizem pa pretirava z nacionalnimi posebnostmi ter tako zavira »zbližanje socialističnih držav v procesu izgradnje komunizma«. Svetovna integracija je zatorej lahko samo blokovska (avtor pravi razredna) in do zbližanja lahko pride le med socialističnimi državami in pod sovjetskim nadzorom. Druge države in narodi pa pri tem nimajo kaj iskati, kajti internacionalizem se v zvezi z njim sprevrača v kozmopolitizem. Kdor ni pripravljen v sovjetski blok, je torej nacionalist, kdor pa v svetovni integraciji vidi širši in objektivni proces, je kozmopolit.

Za tretje ni prostora. Govoreč o suverenosti, Stepanjan ponavlja obdolžitev, češ da je za sodobne oportuniste značilno abstraktno in nerazredno obravnavanje vprašanja o suverenosti držav. To vprašanje oportunisti postavljajo »brez zveze s poglavitno vsebino sodobnosti — brez zveze s spopadom med dvema nasprotnima sistemoma, med socializmom in kapitalizmom«. Med tema dvema po besedah Stepanjana ni tretje rešitve: »Prav ignoriranje tega poglavitnega protislovja naše dobe leži v temelju revizionističnih pridig o neblokovskih politiki — to je o politiki nevtralnosti socialističnih držav.«

Pačenje nevezane politike

Ta stavek ni samo grob napad na politiko nevezanja, marveč tudi groba falzifikacija te politike: v svetu verjetno ni več moč najti poštenega publicista, ki bi neblokovsko politiko enačil s politiko nevtralnosti. Pač pa si to mirno privošči dopisni član akademije znanosti SZ, verjetno zato, ker njegovi znanstveni reputaciji takšna malenkost ne more več škoditi.

Ponovna kratka rekapitulacija tega zelo zanimivega članka, s katerim se očitno vnovič dviga kampanja za en sam »ideološki model« v mednarodnem komunističnem gibanju, pomaga izločiti tole strukturo: internacionalizem je osnovna dolžnost partij in komunistov; internacionalizem se meri z zvestobo Sovjetski zvezi in njeni partiji; imperialisti ter levi in desni revizionisti Sovjetski zvezi in KP SZ vodilno vlogo odrekajo in so zato na pozicijah protisovjetizma; protisovjetizem pa je bistvo sodobne ideologije protikomunizma. V skladu z načeli elementarne logike: vsaka kritika Sovjetske zveze je protikomunistična.

V praktični politiki pa naj bi se v teh člankih odražalo dejstvo, da se začenja nova kampanja za izenačevanje »modelov« v samem socialističnem commonwealthu in s tem tudi kampanja za nadaljnje strnjevanje te organizacije; v kampanji se odraža tudi dejstvo, da skuša Sovjetska zveza ideološki model vsiliti tudi drugim socialističnim državam, ki niso članice varšavskega pakta, govoreč pri tem o obveznostih, ki jih imajo članice »svetovnega sistema socializma«.

Po vsej priliki bo vse to potekalo v imenu stoletnice Lenina, ki pa s takšno interpretacijo marksizma prav gotovo nima nič skupnega.

Cela vrsta člankov, ki se v glavnem skladajo s konceptom članka Stepanjana, je objavila tudi pravkar natisnjena druga številka teoretičnega glasila KP SZ »Kommunist«. Gre za članke, ki napadajo »nacionalne oblike socializma«, pluralizem in podobne »grehe«; gre nadalje za kritiko tistih publicistov, ki stanje marksizma v SZ po Leninovi smrti označujejo kot dogmatizem (stanje v KP SZ, to je čistke in politične umore po Leninovi smrti, imenuje avtor enega od teh člankov »idejni boj«). »Načela marksizma, leninizma . . . že po svoji naravi ne morejo imeti nič skupnega z dogmami,« povsem pravilno piše avtor enega od teh člankov, pri čemer pa seveda pozablja še na drugo možnost: da stalinistična deformacija s pravim marksizmom prav tako nima nič »skupnega«. Poseben članek posveča »Kommunistu« tudi zahodnim levim teoretikom, ki niso povsem soglasni s sovjetsko doktrino: med njimi napada francoskega komunista Rogerja Garaudyja zaradi njegove kritike »birokratske deformacije socializma« v SZ, in pa seveda našega Predraga Branickega zaradi njegove teze, daima marksistična teorija mnogo inačic in ne samo eno. Za oba trdi »Kommunist«, da se kruto motita.

MARJAN SEDMAK

bebimiks®

hrana iz zelenjave in sadja za dojenčke in majhne otroke

Izdelki BEBIMIKS vsebujejo zelenjavo in sadje najboljše kakovosti z dodatkom vseh potrebnih sestavin in so bakteriološko preizkušeni.

*

Hrana iz zelenjave in sadja, ki je pri nas popolna novost, omogoča vse leto boljšo in sodobnejšo prehrano dojenčkov in majhnih otrok.

*

Izdelki BEBIMIKS vsebujejo vitamine in minerale, ki so potrebni za boljšo rast in razvoj otrok.

bebimiks®

BEBIMIKS — to so instant izdelki, pripravljajo se brez kuhanja, hitro in enostavno, z dodatkom prekuhane mlačne vode.

Na voljo so vam naslednji izdelki BEBIMIKS: korenje, krompir s paradižnikom, krompir s špinačo, grah s korenjem, grah s paradižnikom in jabolka.

Dobite jih v lekarnah in trgovinah

PIIVA

Novice

LJUBLJANA: **razpis za pionirsko pesem** — Zveza prijateljev mladine je razpisala natečaj za izvirno besedilo za pionirsko pesem, ki bi bila posvečena 25-letnici osvoboditve. Izmed prispelih pesmi, ki jih bodo prejeli do 20. februarja, bo najboljša uglasbena in jo bodo pionirji peli na vseh proslavah osvoboditve.

LJUBLJANA: **razstava idejnih osnutkov za spomenik Ivana Cankarja** — V Mestni galeriji je odprta razstava šestih idejnih osnutkov za spomenik Ivana Cankarja. Interni natečaj je razpisal iniciativni odbor za postavitev spomenika. Vabilu se je odzvalo šest kiparjev.

ZAGREB: **ocene za lanske filme** — Upravni odbor Sklada SRH za napredek kulturnih dejavnosti je pozitivno ocenil lanskoletno filmsko proizvodnjo v republiki in sprejel sklepe komisije, ki je ocenila filme. Najvišjo nagrado za stimulacijo kvalitete je prejel — že drugo leto zapored — režiser Antun Vrdoljak za svoj drugi film »Ljubezen in kakšna kletvica vmes«. Vrstni red najboljših filmov sledi takole: »Dogodek« Vatroslava Mimice, »Lisice« Krsta Papića, »Muhasto poletje« Nikola Tanhoferja in »Divji angeli« Fadila Hadžića. Med kratkimi filmi je bil najbolje ocenjen »Mirko Rački« v režiji Radovana Ivančevića. Najboljši hrvaški film leta 1969 bodo ljubljanski ljubitelji sedme umetnosti lahko kmalu gledali, saj prav nocoj ob 21. uri steče v kinematografu Union slavnostna premiera filma »Ljubezen in kakšna kletvica vmes«, ki jo pripravljata Kinematografsko podjetje Ljubljana in Croatia film iz Zagreba.

DUNAJ: **nastop ansambla »Slavko Osterc«** — Ansambel »Slavko Osterc« je gostoval 23. januarja na javnem koncertu avstrijskega radia s štirimi slovenskimi in štirimi avstrijskimi deli. Poleg Ramovšove, Ježeve, Magdićeve in Petrićeve je ansambel krstil tri avstrijske novitete, napisane za to priložnost (Schollum, Ebenhöh, Urbanner). Polna dvorana avstrijskega radia je navdušeno sprejela nastop ansambla, posebej še avstrijske novitete, katerim so prisostvovali avtorji. Naslednji dan je ansambel arhivno posnel za potrebe avstrijskega radia vse tri nove skladbe.

DUNAJ: **uspeh Milke Stojanović, v dunajski državni Operi** — Prvakinja beograjske opere Milka Stojanović je v nedeljo dosegla z nastopom v naslovni vlogi »Aide« v dunajski državni Operi velik uspeh. Občinstvo je umetnico večkrat nagradilo z aplavzom na odprti sceni. Ta uprizoritev Aide je bila pravzaprav večer znanih jugoslovanskih opernih pevcev, saj sta nastopila še Biserka Cvejić in Borislav Klobučar.

NEW YORK: **pohvale za »Neretvo«** — Kot poroča Tanjug, je predvajanje »Bitke na Neretvi« v Lincolnovem centru v New Yorku zelo lepo uspelo. Film so si ogledali številni vodilni ameriški filmski ustvarjalci in člani ameriške filmske akademije. Veljko Bulajić, ki se je udeležil predstave, je prejel čestitke režiserjev Elia Kazana, Joshua Logana, Jana Kadara in scenarista Paddyja Chajewskega. Če bo film tako ugodno odjeknil tudi med vodilnimi cineasti v Hollywoodu, bo imel veliko možnosti, da se uvrsti med pet najboljših lanskih del v ožji izbor kandidatov za Oskarja.

Dramatizirani roman BRATJE KARAMAZOVI,

ki ga v nadaljevanjih posreduje slovenskim gledalcem RTV Ljubljana, vzbuja zanimanje za avtentični tekst, po katerem je bil film posnet. Slovenski prevod romana je izdala DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE:

Prizor iz TV-filma »Bratje Karamazovi« (režiser Sandro Bolchi). Film je bil posnet v okolici Novega Sada.

F. M. DOSTOJEVSKI:

BRATJE KARAMAZOVI

V DVEH KNJIGAH

Roman je eno najpomembnejših del ruske in svetovne književnosti. V zgodbi, ki je po svoji zunanji zasnovi silno dramatična, razkriva pisatelj z izredno psihološko prodornostjo nravstvene in idejne tokove svojih junakov, njihove človeške in eksistenčne dileme, ki jih z usodno nepomirljivostjo ženejo v spopade s seboj in okoljem. Marsikaj, kar film samo nakazuje, je v romanu razčlenjeno, psihološko dopolnjeno in filozofsko utemeljeno do najmanjših nadrobnosti.

ROMAN JE IZŠEL V ODLIČNEM PREVODU VLADIMIRA LEVSTIKA. OBE KNJIGI, NATISNJENI NA BREZLESNEM PAPIRJU IN VZORNO OPREMLJENI, IMATA 920 STRANI. CENA: PLATNO 120 DIN, POLUSNJE 140 DIN. KNJIGE DOBITE V VSEH KNJIGARNAH. ZALOŽBA DAJE TUDI UGODNOST ŠTIRIMESEČNEGA OBROČNEGA PLAČILA IN SICER PO 30 (PLATNO) OZIROMA PO 35 (POLUSNJE) DIN. PISMENA NAROČILA SPREJEMA UPRAVA

DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE
Ljubljana, Mestni trg 26

IZREZITE, PROSIMO, NAROČILNICO IN JO POSLJITE V OVOJNICI NA NASLOV ZALOŽBE.

NAROČILNICA

Obvezno se naročam na roman F. M. Dostojevski
BRATJE KARAMAZOVI
v dveh knjigah
Cena obeh knjig: platno 120 din
polusnje 140 din

Naročnino bom poravnal:
— takoj
— v 4-mesečnih obrokih po 30 (platno) oziroma po 35 (polusnje) din*

(*Podčrtajte zaželeno vezavo in ustrezne pogoje plačila).

Kraj in datum: ______

Podpis: ______

NASLOV NAROČNIKA:
Ime in priimek: ______
Kraj: ______
Ulica: ______
Uslužben pri: ______

Pariško pismo

„Boljšoj” boljši, a ne najboljši

Za gostovanje znamenitega moskovskega gledališča Boljšoj v Veliki pariški Operi lahko potegnemo črto in postavimo seštevek: Boljšoj v Parizu je bil boljši, a ne najboljši. Sovjetski ansambel, ki je prišel na gostovanje z ogromno personalno zasedbo in opremo, je v francoski prestolnici nedvomno potegnil za sabo zanimanje občinstva. Kljub temu, da so bile vstopnice sila drage, saj so boljši sedeži veljali tudi po 120 frankov, to je okrog 300 novih dinarjev, so bile vse predstave razprodane že veliko vnaprej. Pokazalo se je, da to- rej ne drži, kar so zadnji čas v zvezi s krizo pariške operne hiše pogosto navajali, češ da ni več prave operne publike; »Journal de dimanche« je povedal kar naravnost: »Če publika ve, da bi utegnila videti dobro predstavo in dobre pevce, še vedno pride in tudi plača«. Tudi vse strokovne kritike so bile v glavnem zelo pohvalne, ponekod celo navdušujoče. Toda bile so tudi kritične pripombe; ponekod celo zelo hude. Nasploh je bilo videti, da je pariški svet operne muzike pristal na to, da gostom iz Moskve prizna, da so sicer boljši od njih v mnogih pogledih, da pa vendar brezhibni, najboljši, kot bi morda pričakovali, le niso bili.

Sovjetsko gostovanje v Parizu v času od 22. decembra 1969 do 25. januarja 1970. je v 33 predstavah (dve sta odpadli zaradi stavke) posredovalo elitni izbor ruske operne tvornosti: opere »Boris Godunov«, »Jevgenij Onjegin«, »Knez Igor«, »Hovanščina« in »Pikova dama«.

Že glede repertoarja so se francoski kritiki izražali zelo spoštljivo. Velike množične, ljudske glasbene drame, kot je »Boris Godunov«, so v Parizu že od nekdaj znane in priljubljene, čeprav je morda, to tudi povečalo zahtevnost glede protagonistov:

»Ne, Ognicev sicer ni bil slab, toda Šaljapin ni bil,« so takoj nekateri delili visoko leteče primerjave. Toda ob tej tipično ruski glasbi Musorgskega, Korsakova in Borodina, so tokrat ponovno odkrili Čajkovskega; ne toliko v smislu izrazitega ruskega muzika, kot v smislu univerzalnega glasbenega lirika, ki ga zahod še vse premalo pozna.

V pogledu izvedbe so Francozi, jasno, izrazili priznanje predvsem temu, kar je v ruski operi že itak svetovno znano in česar sami najbolj pogrešajo, to je kvaliteto, dinamičnost in disciplino zbora. Celo pikolovski glasbeni kritik časopisa »Figaro« Clarendon je zapisal: »Boljšoj nam je izzval živo občudovanje; če že ne zaradi zvezd, ki vse niso tako presenetljivo dobre, pa vsaj z izredno povezanostjo svojega ansambla. Zbor in orkester sta pravcato čudo. Res škoda je, da niso rezervirali vsaj en celovečeren program, ki bi ga izpolnili samo ti dve velesili. Koncert pevskih zborov Boljšoj bi pritegnili ves Pariz in vso provinco. Daleč od tega, da bi bil Boljšoj gojišče solistov, je pa vsekakor šola zborovskega petja, ki prekaša vse ostale.«

Od pevskih solistov so se, zanimivo, pri publiki in kritikih najbolj uveljavili nekateri mladi, kot Juri Mazurok ali Mihail Kiseljev, še posebej pa pevke Tamara Sinjavskaja, Valentina Levko in Elena Obrascova. Renomirana zvezdnica Galina Višnjevskaja, žena dirigenta Rostropoviča, se je morala s svojega prvega mesta umakniti. Tudi zelo forsirani basist Vladimir Ognicev, ki je pel Godunova in Igorja, Parižanov ni povsem zadovoljil: »Bil je srednji«. Skoraj sem dobil občutek, da se je v Parizu podrl sistem nekaterih zvezdniških in zaslužnih protekcij, ki je poleg odličnih vrlin — kot pri večini sovjetskih ansamblov — prisoten tudi v ansamblu Boljšoj. Naravnost odklonilno in s posmehom pa so vsi kritiki brez izjeme raztrgali tenorista Zuraba Andžaparidza, ki je pel vodilno vlogo Hermana v »Pikovi dami« in »s svojim stisnjenim, banalnim glasom, čudno pojavo in romantičnim vrtenjem oči skoraj razdrl celotno uprizoritev«.

Ansambel gledališča Boljšoj, ki ga je vodil glavni direktor Čulaki in ki ga je v začetku spremljala tudi sama sovjetska ministrica za kulturo Furceva, je bil sicer v Parizu deležen vseh protokolarnih pozornosti. Mimo raznih ministrov si je eno izmed predstav ogledal tudi predsednik republike Pompidou. V nadaljnjem zapletanju stikov med moskovskim gledališčem Boljšoj in pariško Opero pa je prav zdaj na krajšem zamenjalnem gostovanju v Moskvi balet pariške Opere. In ko sem te dni po telefonu iskal novega glavnega direktorja pariške Opere Renéja Nicolija, ki je imel doma med sovjetskim gostovanjem preglavice s stavko tehniško upravnega osebja, mi je njegova tajnica zažgolela: »O, ko so se stvari malo polegle, je tudi on odšel v Moskvo.« Moskovčani so se med tem časom že kar udomačili v Parizu, po trgovinah, muzejih, po cestah. Ena glavnih pevskih zvezd, sopranistka Galina Višnjevskaja je prebila ves prosti čas v Louvru, kjer jo je neutrudno spremljala neka nanjo prilepljena stara Američanka. Glavni direktor in nekaj solistov je v podkrepitev partijske solidarnosti obiskalo uredništvo komunističnega glasila »Humanité« in se fotografiralo s člani vodstva KPF in časopisa. Člane zbora, najboljšega sestavnega dela gledališča Boljšoj, sem pa sam oni dan srečal, ko so si kot čebljajoča turistična ekskurzija šli ogledat gotsko cerkev Sainte Chapelle na Cité. »Fantje, odkrijte se,« sem zaslišal še enkrat disciplino pri vstopu v cerkev. Ko pa sem pozneje govoril z dirigentom tega proslavljenega zbora Aleksandrom Borisovičem Khaikinom in sem ga vprašal, kako bo zaradi onih dveh predstav »Jevgenija Onjegina«, ki sta v Parizu zaradi stavke francoskega osebja odpadli, se mi je široko zasmejal: »No, nič hudega, ponovili ju bomo brezplačno, če bodo Parižani kdaj prišli v Moskvo.«

BOGDAN POGAČNIK

OTVORITVENE DIAGONALE V MALI GALERIJI — V Mali galeriji so odprli razstavo slikarskih del Miodraga B. Protića. Slikar in ravnatelj beograjskega Muzeja sodobne umetnosti, ki se ukvarja tudi z umetniško kritiko in teorijo, je v Mali galeriji razstavil petnajst del, iz katerih veje umetniška sla po raziskavi prostora, ki je širši in večji od vsega, kar je povezano s človeškim bivanjem. Te kozmične razsežnosti, vidne v njegovem Rumenem asteroidu, Belem asteroidu v modrem in drugih razstavljenih delih, ki so vsa nastala v prejšnjem letu, so predmet slikarjevih razmišljanj. Miodrag B. Protić (1922) je svoja dela doslej desetkrat samostojno razstavljal, pred kratkim tudi v zagrebški Galeriji sodobne umetnosti, sodeloval pa je še na številnih razstavah jugoslovanskega slikarstva doma in v tujini ter na mednarodnih razstavah. Ob razstavi v Mali galeriji je izšel katalog z uvodno besedo umetnostnega kritika Alekse Čelebonovića in štirimi reprodukcijami razstavljenih del. Razstavni katalog je uredila Majda Jerman. Posnetek: Busić

Nov zbornik geografskih razprav o Sloveniji

Novi zbornik obsega 500 strani in pet razprav, ki obravnavajo štiri slovenske pokrajine ter Slovenijo kot celoto. Pri prirodnogeografskih razpravah se ne bomo zaustavljali. Ne zato, ker ne bi zaslužile pozornosti. 123 strani obsegajoča razprava M. Šifrerja z naslovom »Kvartarni razvoj Dobrav na Gorenjskem« živo zadeva ne le geografijo, temveč tudi kvartarologijo, geologijo, pedologijo in še nekaj sorodnih strok, ki ne morejo molče mimo trditev, da so na prostoru med Kranjem in Bledom terase in morene iz treh ledenih dob pleistocena. Za polovico krajša razprava D. Radinje o Doberdobskem krasu, ki ga zadnja leta večkrat omenjamo v zvezi z gradnjo velikega ciklotrona, ne navaja samo ravnike, vrtače, dole in drug inventar, s katerim se peča kraška morfologija, temveč tudi domača ledinska in naselbinska imena. Več govora bo tu o družbenogeografskih prikazih, ker javnost bolj zanimajo.

Slučaj je nanesel, da sta se v tem zborniku znašli obravnavani dve slovenski pokrajini, ki sta si podobni samo po obsegu (obe nekaj čez 24.000 ha), sicer pa različni kot le kaj. To sta Gornja Savinjska dolina, ki jo je obdelal D. Meze (»Hribovske kmetije v vzhodnem delu Gornje Savinjske doline«, 92 strani), in Zgornje Dravsko polje izpod peresa M. Paka (»Družbenogeografski razvoj Zgornjega Dravskega polja«. Naslove navajam, ker je pri izdajatelju, Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, mogoče razprave naročiti tudi v separatih in ne le v celem zborniku). Prva pokrajina je zastopnik našega hribovitega, pretežno kmetijskega sveta s prevlado samotnih kmetij, druga pa dolinskega, že v dokajšnji meri deagrariziranega zaledja Maribora, le v manjši meri tudi Ptuja in Kidričevega. Poglejmo si iz obilice statističnega gradiva nekaj podatkov za primerjavo gospodarskega razvoja obeh pokrajin. Na Zgornjem Dravskem polju je v letih 1925—1962 delež polja le malo upadel (od 56 % na 43 % vse površine), v Gornji Savinjski dolini pa se je to skrčilo za 24 %, pri višinskih kmetijah v razdobju 1825—1900 kar za 48 % Goveje živine so imeli na Dravskem polju l. 1960 prevej več kot l. 1900, na Gornjem Savinjskem pa je število glav samo v letih 1935—1960 upadlo za 25 %. Te razlike so posledica neenakih možnosti za prebiro kmetijskega poklica. Kljub slabim pogojem za poljedelstvo je v vsej Gornji Savinjski dolini ostalo še 41 % kmetijskega prebivalstva (1961), na Dravskem polju pa le 31 % (še leta 1931 63 %). Zato se na Dravsko polje ljudje doseljujejo (od l. 1869 je prebivalstvo naraslo za 198 %), v Gornji Savinjski dolini pa odseljujejo (upad za 15 %).

Ker razpravi nista statistični, ti podatki niso glavni cilj. Obe razpravi skušata prikazati celovit gospodarski razvoj v odvisnosti od naravnih in družbenih dejavnikov, od tega, koliko sonca uživajo samotne kmetije in kako so oskrbljene s pitno vodo, od kakovosti prsti po dravskih vaseh in možnosti, dnevne vožnje v mesto itd. Meze podaja te dejavnike celo po posameznih višinskih kmetijah, ki so kraljestva v malem, čeprav, žal, vedno bolj obubožana, tako da jih ljudje zapuščajo. Zadnje stoletje je njihovo število upadlo za 10 %. Meze nas prepričuje, da so daleč od resnice pavšalne sodbe o propadanju višinskih kmetij. V nekaterih krajih se trdno držijo, drugi pa so na tem, da prebivalstveno shirajo. Avtor razprave skromno pravi na koncu: »Naloga te in prejšnjih tovrstnih študij je med drugim tudi v tem, da s podrobno razčlenitvijo in prikazom nekaterih fizičnogeografskih in družbenih elementov takorekoč od kmetije do kmetije dá v roke čim podrobnejše gradivo tistim, ki naj odločajo o usodi hribovskih kmetij«. Toda zaključno poglavje je napisano manj skromno ter vsebuje napotila za bodoči razvoj. Vprašanje pa je, če ne bi bila to naloga teamskega, interdisciplinarnega raziskovanja.

O sezonskih delavcih smo zadnja leta precej brali. V študiji M. Natka z naslovom »Delovna sila iz drugih republik v Jugoslaviji, v Sloveniji in posebej v Ljubljani«, objavljeni na sto straneh, smo dobili končno zaokrožen pregled. Obravnava delovno silo iz drugih republik v luči »ponudbe«, to je družbenogeografskih, zlasti ekonomskih razmer v drugih republikah, in »povpraševanja«, to je gospodarskega in prebivalstvenega razvoja v Sloveniji. Morda bodo koga presenetili diagrami o dotoku sezoncev k nam še v času, ko je med reformo raslo število prijavljenih domačih brezposelnih in število izseljene delovne sile v tujino.

Skratka, enajsti Geografski zbornik je spet poglobil znanje o tem, kako kontrastni mozaik sestavlja našo zemljo ne samo po zunanjem videzu, ampak tudi po gospodarskem razvoju.

I GAMS

Likovna umetnost

Obmorska tihožitja

Igor Pleško razstavlja v kranjski Mestni hiši

Posebno glede na pozni javni nastop akademskega slikarja Igorja Pleška je njegova razstava v Kranju vredna pozornosti. Doslej se je ukvarjal s teoretično plat- jo stroke, posvetil pa se je pretežno pedagoškemu delu. Zato je bilo potrebno najbrž precej poguma, da je po tolikih letih vendarle pokazal sadove svojega dela v stroki, kateri se je najprej zapisal, v slikarstvu. Po drugi strani pa je tak korak nujno potreben, saj šele na razstavi in v stiku z občinstvom dobijo umetniška dela svojo trenutno pravo vrednost — in vlogo. To pa je za slehernega likovnega umetnika gotovo dragocen podatek in izkušnja.

Nekaj krajin, oziroma obmorskih vedut pokaže Pleška kot poznavalca razvoja te slikarske zvrsti v polpreteklosti, hkrati pa tudi njegovo pomanjkanje praktične izkušnje pri realizaciji teoretskih spoznanj in zasnov. Žive v barvah in še kar trdno grajene v planih bolehajo te krajine in vedute na neenakomerni kvaliteti strukturnih rešitev posameznih partij, čemur je pogosto kriva tudi neizenačena intenziteta poteze čopiča. To pa so pomanjkljivosti, ki jih odpravi šele neprekinjena praksa.

Tihožitja, sestavljena pretežno iz morskih živali, so dokaj trdno, čeprav ne vedno domiselno komponirana. Tu in tam prevlada v kompoziciji konvencionalnost polpreteklega slikovitega realizma, spet drugod izrazita dekorativnost. Večina pa je slikana dobro, z zamahom, z dobro barvno oznako in, kjer je v tej zasnovi potrebno, tonsko modelacijo. Barve so pretežno tople, vendar so tudi manj tople enako ovrednotene. Nekaj francoskih izkušenj daje tem podobam svežino in samozavest. Pleško se je pokazal kot še neizbrušen, vendar izrazit slikar, ki se pozumno izraža predvsem z osnovnim slikarskim izrazilom — z barvami.

JANEZ MESESNEL

Slovenj Gradec

Načrtnost tudi v kulturi

Zveza kulturno prosvetnih organizacij, sekcija za kulturo in prosveto pri SZDL in zveza kulturnih delavcev občine Slovenj Gradec so pred dnevi pripravile gradivo o petletnem razvojnem programu kulturno prosvetnih dejavnosti v občini. Misel, da je potrebno tudi pri ustvarjanju materialnih osnov za kulturno prosvetno delo imeti pred seboj jasen načrt, je dobila potrdilo še v samem idejnem zasnutku programa, o katerem teče zdaj javna razprava.

Slovenj Gradec je v povojnem obdobju oblikoval in razvil vrsto kulturnih ustanov, ki so glede na svojo vlogo širšega regionalnega pomena. Vse bolj je bilo poslednja leta v tem razvoju čutiti nepovezanost, neusklajenost in prešibko organizacijsko vez med delavci, ki delujejo v amaterskih in poklicnih kulturno prosvetnih organizacijah in ustanovah.

Seznam amaterskih organizacij in kulturnih ustanov je dokaj zajeten. Tu je osem kulturno prosvetnih društev z blizu 800 člani, glasbena šola, matična knjižnica, umetnostni paviljon, muzej ljudske revolucije, kino, radijska postaja, delavska univerza, spomeniško varstvo, Sokličev muzej in še tiskarstvo, stalne publikacije in občasne knjižne izdaje. Vse to je treba zajeti v smiseln načrt. Potreb je, seve, precej. Toda dobro je imeti o njih jasno in realno predstavo. Načine, kako marsikaj rešiti, pa bo gotovo lahko dala tudi javna razprava.

DRAGO VRESNIK

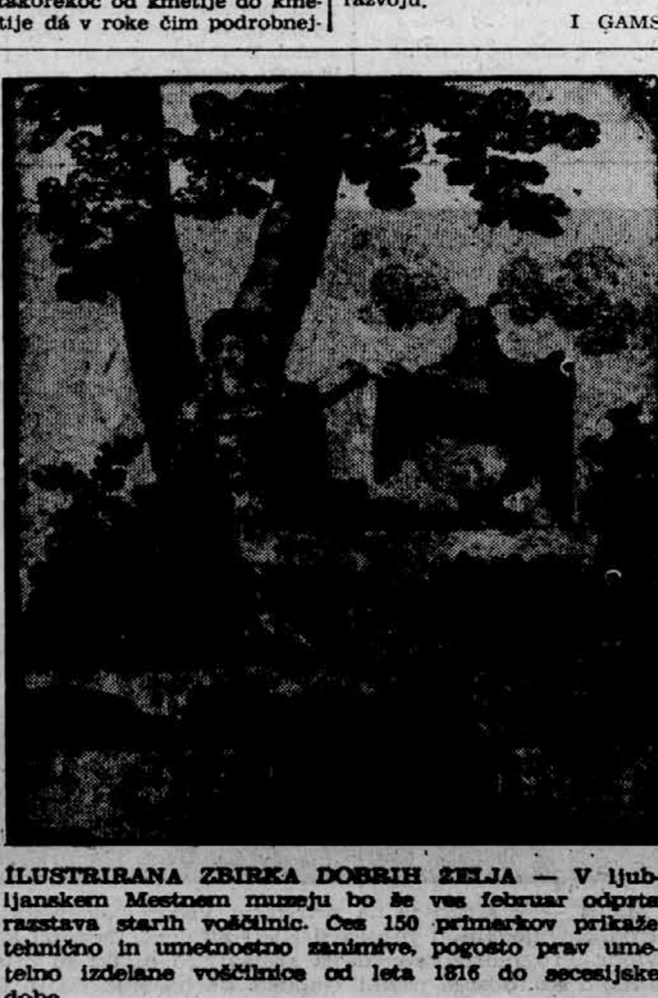

ILUSTRIRANA ZBIRKA DOBRIH ŽELJA — V ljubljanskem Mestnem muzeju bo še ves februar odprta razstava starih voščilnic. Čez 150 primerkov prikaže tehnično in umetnostno zanimive, pogosto prav umetelno izdelane voščilnice od leta 1816 do secesijske dobe.

Televizija

Porazni občutki

Reportaža »Po šihtu se dobimo«, ki je bila na sporedu v sredo proti večeru, je nedvomno, čeprav nehote, razkrila vso revščino našega pojmovanja, gojenja, prikazovanja in obravnavanja ljubiteljske kulture. Omejila se je na prikaz klasičnih amaterskih oblik kulturnega izživljanja ter nas seznanila z vrsto preostalih amaterskih skupin iz različnih krajev Slovenije.

Vtisi so izpričali, da še malo nimamo razčiščenih pojmov o tem, kaj naj bi kultura človeka, ki se s kulturnimi dejavnostmi ne ukvarja poklicno, sploh bila, in da se redka ljubiteljska udejstvovanja tudi zaradi tega brez pravega usmerjanja in materialne ter še posebno duhovne podpore duše v slepem črevesu vsega do kraja preživelega. V mislih nimamo konvencije — saj je le-ta v ljubiteljski kulturni reprodukciji domala neogibna, pač pa nekaj, kar s konvencionalno kultiviranostjo nima več nobene zveze. V mislih imamo, povejmo naravnost, odrinjenost, zaostalost, čudaštvo, vsesplošen neokus.

Če obstaja pri nas samo to in táko, kar nam je prikazala reportaža, v katere spremnem tekstu je mrgolelo protislovnih pojmovanj o konjičkih, rekreaciji, ustvarjalni kulturi, kulturnih potrebah in podobnem, potem smo najbolj nekulturen narod pod soncem. Če pa se kultura ljudi — tudi tako imenovana ljubiteljska — začenja v stanovanju, nadaljuje na cesti, na delovnem mestu, v tehniki, športu, na nedeljskem izletu, pri gojenju in občudovanju narave itd. itd., ter konča v zrelosti in občutljivosti vsakega posameznika, potem se je naše pojmovanje splošne kulturnosti skozi omenjeni televizijski prikaz izkazalo kot neizmerno primitivno ter izključujoče tisto, kar v nas vsaj deloma gotovo obstaja. Saj smo se že v teh nekaj skromnih in napaberkovanih reportažnih prizorih srečali z vrsto zanimivih, razgibanih in dobrih ljudi.

Če smo zapisali svoje porazne občutke, smo jih zato, da bi taki in podobni ljudje dobili vso mogočo podporo, vzgojo in sploh vzpodbudno javno obravnavo. In to ne le v kulturnoprosvetnih organizacijah in drugih kulturnih ustanovah, temveč povsod, kjer se v svojem vsakdanjiku gibljemo — po cestah, lokalih, bolniških in drugih čakalnicah, avtobusih in vlakih, skratka, povsod, kjer javna skrb more in mora vplivati na naše počutje in naš okus. Televizija pa bi storila kulturni vzgoji še posebno veliko uslugo, ko bi začela prikazovati (in s tem usmerjati in vzgajati) kulturo našega človeka kompleksno — v krogu, ki ga dan za dnem sklepa, ko se odpravlja zdoma in ko se vrača domov.

JOŽE SNOJ

Glasbeni dogodki

Koncert za rdeči abonma

Vse preveč koncertov v slovenskem glasbenem središču se odmika iskanim dogodkom; vse bolj postajajo le opravičilo za srečanje s pravim umetniškim doživetjem.

Ponedeljkov koncert je napovedal kvaliteto. Debussyjevemu Preludiju ob favnovem popoldnevu in Schumannovi 2. simfoniji smo v naprej posvetili največ poustvarjalne, koncertu za trio in orkester tržaškega skladatelja Viozzija ustvarjalne radovednosti. Prvima dvema skladbama bi morala zastaviti svojo umetniško kvaliteto izvajalska udeležanca: novi filharmonični orkester in mladi italijanski dirigent Bruno Martinotti. Kar odmislimo si standardno krilatico »solidno«, s katero ponavadi označujemo uokvirjeno koncertno izvedbo; poustvaritvama preludija in simfonije bi morali poiskati manjšo, morda celo »medel utrip«.

Viozzijevi stvaritvi priznanje za kvalitetno obdelavo ideje; in vendar nas ne more ogreti.

Pri nas znani trio Ars nova, Giorgio Buziger, Guerrino Bisiani, Bruno Bidussi, nas je ponovno prepričal o pošteni zavzetosti in muzikalni dovršenosti; pa ne samo tehnični, virtuozni, marveč izrazno poglobljeni.

MARJAN GABRIJELČIČ

KOROŠKA

Tretja kategorija zavarovancev?

V razpravah o zdravstvenem zavarovanju kmetov je že skoraj tradicionalna ugotovitev o težavah in primanjkljajih. Na nedavnem posvetovanju poslancev koroškega območja so govorili prav o podobnem.

Zastopnik kmetov pri tej komunalni skupnosti je o teh težavah rekel naslednje: »Morali si bomo naposled priznati, da imamo tri kategorije zavarovancev: delavce, kmete in socialne podpirance. Zato bi bilo treba določiti status kmeta v zdravstvenem zavarovanju. Znano namreč je, da je prišla v okvir zdravstvenega zavarovanja vsa vaška revščina, ki bremeni sklade kmečkih zavarovancev. Od tu tudi nastajajo težave s primanjkljaji in zaostanki pri plačevanju zdravstvenega zavarovanja. Ni prav, da pada breme samo na kmete, kadar gre za zavarovanja socialno šibkih slojev na vasi.«

Predlog je izzvenel v tem smislu, da ne bi bilo prav, če bi se socialno šibki deli prebivalstva izločili iz zdravstvenega zavarovanja, pač pa bi morali breme solidarno nositi vsi zavarovanci, se pravi aktivno zaposleni v kmetijstvu in drugih gospodarskih dejavnostih. Gotovo je v tem predlogu dobršen del resnice in tudi nakazane rešitve.

Res namreč je, da zavarovanci z malo zemlje niso kmetje, čeprav jih zaradi načina plačevanja prispevka štejejo v to skupino. Res pa je tudi, da so na primer na koroškem območju v zaostanku s plačevanjem prispevka, oziroma ponekod nezmožni plačila tudi kmetje s precej zemlje in gozda, kar po svoje izraža probleme kmečkega prebivalstva. Dejstvo je seveda, da teh problemov ni mogoče urejati v socialnem in zdravstvenem zavarovanju, oziroma vsaj ne v celoti, ker so v bistvu posledica ekonomskih razmer. Rešitev je slej ko prej v agrarni politiki, intenzivni proizvodnji in ustreznem zadružništvu.

Gotovo pa je prav, če za socialno šibke sloje, ki so jih ekonomske razmere, socialna diferenciacija in migracije na vasi prizadele, nosi breme zdravstvenega varstva solidarno vsa družba. To so namreč socialne posledice našega celotnega gospodarskega gibanja, ki jih ne more nositi samo kmet kot edini plačnik zdravstvenih prispevkov.

D. VRESNIK

Opuščena zemlja na Goričkem

V soboški občini se močno otepajo dediščine nekdanjih kmetijskih zadrug

Kot jara kača se vlečejo v soboški občini razprave o tem, kdo je dolžan prevzeti več sto hektarov opuščene zemlje na Goričkem. Gre zvečine za arondirano zemljo bivših kmetijskih zadrug v Šalovcih in Prosenjakovcih.

Po ukinitvi kmetijskih zadrug in po reorganizaciji kmetijstva v soboški občini je ostal kmetijsko-industrijski kombinat »Pomurka« edini nosilec podružbljanja zemlje in organizator družbene kmetijske proizvodnje. Zato je razumljivo stališče občine in družbenopolitičnih organizacij, naj bi kombinat, oziroma njegov kmetijski obrat v Rakičanu poskrbel za to zemljo, na kateri je tudi po besedah prejšnjih gospodarjev mogoče organizirati rentabilno proizvodnjo. To pa tem bolj, ker je večina zemljišč arondirana in strnjena v komplekse tudi do 20 hektarov. Razen tega so v Prosenjakovcih tudi večji hlevi za govejo živino, kjer sedaj redijo piščance. To je bil v danih pogojih edini izhod.

Obrat za kmetijstvo v Rakičanu očitno te zemlje noče prevzeti, oziroma doslej ta kolektiv sploh ni reagiral na zahtevo o prevzemu dediščine bivših kmetijskih zadrug. Pač pa je pred nedavnim predstavnik kombinata pojasnil, da je ravnanje posestva v Rakičanu iz ekonomskih razlogov razumljivo, ker kolektiv meni, da na teh oddaljenih površinah ne bi mogel gospodariti rentabilno. Razen tega tudi hlevi v Prosenjakovcih za posestvo v Rakičanu niso zanimivi, saj jih pestijo prostorska stojišča v lastnih hlevih. Pač pa se je predstavnik kombinata strinja s pobudo občine in družbenopolitičnih organizacij, da je KIK Pomurka kot celota dolžna poskrbeti za organizacijo proizvodnje, oz. za prevzem teh zemljišč.

Gre torej za to, da bi odgovorna strokovna služba v kombinatu takoj proučila možnosti za rentabilno izkoriščanje opuščene zemlje na Goričkem in da bi del razdrobljenih površin morebiti oddali kmetom v najem. Razen tega bi morali na tem območju nujno pogoditi večje površine hudo zanemarjenih gozdov.

Predlogov je torej veliko in tudi obveznosti KIK Pomurke so do te zemlje jasne. Ostaja samo vprašanje, kdaj bodo v soboški občini končali pravdo o tem, ali je ta (dobra) zemlja rentabilna ali ne.

BORO BOROVIČ

Ukinitev majhnih klavnic?

Ruše: zakonski predpisi so prilagojeni le velikim klavnicam

Na posvetu zastopnikov krajevnih skupnosti, mesarskega podjetja Ruše, kmetijskih zadrug Selnica, Lovrenc na Pohorju, veterinarske inšpekcije in občinskih odbornikov iz Ruš so govorili o preskrbi z mesom, potem ko ne bodo več smeli klati živine v klavnicah v Rušah, Selnici in Lovrencu na Pohorju.

Ugotovili so, da je zakonski predpis, po katerem bodo ukinili te klavnice, predvsem prilagojen velikim klavniškim industrijam, nikjer in s ničemer pa ne ureja obratovanje malih mesarskih podjetij. Okusu potrošnikov pa se prilagajajo ravno nekatera manjša podjetja, med katerimi je predvsem ruška klavnica zadovoljevala potrošnike v tem izrazito industrijskem naselju. Kakovost njenih izdelkov je bila znana zunaj krajevnih meja in so po njene klobase in suhomesnate proizvode prihajali celo iz Maribora.

Vsi navzoči na posvetu so menili, da te dobro urejene proizvodnje ne bi smeli slabšati in zlasti ne sprejemati ukrepov, ki bi prej ali slej vplivali na preskrbo potrošnikov. Kolikor bi prevzela tovarna mesnih izdelkov v Mariboru preskrbo tega območja, so podvomili v založenost mesnic. Če pa bi vozili živino v mariborsko klavnico, bi nastali dodatni stroški, ki bi jih moral nositi potrošnik. Več bi bilo tudi črnih zakolov, ki jih še tako razpredena inšpekcija ne bi bila v stanju zatreti.

Ker ima ruška klavnica največ pogojev za obstoj, pa tudi že načrte za nadaljnjo gradnjo, so se zastopniki zadrug zavzeli, da bi z združitvijo sredstev omogočili njeno dokončno zgraditev. Tako bi rešili preskrbo spodnje dravske doline z mesom na najbolj ustrezen način.

IVAN POŽAUKO

Ravne na Koroškem: Za investicije v šolstvu bo več denarja

V sredo popoldne se je zestal centralni delavski svet mežiškega rudnika in soglašal z družbenim dogovorom predstavnikov delovnih organizacij ravenske občine, da se v občini Ravne poveča prispevek iz osebnega dohodka v letu 1970 za 0,25 odstotka tako, da namesto dosedanjih 4,95 znaša 5,20 odstotkov. S tem povečanjem pridobljen denar naj se namensko dodeli temeljni izobraževalni skupnosti Ravne, izključno za investicije v šolstvu. Delavski svet si je pridržal tudi pravico do nadzora porabe tega povečanega prispevka. Centralni delavski svet je sklenil, da bodo od januarja do marca izplačevali akontacijo osebnih dohodkov, ki jo bodo obračunali na podlagi povečanih startnih osnov in opravljenih efektivnih ur. V tem primeru bodo povprečni osebni dohodki za okoli 7 odstotkov višji kot lani.

Priznanja v TAM

Najzaslužnejšim so jih razdelili ob 20-letnici samoupravljanja v tem mariborskem podjetju

MARIBOR, 29. jan. Danes so na seji delavskega sveta TAM in na zboru kolektiva razdelili pismena priznanja samoupravljavcem in sodelavcem, ki so si pridobili največ zaslug pri rekonstrukciji podjetja.

Priznanja so dobili: Leo Antolič, Drago Balog, Zvonko Borovšak, Ivan Bučar, Liberat Buždon, Nada Cividini, Branko Crnkovič, Vlado Elvič, Nandor Fiala, Vili Fras, Maks Gorjup, Jože Gregorič, Jože Gubenšek, Stane Herič, Milan Holc, Drago Izlakar, Peter Jašek, Srečko Ježovnik, Bogdan Kačcavanda, Štefan Kajzer, Drago Kmet, Andrej Kočar, Franc Koren, Zdenko Kostanjevec, Jože Kračun, Vlado Krivanek, Franc Zver, Andrej Lah, Mirko Ledinek, Emil Lesjak, Danilo Lukič, Drago Marin, Vojin Milošević, Andrej Narandja, Slavko Novak, Drago Parežanin, Franc Perc, Josip Perc, Stojan Perhavc, Drago Pinterič, Aleksander Pipan, Jože Planovšek, Andrija Poganj-Hadjić, Mirko Podgoršek, Ivan Potočnik, Blaž Purič, Marko Badun, Stane Rak, Stane Rebolj, Štefan Ribič, Rene Rosanda, Ivan Roškar, Marjan Rožman, Drago Samastur, Slavko Savnik, Franc Sodič, Tomo Stamenković, Franc Šmajc, Emil Tomažič, Milorad Trifunović, Tone Uršič, Dušan Valenčič, Stane Volarič, Franc Vrečar, Vinko Zalezina, Rudi Božnik, Franc Vernik, Marjan Vivod, Viktor Ketler, Zvonko Komes, Ivan Mustafa, Drago Fišer, Maks Potočnik, Jožica Babič, Ivo Letonje, Alojz Saleci Boris Kokol, Marko Henrik, Anton Zorec, Leopold Lipuš, Vinko Zagernik.

M. K.

Upravičena zahteva živinorejcev

V radgonski občini zahtevajo kmetje boljše delo veterinarjev

Po daljših razpravah v pristojnih svetih občinske skupščine in še zlasti na terenu, so v radgonski občini zvišali pavšalni prispevek za umetno osemenjevanje od 38 na 45 dinarjev. To zahtevo sta namreč postavila kot pogoj za normalno delo te službe soboški kmetijsko živinorejski zavod, oziroma veterinarska postaja v Gornji radgoni, da bi tako izenačili v merilu Pomurja pavšalni prispevek, oziroma tarifo za umetno osemenjevanje.

Zaradi odločnega nasprotovanja živinorejcev, da bi zvišali ceno za umetno osemenjevanje, so se na veterinarski postaji obvezali, da vsaj tri leta sedanje tarife ne bodo spreminjali. Živinorejci in pristojna občinska služba pa so tudi zahtevali bolj kvalitetno delo osemenjevalnic, razen tega pa naj bi bili obvezni pregledi plemenic in zdravljenje živine tudi v prihodnje brezplačni. Doslej namreč niso bili redki primeri, da so predstavniki veterinarske službe te storitve živinorejcem posebej zaračunavali.

B. B.

GORNJA RADGONA

Idejno izobraževanje mladih

Delavska univerza v Gornji Radgoni je tudi letos pripravila v sodelovanju z občinskim komitejem ZK večerno politično šolo za mlade člane ZK in za ostalo mladino.

Letos se je vpisalo v večerno politično šolo, ki ima v radgonski občini že tradicijo, kar 37 kandidatov, zvečine iz delovnih organizacij. V šoli, ki bo trajala do 14. aprila, bodo imeli 66 ur predavanj in razprav, ki bodo nedvomno pomagala razčistiti med mladimi komunisti vsa pomembna vprašanja našega razvoja, naloge Zveze komunistov in številne občinske probleme.

V Gornji Radgoni napovedujejo, da bodo prihodnje leto uvedli poleg začetne politične šole tudi nadaljevalni oddelek.

B. B.

Lackovci sodelujejo s taborniki

Osrednja prireditev »Svobodno Pohorje 70« pri Lovrencu na Pohorju

Letošnja osrednja prireditev ob 25-letnici osvoboditve bo »Svobodno Pohorje 1970« pri Lovrencu na Pohorju. Na tem prostoru, po vsej verjetnosti v bližini Rdečega brega, bodo mariborski taborniki uprizorili taktični napad na kraj Lovrenc 5. junija. Zvečer bo partizanski miting, na katerega so povabili tudi predsednika Zveze mladine Jugoslavije Janeza Kocijančiča.

Načelnik pripravljalnega štaba akcije »Svobodno Pohorje« Robert Bobanec se je te dni udeležil seje odbora Lackovega odreda. Ta odbor, ki združuje več kot tristo preživelih borcev in aktivistov Lackovega odreda, se želi povezati z mariborskimi taborniki, da bi z njimi oživljal tradicije NOV, zlasti pa mladini sporočil vse poglavitno, kar je ta partizanska enota na skrajnem severu naše domovine storila za osvoboditev v letih okupacije.

Odbor bo poskušal zbuditi zanimanje pri mariborskih tabornikih tudi za tako imenovano transverzalo s partizanskimi obeleži, ki bo vodila po vsem osemlju, kjer je odred deloval. Začetek transverzale bo v Pomurju, pot bo vodila po Slovenskih goricah do Lackove domačije, zatem pa skozi Lenart in Maribor na Kobansko, vse tja do Dravograda. Pot bodo poskušali še letos utrditi in postaviti vsaj nekaj obeležij.

R. Bobanec, ki je eden izmed znanih voditeljev tabornikov v Mariboru, je obljubil, da bo taborniške čete spodbudil za transverzalo in sploh za tesnejšo povezavo med nekdanjimi borci in aktivisti Lackovega odreda ter mariborskimi taborniki. Tako bodo taborniki razen v akciji »Svobodno Pohorje 1970« sodelovali tudi na zboru Lackovega odreda, ki bo ob otvoritvi šole na Pernicah na Kobanskem.

F. S.

Zelo marljivo delujejo tudi zunaj zavoda

Mladina srednje šole za zdravstvene delavce v Murski Soboti razgibana

Čeprav srednja šola za zdravstvene delavce v Murski Soboti še nima tradicije, je življenje dijakov zelo pestro, ker večina prizadevno deluje tudi zunaj šole.

Posebno vlogo je dobil v tem zavodu klub OZN, lepo se je uveljavil tudi pevski zbor skorajšnjih zdravstvenih delavcev, najbolj množično pa se vključujejo dijaki v športno društvo. Pred nedavnim so ustanovili tudi samostojno taborniško organizacijo, v katero je vključenih nad štirideset mladih članov.

Priznanje zasluži tudi klub mladih predavateljev, ki deluje v sestavi organizacije Rdečega križa, a letos naj bi se uveljavila še mladinska brigada, ki so jo prav tako ustanovili pred nedavnim.

Člani mladinske organizacije v tej šoli ugotavljajo, da kljub tako razvejanemu delu premalo sodelujejo s srednješolsko mladino ter da so sploh preveč odmaknjeni od javnega življenja. To je tudi razlog, da zunaj šole ne vedo za nadvse aktivno delovanje dijakov srednje šole za zdravstvene delavce.

Tudi šolska skupnost se je v tem zavodu lepo uveljavila. Dijaki so si zvečine s lastnimi močmi izpopolnili samoupravljanje v šoli s raznimi novimi oblikami sodelovanja o vprašanjih, ki so pomembna za organizacijo dela in življenja v zavodu.

B. B.

Še druga inačica graditve zbirnega kanala v Mariboru

Inž. Bogomir Ranc pojasnjuje prednosti svojega projekta

Pred nekaj dnevi smo objavili sestavek Franja Vetriha, ki je opisoval predvsem prednosti projekta, ki ga je za mariborski desnoobrežni zbirni kanal pripravil biro za komunalno hidrotehniko mestnega urbanističnega zavoda. Danes pa objavljamo prispevek inž. Bogomirja Ranca, ki pojasnjuje v čem so prednosti projekta, ki ga je izdelal za isti zbirni kanal on v okviru podjetja »Komuna projekt«.

Aprila leta 1969 je občina Maribor naročila pri »Komuna projektu« idejni projekt za graditev desnoobrežnega zbirnega kanala (kolektorja) po točno določenih zahtevah in pogojih.

»Komuna projekt«, projektant dipl. gr. ing. Ranc Bogomir je obdelal nalogo in upoštevajoč vse kriterije prišel do sklepa, da je v danem slučaju predvsem z ozirom na obstoječe omrežje najprimernejša klasična rešitev (gravitacijski odtok). Trasa kanala je možno položiti v obrežnih cestah, v obrežju ali na spodnjem robu obrežja.

Trasa, ki bi bila položena v spodnjem robu obrežja zahteva uporabo sifonskega sistema (odvajanje pod tlakom) ker moramo vodo tlačiti na koto 256.5 ali pa je možen odvod pod prosto vodno gladino s prečrpavanjem v bodočo čistilno napravo. Slednja rešitev je draga, ker je potrebno pečrpališče za velike vodne množine. Sifonska rešitev zahteva vrsto ukrepov, ki so za graditev, za pogon in vzdrževanje komplicirani. Cev je stalno pod pritiskom, težave nastajajo pri priključevanju novih kanalov, dolgi priključki preko pobočja, kompliciran mehanizem krmarjenja dotokov, nestabilnost obrežja, zavarovanje naprav proti namernim in slučajnim poškodbam.

Iz vseh teh tehtnih razlogov, ki se pojavijo pretežno po gradnji, je projektant odstopil od vseh teoretično možnih variant in trase zbirnega kanala ter se odločil za predlog, da se kanal gradi po obrežnih prometnicah v klasični — konventionelni rešitvi.

Z ozirom na globino v katero je treba položiti kanal in ki je nastala zaradi začetne globine iztoka studenškega zbirnega kanala, kjer kolektor prične ter zaradi ovir katere seka projekt predvideva, da se kanal zgradi podzemno po tunelski metodi »TUB-BORING« s podzemnim vtiskavanjem kanalskih cevi. S takim načinom površina ne bo prizadeta, promet ne bo oviran in izkopi so minimalni.

Preostala dva odseka pa predvideva graditi z vrtalnim ščitom (Krt«) s katerim imamo v Mariboru že dobre izkušnje, saj je glavni kanal Tabor zgrajen v celoti na ta način. Tudi pri tem načinu tuneliranja površina ni prizadeta.

Vsi kanali so položeni v takem nagibu, da je gravitacijski odvod vseh dosojenih odplak in ustreznega dela padavinskih voda podan pod prosto vodno gladino.

Vse obstoječe in bodoče kanale je možno enostavno in brez zajezitve priključiti brez motenj v obratovanju.

Kanal je pohoden, revizija enostavna in jasna, o zamašitvi ne more biti govora, samočiščenje zajamčeno. Zmogljivost kanala je 6500—6800 m³/sec.

Kanal bo zgrajen v globini 6—10 m in je zato že sam po sebi potresno varen. Kolektor bo na iztoku na koti 256.531, s tem je zagotovljen gravitacijski dotok v bodočo čistilno napravo na ustrezni zahtevani koti.

Ker bi kolektor gradili s tuneliranjem (vrtalnim ščitom) ne moti prometa, ne poškoduje prometnih površin in inštalacij, graditev je nevidna in se vsak čas lahko ustavlja če bi primanjkovalo finančnih sredstev in to brez posebnega zavarovanja gradbišča.

Vsekakor ima konvencionalna rešitev toliko prednosti zaradi odvajanja pod prosto vodno gladino in svoje vsesplošne uporabnosti, da upravičuje tudi morebitne večje stroške napram drugim rešitvam z celo vrsto hib.

Menim, da so navedeni argumenti za dolgoročno komunalno politiko mesta Maribor, odločilni.

Dipl. ing. RANC BOGOMIR

Kmet naj bo strokovnjak

Kritičen položaj kmetijstva v ormoški občini

ORMOŽ, 29. jan. Na današnji seji občinske skupščine so obširno razpravljali o položaju kmetijstva, v tej občini, kjer se še več kot polovica občanov preživlja s kmetijstvom.

Položaj kmetijske proizvodnje, za kakršnega smo izvedeli iz ust odbornikov-kmetov, je v tej nerazviti občini zares izjemno kritičen. Zlasti je težak položaj onemoglih in starih ljudi na vasi, ki v mnogih primerih živijo in umirajo povsem osamljeni, brez nege in pomoči. V tej občini bi nujno bilo treba zgraditi dom za stare ljudi.

Odborniki so spraševali, kaj naj naredijo in kaj povedo svojim občanom. Nekateri odgovori so poskušali zadovoljiti vprašanja teh odbornikov. Tako bi bilo nujno ustanoviti kmetijsko pospeševalno službo, vodstvo občine pa si precej obeta tudi od novega zakona o zadružništvu v Sloveniji, o katerem bodo začeli v kratkem razpravljati tudi v tej občini. Novo ustanovljene skupine pri krajevnih odborih socialistične zveze bodo imele predvsem to nalogo.

Če je kmetijska proizvodnja tudi gospodarska panoga — in najbrž ni dvoma, da ne bi bila — potem, so govorili na današnji seji skupščine, se je treba zavzeti za njo, kakor se zavzemamo za druge panoge, če kje zaskriplje. Navajali so primer slovenskega železarstva. Ne glede na to, da bo treba precej vprašanj v kmetijstvu rešiti sistemsko, pa v občini Ormož ne mislijo čakati križemrok na te rešitve, temveč bodo po svojih močeh skušali izboljšati položaj, v katerem so. Zlasti bodo skušali pritegniti mladino in napraviti kmetijski poklic bolj zanimiv, ne da bi tako množično ostajala z doma. Nujno bo treba mladega človeka na deželi strokovno izobraževati že v osnovni šoli.

F. S.

Seminarji za vodstva ZK v Pomurju

Najpomembnejši bo dvodnevni seminar v zdravilišču Radenska

Medobčinski svet ZKS za Pomurje in občinska vodstva ZK v Pomurju so pripravila dokaj obširen program seminarjev in predavanj, na katerih bodo vodilni člani ZK obravnavali najbolj aktualna vprašanja našega razvoja ter idejno in politično problematiko.

Prvi tak seminar za člane medobčinskega sveta ZKS, za člane komitejev ZK pomurskih občin in za druge vodilne ljudi v organizacijah ter komisija ZK bo 30. in 31. januarja v zdravilišču Radenska.

Na seminarju v Radencih bodo razpravljali tudi o naši agrarni politiki ter o metodah dela vodstev ZK.

V Pomurju pripisujejo poseben pomen tudi enodnevnemu seminarju, ki ga bodo pripravili 6. februarja v Murski Soboti za vodstva aktivov mladih komunistov. Tudi na tem medobčinskem seminarju bodo sodelovali nekateri vodilni člani ZK Slovenije, med njimi član sekretariata CK ZKS Milan Kučan.

Razen tega pripravljajo v posameznih pomurskih občinah tudi več seminarjev, ki naj bi vplivali na idejno razgledanost vseh komunistov.

B. B.

Trčenje avtomobilistov

MURSKA SOBOTA, 29. jan. — Včeraj popoldne je prišlo med Lipovci in Dokležovjem do hudega trčenja med voznikoma avtomobilov 27-letnim Ivanom Koprivnikom iz Stročje vasi in 21-letnim Ludvikom Rituperjem iz Murske Sobote. Vozili sta čelno trčili v blagem ovinku, ker je Koprivnik zapeljal čez črto, ki deli vozišče. Oba voznika sta bila laže ranjena, škode na obeh vozilih pa je za 12.000 dinarjev.

B. B.

Požar zaradi neprevidnosti

MURSKA SOBOTA, 29. jan. — Nekaj pred polnočjo je včeraj izbruhnil požar v gospodarskem poslopju Franca Vrečiča, kmeta iz Satahovec na Goričkem. Zgorelo je celotno ostrešje novega poslopja, poldruga tona sena in več kmetijskega orodja. Požar, do katerega je prišlo zaradi neprevidne kurjave v štedilniku, je povzročil nad 12.000 dinarjev škode.

B. B.

Zastrupila sta se s plinom

Na Pobrežju v Mariboru je bila v stanovanju odprta pipa za plin

MARIBOR, 29. jan. — Včeraj popoldne so obvestili milico, da sta se na Greenwichu na Pobrežju v nekem novem stanovanju zastrupila moški in ženska. Ugotovili so, da je prišla Betka Budihna v novo stanovanje z namenom, da bi očistila kuhinjske elemente, ki so jih prejšnji dan namestili delavci podjetja Marles. Za njo je prišel v stanovanje tudi njen tast Anton Budihna, da bi ji pomagal pri čiščenju. Betki Budihna je postalo nenadoma slabo. Prosila je za kozarec vode in se potem onesvestila. Njen tast je takoj prosil sosedo Marijo Malek za pomoč. Poklicali so reševalni avtomobil. Kmalu se je tudi tast onesvestil.

Oba so odpeljali v bolnišnico, kjer so jima nudili pomoč in nista več v nevarnosti za življenje. Ugotovili so, da je bila v stanovanju odprta pipa za plin, zaradi česar sta se oba lažje zastrupila.

N. S.

MARIBOR

Mednarodni sindikalni stiki

Občinski sindikalni svet v Mariboru je navezal v zadnjih letih uspešne stike z nekaterimi tujimi sindikati. Predstavniki sindikata Avstrije, Madžarske, Italije, Češkoslovaške, Zahodne Nemčije in nekaterih drugih držav so obiskali Maribor in posamezne delovne ter sindikalne organizacije. Značilno je, da se tuje delegacije zanimajo zlasti za samoupravljanje in vlogo sindikatov pri razvijanju samouprave.

Celotne mednarodne stike ureja pri občinskem sindikalnem svetu posebna komisija. Člani te komisije so pozitivno ocenili dosedanjo dejavnost občinskega sindikalnega sveta Maribor na tem območju. Razprave pa so pokazale, da bo treba navezati še tesnejše stike, zlasti s sindikalnimi organizacijami v Avstriji, Nemčiji in Franciji, kjer je zaposlenih veliko naših delavcev.

Poleg mednarodnih stikov bo treba razvijati tudi medobčinske stike med posameznimi občinami. Očitno bi lahko tukaj še marsikaj več storili. Občinski sindikalni svet Maribor je že navezal stike s sindikati v Novi Gorici, Murski Soboti, Kranju in Čakovcu. Te stike pa bi kazalo razviti in poglobiti zlasti z občinami, ki mejijo na mariborsko občino.

M. K.

MURSKA SOBOTA

Novinarji o svojih nalogah

MURSKA SOBOTA, 29. jan. — Člani aktiva ZK, ki delujejo v Pomurju na področju informacijskih dejavnosti, so imeli danes svojo drugo sejo, na kateri je sodeloval tudi član republiške konference Karel Sukič. Udeleženci so obravnavali resolucijo republiške konference ZK Slovenije in v razpravi izluščili bistvene naloge, s katerimi se srečujejo novinarji na tem področju.

B. B.

V nekaj vrstah

MARIBOR

Razgovor o resoluciji ZKS — Danes ob 16. uri bo v prostorih doma inženirjev in tehnikov razgovor mladinskega aktiva MTT o izvajanju resolucije ZKS.

Koncert — Danes bo ob 20.15 v unionski dvorani jubilejni koncert učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič pod dirigentskim vodstvom Branka Rajšterja.

Seminar — Danes se bo končal v prostorih zveze inženirjev in tehnikov štiridnevni seminar za žerjavovodje, ki ga je priredil zavod za varstvo pri delu.

Skakalna smučarska šola — Železničarski smučarski klub bo priredil 28., 30. in 31. januarja na skakalnici pri železničarskem domu na Pohorju skakalno šolo.

VUZENICA

Proslava ob Prešernovem dnevu — Pionirji osnovne šole bodo na predvečer Prešernovega dne pripravili posebno spominsko akademijo, kjer bodo nastopili recitatorji, pevski zbori in člani igralskega krožka.

ORMOŽ

Strokovna predavanja za kmete — Delavska univerza organizira vsako leto strokovna predavanja za kmete. Tudi letos pripravlja kmetijska predavanja v sporazumu s obratom za kooperacijo ormoškega kombinata.

GORNJA RADGONA

Pomoč v času nezaposlenosti — Po podatkih izpostave Zavoda za zaposlovanje delavcev Murska Sobota je v lanskem letu dobilo 441 oseb pomoč v času nezaposlenosti. Tem je skupno nakazano 134.738 dinarjev. Za otroke nezaposlenih pa je bilo nakazanih 14.450,00 dinarjev otroškega dodatka.

LENDAVA

Nagrade za učitelje — Na seji izvršnega odbora temeljne izobraževalne skupnosti so razpravljali o posebnem nagrajevanju šol in prosvetnih delavcev. Na dan prosvetnih delavcev 7. februarja letos bodo nagradili najboljše učitelje in šole.

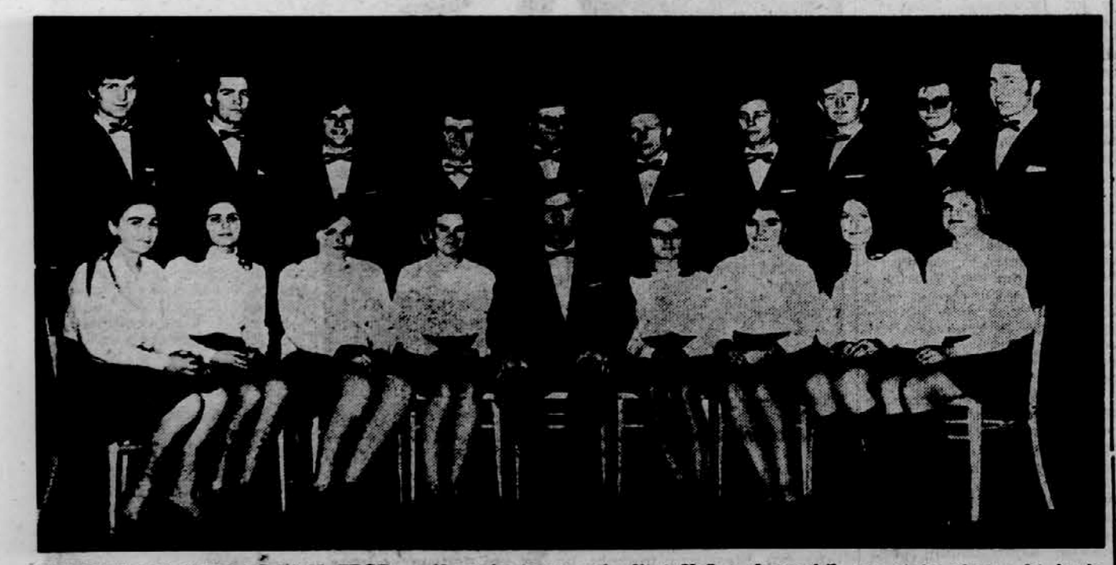

KOMORNI MEŠANI PEVSKI ZBOR — V sredo je na prireditvi Večer slovenskih pesmi in plesov, ki jo je v mariborskem Slovenskem narodnem gledališču pripravil KUD Študent, nastopil komorni mešani pevski zbor Centra za glasbeno vzgojo Maribor. Program zbora, ki ga sestavljajo dijaki in dijakinje Centra za glasbeno vzgojo in študenti mariborskih višjih šol, obsega pesmi Gallusa, Bacha, Mozarta in Lajovca. V mesecu februarju bo zbor, ki ga sedaj vodi Stanko Jurgec, gostoval po slovenski Koroški in na Dunaju. Foto: B. Čerin

V POKLICNÍ SVETOVALNICI — V soboškem zavodu za zaposlovanje, kjer že dlje časa deluje tudi služba za poklicno usmerjanje mladine, se oglašajo v vse večjem številu absolventi osnovnih šol pa tudi mladina z nedokončano osnovno šolo. Tu jih veliko dobi napotek za poklic, zato je škoda, da se na strokovnjake poklicne svetovalnice ne obrača še več mladih ljudi. Na sliki: v čakalnici poklicne svetovalnice v Murski Soboti. Foto: B. Borovič

EP SUPERMARKET
Ljubljana
SPECIALIZIRANI FOTO ODDELEK
● KINO KAMERE »Mustang-super 8«, din 962,35
● BLISKOVNE LUČI – JAPONSKA: »Zeni« in »Kakonet«, din 374,80
● KINOPROJEKTOR »Umig mark-s 709« tonski za format standard 8 in super 8, din 4.457,20
● BLISKOVNA LUČ »Multiblitz« z dodatno lučjo in ojačevalcem, primerna za profesionalne fotografe
● NOVO – EKSPOZICIJSKE URE »HIRSCH« din 322,—
● NOVOST – ALBUMI ZA SLIKE poli-rub adhesivo, v dveh velikostih 56 in 68 din — ni potrebno lepljenje slik, ne vogalov, slike so zaščitene s prozorno lepljivo folijo.
ZA FOTOAMATERJE IN FOTOGRAFE ● ZA FOTOAM

Selitev

Iz Gorjancev Primorci

Z Velebita se k prijaznejšemu morju vračajo potomci beguncev

Ob turških vpadih v balkanske dežele so se begunci zatekali tudi v težko dostopne gore vzdolž Jadrana in se tam v trdem življenju na skopih skalnatih tleh ohranjali več stoletij. Zdaj jih zapuščajo. Z gora jih je zvabilo lažje, boljše življenje ob zunjih obalah, kjer se vije nova turistična cesta.

Po njej valovijo iz leta v leto bolj goste karavane vseh narodov, ki iščejo v tem čudovitem svetu oddih in razvedrilo po pehanju za boljše življenje.

V divjih gorah, ki varujejo naše jadranske obale pred celinskim tršim podnebjem, pa ni obetov za napredek. Stoletja je leno tekel tok življenja, enakomerno nespremenjeno od rojstva do smrti. Nepričakovano pa se začenja stoletna povest tega življenja zdaj bližati koncu.

Bilo je nekoč ... bodo tiho pripovedovali dedki in babice kratkosrajčnikom, ko bodo zrli v karavane hrupnih vozil pred seboj — v razgibani svet, ki ga bodo morali šele spoznavati.

Bilo je nekoč v kamenitem svetu Mosorja, Velebita ... Rod za rodom se je rojeval, živel in umiral. Ko je v vi harnih nočeh tulil veter. Ko se je iz skalovij in gozdov oglašalo zavijanje lačne divjadi in je bil človek navezan na svojega bližnjega in na domačo žival.

Kakšne pravijice so predli v zavetjih kamnitih domov v zimskih mesecih, ko so snežni zameti za dolgo dolgo zagrnili vse poti in steze in so ostali sami?

Ali je rod rodu zapuščal stoletno zgodovino, od kod je nekoč prišel in zakaj? Iliri, Liburni, Grki, Rimljani, Slovani in dolgo dolgo za njimi Turki ... Kdor je prišel in se ohranil, ni pisal ne kronik ne sag. Boril se je za obstanek. Preteklost je zavita v temo. Le dedki in babice še kaj vedo. Iz pepela in ruševin bodo šele znanstveniki iz ostankov sestavljali trdo preteklost in tipali nazaj, tja v davne dni surovega življenja.

*

V minulem decembru, ko so se upehani novinarji oddahnili od navala selivcev tujcev, so imeli čas opaziti domače selivce. Tako je nekdo zapisal:

Zapuščena vas naprodaj

Ko je l. 1962 potres dobro stresel kraje Makarskega primorja, ni prizanesel niti Zaostrogu, vasi s 120 gospodinjstvi, prilepljeni v strme biokovske stene, 1300 m oddaljene od morja.

Prebivalci so zapuščali porušene ali razpokane hiše in ob pomoči skupnosti zgradili nove — na obali. V ranjeni vasi so ostale le tri družine s po dvema članoma. Ob jadranski magistrali je tudi Zaostrog po zgledu drugih naselij poprijel turistično vejo gospodarstva. Večina je odprla vrata gostom, največ Bosancem. Turisti iz sosednje republike so zadovoljni s počitnicami v Zaostrogu pa so se začeli zanimati za nakup popokanih hiš v starem naselju kljub temu, da stoje več kot tisoč metrov nad morjem. Edina ovira pri tem je precej zapuščeni del poti do tja. Če pa bi bila kolikor toliko prehodna za vozila, pravijo, da bi že do prihodnje sezone lahko prodali kakih dvajset zapuščenih hiš. Če bi se ta »led stopil«, bi tudi prodaja bolje stekla ...

To torej sta povzročila nova cesta in potres. Stari Zaostrog pričakuje nove naseljence. V miru biokovskih sten, v čistem gorskem zraku, ob pogledu na valovanje nemirnega morja pod seboj je ostal tihoten, sam s svojo častitljivo zgodovino, ki sega še v rimske čase, kar dokazujejo stari spomeniki. Navček z zvonika na preslico pri stari gotski pokopališki cerkvici morda niti ne bo več pozvanjal poslednji starki, ki na svojem kamnitem pragu v usodo vdana čaka dobrega kupca.

*

Po več stoletjih

Odhod z gora

je zapisal drugi:

Po dveletnih pripravah so se prve od tridesetih družin, ki žive visoko med velebitskimi zajedami nad Starigradom v obeh Paklenicah (občina Zadar), te dni poslovile od svojih domov, ki so jih zgradile v surovih gorah pred nekaj stoletji. Krenile so k morskim bregovom v velebitsko podnožje, v turistični Starigrad, kjer so zgradili nove družinske hiše. Tu jim je ob jadranski turistični cesti skupščina občine Zadar dala zemljišča po minimalnih cenah.

Skrb za preselitev teh družin so prevzeli prebivalci Starigrada in Selin. Vse družbeno politične organizacije iz naselij na pobočjih Velebita in zadnika občinska skupščina so pomagale in odobrile »gorjancem« zemljišča iz sklada splošne ljudske imovine v neposredni bližini Starigrada-Paklenice (tako se imenuje novo turistično naselje).

To novo naselje, ne le imensko povezano z narodnim parkom, v katerega sta vključena Velika in Mala Paklenica, se je v zadnjih letih naglo večalo z velikimi družbenimi hoteli in nič manj z zasebnimi gradnjami takega obsega, da vse prav kipeče služi novemu gospodarskemu božanstvu: turizmu.

Zgodovina Starigrada v turistične namene le skopo poveličala preteklost: bil je nepretrgano naseljen od rimske dobe. Imenoval se je Argyruntum. Zaradi turških napadov so ga v XVI. stoletju zapustili, znova pa začeli naseljevati v XVII. stoletju.

NINA KORŠNE

SNEG JE SKOPNEL — Foto: Pavle Bratina

Izlet

Zvončki za taborskim obzidjem

Slutnja pomladi v zavetju zidu, ki je nekoč kljuboval turškim vpadom in varoval Grosupeljčane

Tabor nad Grosupljem. Nadmorska višina 492 m. Miklavževa cerkev z zvonikom, prenovljenim leta 1886, in obzidjem, zgrajenim leta 1526 (v Sloveniji najbolje ohranjeno, čeprav poškodovano). V tabor je vodil dvižni most na verigah. Na zunanji strani okoli današnjega obzidja je bil še en zid, ki je bil kasneje porušen. Obzidje zgrajeno za obrambo pred turškimi napadi. Sledovi še vidni. (Podatki so iz enega redkih ohranjenih zapisov o Taborovi zgodovini).

Zvončki in kronice, beli in nežni in v čašah rumeni v samotni zaplati kopnega v potuhnjeno zasneženem in zaledenelem pobočju Taborskega hriba so ukanili koledarski januar. Vsako leto ga, že zaraden se bodo pred meglenim ivjem spet skrili nazaj v čebulice.

Taborski ključar nas je opozoril nanje. Da so vedno prvi tukaj, je povedal. Da pa jim pepel, posut po snegu, ki dežja odvisne zemlje. Ne samo na Taboru, tudi v vseh okoliških vaseh so odvisni samo od kapnice, ki se zbira v za to narejenih vodnjakih. Studencev ni, izvirov tudi ne, talna voda pa je globoko, kraške jame jo poberejo, da jim tam daleč spodaj dela kapnike in se kot ponikalnica kaže turistom. Taboru jo je vzela Taborska jama. Čeprav je vhod vanjo nekaj kilometrov stran, je bil njega dni drugi vhod prav pod taborsko cerkvijo, zraven zdaj zasnežene Antonove kapele. Potem so ga

TABORSKI KLJUČAR — Miklavčev Janez, vnet za obnovo — Foto: Drago Kralj

di tradicije se prisukajo izmed snežnih zaplat, če le niso preveč trdovratne, in prehitijo še teloh. Seveda jih bo pobralo, ko bosta februar in marec spet skrila predrane zelenice pod sneg. Ampak zdaj so pa le zrasli, vzcveteli, zažareli, čeprav samo v pramenu sonca, ki je obliznilo breg, prega sonce hitreje vzame, pomaga k hitrejšemu rojstvu, ne, tega nam pa ni povedal. Ampak, mi smo vedeli.

Povedali pa tega nismo, ker nam je bilo tako neznansko všeč, da ima taborski varuh Miklavčev Janez tako rad zvončke in sploh vse, kar zrase iz precej skope in samo od kdo ve zakaj zasuli. Morda Turki, da jim ne bi plen uhajal spred nosa, ko že obzidja niso mogli preplezati, saj se je po strmih pobočjih zlivala vrela smola ali pa so se valili težki kamni, ko so hoteli zavzeti cerkvico.

O turških napadih pa pripoveduje samo ljudsko izročilo, kako je bilo pa zares, pa ključar Janez že pol leta zaman prosi ljubljanski Zavod za spomeniško varstvo, naj pove, kaj piše zgodovina, da bo znal odgovarjati turistom, ki si poleti bolj, pozimi manj podajajo cerkveno ključo.

»Pred pol leta smo se preselili sem, žena, oba otroka in jaz. Strašili so nas sicer s tem, da je nekaj ključarjev nazaj tukaj ubila strela, ampak, kdo bi šel na govorice. Jaz vem samo za enega, ki je bil 30 let tukaj, pa je bil enkrat nepreviden in ga je počilo, ko je popravljal strelovod prav med treskanjem.«

»Pa vi, se nič ne bojite strele?«

»Saj to je tisto, pa še kako se je bojim, zato se zjutraj tudi pazim. Kadar se tam gori razjezi, se zapremo v hišo. Kdo bi vlekel vraga za rep, če ni treba?«

»Ampak, sta, tisto noč je pa kar ogenj hodil po hiši,« se nenadoma oglasi prej zalito molčeč šestletnik izza tople peči v stražnem stolpu, kjer prebiva družina.

»Že, že, ampak opeklo te pa le ni, ko si se s sestro vred tiščal k postelji. Res je električna napeljava slaba in se sveti pri vseh vtičnicah, kadar treska, ampak človek se le lahko pazi. Ne dregaj tja, kjer te ne srbi, sem rekel stokrat ženi in otrokoma, in nič se nam ne more zgoditi. Če je pa onega počilo, je bil pa sam kriv, kaj je rinil ven, k turnu, ko je najbolj pokalo. Takoj ko smo se priselili, sem popravil strelovod, saj ga je držalo vkup samo nekaj jeklenih nitk, treskalo je pa v skalo spodaj. Skala pa ne mara elektrike. Celi šopi iskre so leteli okoli.«

»Zakaj pa govorijo, da je ubilo že dva, tri ključarje tu gori?«

»Če ljudje ne bi obirali, kaj bi pa sicer delali? No, morda je kakšnega res še pobralo, ampak prej kot petdeset let nazaj. Ne vem, novi smo tukaj.«

»Pa vam je kaj žal, da ste prišli?«

»Prav nič. Lepo je tu in dobro nam je. Stanovanje imamo zastonj, kurjavo tudi, nekaj tisočakov nam pade od pogrebov, precej nam pomaga prišteditи bera, ki je v okoliških vaseh še vedno v navadi, na nekaj njivicah pridelamo krompir in zelenjavo, letos pa si bomo omislili še pujska, enega ali dva, kakor bo pač kazalo. Hudega nam res ni, pa še tale taborski konec je tako hudimano lep, da bi človek kar sedel v turnu in gledal, če ne bi delo priganjalo. Do Škofljice, še več, do Ljubljane se vidi, kadar je jasno. In bo še lepše, ko bomo malo popravili zidove, naredili s peskom posute potke, zasadili sadno in okrasno drevje, pa cvetje, postavili nekaj miz — turisti se večkrat pritožujejo, kako so žejni, mi pa imamo samo kapnico za postrežbo.«

»Bomo že,« je žena optimistka, saj si že zdaj naloži moževo delo, ko je on v službi pri ljubljanski Varnosti in mora sama trikrat na dan zvoniti, če pa kdo umre, pa še večkrat, in vleči tisto debelo vrv res ni lahko.

»Še mene preznoji,« pravi Janez, pa ga je skupaj za dedca in pol, šest centimetrov manj kot dva metra meri v višino, pa mlad in močan je tudi, »ampak kaj, ko ta mali zvonček nagaja in noče pritrkavati, kot je treba.«

Treba ga bo malo popraviti, pa še marsikaj drugega v cerkvici. Ni vzdrževana, kot bi bilo treba, zdajle pozimi se pa tudi ne da delati čudežev.«

Pa tudi malo denarja bi se za obnovo prileglo. Zadnja darilna listina z imeni darovalcev, ki visi zadaj pod korom, je iz začetka stoletja. V kronah, dinarjih, dolarjih so prispevali darovalci, kar je pač kdo imel. Dolarji so prišli iz žepov tistih, ki so iskali če še ne srečo, pa boljši kruh v Ameriki in takih takrat na Dolenjskem ni bilo malo.

Cerkvica je majhna, lepa in za petstoletnico zelo dobro ohranjena. Dobila je nekaj lukenj v streho in stene, sicer pa jo je v obeh vojnah dobro odnesla. Samo turobno prazna je. Če ne bi bilo čudovito ohranjenih freak na stenah, starih slik, mozaika v oknih in Miklavža med starimi svečniki na oltarju, bi še bolj bodlo v oči, da ni klopi niti stolov. Te so črvi in starost že zdavnaj predelali v kurjavo.

»Saj jih ne rabimo. Samo trikrat na leto imamo mašo. Zgodilo pa se je že, da je maša odpadla, ker je prišlo premalo ljudi. Turisti pa pridejo, pogledajo in gredo.«

Zadnje čase ne rišejo več s puščicami prebodenih src po stenah, ampak se podpisujejo v knjigo vtisov, ki jo je ključar postavil na oltar. ‚Bravo, Slovenci, bežite Turki', je med drugim napisano na prvih treh popisanih listih.

Lahko si je predstavljati, kako so bežali, saj sta se do danes zarezali v strmo pobočje samo ozka pot in kozja stezica, ki so jo naravnost navzdol uhodile nestrpne otroške noge na poti v dolinsko šolo. Zdaj v snegu je še ožja in ko mrak tako zneada pomodri zimsko popoldne in se megle zatikajo v veje in v korak, je treba pazljivo ubirati stopnice, da ne bi bil hitreje v dolini, kot si nameraval.

MARINA DRAŠČIČ

Morje

Požar na ladji

V Palermu priprti mornarji »Cavtata« so osumljeni tihotapljenja cigaret

Jugoslovanska ladja »Cavcat« Atlantske plovbe iz Dubrovnika je začela goreti v torek v zgodnjih jutranjih urah. To se je zgodilo v Tirenskem morju, približno trideset milj od otočka Ustica in približno sedemdeset milj od Palerma. Ladja je začela goreti potem, ko so jo več ur zasledovale motorne ladje finančne straže.

Vzrok požara še ni ugotovljen, poroča zagrebški Vjesnik. Mornarji pravijo, da se je ladja vžgala potem, ko so enote, ki so organizirale zasledovanje, izstrelile proti ladijskim vijakom številne rafale iz mitraljeza. Po mnenju drugih je ladja začela goreti zato, ker je moštvo zažgalo tovor cigaret (menda tihotipskih). Sedemindvajset članov ladijskega moštva si je skupaj s kapitanom rešilo življenje s kokom v morje. Iz vode jih je pobrala motorna ladja obalne straže La Spina.

Kot so zvedeli od komande finančne straže v Palermu, je vseh sedemindvajset mornarjev v priporu. Vsi so živi in zdravi. Italijanski tisk, radio in televizija poročajo, da so naši mornarji osumljeni tihotapljenja cigaret.

Rimski Messagero popisuje dramatični dogodek takole: »Malo pred polnočjo je ladja obalne finančne straže med Neapljem in Sorrentom opazila dve majhni motorni ladji, ki sta napravili most med obalo in večjo ladjo, ki je počasi križarila približno pet milj od kopnega. Motorni ladji sta uspeli pobegniti, obalna straža pa je začela zasledovati veliko ladjo. Ko so pripluli v njeno bližino, so financarji po radiu zahtevali ime, pripadnost in pot ladje, odgovora pa niso dobili.

Straža je povedala, da so na »Cavtatu« nenadoma ugasnile vse luči, ladja pa je poskušala pobegniti proti Capriju. Med begom so menda vrgli v morje sto zabojev cigaret, ki so jih financarji pozneje pobrali. Ladja obalne straže, ki ni imela zadosti goriva za nadaljnje zasledovanje, je izstrelila iz mitraljeza več rafalov v zrak in prosila za pomoč. Ena izmed dveh ladij financarjev, ki sta prispeli pozneje, je nadaljevala zasledovanje, ob zori pa so se iz Palerma dvignili tudi helikopterji.

Tedaj so opazili, da jugoslovanska ladja »Cavtat« gori in da so mornarji skočili v morje.

Nihče še ne ve, kakšne bodo posledice nenavadnega požara na »Cavtatu«. Za zdaj se je zvedelo le to, da poškodovano ladjo vleče neka carinska ladja proti Palermu.

Ladja »Cavtat« je izplula iz Sibenika 24. januarja. Glavni del njegovega tovora je bil namenjen za angleška pristanišča Cardiff, Liverpool in Glasgow. Mornarji na ladji so doma pretežno iz Dubrovnika in njegove okolice. Ladja »Cavtat« je bila izdelana leta 1968 v trogirski ladjedelnici Mosor.

K.

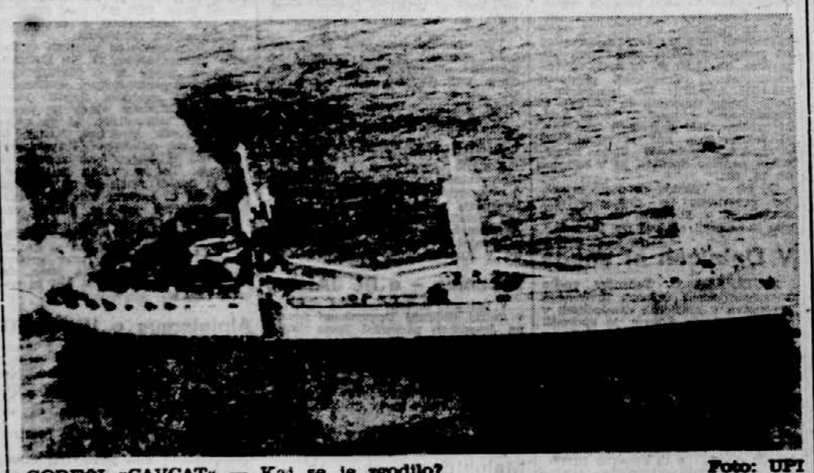

GOREČI »CAVCAT« — Kaj se je zgodilo? — Foto: UPI

Zanimivost

Zlati sejem

V Subotici se bodo junija pomerili naši zlatarji

Petega junija bo v Subotici prvi sejem jugoslovanskega zlatarstva. V veliki, okrogli dvorani z več kot 2000 kvadratnimi metri površine bo stalo nešteto steklenih, varno zaklenjenih omar in omaric, v njih pa se bo lesketalo več kot 200.000 predmetov iz zlata, drugih dragocenih kovin ter plemenitih kamnov. Obiskovalci bodo lahko nakit tudi kupili. Računajo, da bodo razstavljeni predmeti vredni najmanj 20 milijonov dinarjev.

V Jugoslaviji je trenutno okoli 1.500 samostojnih zlatarjev in 25 zlatarskih podjetij. Svoje izdelke bo junija razstavljalo okoli 300 naših vrhunskih mojstrov zlatega oblikovanja in 15 podjetij. Prireditelji pa so povabili tudi mojstre iz Italije, Švice, Belgije, Zahodne Nemčije, Češkoslovaške in Avstrije.

Združenje jugoslovanskih zlatarjev je zaprosilo Narodno banko za 40 kilogramov zlata, ki ga bodo predelali v eksponate. Za predelovanje zlata v okrasne predmete in prodajo na sejmu je pri nas namreč potrebno posebno dovoljenje, ker zlato še ni v prosti prodaji.

Vlogo gostitelja bo na sejmu prevzelo subotiško podjetje Aurometal, ki se namerava razviti v pravo industrijo zlatih izdelkov. Trenutno se pogovarjajo z nekaterimi belgijskimi podjetji o tem, da bi v Jugoslaviji ustanovili prvi obrat za predelavo diamantov.

Prireditelji obljubljajo, da se obiskovalci ne bodo samo pasli nad bliščem zlata, srebra, diamantov, platine in smaragdov — ampak da bo razstava tudi poučna. Prirejali bodo namreč predavanja o zlatu v medicini, zlatu v industriji, zlatu, zlatu ... Deset zlatih subotiških dni — ali kaj vemo Jugoslovani o zlatu.

JOVAN VAVIČ

Kaj morate vedeti?

Carina: od tod do večnosti ...

Jugoslovan, poznaš vseh osemsto predpisov in dopolnil o carinjenju na mejah?

Bralec Dušan Mavrič, carinik sežanske carinarnice, nam je zadnje dni starega leta poslal pismo, v katerem predlaga, naj bi vendarle napisali nekaj člankov, ki bi poljudno in v domačem (neuradnem) jeziku seznanili »čez državno mejo potujoče državljane« s carinskimi postopki, da bi bilo delo carinikov olajšano in hitrejše. Dušan Mavrič je lepo zapisal, da so potniki dolžni poznati carinske predpise in da nepoznavanje predpisov potnika ne oprosti odgovornosti za morebitni carinski ali devizni prekršek.

Najprej smo menili, da bomo njegovi želji kaj lahko ustregli, že zlasti, ker je zapisal, da nam bodo podatke rade volje dali na katerikoli carinarnici, morda tudi v Ljubljani. No, izkazalo se je, da stvar ni tako preprosta, da je celo hudo zapletena in da smo tokrat ugriznili v zelo kislo jabolko.

Aldo Kovačič, pomočnik upravnika ljubljanske carinarnice, nas je sprejel z besedami: »Težko boste kaj svetovali, tovarišu! Kaj pa mislite?! Carinski zakon temelji dandanes na osemsto (800!!) predpisih in tudi najbolj izkušeni strokovnjaki vsega nimajo v mezinou. Jaz sem porabil ogromno svojega prostega časa, da sem zbral podatke o tem, kaj mora vedeti o carini in poslovanju carina naš delavec, ki dela v zamejstvu. Izdelal sem zajetno poročilo za naše sindikate.«

Pojasnil nam je, da so ti papirji pač sad njegovega napornega dela in naročilo sindikatov. Da bi bilo bolje, ko bi najeli kakšnega strokovnjaka, ki bi za nas pisal o carini. Pokimal je, da potnik vsega ne more vedeti, še zlasti ne more poznati vseh osemsto predpisov, saj bi se laže naučil na izust železniški vozni red ... Vendar je menil, da mora sleherni jugoslovanski potnik, turist poznati vsaj 26 carinskih predpisov, ki nam jih je tudi prijazno naštel.

Vsak si ne more privoščiti zajetne domače dokumentacije, časopis pa lahko. Na dan smo torej izvlekli zaprašene trdo vezane uradne liste in začeli listati po carinskih predpisih »za splošno rabo«.

Tantal, Sizif in drugi mučeniki se lahko veselijo, da sodobne carine v starih časih ni bilo. Sicer bi jih gotovo poslali brat carinske predpise za domačo rabo, ki se začno v uradnem listu štev. 24, letnik 1959 in nadaljujejo v kopici uradnih listov vse do druge številke letošnjega letnika, ki obvešča državljane, da lahko posiljmal nesejo čez mejo sto novih dinarjev.

Aldo Kovačič je imel prav. Ti carinski predpisi o carinjenju blaga, navodila in uredbe, popravki in dodatki se med seboj tako prepletajo, nadomeščajo, dopolnjujejo, uničujejo in popravljajo, da se konec koncev znajdeš z glavobolom, ne da bi vedel kaj več, kot pa si vedel, preden si začel brati.

Zapomnili smo si, da je potnik dolžan prijaviti ob izhodu iz države fotoaparat, uro ali nakit večje vrednosti, radijski sprejemnik in podobno blago za osebno rabo. Seveda ne gre pri tem pozabiti, da je samo za nakit napisanih kup predpisov in navodil — kaj je to lomljeno zlato, kako se ocarini kako drugo. Zaman smo raziskovali, ali lahko sodobna ženska čez carino sploh nese moderno zapestnico iz dukatov?! Dukat je zlatnik, zlatnike pa lahko v tujino pošlje le Narodna banka ...

Posebna navodila govorijo o tem, kdaj in kako lahko potnik odnese ali prinese umetniške slike, strupe, orožje in podobno blago. Pa kaj, ko je členov toliko, da bi porabili ves časopis, če bi želeli pojasniti tako imenovane osnovne »carinske prijeme«.

Zapomnili smo si tudi, da je carinska deklaracija neizpodbitno veljavna, ko jo potnik podpiše. Tudi, če se je zmotil, tožbe po podpisu ne pomagajo. Prav zaradi zapletenosti in mnogobesednosti carinskih predpisov pa bi skorajda pri večjih vsotah kazalo deklaracijo pustiti brez podpisa in se posvetovati z odvetnikom.

Ker smo sami klavrno odpovedali, vam bomo našteli tistih šestindvajset uradnih listov, kjer so natisnjeni predpisi, ki jih morate nujno dobro poznati.

To so: UL SFRJ 24/59, 13/63, 16/65, 34/65, 36/65, 38/65, 14/66, 45/66, 49/66, 5/67, 8/67, 10/67, 15/67, 18/67, 32/67 44/67, 54/67, 8/68, 9/68, 22/68, 26/68, 30/68, 55/68, 17/69, 52/69 in 2/70.

Tako! Prijetno branje, če želite v inozemstvo ali iz inozemstva brez carinskih nevšečnosti in hočete biti obveščeni, kot se za dobrega državljana spodobi.

I. V.

Elektrika

Na Kosovem se trudijo, da bi tudi v najbolj oddaljenih vaseh zasvetile električne žarnice. Dosedaj imamo elektriko v sedemsto vaseh na Kosovem, v preostalih vaseh pa še vedno uporabljajo petrolejko. Pokrajina daje za elektrifikacijo vasi revnim občinam od petdeset do sedemdeset odstotkov potrebnega denarja, vendar vseeno nekatere občine ne zmorejo plačati prispevka.

v novi številki revije

stop

Zgodbe brez figovega lista
Namesto Ludvika XV. je kraljevala madame Pompadour

Marlon Brando in njegove muhe
Igralec je pravkar posnel film Quiemada

Polanski, Sharon Tate in hippiji
Dekle, ki je držalo Sharon Tate, medtem, ko je umirala

Dylan skozi prizmo dylanologa
Želeli ste pobliže spoznati tega pevca

Alice in Ellen: dva para lepih nog
Priljubljeni dvojčici Kessler imata v Italiji težave

Pogovor z bralci

Ureja: FRANC ŠETINC

Kakšna je resnica o elektrogospodarstvu?

Franje Vetrih, Maribor, Kerenikova 9:

»V DELU je spet oživela razprava o organizacijskih, to je združevalnih vidikih elektro gospodarstva v Sloveniji. Vemo, da problem ni samo slovenski, temveč tudi jugoslovanski. Ko beremo in poslušamo različna stališča, si laiki sploh ne moremo odgovoriti na vprašanje, kdo ima prav ali vsaj: kdo govori resnico?

Zanima me, kje je, po vaši oceni, jedro problema? Osebno menim, da spadajo podjetja za proizvodnjo (pa tudi za distribucijo) električne energije v tisto skupino podjetij, ki imajo v precejšnji meri vnaprej zagotovljeno tržišče in s tem svojo ekonomsko eksistenco. V takšnih podjetjih se, po navadi, bistvena »poslovna« vprašanja (in problemi) omejujejo na takšna razglabljanja: kdo bo glavni direktor, kdo bo navadni direktor, kdo bo generalni direktor, kdo bo pomožni sekretar, kdo bo glavni inženir in podobno. Posplošeno imenujemo to: boj za položaj, za oblast.

No, prečital sem tudi (v časniku), da se bo električna energija podražila za tri pare. Če se ne motim, znašajo te tri pare približno 20 odstotkov.

In ob vsej tej situaciji naj bo potrošnik miren?«

Odgovor. — Odkrito vam moram priznati, da mi ni povsem jasno, kje je bistvo problema. Vsi prizadeti v elektro gospodarstvu izjavljajo, da so za večjo vzajemno povezanost in sodelovanje, hkrati pa drug na drugega valijo krivdo, ker se ne morejo sporazumeti o oblikah in vsebini sodelovanja.

Najbrž imate prav, ko pravite, da potrošnik v tej situaciji ne more biti miren. Morda bi se le premaknilo na bolje, če bi imel kaj besede tudi on. Bilo bi dobro, če bi sklenili krog dejavnikov, ki naj odločajo o bodočem razvoju elektro gospodarstva. Sedaj je ta krog odprt: v njem manjka še en člen, namreč potrošnik.

Ne upam si — tako kot vi — očitati elektro gospodarstvu, da omejuje probleme na vprašanje, kdo bo glavni direktor, kdo pomožni direktor itd. Najbrž je v ovirah, ki se postavljajo na pot integraciji elektro gospodarstva, tudi nekaj tega, enako peč, kot povsod drugod. Poglavitni vzrok je morda v tem, da obstoječi predlogi za ureditev razmer v elektro gospodarstvu Slovenije, ki prihajajo iz te ali one skupine elektrarn, premalo upoštevajo interese celote in preveč poudarjajo svoje parcialne interese. Pri tem se premalo zavedajo, da ima od zavlačevanja bolj kot na kateremkoli drugem področju škodo celotna družba in ne nazadnje tudi potrošnik.

Ko upravičeno kritiziramo nekatere centralistične težnje v elektro gospodarstvu Jugoslavije kot celote, neredko pozabljamo, da tudi v Sloveniji ne manjka negativnih teženj. To je samo dokaz več, da pozitivnih in negativnih procesov ni mogoče deliti z republiškimi ali kakimi drugimi mejami.

Poskušajmo pozabiti, kdo je v slovenskem gospodarstvu »močnejši« in kdo »šibkejši«, iščimo optimalne rešitve, ne prezrimo interesov celotnega gospodarstva, pa bomo našli pot iz sedanjih težav. Tehnološka koncentracija in povezanost ne sme navdajati nobenega kolektiva elektrarne, tudi najmanjšega ne, z občutkom, da mu kdo krati samoupravne pravice ali odtujuje ustvarjeni dohodek. Tudi sredstva, ki bi zaradi narave tako zapletene organizacije in tehnološkega sistema, kakršno je elektro gospodarstvo, morala biti združena, se ne bi smela stekati po nesamoupravnih, birokratskih poteh.

Sklepi slovenske skupščine spodbujajo k zgraditvi take delovne organizacije elektro gospodarstva, ki bi omogočila optimalno proizvodnjo električne energije in optimalno preskrbo gospodarstva z njo. To priporočilo so podprli tudi udeleženci posvetovanja, ki ga je sklicala komisija CK ZKS za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko in med katerimi so bili tudi mnogi odgovorni komunisti iz elektro gospodarstva.

Še enkrat: ali res nazadujemo?

M. H. iz Celja v odgovoru na pogovor 5. decembra lani soglaša z našim mnenjem, da je prostor rubrike za celovit pogovor o takšnih in podobnih teman preskop. Ne strinja pa se z mnenjem, da so primerjave, kaj se je kje zgradilo, drugje pa ne, kaj imajo eni in česa nimajo drugi, problematične. Takšnim primerjavam ne bi smeli vselej prisojati šovinizma ali nacionalne prenapetosti.

Pisec se zavzema za to, da bi tiskali posebno publikacijo, ki bi poljudno pojasnjevala materialne odnose v Jugoslaviji, denimo položaj in razvoj Slovenije v Jugoslaviji in podobno. Posamezen podatek, istrgan iz celote, res lahko zavede človeka k napačnim trditvam in sklepanju. Ekonomski podatki bi morali biti tako predstavljeni, da bi jih tudi preprost človek razumel. Statistični podatki nemalokrat dokazujejo vse, kar kdo hoče dokazati. Ni vsak sposoben pravilno brati podatkov. To je moč opaziti, ko prebiramo polemike naših ekonomistov.

»Ali ne bi bilo prav,« sprašuje pisec, »da bi naši davkoplačevalci svedeli pošteno resnico: kam gre njihov denar? Naš proizvajalec naj ve, kako uporabljajo njegov s trudom zasluženi denar.«

Odgovor. — Nisem mislil, da so vse primerjave problematične. Proizvajalci, ki si v reformi prizadevajo za višjo produktivnost, ki se zavzemajo za večjo poslovnost in racionalnost, imajo pravico vedeti za vzroke, zakaj je pri nas toliko nepokritih investicij, izgub in podobnega, kar tare celotno gospodarstvo in ga ovira, da se ne more hitreje razvijati. Takšni prizadetosti seveda ne bi smeli očitati šovinizma ali nacionalne prenapetost.

Vaš predlog, da bi s poljudnimi knjižicami obveščali delovne ljudi z materialnimi odnosi v Jugoslaviji, je vsekakor vreden zanimanja. Morda bomo uspeli koga zainteresirati za takšno založniško dejavnost. Preprosti ljudje res ne znajo čitati podatkov v raznih statističnih poročilih in almanahih. Pisanje v dnevnem tisku pa tudi ne zadošča, ker gre največkrat za posamezne, iz celote iztrgane podatke, ki marsikoga, neredko tudi časnikarja, zavedejo k napačnemu sklepanju. Tako je tudi s prometnim davkom na bencin, ki, kot smo že pisali, sploh ni namenjen vzdrževanju ali modernizaciji cest, temveč je eden pomembnih virov zveznega proračuna. Če bi ga izločili iz proračuna in ga namenili za ceste, potem bi ga seveda morali deliti po razvitosti cest, prometa in prodaje bencina. Potem bi morali za proračun poiskati nov vir dohodka, se pravi prometni davek na kak drug proizvod, višjo carino ali kaj podobnega, saj je malo verjetno, da bi v tem času lahko bistveno zmanjšali zvezni proračun.

Kam gre samoprispevek?

Alojzij Vovk z Bleda nas prosi, da se pozanimamo na skupščini občine Radovljica o usodi prispevka iz osebnega dohodka za šolstvo. Zanima ga, koliko denarja se je doslej nabralo, kdaj bodo pričeli gradnjo novih šol, konkretno bi rad odgovor zlasti za blejsko šolo, kam se denar sploh steka, kdaj ga bo toliko, da bodo vsaj upokojenci z nižjimi pokojninami nehali plačevati prispevek — vse to sprašuje zato, ker ugotavlja, da doslej še nikomur ni prišlo na misel, da občane od časa do časa s temi stvarmi seznani.

Tovariš Vovk zaključuje pismo:

»Odgovor na to vprašanje bi verjetno dobil direktno od občine Radovljica, toda vse to zanima širši krog bralcev oziroma plačnikov in menim, da bodo prek vašega lista najhitreje seznanjeni, zato prosim, da izposlujete konkretni odgovor, brez vseh ovinkov in zapletov.«

Odgovor. — Poskusili smo. Načelnik oddelka za družbene službe pri občinski skupščini Radovljica je predvsem zagotovil, da ne drži trditev, da občani doslej niso bili z ničimer seznanjeni. V Gorenjskem glasu so jih dvakrat informirali o vseh stvareh, ki zadevajo samoprispevek za šolstvo. Vrh tega sklicujejo prav v teh dneh v vsej občini zbore volivcev, pred katerimi bodo razgrnili program, kako bodo porabili denar, ki je pritekel. Vsi občani so bili prek časopisja, radia in s plakati obveščeni, kje, kdaj in o čem bodo razpravljali zbori volivcev, kje lahko dobijo najbolj neposredne odgovore na vsa vprašanja. Zbor volivcev na Bledu je bil 28. januarja ob 19. uri (torej še pred objavo tega pisma) in upa, da se ga bo udeležil tudi tovariš Vovk in zvedel z vsemi drugimi občani o šolstvu vse, kar ga zanima.

Odgovor tovariša načelnika je lakoničen. Nekaterim ljudem gredo pogostna vprašanja naših bralcev preveč na živce. Če bi bil jaz na mestu načelnika, bi bil vesel priložnosti, da tudi prek takšne rubrike lahko posreduje bralcem, torej tudi volivcem z območja radovljiške občine, želene podatke o prispevku za šolstvo. Vsaka nervoza je odveč. Treba se bo navaditi na vprašanja volivcev in odgovarjati nanja tudi prek množičnih medijev.

Bo mogoče odkupiti pokojninska leta?

B. Hočevar iz Ljubljane, Prešernova 12/I, sprašuje:

»Dovolim se obrniti na vas z vprašanjem glede novega »Predloga za izpopolnitev sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja«, objavljenega v Delu, 16. decembra 1969, na strani 12, zadnji stolpec, kjer je govora o določanju pogojev za podaljšano in prostovoljno zavarovanje. Ali bo v okviru teh pogojev dana možnost za odplačevanje študijskih let tistim, ki so za svoj univerzitetni študij porabili več let (II. in III. stopnja), tako da kljub redni zaposlitvi pri 60 in 55 letih še ne bodo imeli 40 oziroma 35 let pokojninske dobe.

Jasno je namreč, da podaljšanje pokojninskih let prizadene zlasti tiste, ki imajo fakultetni študij in morda še specializacijo, kar gotovo ni mogoče doseči pri dvajsetih letih starosti!

Zanima me torej, če si bo v takih primerih mogoče vsaj doplačati leta, izgubljena s študijem. Mnogi izgubljajo leta tudi s služenjem vojaškega roka; ali bo mogoče tudi tu kaj ukreniti?«

Odgovor. — Tovariš dr. Bučina (republiški zavod za socialno zavarovanje) nam je povedal, da prav on proučuje vprašanje, ali naj bi omogočili odkup let. Po njegovem bi študentom morali dati to možnost. Takšen bo tudi njegov predlog. Ali ga bo skupščina sprejela ali ne, to bomo še videli.

Preden bi se odločili za možnost, da lahko odkupi vsak tudi leta, ki jih je prebil pri služenju vojaščine, bi se morali najprej vprašati: kdo bi plačal leta? Najbrž bi to morala biti država, ta pa v sedanjem času, ob tolikšnih nujnih izdatkih za obrambo, nima na voljo potrebnih sredstev. Potemtakem bomo s predlogom morali počakati, ga prihraniti za čas, ko bomo bogatejši.

Odmevi na naše pogovore

Naše železnice

Dr. Aleksander Nardin iz Šempetra pri Novi Gorici piše:

»Kot ,delničar' JZ — podpisal sem namreč 1000 novih din posojila, verujoč v renesanso naših železnic — imam najbrž pravico do pripomb k članku ,Naše železnice'.

Kje je vzrok, da je videz beograjske železniške postaje, kakor da bi bili kje v Levanti? Nedolgo tega sem slišal v kmečki oddaji RTV Beograd, da pride na vsak semanji dan v Beograd približno 5000 kmetov oziroma njihovih sorodnikov, ki tam trgujejo na 32 tržnicah. Najbrž je vzrok velik razloček med odkupnimi in maloprodajnimi cenami kmečkih pridelkov, saj se drugače ljudem iz daljne okolice ne bi izplačalo potovati v prestolnico. Izračunajmo, koliko je — poleg nepotrebnega psihičnega in fizičnega napora — vstran vrženih delovnih dni, zakaj v Beogradu je semanji dan skoraj vsak dan. K takšnemu levantinskemu načinu trgovanja se pridružijo še prekupčevalci, ki neusmiljeno odirajo balkanskega kmeta. Zaradi tega ima človek ob prihodu na beograjsko železniško postajo vtis, kakor da bi prišel na bazar.

Kriva je torej bolj trgovina kot tradicija!

Bazar se pomika tudi proti zahodu po zaslugi raznih prekupčevalcev s preprogami in podobnim, ki neredko prenočujejo v čakalnicah železniških postaj in tam pričakujejo nov »delovni dan«. Potem pa se človek čudi, zakaj so stranišča ponesnažena, čakalnice popljuvane itd.«

Teorija in praksa

I. B. iz Ljubljane piše:

»Tovariš Deisinger iz Domžal ima povsem prav. Vem, da ne morejo biti vsi komunisti poglobljeni marksisti, toda pokazati bi morali več zanimanja za teoretična spoznanja. Človek, ki ne ve, od kod prihaja in kam je namenjen, tava naokrog brez cilja, dokler se naposled ne izgubi. Tako je tudi z marsikaterim članom Zveze komunistov, ki zaradi svoje teoretične šibkosti pogosto sprejemajo nove ideje po njihovem zvenu, po tem, kako se slišijo, ne pa po tem, kdo je njihov nosilec in kakšne namene ima.«

»Morda je tovariš Deisinger premalo poudaril nevarnost dogmatikov, ki teorijo marksizma verbalno dobro obvladajo, ampak bolj kot katekizem, manj kot metodo, s katero je treba raziskovati nove pojave in probleme, nove tokove itd. Misel takšnih ,marksistov' je siromašna, bere se kot kakšen suh učbenik. Ustvarjalna marksistična misel je, nasprotno, živa, zanimiva, iz nje diha resnično življenje. Ob branju se počutiš, kakor da odkrivaš sebe, svoje probleme, svojo družbo...«

»To, kar sem napisal malo prej, je nemalokrat ključ, s katerim je mogoče odgovoriti na vprašanje, zakaj je udeležba na nekaterih seminarjih tako slaba. Zato, ker je opisovanje pojavov in problemov v družbi preveč šolsko...«

Bodo stanovanja tudi za družine z nižjimi dohodki?

Franjo Šedivy piše o predlogu, objavljenem v pogovoru 19. decembra lani takole:

»Če je možna zamenjava stanovanja z doplačilom razlike, se poraja vprašanje, kdo, koliko in komu bo plačal! Ni mi jasno, komu in koliko bi moral plačati tisti, ki hoče zamenjati veliko, komfortno stanovanje v središču mesta za manjše brez komforta na deželi. Ali bo lahko trgoval s stanovanjem in zahteval odkupnino? To bi bil začetek nedovoljene špekulacije z najemniškimi stanovanji.«

Pisec si tudi ne zna razložiti, kako bi speljali sistem, v katerem bi večina plačevala ekonomske najemnine, medtem ko bi ljudem z nižjimi dohodki še naprej pomagali s subvencijami. Predlaga, naj bi takoj ukinili subvencije stanarin in začeli izplačevati stanarinski dodatek socialno šibkim.

»Črna ali siva gradnja«

Odmevi na pismo inž. Kneza in na odgovor nanj so ubrani na približno isto ugotovitev: odgovor je neprepričljiv. V poglavitnem pa soglašajo, da je prezgodaj za sklepanje in da je bolje počakati, dokler ne bomo zvedeli za ugotovitve komisije, ki raziskuje zadevo.

V odgovor se nam je vrinila neljuba napaka. Napisali smo, da je vsa dovoljenja zavod dobil brez razprave o njih na sejah ustreznih svetov mestne skupščine. No, takrat ustreznih svetov pri mestni skupščini še ni bilo, pač pa so bili pri skupščini občine Ljubljana-Center. — Bralcem se opravičujemo zaradi neljube pomote.

V rubriki sodelujejo: Sonja Tramšek, Vlajko Krivokapić in Matija Murko.

Fornezzi drugi na 5 km

VILLARS, 29. jan. (po telefonu) — Včeraj se je začelo v Verbierju 16. svetovno prvenstvo smučarskih novinarjev — smučarjev, ki se ga je udeležilo nad 250 novinarjev. Prvi dan so bili na sporedu smučarski teki.

V ekipni konkurenci je zmagala Jugoslavija, med posamezniki pa je bil najboljši Italijan Gino Carsi.

Proga je bila dolga 2,5 km in so jo morali tekmovalci preteči dvakrat. Prijavljenih je bilo 57 tekmovalcev. Po prvem krogu sta imela Carsi in Fornezzi povsem enak čas, v nadaljevanju pa je naš tekmovalec popustil in zlato kolajno je osvojil Italijan.

Danes je bil na sporedu veleslalom. Po neuradnih rezultatih je zmagal Avstrijec Erd, naši pa so se uvrstili takole: 6. Pogačnik, 8. Plaznar, 9. Lavrič.

Rezultati teka na 5 km: 1. Carsi (I) 13:46, 2. Fornezzi 14:07, 3. Lavrič (oba Jug) 14:17, 4. Stoll (Niz) 14:31, 5. Pogačnik (Jug) 15:03, 6. Sitton (It) 15:30, itd.

Drexlova najhitrejša

GARMISCH—PARTENKIRCHEN, 29. jan. — Na današnjem nastopu za ženski smuk tekmovanja Arlberg Kandahar je bila najhitrejša Avstrijka Wiltrud Drexel.

UTRINKI

MESSNERJEV POKAL BOZONU — Pogreba tragično preminulega francoskega smučarja Michela Bozona v Chamonixu so se udeležili tudi mnogi njegovi tekmeci s smučarskih stez. Avstrijci so kot zadnji pozdrav mnogo obetajočemu Francozu namenili pokal za zmago v moški kombinaciji, ki ga je osvojil Heini Messner. Lovoriko je v žalni povorki nosil za krsto Bozonov tovariš Alain Penz.

SKIFI ZA OTROKE — ,Veslaški zvezi NDR in ZRN sta naročili večje število plastičnih skifov za otroke. Od te novosti si mnogo obetajo pri vzgoji novih veslaških prvakov. Cena čolna je okrog 4000 dinarjev.

SPET MILIJONAR — Ameriški profesionalni igralec golfa Jack Nicklaus je tretji profesionalec v tej zvrsti, katerega osvojene nagrade na turnirjih so presegle milijon dolarjev. Magično mejo je Nicklaus presegel z drugim mestom na turnirju v Peeble Beachu, ki mu je navrglo 14.300 dolarjev.

NAMIZNI TENIS

Naslov brani Sobota

LJUBLJANA, 29. jan. — V soboto in nedeljo, 31. t. m. in 1. 2. bo v Kranju republiško prvenstvo za ekipe mladincev, za katero se je prijavilo 12 ekip. Naslov prvaka brani NTK Sobota, ki je že dve leti zapored republiški prvak. V Kranj prihajajo Sobočanci z manjšimi upi, ker za ekipo ne bosta več igrala Žekš in Lebar, ki sta lani prešla k članom, vendar še zmerom s precej močno ekipo pionirjev. Nekaj dni pred tem je ta ekipa osvojila naslov državnih pionirskih prvakov.

Favoriti na papirju so igralci Olimpije in Maribora, za njimi pa ne bo zaostajala mnogo tudi ekipa domačega Triglava. Olimpija bo igrala v sestavu U. Rak, B. Rak, Šimonka in Kravanja, Maribor pa v postavi Savnik, Milovanović, Brumen. Poglavitna aduta imajo domači v Staretu in pionirskem prvaku Slovenije, Ramovžu. Najboljše ekipe s tega tekmovanja bodo nastopile na državnem mladinskem prvenstvu v Zadru 14. in 15. feb.

D. N.

NOGOMET

Dinamo neodločeno s Santosom

SANTIAGO DE CHILE — V okviru mednarodnega »heksagonala« turnirja so nogometaši zagrebškega Dinama igrali s Santosom iz Sao Paola neodločeno 2:2 (1:2). Na tekmi, ki si jo je ogledalo 40.000 gledalcev, je nastopil tudi najboljši nogometaš na svetu, Pele. Zadetke so dosegli — za Dinamo Novak in Rora, za Santos pa Rildo in Coutinmo. Na lestvici »heksagonal« turnirja vodita Dinamo in Colo-Colo.

ŠAH

Še možnosti za Kurajico?

BEVERWIJK, 29. jan. — V 13. kolu mednarodnega šahovskega turnirja je jugoslovanski mednarodni mojster Kurajica premagal Pinca Westerinena in si tako precej izboljšal možnosti za dosego naslova velemojstra. V zadnjih dveh kolih — z belimi figurami bo igral s Tajmanovom, s črnimi pa s Filipom — mora za želeni naslov zbrati poldrugo točko.

Drugi rezultati: Janošević : Donner remi, Benkö : Langeweg remi, Platonov : Bobocov remi, Kuypers : Kavalek remi, Ivkov : Cortlever prek., Ree : Hort remi, Tajmanov : Filip 1:0.

Vrstni red: Tajmanov 10,5, Hort 9,5, Kurajica 8,5, Ivkov 8 (1), Kavalek 8, Donner in Westerinen 7, Filip in Kuypers 6,5, Benkö in Bobocov 5,5 (1), Langeweg 5, Platonov in Ree 4, Janošević 3,5, Cortlever 3 (1).

Na mojstrskem turnirju so vsi trije Jugoslovani remizirali. Smederevac je podelil točko z Anderssonom, Sokolov z Medino, Antunac pa s Clarkom. Na lestvici vodi Andersson 9,5 točke pred Medino 8,5, Antunac ima 7 točk, Smederevac 5,5, Sokolov pa 4,5 točke.

Gaprindašvili : Lazarević 1:0

MOSKVA, 29. jan. — V nadaljevanju prekinjenih partij iz 1. kroga dvoboja ženskih šahovskih reprezentanc Jugoslavije in SZ je Gaprindašvili premagala Lazarevićevo in tako povišala vodstvo domačink na 14,5 : 3,5.

Petrosjan prvak

MOSKVA — Šahovski prvak Sovjetske zveze za minulo leto je nekdanji svetovni prvak Tigran Petrosjan, ki je v dvoboju s Polugajevskim zmagal s 3,5:1.5.

Dolenjski derbi Perku

KOČEVJE, 29. jan. — Rezultati 6. kola šahovskega turnirja v spomin Alojza Obranoviča: Vavpetič : Praznik remi, Gornik : Cizelj remi, Osterman : Penko 0:1, Skerlj : Cimer remi, Mestek : Sporar 0:1, Ivić : Ivačič 0:1.

Vrstni red: Cimer 5, Gornik in Ivačič 4, Osterman, Penko, Ivić 3,5, Cizelj, Vavpetič, Skerlj 3, Praznik 2, Sporar 1, Mestek 0,5.

V središču pozornosti 6. kola je bil dvoboj najboljših dolenjskih mojstrskih kandidatov, ki sta na zadnjem republiškem prvenstvu zasedla prvo in drugo mesto — Ostermana in Penka. Kočevski šahist je imel v otvoritvi in srednji igri boljšo pozicijo, potem pa se je prenagli! s nekorektno žrtvijo trdnjave in izgubil.

lesnina
POHIŠTVO

Ljubljanska tekma v številkah

V prijateljski mednarodni tekmi je košarkarska reprezentanca Jugoslavije premagala Italijo 86:71 (37:27). Sodila sta zelo dobro Kasai (Madž) in Fernandez (Špan).

GLEDALCEV — 5000.

STRELCI — Jugoslavija — Tvrdić 5, Simonović 4, Rajković 16, Cvetković 2, Žorga 16, Daneu 10, Jelovac 4, Šolman 6, Čermak 12, Skansi 11; Italija — Bariviera 15, Rusconi 5, Recalcati 14, Masini 6, De Rossi 1, Zanatta 13, Meneghel 4, Bisson 9, Cosmelli 4.

SKOKI: Jugoslavija — obramba (22): Tvrdić 2, Simonović 2, Rajković 4, Cvetković 1, Žorga 2, Daneu 5, Jelovac 2, Šolman 1, Čermak 2, Skansi 1; napad (8): Tvrdić 1, Simonović 1, Rajković 2, Cvetković 1, Žorga 2, Skansi 1; Italija — obramba (24): Bariviera 5, Rusconi 1, Masini 4, Zanatta 2, Meneghel 2, Bisson 8, Cosmeli 2; napad (10): Bariviera 2, Rusconi 2, Recalcati 1, Masini 2, Zanatta 2, Cosmeli 1.

METI — Jugoslavija (78:34 ali 44 odst.): Tvrdić 6:2 (33), Simonović 6:2 (33), Rajković 9:5 (55), Cvetković 2:1 (50), Žorga 11:7 (64), Daneu 8:4 (50), Jelovac 5:1 (20), Šolman 8:2 (25), Plečaš 4:0, Čermak 10:6 (60), Skansi 9:4 (44); Italija (60:27 ali 45 odst.): Bariviera 8:6 (75), Rusconi 7:2 (28), Recalcati 11:7 (64), Masini 8:3 (38), De Rossi 1:0, Zanatta 11:5 (45), Meneghel 2:1 (50), Bisson 6:2 (33), Cosmelli 6:1 (17).

KAZENSKI METI: Jugoslavija 24:18 ali 75 odst., Italija 26:17 ali 65 odstotkov.

OSEBNE NAPAKE: Jugoslavija 32, Italija 27.

PET OSEBNIH NAPAK: Jugoslavija — 1 (Plečaš 38); Italija — 3 (Bariviera 31, Rusconi 36, Bisson 36).

NAPAKE: Jugoslavija 17, Italija 28.

NOVO NA TUJEM

LIMA — Nogometna reprezentanca Peruja, ki se pripravlja za nastop na svetovnem nogometnem prvenstvu v Mehiki, je premagala ekipo Spartaka iz Trnave s 3:2 (2:0).

CURITIBA — Na gostovanju po državah Južne Amerike je nogometna reprezentanca Romunije v brazilskem mestu Curitiba premagala dopaščo enajsterico s 2:1 (0:1).

BOGOTA — Nogometaši poljskega prvaka Gornika, ki so na turneji po južnoameriških državah, so z lokalnim moštvom Santa Fee, v katerem igrajo tudi trije Jugoslovani (Sanković, Stojanović in Sekularac), igrali neodločeno 1:1.

MILANO — Povratna nogometna tekma za pokal sejemskih mest med Milanom in Barcelono je bila v 33. minuti, pri rezultatu 1:0 za Milan, prekinjena zaradi megle. Zaenkrat še niso sporočili, kdaj bodo tekmo nadaljevali. Prvo tekmo v Barceloni so Italijani odločili v svojo korist s 2:1.

ALMA ATA — Sovjetski drsalec Valerij Muratov je dosegel nov svetovni rekord v hitrostnem drsanju na 500 metrov s časom — 38,73 sekunde. Prejšnji rekord je bil 38,87 sekunde.

IVER DNEVA

O Južni Afriki — v Londonu

Za letošnje tekmovanje teniških reprezentanc za Davisov pokal v evropski coni, so reprezentanci obeh rasističnih držav Južne Afrike in Južne Rodezije sicer izžrebali, vendar bodo o njunem sodelovanju še sklepali na izrednem sestanku držav — udeleženk 23. marca v Londonu. V zadnjih letih so namreč mnoge ekipe prepuščale dvoboje z Južno Afriko in Južno Rodezijo brez boja; mnogokje pa so bili zaradi protestov in demonstracij v velikih škripcih prireditelji tekem. Zlasti po zadnjem incidentu z ameriškim črnskim igralcem Ashejem, ki so mu oblasti zavrnile južnoafriški vstopni vizum, je zelo verjetno, da bodo obe rasistični deželi izločili iz tekmovanja za Davisov pokal.

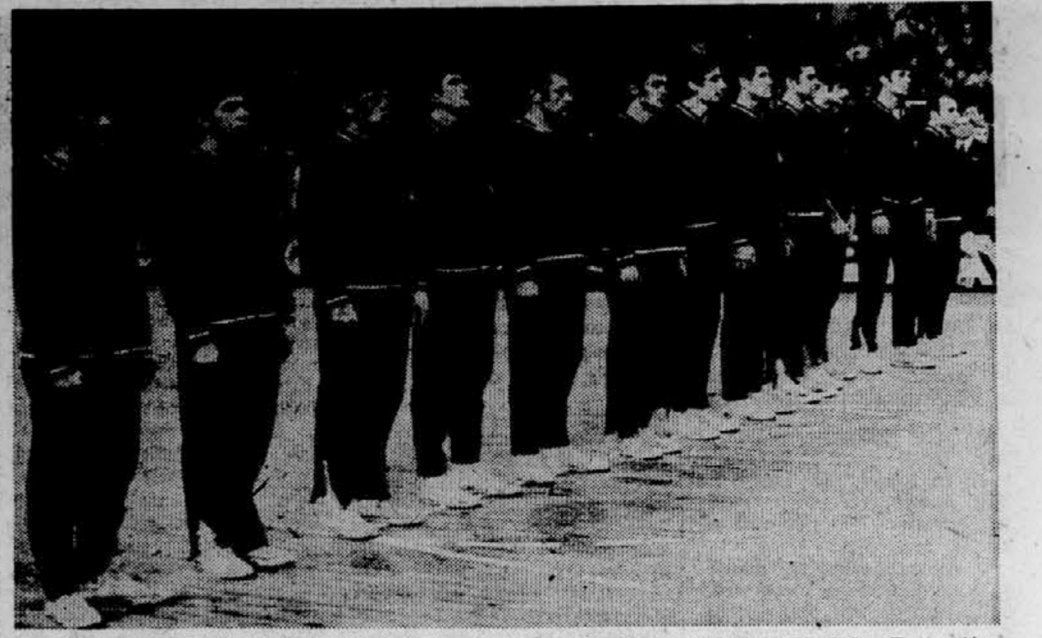

REPREZENTANCA JUGOSLAVIJE — Rato Tvrdić, Nikola Plečaš, Dragutin Čermak, Ljubodrag Simonović, Vladimir Cvetković, Damir Šolman, Aljoša Žorga, Trajko Rajković, Zoran Maroević, Vinko Jelovac, Petar Skansi in Ivo Daneu (od leve proti desni).

Za uvod — dobro

Košarkarji Jugoslavije premagali Italijo 86:71 (37:27)

LJUBLJANA — Dvorana Tivoli, prijateljska mednarodna tekma, gledalcev 5000, sodnika Kasai (Madžarska) in Fernandez (Španija).

JUGOSLAVIJA: Tvrdić 5, Simonović 4, Maroević, Rajković 16, Cvetković 2, Žorga 16, Daneu 10, Jelovac 4, Šolman 6, Čermak 12, Skansi 11.

ITALIJA: Bariviera 15, Rusconi 5, Recalcati 14, Errico, Masini 6, De Rossi 1, Zanatta 13, Meneghin, Meneghel 4, Bisson 9, Cosmelli 4, Giomo.

»Če ustavimo Masinija, je pol dela opravljenega,« je dejal pred tekmo zvezni trener Ranko Žeravica. Petar Skansi se je takoj z vso vnemo lotil te težke naloge in popolnoma uspel. Visoki Italijan ni mogel pokazati niti delčka svojega znanja, s tem pa se je začela krhati tudi igra vse gostujoče peterke.

Po Žeravičinih slabih ocenah naše obrambe na turnirju v ZRN so naši v prvem polčasu prav v obrambni igri izredno prijetno presenetili. Lahko bi bili sicer še bolj napadalni, toda kljub vsemu so italijansko igro razbili. Žal pa so nekateri naši igralci po nepotrebnem napravili nekaj hudih napak, ki so jih gostje izkoristili in še nekako držali razliko desetih točk.

Potem ko so naši začeli s peterko Tvrdić, Rajković, Šolman, Čermak in Skansi, je Žeravica vse hitreje menjaval peterko, kar se je poznalo pri ritmu naše ekipe, ki pa je kdaj pa kdaj le zaigrala tako kot v boljših časih. Centri so bili še vedno premalo prodorni, zato pa so zunanji igralci to nadoknadili; predvsem Žorga in Šolman sta na krilu vselej pomenila hudo nevarnost za italijansko obrambo.

Italijani so tudi v drugem polčasu zadrževali žogo, kolikor so mogli, in skušali s tem spraviti naše iz tira. Toda Daneu, ki je bil ob vstopu sicer precej nervozen, je od minute do minute bolje vodil ekipo. Kmalu so se naši povsem otresli pritiska in razlika je presegla 20 točk. Ko je moral z igrišča eden najboljših gostov Bariviera in kmalu za njim še Bisson, je bilo vseh italijanskih upov konec. Toda prav takrat so tudi naši malo popustili. Simonović je sicer vnesel precej živahnosti, ki pa je peterka ni znala izkoristiti. Gostje so tako znižali razliko, vendar kaj več niso mogli.

Polna dvorana s tekmo ni bila najbolj zadovoljna. Toda treba je razumeti, da so se priprave obeh reprezentanc šele začele in da so igralci klub državnemu prvenstvu še daleč od reprezentančne forme in predvsem uigranosti.

Zvezni trener Žeravica je bil po tekmi povsem zadovoljen: »Pohvaliti moram obrambno igro v prvem polčasu in odličen Skansijev začetek. Ko Masini ni mogel nič, je bilo vse odločeno. Nekaterim posameznikom ne morem oprostiti nekaj spodrsljajev, ki si jih sploh ne bi smeli privoščiti. Veseli me, da je tudi Rajković bolje zaigral, pohvala pa velja še Žorgi in Šolmanu. Videti je, da se bomo vedno pogosteje srečevali s problemom, da nasprotnik proti nam zadržuje igro, za kar bomo morali najti močnejše protiorožje. Nekateri mi zamerijo, ker nisem začel z branilskim parom Daneu-Čermak. Ta dvojica je tako ali tako znana in dobro uigrana, zato moramo iskati druge. Sicer pa so imeli priložnost igrati vsi. Večina je svoje naloge, vsaj za začetek, zadovoljivo opravila.«

S. TRBOVC

Zmaga Olimpije

LJUBLJANA — V tekmi za trening je ekipa Olimpije premagala Maribor 66 117:76 (63:33). Ljubljančani so nastopili brez reprezentantov, vendar so vseeno zlahka zmagali.

S. T.

NDR : Jugoslavija 4:2

Hokejska reprezentanca kljub dobri igri izgubila drugo tekmo

ERFURT, 28. jan. (Po telefonu). Hokejska reprezentanca NDR je v drugi tekmi premagala Jugoslavijo s 4:2 (2:0, 1:1, 1:1). Pred 1500 gledalci sta srečanje sodila Poljaka Szcepek in Wröbl. Strelca za Jugoslavijo sta bila R. Smolej (28) in Ravnik (49), za NDR pa Piernstein (1), Kerenbauer (1), Fuchs (34) in Bieleas (52). Jugoslavija je nastopila v sestavi: Gale, Knez, Ravnik, B. Jan, Rataj, Jug, S. Beravs, D. Beravs, R. Smolej, Sinovec, Renaud, Mihajlovski, Mlakar, G. Hiti, F. Smolej, Lap.

Začetek je bil za goste porazen. Še predno so se prav pognali po ledu, je moral Knez ki je tokrat zamenjal nekoliko poškodovanega Galeta, zaradi grobih napak obrambe (Mihajlovskega) dvakrat pobrati ploščico za svojim hrbtom. Kasalo je, da skušajo Nemci v povratnem srečanju popraviti vtis glede sinočnje skromne zmage. Predvsem so se izkazali kot boljši strelci. Vendar je bila njihova premoč le navidezna, ne glede na njihove neprestane napade, v katerih so se Jugoslovani težko znašli. Naši igralci so igrali neorganizirano, kljub temu pa so se branili precej srečno. Treba je reči, da je trener Klinar naglo ukrepal, ko je pozneje nezanesljivega branilca Mihajlovskega premestil v napad. Na splošno velja, da so Jugoslovani v začetku kazali preveliko spoštovanje proti nemškim hokejistom, ki pa niso znali izkoristiti vseh prednosti.

Kljub takim spodbudnim znamenjem v našem taboru, le ni nihče pričakoval, da se bodo fantje v drugi tretjini tako zelo razživeli. Čedalje bolj pogumno, na trenutke pa tudi spretno in naglo, so spletali poteze, da doslej skoraj brezposelni nemški vratar ni bil več tako brezbrižen med vratnicami. Večkrat je glasno dajal navodila svoji obrambi, ki so jo jugoslovanski napadalci že močno zaposlovali.

V kazenskem prostoru domačinov so se nizale vzburljive situacije, iz katerih je R. Smolej naposled eno izpeljal do konca. Njegov udarec ob blizu je bil neubranljiv — 2:1. Domačini so bili malce šokirani nad takim razpletom in ni nič čudnega, da niso bili več sposobni prevzeti vajeti v svoje roke. Jugoslovani so se izmadljivejše branili in so vsakokrat hkrati pripravljali tudi nagle nasprotne napade, ki so jim ob bolje organiziranih kombinacijah pogosteje uspevali. Če pa bi v zaključnih fazah tudi več streljali, bi lahko to tretjino zasluženo obrnili v svojo korist.

V 49. minuti je Hiti prisebno prestregel ploščico, jo brž podal prostemu Ravniku, ki je po samostojnem prodoru brez težav ukanil domačega vratarja — 3:2. Četrti zadetek domačinov, ki so nato izvedli nekaj zaporednih silovitih prodorov, Jugoslovanom ni mogel vzeti volje in poguma, kajti Knez je tokrat nemara celo prekosil prvega vratarja Galeta.

S. LIPAR

Mladi smučarji na EP

V Gosauu bo štartalo enajstčlansko zastopstvo iz SFRJ

LJUBLJANA, 29. jan. Smučarski klub Dachstein in ATŠV Gosau sta prireditelja III. mladinskega evropskega prvenstva v klasičnih smučarskih disciplinah, ki bo v dneh od 30. t. m. do 1. februarja v Gosauu. Na prvenstvu bo sodelovalo tudi enajstčlansko zastopstvo iz Jugoslavije.

Začetek tekmovanj bo jutri, ko bosta na sporedu teka za mladinke na 5 km in za mladince na 10 km. Jugoslavijo bosta zastopali dve mladinki — prvakinja Kati Pristov iz Gorij in mladinka kranjskega Triglava Helena Bešter. Mladinci bodo štartali štirje: Šimnic (Partizan—Gorje), Jelenc (Triglav), Gorenšek (Fužinar) in Burger — (Radovljica). Teki bodo dopoldne, popoldne pa bodo skoki za kombinacijo. V nordijski kombinaciji bo naše barve zastopal samo mladinec kranjskega Triglava, Grosar, ki bo štartal še v soboto dopoldne v teku za kombinacijo na 10 km. Sobotne popoldanske ure bodo na voljo za mlade skakalce, ki bodo za nedeljsko tekmo lahko trenirali poldrugo uro. V skokih bodo med našimi nastopili Kobal (Triglav), Danilo Pudgar (Črna), Franci Mesec (Triglav) in Loštrek (Logatec). Skoki bodo v nedeljo popoldne kot zadnja disciplina prvenstva, potem ko bodo dopoldne še tekme v štafetah; mladinke bodo tekle 3 krat 5 km, mladinci pa 3 krat 10 kilometrov.

Z našim naraščajem so v Gosau odpotovali vodja Jože Javornik iz Kranja ter trenerja Ivo Černilec za skoke in Lovro Žemva za teke. Tehnični delegat mednarodne smučarske zveze (FIS) za teke bo predsednik tehnične komisije SZJ Gregor Klančnik.

Gosau

Gosau na Dachsteinu je dolina v Salzkammergutu, ki ima približno 800 m nadmorske višine. Dolina je zaščitena pred toplimi vetrovi. Kraj sam ima približno 1800 prebivalcev, na leto pa ga obišče več ko 10.500 gostov. Ker je Dachstein — (3044 m) blizu, je v dolini sneg od novembra do aprila. Žičnice in vlečnice, idealna sprehajališča, smučišča za mlado in staro, skakalnic, itd. so Gosau prelevile v priljubljeno zimovišče.

Že leta 1919 so v Gosauu ustanovili smučarski klub, ki je v petdesetih letih doživel marsikateri športni vrhunec, med katerimi zavzema najlepše mesto 3. mladinsko evropsko prvenstvo v klasičnih disciplinah.

Skoki v Velenju

VELENJE — V nedeljo, 1. februarja bo v Velenju letošnje republiško prvenstvo v smučarskih skokih za pionirje. Ob 10. uri bodo tekmovali mlajši pionirji, in sicer na petnajstmetrski skakalnici, popoldne, ob 13.30 pa se bodo na dvajsetmetrski skakalnici pomerili starejši pionirji. Na tekmovanju bodo lahko nastopili le pionirji iz registriranih klubov in to le tisti, ki po kvaliteti ustrezajo taki ravni tekmovanja kot je republiško prvenstvo. Žrebanje bodo namesto v nedeljo opravili še v soboto, ob 18. uri.

Če bo v Velenju premalo snega, bo prvenstvo na dvajsetmetrski skakalnici v Mislinji, in sicer za obe kategoriji skupaj ob 10. uri.

V Delnicah ni snega

LJUBLJANA — Tehnični vodja organizacijskega odbora državnega prvenstva v klasičnih disciplinah v Delnicah, Josip Šporer je sporočil smučarski zvezi Slovenije, da v Delnicah, kjer naj bi bilo državno prvenstvo prve dni februarja, ni snega. Delničani so pripravili rezervne proge na Bjelolasici — pobočju nad Mrkopoljem, kjer naj bi bile tekmovanja na nadmorski višini 1100 m. V tem primeru ne bi mogli izvesti prvenstva v skokih.

V Delnicah menijo, da bi bilo morda dobro, če bi državno prvenstvo v klasičnih disciplinah preložili na čas po svetovnem prvenstvu v Visokih Tatrah.

ALPINISTIČNE NOVICE

Uspešno sodelovanje

Gorski reševalci iz Gornjesavske doline še dalj časa uspešno sodelujejo z reševalci s Koroške, ki so lani večkrat prišli na pomoč, predvsem pa so odlično pomagali s helikopterjem.

Tudi pozimi povezava ni prenehala. Posebno je bila uspešna na lavinsko reševalnem področju. Dva člana jeseniškega odseka za lavinske pse pa sta se udeležila njihovega mednarodnega tabora pod Grossglocknerjem.

Calanques

Končno smo tudi v Ljubljani lahko videli odlični francoski film o obmorskem plezalnem vrtcu »Calanques«, ki je bil v Trentu nagrajen z zlatim encianom. Film je na Akademskem planinskem društvu predvajal francoski kulturni center v Ljubljani.

Jesenice – o III. JAHO

V četrtek, 5. febr., ob 18. uri bo v veliki dvorani Delavskega doma na Jesenicah predaval Tone Sazonov. Tematika bo nadvse zanimiva — tretja jugoslovanska alpinistična odprava v Himalajo. Kdor pozna Sazonova kot predavatelja, ve, da je odličen fotograf in da bo zato predavanje prav gotovo zanimivo.

Dyhrenfurth priporoča Malubiting

Zaradi težav, ki jih imajo odprave z dovoljenji za pristope na izbrane vrhove, se je v zadnjem času udomačila navada, da hkrati prosijo za več ciljev. Tudi z letošnjo odpravo v Karakorum je tako. Njen prvi cilj je bil drugi vrh Broad Peak 8007 m), med drugimi pa tudi Malubiting z dvema še neosvojenima vrhovoma.

Znani poznavalec azijskih vrhov soče himalajizma, G. O. Dyhrenfurth iz Švice je o Malubitingu sporočil organizatorjem naslednje: »Če imate možnost dobiti dovoljenje pakistanske vlade za vzpon na slavni Malubiting, ki ga oblegajo Angleži, Avstrijci, Nemci in Poljaki, ne odlašajte! Priporočam vam, da si telegrafsko zagotovite soglasje. To je velika priložnost, saj so doslej prišli le na vzhodni (6970 m) in severni vrh (6843 m). Srednji (7291 m) in glavni vrh (7453 m) pa še čakata...«

Vrh je zanimiv in vreden truda. Ni sicer osemtisočak, ki bi ga po uspehu na Anapurni prav gotovo želi naša javnost, toda kaže, da je za sedaj edini možni cilj in povrhu tega še zelo poznan.

Alpinismus o III. JAHO

»Alpinismus« je še v prvi letošnji številki objavil zapis o vrnitvi in uspehu naše tretje alpinistične odprave v Himalajo. Vest je napisal seveda G. O. Dyhrenfurth, ki je poseben sodelavec revije za ta vprašanja.

Zanimiva je njegova zelo pozitivna ocena, ker je znano, da je v tem pogledu zelo strog. Že v začetku navaja, da je vrh Anapurne II povsem samostojen, končuje pa s stavkom: »Izreden dosežek!«.

Na odločilno tekmo s Partizanom

LJUBLJANA, 30. jan. — Hokejisti Slavije odpotujejo drevi, ob 22. uri na odločilno tekmo s Partizanom. V vevškem taboru pred srečanjem v Beogradu, ki bo odločalo o izpadu iz prve lige, niso optimisti.

Predsednik HK Slavije, Janez Presl je pred odhodom dejal: »Vsekakor ima Partizan veliko prednost, saj bo igral na domačem igrišču. Letos smo bili priča nenormalnim razmeram skraj na vseh tekmah v Beogradu. Poraza Medveščaka in Jesenic sta bila posledica slabega ledu in nenormalnih pogojev ob igrišču.

Konec decembra smo zahtevali od sodniške organizacije in od sekretariata HZ Jugoslavije, zaradi pomembnosti tekme, nevtralne sodnike. Predlagali smo inž. Gobca, Hegedüša, inž. Janežiča in inž. Krischa. Dobili smo vtis, da te tekme nekateri sodniki zaradi pomembnosti nočejo soditi. Danes smo zvedeli, da bodo tekmo sodili nevtralni sodniki. Vprašanje pa je, če je sodniška organizacija določila najprimernejše sodnike za to srečanje. Od sekretariata HZJ smo zahtevali, naj nam zagotovi nepristranskega delegata in kontrolorja sojenja. Do danes pa o tem nismo bili obveščeni.«

Vevčani ne računajo na uspeh v Beogradu, želeli bi le normalne pogoje za igro, da bi lahko tamkajšnjemu občinstvu pokazali kaj znajo. Zanimivo je, da je Slavija iz treh medsebojnih tekem s Partizanom iztržila kar pet točk.

»Če izpademo in če liga ne bo povečana, bomo nehali tekmovati, ker menimo, da organi HZJ niso dovolj odločno posegli v nevzdržne razmere letošnjega prvenstva. Tako so dopustili, da se je razvil nepravičen boj za obstanek v ligi,« je končal predsednik kluba.

B. KAVCIC

Sodniki za Partizan : Slavija

ZAGREB, 29. jan. — Zbor sodnikov za hokej na ledu je določil štiri nevtralne sodnike, vse iz Zagreba, ki bodo 31. januarja vodili v Beogradu pomembno prvenstveno tekmo med Partizanom in Slavijo. Na drsališču bosta sodila Dušanović in Krajčić, za vrati pa inž. Mihajlović in inž. Kodrin.

S. P.

Vrtimo globus

STOCKHOLM — V švedski prestolnici so odprli otroško kliniko, ki velja za najmodernejšo v Evropi. Stala je 14 milijonov dolarjev, ima 220 bolniških postelj, hotel za starše, poseben prostor za obisk malih bolnikov, šolo in rehabilitacijski center. V bolnišnici z elektronsko opremo so športne dvorane, gledališče in celo kadilnica za starejše mladoletnike.

DETROIT — Zaradi kopičenja neprodanih avtomobilov v trgovski mreži je Fordova družba sklenila zapreti devet tovarn in v februarju začasno odpustiti 25.700 delavcev.

WASHINGTON — Zakon, ki ga je sprejel ameriški senat za zatiranje zločina, bo po presoji pravnih izvedencev omogočal boljše nadzorstvo nad gangsterskimi organizacijami, zlasti nad mafijo.

LUGANO — Policija je odkrila šestčlansko družčino, ki je tihotapila mamila. V Luganu so zaplenili večje količine hašiša in LSD.

BERLIN — Iz sočutja je mati usmrtila svojega osemletnega hromega sina, potem pa je vzela močno dozo uspavalnih tablet. Rešili so jo sosedje, ki so poklicali rešilni avto.

ESSEN — Za črnimi kozami so zboleli v vestfalskem kraju Meschede štirje ljudje, ki so prišli v stik z obolelim potnikom iz Pakistana.

BOGOTA — Štiri iskalce smaragdov so našli ubite v okolici Chiquinquire severovzhodno od Bogote v Kolumbiji. Uboja so osumljeni tihotapci dragih kamnov.

NEW YORK — Pri mestu Alexandria (Virginia) je vlak drvel s hitrostjo 120 kilometrov. Pet vagonov je skočilo s tirov in se prevrnilo. Nesreča je zahtevala tri smrtne žrtve.

TANANARIVE — Ciklon »Herminea«, ki je prizadel mesto Saint Denis in okolico na otoku Réunion, je napravil veliko škodo v nasadih sladkornega trsa. Razne poškodbe je dobilo deset ljudi, eden je kasneje umrl v bolnišnici.

MIAMI — Dveletni deček, ki se je v okraju Dade na Floridi igral na paradižnem polju, je padel v globok vodnjak, vendar je obvisel na kamnu tik nad vodo. Rešili so ga po sedmih urah, potem ko so poševno od strani zvrtali rov.

TOKIO — Tokijski kriminalisti so prišli na sled štirim nameščencem, ki so v nekaj letih pretihotapili 1300 kilogramov zlata. Vsi štirje so v preiskovalnem zaporu.

NEW YORK — Fantje so se drsali na zamrznjeni reki v Freeportu (New York). Led je popustil, dvanajstletni deček se je znašel v ledeni vodi. Na pomoč so mu priskočili trije dečki (9—10 let), ki so vsi utonili. Večjega fanta so kasneje rešili gasilci.

KÖLN — Prometna policija je morala lani odstraniti s kölnskih ulic 1425 zapuščenih starih avtomobilov. V 530 primerih so odkrili lastnike in jim zaračunali odvoz do skladišč starega železa.

LONDON — Britanski skladatelji popevk se pritožujejo, da so slabo plačani. Svojo zahtevo po višjih honorarjih so pismeno razložili lordski zbornici. Lord Willis je izjavil v tej zvezi: »Od vsakega funta, ki ga kdo potroši za nakup gramofonskih plošč, dobijo skladatelji samo po tri penije.«

ROTTERDAM — Mladim ljudem srednjeevropskih dežel je namenjen kratkovalovni piratski oddajnik na ladji »Mebo 2«, zasidrani v mednarodnih vodah pred Scheveningenom. Ustrezno opremljena ladja je pred dnevi odplula iz Rotterdama. Švicarski lastnik črnega oddajnika je izjavil, da bodo poskusne oddaje trajale štirinajst dni. Tehniki bodo medtem poiskali najudobnejše sidrišče.

NEW YORK — Ves iz sebe se je avtomobilist Johnny Wood opotekel skozi vrata v pisarno policijske postaje v Wichiti (Kansas) in se pritožil: »Za las je manjkalo pa bi me povozil aeroplan. Smešno, kaj?« Zaradi pajanosti za krmilom so ga pridržali, njegove navedbe pa so bile točne. Pod vplivom alkohola je mož prezrl, da se je z avtom peljal čez pristajalno stezo na letališču.

LONDON — Ameriškega psihologa dr. Finlaysona so vprašali, kdaj in kje ima moški največ uspeha s poročno ponudbo. Odgovor: »V avtomobilu, pri hitrosti nad sto kilometrov. V takšnem položaju ženska najlaže reče da.«

NEW YORK — V Lakehurstvu sta dva policista prijela moža, o katerem sta sumila, da je ilegalno prišel v ZDA. Na zaslišanju se je pokazalo, da je »tujec« pristen Indijanec iz rodu Siouxov.

Streli v opijski kupčiji

Z domačim pridelkom maka skuša Iran onemogočiti tihotapce tujih mamil

TEHERAN — Streli so počili pred zoro. Sedem civilistov in trije oficirji so omahnili ob stebrih v teheranski vojašnici Džamšidija. Trupla so lahko prevzeli svojci. To je bilo lani decembra. Odtlej so umrle nadaljnje štiri velike ribe v opijski kupčiji — tako jih je označila obtožnica — pod streli iz cevnatih vojaških pušk. Njihovo kasnivo dejanje: na vojaških tovornjakih so pripeljali od meje do Teherana skupno 272 kilogramov turškega opija.

Tisti, ki ga v Iranu zalotijo s tujim mamilom, na primer s turškim ali z iranskim, mora za več let v zapor, v skrajnem primeru pa pred puške. Od lanske pomladi v Iranu spet pridelujejo mak, gojitev in promet s pridelki sta državni monopol.

Stroge kazni za iranske tihotapce naj bi prizadele sosede. Kljub šahovim pozivom in pismom nista Turčija in Afganistan prepovedala gojitve maka na svoji zemlji in tihotapljenja surovega opija v Iran. Kabulski listi so celo javno razpravljali o donosnem tržišču v sosednji deželi.

Leta 1956 so v Iranu uvedli množično odvajalno kuro, kajti takrat je v statističnem popreču vsak deseti prebivalec užival opij. Nad dve tretjini (68 odstotkov) uživalcev je bilo iz starostne skupine 20 do 40 let. Šah je prepovedal gojitev maka v provincah Horasan, Fars in Isfahan, s čimer se je državi prostovoljno odpovedala davkom in devizniim dohodkom v skupnem znesku 20 milijonov dolarjev.

Pregledi na iranskih mejah niso mogli preprečiti tihotapstva, v anatolskih hribih na zahodu in v slani puščavi na vzhodu ne manjka skrivnih poti. Majni stražarji iz policijskih in vojaških vrst so radi sodelovali pri donosni kupčiji s sosedi. Na razpolago so jim dajali tuji službena vozila.

V prvih letih prepovedi je število uživalcev zdrknilo na kakih 30.000 (pri 19 milijonih prebivalcev). Če ne na črnem trgu so bile previsoke. Ko je kupcev zmanjkalo, so trgovci pocenili blago — tri dolarje v zlatu za »mešal« (okoli pet gramov) opija — in kmalu je bilo spet pol milijona uživalcev tega mamila.

Tiste policiste, ki se niso spuščali v kupčijo, so na 37. konferenci Interpol v Teheranu leta 1968 proslavljali kot svetovne prvake v lovu na mamila: v letu dni so prijeli 18.881 prekupčevalcev s 14 toniami opija in 70 kilogrami heroina ter odkrili dvanajst laboratorijev za predelavo opija v heroin.

Še več mamil pa je prišlo mimo vseh ovir in pasti. Ker pri sosedih ni bilo odmeva niti na posive OZN, jim je začel Iran kvariti kupčijo s državno določenimi najnižjimi cenami in s še boljšim opijem. Turčija je zaradi tega že morala zmanjšati makova polja.

Pred lansko setvijo je Iran razveljavil prepoved gojitve maka. Državni trgovci s mamil so prodali tujim farmacevtskim podjetjem sto ton surovega opija, ki ga tam predelujejo v morfij in v druga sredstva za blažitev bolečin. Za domačo rabo je vlada odobrila le prve letine 30 ton opija, da bi zadovoljila neozdravljive uživalce.

V prihodnje bo komisija kmetijskega ministrstva vsako pomlad prilagodila z makom zasejane površine potrebam svetovnega trga in hkrati zmanjšala količino opija za domačo rabo. Gojitev maka bo Iran spet prepovedal šele, ko bosta to storila Turčija in Afganistan.

Mleko za stare kosti

Kozarec mleka vsak večer pred spanjem lahko starejše ljudi obvaruje sloma kolčnih in podlahtnih kosti zaradi izgube kalcija. Dr. Nordin iz raziskovalnega zavoda za presnovo mineralov v Leedsu je mnenja, da zlasti ženski organizem v obdobju po meni odvzame kostem vsako noč precej kalcija, ker tega procesa ne nadzorujejo več spolni hormoni kakor prej. Mleko, ki vsebuje kalcij, lahko zaviralno deluje na ta pojav.

Nezgode s ščetko

Sestdesetletni Luigi Andolfo iz Napolija je pri jutranjem čiščenju zob pogoltnil ščetko. Ozadje nezgode še ni raziskano, ker je Luigi preveč bolan, da bi mogel govoriti. Svojci so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili po rentgenskem posnetku, da je zobna krtačka predolga in prevelika, da bi mogla telo zapustiti po naravni poti. Šele po operaciji bo Luigi lahko povedal, kako je bilo.

Davni prakontinent

Ob najdbah fosilov v antarktičnem ledu

BOSTON — Odkritje ostankov pradavnega plazilca na Antarktiki po mnenju ameriških raziskovalcev potrjuje domnevo, da so vse celine južne poloble nekoč sestavljale skupno kopensko gmoto. Fosilne kosti listozavra ob antarktičnem ledeniku Beardmore so presenetljivo podobne sorodnim najdbam v Aziji, Afriki, Ameriki in Avstraliji.

Nove najdbe pojmujeta geologa Gould in Murray kot dokaz, da so bile južne celine nekoč tesno skupaj. Antarktika je bila v tem obdobju zemeljske zgodovine bliže ravnika in je bila potemtakem »topla celina«. Zelo verjetno je bilo tako v permu (paleozoik), torej pred kakimi 250 milijoni let. Najdbe na Antarktiki so iz obdobja triasa (mezozoik) in so stare okoli 215 milijonov let.

Gould, ki je že leta 1933 sodeloval pri antarktični odpravi admirala Richarda Byrda, pravi o najdbi, da je to ne le eden najvažnejših fosilov, kar so jih našli na Antarktiki, marveč ena največjih fosilnih najdb vseh časov. Gould in Murray sta z Antarktike po telefonu sporočila svoje prve ugotovitve.

Znanstveniki govorijo o tej najdbi kot o ključnem fosilu. Gre za del listozavrove lobanje. Nosdrvi in oči je imela ta žival daleč zgoraj na glavi, očitno zato, da je lahko med plavanjem dihala in gledala. Kaj malo verjetno je, da bi mogle 60 do 120 centimetrov dolge živali preplavati široki ocean; to je torej dokaz več za teorijo o nekdanji skupni pracelini.

Že prej so geologi odkrili na Antarktiki premog in okamenelo drevje. Odtlej razmišljajo o topli preteklosti celine, ki jo zdaj pokriva debela plast ledu.

Mladoletni rešitelj

Ob letalski nesreči

MEXICO — Mladoletnik, ki je na polju blizu mehiškega mesteca Posa Rica videl padec dvomotornega letala z 20 ljudmi, je rešil življenje enemu izmed ponesrečencev. Potem ko je letalo treščilo na tla, je dešek stekel h kraju nesreče. Nekaj metrov od letalskih razbitin je ležal fotograf Jesus Krasky, ki je bi tako hudo ranjen, da ni več mogel govoriti, imel pa je še toliko moči, da je fantu kročil listek s prošnjo na pomoč.

Mladi rešitelj, ki je italijanskega rodu in slabo razume špansko je odhitel čez polje do lekarne v predmestju Posa Rice, kjer so po telefonu obvestili oblasti.

Policijski helikopter, ki je takoj odletel proti kraju nesreče, je nezavestnega fotografa odpeljal v najbližjo bolnišnico. Fotograf Krasky je bil v letalu skupaj s štirinajstimi novinarji, ki so spremljali predsedniško predvolilno kampanjo v tej mehiški provinci. Razen teh poročevalcev so bili v letalu tudi zdravnik in štirje člani posadke.

Kolikor je mogla ugotoviti policijska preiskava je letalo zaradi goste megle podrsalo ob gorsko pobočje in se nato raztreščilo na tleh.

Svatba brez parčka

Star običaj se je ohranil v Hongkongu

HONGKONG — Dogodek iz Hongkonga: poroka pokojnih otrok. Žena s priimkom Vong je zadnje čase pogosto sanjala o sinu, ki je pred devetnajstimi leti umrl v starosti osem let. Na spiritistični seji je izvedela, da se njen sin na onem svetu počuti osamljenega in si želi nevesto. Posrednik, ki ga je najela družina Vong, je kmalu našel družino Čan, ki ji je prav tako pred devetnajstimi leti umrla šestletna hči.

Družini Vong in Čan sta se dogovorili o posmrtni poroki svojih pokojnih otrok. Dopoldne sta se zakonca Vong pripeljala v Čanovo hišo, da bi po stari šegi odpeljala nevesto na ženinov dom. Poročna nosilnica se je potem slavnostno gibala od nevestinih staršev proti Vongovi hiši, kjer so svojci stali v vrsti s tlečimi kadilnimi palicami v rokah. Nekaj dni kasneje je bila svatba, na katero je prišlo nad sto ljudi. Mladi par sta nadomeščali okrašeni mizici z vrezanima imenoma. Mizici so potem odnesli v tempelj, da bi nevesta in ženin živela v spominu svojcev.

Dandanašnji so »poroke v nebesih« že zelo redke, nekoč pa je bil ta običaj možno razširjen v kitajski provinci Kvantung. Po takratni šegi se je smelo dekle omožiti šele po poroki starejšega brata. Če pa je brat umrl v mladih letih in ni bil poročen, so mu med pokojnicami enake starosti poiskali nevesto, da se je mogla poročiti mlajša sestra. Poroka je potekala kakor običajno, le s to razliko, da sta pokojna mladoporočenca nadomeščali mizici z njunimi imeni. Plačali so tudi doto, v glavnem simbolično, vendar so starši dolgo razpravljali o njej, ni pa smelo manjkati zlatih prstanov in poročne obleke za nevesto.

Prvi sin mlajše sestre, ki se je potem smela poročiti, je podedoval ta poročna darila. Po navadi ga je mama dala svojim staršem, da je mogel pred tablo prednikov opravljati obrede za posmrtna mladoporočenca. Dogajalo se je tudi, da so izkopali nevestino krsto in jo položili k ženinovi. Na Kitajskem zdaj ni več takih »porok v nebesih«, pač pa jih včasih še prirejajo v Hongkongu in Macau.

patrick quentin
mož v mreži

11. nadaljevanje

»Razjasnimo to reč, draga moja,« je rekel. Njegove bledе oči so za trenutek ošinile Johna in pogledale naravnost skozenj. »Praviš, da sta se sporekla? In da te je udaril?«

Brad je bil kot na trnih. Ni vedel, kam bi pogledal. Vickie pa je brž rekla: »Ampak, očka, vsakdo se sporeče. Nas se prav nič ne tiče, zakaj sta se.«

»O, pa še kako nas briga. Mora nas brigati. Linda je naša prijateljica in če ima težave . . .«

»Oh, nikar ne mislite, da se jezim na ubogega Johna,« se je vmešala Linda. »Nase se jezim. Samo nase.«

Stegnila je roko po cigareto. Gordon Moreland ji je od sile zavzeto ponudil eno iz srebrne doze in ji jo prižgal. Linda je vdihnila dim in se bežno nasmehnila Johnu.

»Dragi, bila sem neumna, kajne? Morala bi bila molčati. Saj sem vendar vedela, da bodo videli buško in se bodo čudili in . . . Oh, no, zdaj sem ga že polomila in kar je, je. Zdaj je najbolje, da povem vse. Navsezadnje nimava pred prijatelji kaj skrivati.«

Objela ga je z eno roko okrog pasu in se tako očitno postavila na njegovo stran proti njegovim morebitnim klevetnikom. Čutil je, kako ji telo drhti od zadovoljstva.

»Dragi moji, dovolite mi, da vam pojasnim veliko dramo Hamiltonove družine. Ljudje, pri katerih je John delal v New Yorku, so mu pisali, ker bi radi, da bi spet delal pri njih kot vodja oddelka za umetnost. Petindvajset tisoč na leto plus dobiček in veliko prostega časa za slikanje. Vsi dobro poznate mojo malenkost. Jaz sem tako materialistična. Včasih sem tako sita gospodarnosti in varčevanja, gospodinjstva, življenja na robu revščine. Najbrž nisem umetniški tip in misel, da bi se lahko vrnila v New York in spet »podobno živela — tako kot žitite vi tukaj. Ta misel . . .«

Glas se ji je zlomil. Vse se je naučila na pamet, je pomislil John. Ko je šla po hribu navzdol je vadila, vse do najmanjše kretnje in do zadnjega odkašljevanja.

Spet se je oglasila, s premišljeno trdnim glasom.

»Toda to je samo moje sebično mnenje. Zdaj sem to spoznala. Važno je samo Johnovo življenje. Če hoče on nadaljevati svoje slikanje, če zanj ni važno, kaj pravijo kritiki, če mu je vseeno, če živi kot pujs v tisti hiši . . . No, važno je samo to, ali ne? In jutri bo šel v New York in odklonil ponudbo, no, to je vse, in pravzaprav se nimam zakaj pritoževati. Saj imam še svoje drage prijatelje. Življenje vendar ne more biti preveč pusto, ko pa imam drago Vickie in Brada, drage Morelandove in drage, drage Careyeve, mar ne?«

Ustnice so ji začele trepetati. Z nenadno negotovo kretnjo je pomolila cigareto Gordonu Morelandu. Potem pa je nerodno, s sklonjeno glavo stekla h gospe Careyevi in ji vrgla roke okrog vratu.

»Oh, taka sebična pošast sem. Kako neki sem mogla skvariti proslavo rojstnega dne? Kako neki sem se mogla tako strahotno obnašati in razbiti vse to zaradi stvari, ki je že urejena, dokončno urejena in ki je sploh ne bi smela omenjati? Oh, ubogi John.«

Skrila je obraz v obširno oprsje gospe Careyeve. Od tam je prihajal njen glas, tih in izgubljen. »Morala bi ostati doma. Vem, da bi morala. Toda, ko sem ostala sama tam, sem začela razmišljati in bolelo me je oko in — in sem nekaj popila.« Zahihitala se je. »To je tisto. Spila sem velik kozarec burdona. Linda je pijana kot mavra.«

Smeh pa se ji je skrhal in se sprevrgel v globoko, pretresljivo ihtenje.

Odlično, si je mislil John. Najboljše doslej. Izkoristila je celo pijanost in to v trenutku, ko bi bili to vsi opazili, tako pa je bila tudi pijanost razlog za sočutje z njo. Ni ji bilo treba skrbeti. Careyeve družbe nikakor ne bo izgubila. Za vselej si je pridobila njihovo naklonjenost in zavezništvo, on pa bo ostal zanje za vselej največji podlež na svetu.

Čutil je ogorčeno ozračje nasprotovanja v sebi. Gospod Carey ga je črtil. Gospa Carey je postala strašna, varuška mama. Morelandovi so ga gledali, kot da se jim zdi nezaslišano, da so ga sploh kjerkoli videli.

Razmišljal je, da so ga nekoč take stvari res tako bolele, kot je Linda želela, da bi ga. Kdaj? Pred tremi leti? Ko se je prvič začelo v New Yorku, ko je bil še slep od ljubezni in je res verjel, da jo je s tem, da jo je prosil, naj bo malo pri njegovi sestri, ali pa jo je prosil, naj gre z njim na poslovno kosilo, ali s čimerkoli že, res nekako pustil na cedilu. Da, takrat bi ga taka reč še prizadela. Toda to je bilo že dolgo mimo. Zdaj je čutil samo še nakakšen top gnus, zaničevanje do nje in do samega sebe in do življenja, v kakršno sta zabredla. Zvestoba, ali ni rekel temu tako? Plemenito je stal ob strani svoji plemeniti ženi, ki ga je tako zelo potrebovala.

A poglej ju zdaj.

Urejeno je stopil k Lindi, ne da bi se menil za sovražne poglede.

»Prav, zdaj si imela svoj govor. Pojdiva!«

Gospa Carey je prhnila kot splašena kokoš, gospod Carey pa je bevsknil: »Tega ubogega otroka ne boste odpeljali in ga spet tiranizirali!«

»Ne,« je prikimala gospa Carey. »Ne. Linda, draga moja, z nama boš šla domov.«

Linda ga je pogledala izpod priprtih vek. Pogled ni trajal dlje kot pol sekunde, a John je opazil v njem neogibnega spremljevalca pijanske trme — kljubovalnost, začetek panike. *Ali sem šla tokrat predaleč?*

Koristi od tujih skrbi

Mnogi izrabljajo možnostza prekinitev nosečnosti

LONDON — Mlada potnica iz Düsseldorfa se je zmedeno ozirala v dvorani na londonskem letališču Heathrow. Trije tuji moški so prišli k njej in ji ponudili posredovanje. Z vajenim očesom so mešetarji spoznali v samotni potnici z majhno prtljago eno izmed mnogih žensk, ki prihajajo s kontinenta v britansko prestolnico zaradi operacije, ki bi jih doma pripeljala v zapor. Odkar je britanski parlament 27. aprila 1968 odpravil omejitve pri prekinitvi nosečnosti, je postal London skrivno zbirališče tujk, ki si ne želijo naraščaja.

Zdaj izvedejo v Angliji okoli 67.000 zakonitih prekinitev nosečnosti na leto, dve tretjini pri Angležinjah brezplačno v javnih bolnišnicah. Ostalih 27.000 splavov je postalo donosna dejavnost na približno 50 zasebnih klinikah v otoški deželi.

Glavni operater neke londonske klinike je postavil rekord: 26 posegov te vrste na dan. Pet njegovih asistentov gre včasih pomagat na druge klinike, ki zahtevajo za vsak poseg 160 do 200 funtov.

Nepričakovano možnost skušajo izkoristiti tudi šoferji taksijev na londonskem letališču. Od potnice, ki jih vpraša za naslov, katerega pomen jim je znan, zahtevajo osemkrat višjo vsoto za prevoz. Precej deklet v stiski plača.

Naval pomoči potrebnih iz Amerike, Skandinavije, Nizozemske in ZR Nemčije je pripravil londonske taksiste do tega, da prispelim potnicam odsvetujejo klinike, v katerih so bile že prijavljene, nato pa jih peljejo drugam, kjer po dogovoru dobijo za vsako posredovano pacientko 10 do 20 funtov.

Za ta postranski zaslužek mešetarji tudi spretno lažejo: tista klinika je prejšnjo noč pogorela, zdravstvene oblasti so jo zaradi ugotovljenih nepravilnosti zaprle, vse je zasedeno, nenadoma je zvišala cene, medtem ko so druge enako dobre, ipd. Tej ali oni izmed potnic, ki ne znajo jezika, se tak mešetar celo zlaže, češ da jo pelje v podružnico imenovane zdravstvene ustanove.

Že nekaj tednov skušajo taksistom pokvariti kupčijo poklicni mešetarji, ki zahtevajo za posredovanje do 50 funtov. »Samo dvajset izmed šestdesetih prijavljenih potnic je v resnici prispelo k nam,« je potožil Christopher Grundy, upravnik neke zasebne klinike v londonskem predmestju Earling.

Zasebna klinika v londonski ulici Langham si pomaga sama. Njeni pooblaščenci hodijo na letališče po prispele pacientke. Medtem so zasebne klinike, ki so se specializirale za to dejavnost, sklenile tudi že pavšalne dogovore. V Springfieldu (Massachusetts) se je skorajda čez noč razvilo podjetje, ki ponuja takšnim pacientkam vožnjo iz New Yorka v London in nazaj. Doslej so morale Američanke, pričakujoče nezaželeni naraščaj, potovati v Portoriko, Mexico ali Tokio. Pot v London stane 440 funtov, podjetje ima pri vsakem takem prevozu 160 funtov dobička.

STE VELIKO DOMA?

V DNEVNI SOBI ČITATE, GLEDATE TELEVIZIJSKI PROGRAM, V NJEJ SE POSVEČATE DRUŽINI, TU SPREJEMATE GOSTE, PRAZNUJETE . . .

BREST POHIŠTVO
BREST POHIŠTVO
BREST POHIŠTVO

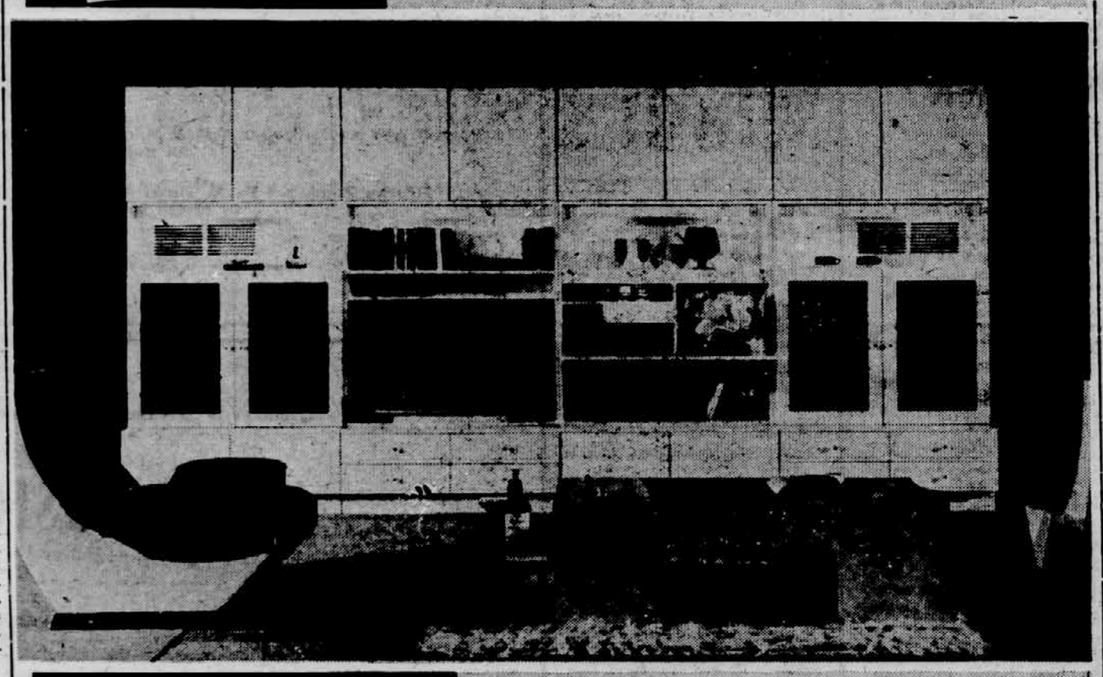

PRIPOROČAMO VAM
dnevno sobo CLAUDIA
ZAGOTAVLJA UDOBJE, ELEGANCO IN KVALITETO Z NOVIM PROIZVODNIM PROGRAMOM V LETU 1970

Za dobro voljo

»Kako neolikan cepec!«

»Seveda imam razlog, da vam ob pol sedmih vračam hčer: ob sedmih moram biti v službi. . .«

Križanka

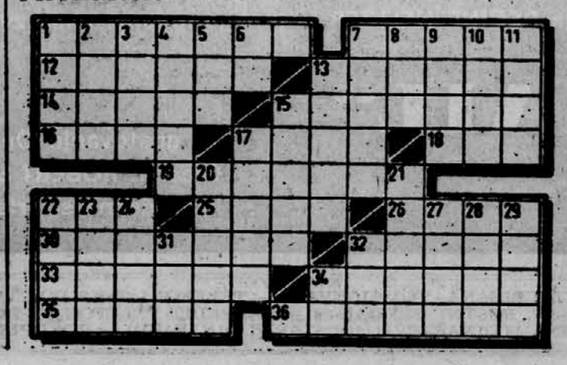

VODORAVNO: 1. prva doba kenozoika v geološki zgodovini Zemlje, 7. dviganje morske vode, 12 Beethovnova 3. simfonija, 13. najfinejša glina, iz katere izdelujejo porcelan, 14. uradna pristojbina, 15. mask o toplotl, 16. starogrški didaktični pesnik, 17. olji sorodnik, 18. krajše ime tajske reke Menam, 19. starogrški državnik, ki je bil znan po svoji pravičnosti, 22. popularni estonski estradni pevec (Georgij), 25. grška narodnoosvobodilna vojska v drugi svetovni vojni, 26. britanski polarni raziskovalec (James, 1800—1862), 30. spoj, stik, 32. idol, 33. mesto in jezero v severni državi New York, 34. krajša pripoved v prozi, 35. ime makedonskega kralja Filika, 36. italijanski premier (Giuseppe).

NAVPIČNO: 1. sorodnica, 2. državna blagajna, 3. del telesa, 4. vodena ali gnojna bula, 5. mesto v Peruju, 6. začetnici naslova najvoljenega epskega pesnika («Kronanje v Zagrebu»), 7. davna narod v Peruju, 8. kraj na Tuhinskem, 9. hrvaška filmska igralka (Inge), 10. ime bivšega predsednika ZDS Spilka, 11. pokrajina v Vietnamu, 12. eden izmed največjih angleških romantičnih pesnikov (John, 1798—1821), 15. del Reke s pomorskim muzejem, 17. rastlinica, 20. angleški pisatelj (Charles, 1814—1894), 21. reka, ki teče skozi Maribor, 22. mesto, 23. ime umetniga pisatelja Šolžikarja, 24. Elma pleson, 27. kijevski knez, Surikov sodobnik, 29. med, 29. »električna« morska riba, 31. proga, 32. slovenski slikar, odličen portretist (Anthonis van Dashorst 1519—1576), 34. predlog.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Edinburg, 9. eliksir, 10. rib, 12. plast, 13. »a, 14. otop, 16. Rask, 17. keramika, 19. E(dvard) B(ancič), 20. taka, 21. t. m., 23. mustnetja, 25. knap, 27. Anet, 28. S(tano) S(ever), 29. slana, 30. dir, 31. ekspert, 33. nigromant.

PETEK, 30. januarja 1970

Gledališče

DRAMA SNG

Petek, 30. jan., ob 15.30: Ionesco in Ionesco: UČNA URA — KRALJ UMIRA. Abonma Popoldanski in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sobota, 31. jan., ob 19.30: Primož Kozak: LEGENDA O SVETEM CHE. Izven abonmaja. — Vstopnice so v prodaji (tel. rezervacije na št. 20-712 ali 21-402).

Občinstvo opozarjamo na jutrišnje predvideno zadnjo izvenabonmajsko ponovitev Kozakove »LEGENDE O SVETEM CHE« v izvedbi ljubljanske Drame.

MALA DRAMA SNG
(vhod iz Igriške ulice)

Petek, 30. jan., ob 20. uri: Dušan Jovanović: ZNAMKE, NAKAR ŠE EMILIJA ... Izven abonmaja. Vstopnice so v prodaji pri blagajni v Drami. Mladini do 18 let neprimerno.

OPERA IN BALET SNG

Petek, 30. jan., ob 19.30: Balet: NAVIHANKA. V naslovni vlogi gostuje francoska baletna umetnica NOELLE CHRISTIAN. — Abonma red D in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sobota, 31. jan., ob 19.30: Puccini: TURANDOT. Abonma red P in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Nedelja, 1. februarja: zaprto.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Gledališka poezija

Sobota, 31. jan., ob 19.30: J. P. Sartre: NEPOKOPANI MRTVECI. Gostovanje SLG Celje.

Jutri zvečer bo gostovalo SLG Celje s predstavo »Nepokopani mrtveci«. Vstopnice so v prodaji, rezervacije po telefonu 21-660.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Mestni dom

Sobota, 31. jan., ob 19.30: Finžgar-Frantar: DEKLA ANCKA, ljudska igra. Izven.

Nedelja, 1. febr., ob 16. in 19.30: Finžgar-Frantar: DEKLA ANCKA, ljudska igra. Izven.
Rezervacije telefon 312-860.

MLADINSKI CENTER TIVOLI

STOP KLUB

Danes je DISCO KLUB od 19.30 do 22.30. Vstopnina 4 dinarje. — Opozarjamo Vas na jutrišnji ples v Hali Tivoli, ki bo od 20. do 23.30. Igrali bodo NOVI JUNIORJI iz Kopra. Vstopnina bo 5 din.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Marionete, Levstikov trg 2

Petek, 30. jan., ob 16.30: Jan Malík: ŽOGICA MAROGICA — izven.

SLOV. LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 30. jan., ob 19.30: Neil Simon: BOSA V PARKU. Premiera. Premierski abonma in izven.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE — NOVA GORICA

Nedelja, 1. febr., ob 17. uri: D. Roksandić: POROKA — gostovanje na Ligu.

Koncert

V PONEDELJEK koncert moškega zbora in orkestra SLOVENSKE FILHARMONIJE za ZELENI ABONMA. Spored: Mozart, koncert za klavir v A-duru in Stravinski, Kralj Edip. Solisti ALDO CICCOLINI, BOŽENA GLAVAK, MITJA GREGORAC, TOMISLAV NERALIC in DRAGIŠA ONGJANOVIĆ, recitator BORIS KRALJ. Dirigent OSKAR DANON.

RTV Ljubljana

SPORED ZA PETEK

4.30—8.00 Dobro jutro! Poročila — vmes ob 5.00 Poročila — Dokler ne kupite časopisa — Dnevni koledar — Svetujemo vam — Obvestila. 5.30 Danes za vas. 5.45 Informativna oddaja. 6.00 Jutranja kronika. 6.30 Informativna oddaja. 6.50 Rekreacija. 7.00 Poročila — Dobro jutro, otroci! 7.15 Informativna oddaja. 7.25 Naš današnji radijski in TV spored. 7.45 Informativna oddaja. 8.00 Poročila. 8.04 Operna matineja. — 9.00 Poročila. 9.05 Pionirski tednik. 9.35 Z ansamblom Jožeta Kampiča. 9.45 Samoborske popevke. 10.00 Danes dopoldne. 10.15—12.00 Pri vas doma — vmes ob 11.00—11.15 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.00 Poročila — Na današnji dan. 12.10 Igra violončelist Pablo Casals. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Poje kvintet »Anton Neffat«. 13.00 Kratka poročila. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Priporočajo vam ... 14.00 Poročila. 14.05 Iz albuma skladb za mladino. 14.30 Pet minut za EP. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. — 14.55 Kreditna banka in hranilnica — Ljubljana. 15.00 Dogodki in odmevi. 15.30 Napotki za turiste. 15.35 Glasbeni intermezzo. — 15.40 Dve češki uverturi. 16.00 Vsak dan za vas. 17.00 Poročila. 17.05 Človek in zdravje. 17.15 Koncert po željah poslušalcev. 18.00 Poročila — Aktualnosti doma in po svetu. 18.15 Rad imam glasbo — studio Koper. 18.50 Ogledalo našega časa. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila. 19.15 Minute z ansamblom bratov Avsenik. 19.25 Pet minut za EP. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Poje moški zbor iz Euppna (Belgija). 20.30 Top-pops 13. 21.15 oddaja o morju in pomorščakih. 22.00 Poročila, našim rojakom po svetu in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.00 Poročila. 23.05 Literarni nokturno. — 23.15 Jazz—club. 24.00 Poročila in konec oddaje.

TELEVIZIJA

16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Beograd)
17.40 TIKTAK: Peter Klepec — (Ljubljana)
17.55 EDINA TEMA, KI OBSTAJA, JE NEZNANJE — zapis o dejavnosti slepe mladine (Ljubljana)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 KAJ JE BALET (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 SVET NA ZASLONU — Socialni demokrati na pohodu v Zah. Evropi (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3—2—1 (Ljubljana)
20.35 DVANAJSTA NOČ (KAR HOČETE) — angleški film — (Ljubljana)
22.10 MALO JAZ, MALO TI — quiz TV Beograd (Ljubljana) pribl.
23.30 POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:

17.20 POROČILA (Zagreb)
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
17.50 ČAROBNI VLAK (Skopje)
18.30 KAJ JE BALET (Ljubljana)
19.00 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
19.05 KULTURA DANES (Beograd)
19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TVD (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

Druge oddaje:

17.00 ALBANSKI TV PREGLED — (Beograd)
17.30 TV NOVICE (Beograd)
20.30 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
20.35 MALO JAZ, MALO TI (Ljubljana snema) (Beograd)
21.50 MANNIX — ser. film — (Zagreb)
22.40 INFORMATIVNI ODDAJI — (Zagreb)

Kino

SPORED ZA PETEK

FILMSKO GLEDALIŠČE KRIŽANKE:
ob 17.30 in 20. uri švedski film TU JE TVOJE ŽIVLJENJE. Režija: Jan Troell igrajo: Eddie Axberg, Gudrun Brost, Ulla Akselson, Max von Sydow.
Film je posnet po priljubljenem romanu, ki je avtobiografija švedskega pisatelja Eyvinda Johansona. Film pripoveduje o štirinajstletnem Olofu, ki si mora sam iskati pot v življenje in priboriti prostor pod soncem. — Predprodaja vstopnic uro pred predstavo.

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28:
Ob 15. in 17. uri: amer. barvna pravljica TOM PALČEK.
Ob 19. in 21. uri: amer. film — MOŽ Z ZLATIM KOLTOM. Režija: Edward Dmytryk. Glav. vl.: Henry Fonda, Richard Vidmark, Anthony Quinn, Dorothy Malone. Prodaja vstopnic od 13.30 dalje. Prosimo cenjene obiskovalce, da ne zamujajo predstav!

KINO UNION:
Walt Disney za male in velike otroke — amer. barvna risanka bajka MEČ V KAMNU. Režija: Wolfgang Reithermann. Čarovnik Merlin, modri sovan Arhimed in vrsta pravljičnih likov v eni najlepših Disneyevih risank. — Predstavi ob 15. in 17. uri.
Samo ob 19. uri — zadnjikrat — ameriška barvna CS kriminalka HIŠA IZ KART. Režija: John Guillermin. Igrajo: George Peppard, Orson Welles, Inger Stevens.
Ob 21. uri SLOVENSKA PREMIERA DOMAČE BARVNE KOMEDIJE LJUBEZEN IN KAKŠNA KLETVICA. Scenarij in režija: Antun Vrdoljak. Igrajo: Ružica Sokić, Boris Dvornik, Ingeborg Apelt, Boris Buzančić i. dr. PREDSTAVITEV IGRALSKE EKIPE.
Ob 10. uri matineja zahod. nem. barv. filma DEVICA IZ BAMBERGA.

KINO KOMUNA:
ameriška družb. drama INCIDENT. Režija: Larry Peerce. — Igrajo: Tony Musante, Martin Sheen, Beau Bridges. FN št. 3. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO SLOGA:
ameriška barvna VV kriminalka UPOR KAZNJENCEV. Režija: Buzz Kulik. Igrajo: Jim Brown, Gene Hackman, Ben Caruthers i. dr. Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO VIČ:
jugosl. barv. CS vojni film BITKA NA NERETVI. Režija: Veljko Bulajić. Igrajo: Boris Dvornik, Milena Dravić, Franko Nero, Silva Koscina, Yul Brynner i. dr. Predstave ob 15., 18. in 21. uri. Zaradi dolžine filma cene zvišane.

KINO ŠIŠKA:
ameriški barvni CS western film PLAVOLASI MAŠČEVALEC. Režija: Silvio Narizzano. Igrajo: Terence Stamp, Joanna Pettet, Karl Malden. Predstave ob 16., 18.15 in 20.30.

KINO SAVA:
amer. barv. western film BOBNI VZDOLŽ MOHAWKA. Režija: John Ford. Igrajo: Henry Fonda, Claudette Colbert. Predstavi ob 17 in 19. uri. FN št. 2.
Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 14. ure dalje, za matinejo in kino Sava uro pred pričetkom.

KINO TRIGLAV:
ob 16., 18. in 20. uri — ameriški barvni panavision vojni film — ZADNJI VLAK IZ KATANGE — (The Mercenaires). Režija: Jack Cardiff. Igrajo: Rod Taylor, Yvette Mimieux in Jim Brown. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje. Zadnjikrat! — JUTRI ameriški barvni superscope western VERA CRUZ.

KINO VEVČE:
ob 20. uri — ameriški barvni CS zabavni glasbeni film POČITNICE V KALIFORNIJI. Režija — Norman Taurog. Igrata: Elvis Presley in Shelley Fabares.

KINO DRAVLJE:
franc. barvni CS film NORI PIEROT, ob 20. uri.

KINO VRHNIKA:
ameriški kriminalni film IZPOVEM SE, ob 20. uri.

POTUJOČI DOMŽALE:
amer. barv. CS film BANDITI ARIZONE — gostovanje v Horjulu, ob 19. uri.

KINO BLED:
ameriški barvni film — komedija — MOJI OTROCI — TVOJI OTROCI, ob 17. in 20. uri.

KINO RADOVLJICA:
nemški barvni film HELGA, ob 20. uri.

KINO SORA — ŠKOFJA LOKA:
francoski barvni film HO!, ob 18. in 20. uri.

KINO CENTER — KRANJ:
amer. barv. CS kriminal. film PO SLEDOVIH ZLOČINA, ob 16., 18. in 20. uri.

KINO STORŽIČ — KRANJ:
amer. barv. VV komedija NE DELAJ VALOV, ob 16. in 20. uri. Amer. barv. CS kriminalni film ŠERIF V NEW YORKU, ob 18. uri.

KINO TRŽIČ:
amer. barv. CS glasb. komed. — POČITNICE V CALIFORNIJI, ob 17.30 in 19.30.

KINO DOM — KAMNIK:
amer. barv. CS vojna komedija TAJNA VOJNA HARRYJA FRIGGA, ob 17.30 in 19.30.

KINO RADIO — JESENICE:
jugoslovanski film HOROSKOP, ob 17. in 19. uri.

KINO PLAVŽ — JESENICE:
amer. barv. CS film LOČITEV PO AMERIŠKO, ob 18 in 20. uri.

KINO KRKA — NOVO MESTO:
ameriški barvni film KRVAVA OBALA, ob 17 in 19. uri.

KINO ČRNOMELJ:
ameriški barvn iCS film NEPREKOSLJIV, ob 20. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA:
ameriški kinotečni film MAJERLING, ob 19.30.

KINO SOČA — NOVA GORICA:
jugosl. film MOST, ob 18. in 20. uri.

KINO SVOBODA — ŠEMPETER PRI GORICI:
italij. barvni film ITALIJAN V AMERIKI, ob 18. in 20. uri.

KINO DEL. DOM — TRBOVLJE:
amer. barv. CS film LEGIJA TUJCEV, ob 17 in 19. uri.

MARIBOR

KINO GLEDALIŠČE:
ob 16.15 in 19.30 jugoslovanski barvni kinoskopski vojni film BITKA NA NERETVI. Cene zvišane! Zadnjič!

KINO UNION:
ob 15.30 jugoslovanski barvni kinoskopski vojni film BITKA NA NERETVI. Cene zvišane!
Ob 18.45 predstave ne bo!
Predprodaja vstopnic za naslednje dni od 14. ure dalje pri dnevni blagajni.

KINO PARTIZAN:
ob 15.30 in 17.45 jugoslovanski barvni vojni film OSEKA. Zadnjič!
Ob 20. uri premiera ameriškega barvnega kinoskopskega westerna DAN REVOLVERAŠEV. Režiser: John Sturges. Igralci: James Garner, Jason Robards, Robert Ryan, Albert Salmi, Charles Aidman, Steve Ihnat.

KINO UDARNIK:
ob 15.30 in 17.45 ameriški zabavni film NAJBOLJ NORI DNEVI STANLIA IN OLIA.
Ob 20. uri premiera ameriške barvne vistavision kriminalne komedije MATT HELM UREJA RAČUNE. Režiser: Phil Carlsson. Igralci: Dean Martin, Elke Sommer, Sharon Tate, Nancy Kwan, Nigel Green.

KINO POBREŽJE:
ob 16.45 in 19. uri ameriški barvni kinoskopski western PO SLEDI VELIKE KARAVANE.

Obvestila

ZDRUŽENO ŽELEZNIŠKO TRANSPORTNO podjetje Ljubljana vabi k sodelovanju ŠTUDENTKE, ki jih veseli delo stevardes na poslovnih vlakih. Prijavite se v Študentskem servisu v Ljubljani, — Borštnikov trg 2, kjer dobite podrobne informacije. O 885

RAZVELJAVLJAMO naročilnico št. 136 z dne 27. I. 1970, ki se glasi na avtomaterial po izbiri, brez naslova, a opremljena s štampiljko Kolinske tovarne hranil Ljubljana in podpisom. O

V 15 URAH lahko postanete hipnotizer in čarovnik s pomočjo teh treh knjig: »Škola hipnotizma« — »Tajne profesionalnih hipnotizera« — »Izabrane medioničarske vještine in edinstvenega pripomočka — »Hipno rotor«. Cena za izvod 20 novih dinarjev. Poštnina naša. Dobava takoj. Plačljivo pri prevzemu. Naročila sprejema »HIPNOTIZAM«, Sarajevo, poštni predal 214.

KOMUNALNI ZAVOD za socialno zavarovanje v Ljubljani »Oddelek za izplačevanje invalidskih in pokojninskih dajatev«, obvešča vse upokojence, da zaradi izrednega dela v zvezi z uskladitvijo pokojnin za leto 1970. sprejema stranke od 2. II. 1970 do 28. II. 1970 samo ob sredah od 8. do 12. in od 17. do 19. ure. — Komunalni zavod za socialno zavarovanje Ljubljana, Miklošičeva 24. O

PODPISANI preklicujem kot neresnične moje izjave, ki sem jih govoril o Antonu Krimžanu, zidarskem mojstru iz Ljubljane ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega postopka. — Lavrič Janez, Mizarstvo, Ljubljana-Polje. O

ZAHVALA

Vsem, ki ste mi želeli dobro, in mi čestitali ob 30-letnici dela v Slovenskem narodnem gledališču, se iskreno zahvaljujem!
Vdani Rado Simoniti, glasbenik

PUTNIK

LJUBLJANA, TRG OF 15
TELEFON 311-542, 314-889

— Sedemdnevna bivanja v OPATIJI s kopanjem v bazenu in smučanjem na PLATKU
— enodnevni izleti na Dunajsko drsalno revijo v CELOVCU od 5. do 15. februarja
— 2. marca — 16-dnevno potovanje v INDIJO
— 5. marca — 7-dnevno potovanje v IZRAEL z letalom
— 13. marca obisk mednarodnega obrtniškega sejma v Münchnu.

Programe za ostale mesece zahtevajte v naših poslovalnicah. O

COLLOSAL — hitro in uspešno odstranjuje kurja očesa in debelo kožo. — Prodajata »NAMA« in »SUPERMARKET«. O

POMAGAJ SI SAM IN UNIOR TI BO POMAGAL

Transturist

vabi:

ZIMSKE POČITNICE V VSEH HOTELIH V BOHINJU
paket uslug po ceni 56,00 nad 3 dni bivanja.

SKI-bus vsak dan ob 7.00 IZ TRGA REVOLUCIJE
dijaki in študenti paket uslug ND 22,00

ZIMSKE POČITNICE OB BELEM JEZERU V AVSTRIJI
od 27. januarja do 3. februarja 570,00 ND samo še nekaj mest!

IZREDNA PRILOŽNOST Z LETALOM V STOCKHOLM ND 550,00
Predvsem za svojce naših rojakov na Švedskem!
Prevoz z letalom v obe smeri, letališke takse, avtobusni transfer, turistični ogled Stockholma — odhod 13. februarja; povratek 22. februarja 1970.

Prijave do 5. februarja, vse informacije v Šubičevi 1.

Največja in pestra izbira izdelkov za pust
Kupite izdelke pri

ORVISI IGRAČE

TRST, VIA PONCHIELLI 3,
tel. 23-414

LASULJE od 1.000 lir dalje
PUSTNE OBLEKE od 1.500 lir dalje
MASKE od 200 lir dalje

PODJETJE ZA GRADNJE IN MELIORACIJE
AGROOBNOVA
LJUBLJANA, ČRTOMIROVA UL. 8

razglaša
prosta delovna mesta za

REFERENTA
za pripravo de...
pogoj: gradbeni inženir ali tehnik s triletno prakso

GRADBENA TEHNIKA
pogoj: strokovni izpit

DELOVODJO
pogoj: končana delovodska šola in dveletna praksa

5 ZIDARJEV

5 TESARJEV

Pismene ali ustne ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja v 15 dneh od dneva objave. 845

V 86. letu je umrl naš srčno ljubljeni mož, ata, stari ata, brat in stric

Franc Dobovšek

železniški upokojenec

Na zadnjo pot ga bomo spremili v petek, 30. januarja 1970, ob 15. uri iz hiše žalosti v Kamnici 7 k Sv. Agati v Dolskem

Žalujoči:
žena Jožefa, hči Fanči z družino, sin Ladislav, sestra Marija Gorenc s svojci in drugo sorodstvo

Kamnica, Ljubljana, Litija, 28. januarja 1970

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma umrl naš dragi mož, brat, stric in svak

Avgust Mekiš

upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto 31. januarja 1970, ob 14.30 iz Jožefove mrliške vežice na Žalah

Žalujoči:
žena Julka, sestra Marija, brat Karol in drugo sorodstvo

Ljubljana, 28. januarja 1970

Mali oglasi

GROBNICO v Ljubljani odkupim ali pristopim v solastništvo. Ponudbe pod »Kupim grobnico«. 1575-8

PEČI NA OLJE popravlja ključavničarstvo v Ljubljani, Zaloška 56. 1999-8

ELEKTROMEHANIKA vodjo grupe — delavnice — ali visokokvalificiranega elektromehanika in dva kvalificirana elektromehanika za remont in montažo sprejmem. Nastop takoj ali po dogovoru — plača dobra — zaželjeno da so šoferji. Ponudbe pod oznako »V Ljubljani«. 2042-1

ZELO poceni prodam malo rabljen polavtomatski pralni stroj »Maris-rondo«, primeren za gospodinjstva brez vodovoda ogled pri Čokl, Linhartova 92/III — Ljubljana. 2227-4

OBRTNIKI — PODJETJA! Prevzamem honorarno knjigovodske posle ali zastopstvo. Lastni računski, pisalni stroji, pisarna in telefon št. 23-000 Kranj. 159-2

AUTOTEHNA

RENT A CAR,
LJUBLJANA,
ŠUBIČEVA 1
telef. 20-316

nudimo vam ugodne pogoje za najem vseh vrst

PEUGEOT-ov.

posebne weekend tarife 2686

ZA DVOINPOL do trisobno komfortno stanovanje z odločbo dam visoko nagrado. Ponudbe pod — »2«. 2438-6

POCENI osušimo vlažne stavbe; elektroosmoza in drugi postopki; garancija. Zdaj je čas za naročilo letošnjih del! Trček, p. p. 32, Ljubljana 11. 666-8

PRODAM avtomatski prenosni šivalni stroj »New Yorker«. Ponudbe pod »Avtomatik«. 2095-4

GOSPODINJSKO pomočnico iščemo k tričlanski družini. Vprašajte vsak dan po 19. uri pri dr. Likar, Ilirska 30. 2189-1

ŠTUDENTKA, tik pred diplomo, išče sobo za tri mesece. Gre tudi za sostanovalko. Ponudbe pod »Plača vnaprej«. 2232-6

MLAJŠO upokojenko za dopoldansko pomoč v gospodinjstvu iščem. Plačam zelo dobro! Zglasite se popoldne: Murgle, Pod topoli 22. 2236-1

MLADA zakonca brez otrok iščeta v Ljubljani garsonjero ali enosobno stanovanje. Ponudbe pod »40.000«. 2259-6

UGODNO prodam nove plošče — tečaj angleščine z učbeniki. — Ogled v petek in soboto popoldne. Popovičeva 16 (Stožice pri bencinski črpalki). 2296-4

IŠČEM sobo po možnosti s posebnim vhodom. Ponudbe pod »Takoj«. 2275-6

LINGUAPHONE — v najkrajšem času se lahko naučite tuje jezike po svetovno znani metodi iz Londona, z učbeniki v Slovenščini. Sporočite svoj naslov predstavniku prodaje, poštni predal 33, Ljubljana 11. Obiskal vas bo takoj. 2183-8

IŠČEM enoinpol — dvosobno stanovanje z odločbo (lahko v stari hiši — podstreha). Ponudbe pod »Optimist«. 1862-6

PRODAM nov pralni stroj naonis 70 m, še zapakiran. Stražarjeva št. 3. 2374-4

SPREJMEMO upokojenko ali gospodinjo za dopoldansko varstvo 9-mesečne deklice. Plačilo po dogovoru. Brodarič, Povšetova 18 od 16. do 17. ure. 2378-1

ZA UČENCA grafične šole iščem inštruktorja. Ponube pod »I. letnik«. 2348-8

NAJDITELJU 4 ključev v Zarnikovi ul. do Ambroževega trga oddajte proti nagradi na Ljudski milici Center, Komenskega ul. 2473-8

KUPIM tri stebre starega kozolca. Ponudbe pod »Kozolec«. 2468-5

SMUČI visoke 1,70 m in 1,30 metra ter polpancerje št. 39 kupim. Tel. 21-184. 2503-5

SPREJMEMO vajenko gostinske smeri. Nastop takoj. Stanovanje in hrana preskrbljena, ostalo po dogovoru. Osebno se zglasite pri gostilni: Boris Ivanšek, Jesenice na Dol. 15. 834-1

SPREJMEM otroka (deklico) v dopoldansko varstvo. Ponudbe pod »Šiško naselje«. 1982-2

DOBER mizar dobi službo. Ponudbe pod »10 din ura«. 2379-1

S PRVIM marcem potrebujem opremljeno in ogrevano sobo s souporabo kopalnice. Center ali bližina centra. Ponudbe pod — »Mirno okolje«. 2361-6

MIRNO dekle išče sobo. Ponudbe pod »Takoj«. 2366-6

JABOLKA prodam po 0,60 — 0,80. Stanonik, Škofja Loka, Poljanska dolina, Log, pri trgovini levo čez most. 2342-4

PRODAM klavir Stingl. Ogled med 13. in 15. uro. Dalmatinova 9-III nadstr. 2341-4

PRODAM štedilnik »gorenje« levi, brez kotlička na trdo gorivo. — Savlje 26 a. 2336-4

KUPIM zazidljivo parcelo v Ljubljani ali v bližnji okolici. Ponudbe pod »Zazidljivo«. 2335-7

OPREMLJENO sobo oddam dekletu, 100 din mesečno, kuhanje in pranje. Vrhovci c. 12. št. 4. 2432-6

USLUŽBENKO sprejmem v sobo s posebnim vhodom, s souporabo kopalnice. Lampič, Povšetova 64. 2428-6

OGREVANO sobo išče študent elektrotehnike. Cenjene ponudbe pod »Plača dobro«. 2422-6

FORD 12 M, 1969, kot nov prodam. Rode, Rezijanska 14, Kolezija. 2417-3

USLUŽBENKA nujno potrebuje ogrevano sobo z možnostjo kuhanja in pranja. Ponudbe pod — »Dobro plačam«. 2414-6

SKROMNO sobo iščem hčerki v Ljubljani ali v Kamniku. Ponudbe pod »Nujno — takoj«. 2412-6

POŠTENA študentka išče sobo pri skromni družini. Cenjene ponudbe pod »Februar«. 2409-6

NUJNO iščeta neopremljeno sobo fant in dekle, možnost kuhanja. Ponudbe pod »Center — okolica«. 2402-6

SESTRI iščeta sobo najraje v okolici Črnuč. Pomagata izmenično ali pa plačata. Ponudbe pod — »Čimprej«. 2400-6

Magazzini

FELICE

TRST
Via Carducci 41
(nasproti pokrite tržnice)

POSEBNI POPUSTI
ob koncu zimske sezone:

HLAČE 1.500 lir — MOŠKE SRAJCE 500 lir — ŽENSKI PLAŠČI 2.000 lir — BUNDE 990 lir — PODLOŽENI DEŽNI PLAŠČI 2.900 lir — ŽENSKI SKAJ PLAŠČI 3.900 lir.

DELAVCA za delo pri avtomatskih strojih za predelavo plastike sprejmem. Ponudbe pod »Ljubljana«. 2401-1

PRODAM fiat 600, letnik 1960. Cena 3000,00 Ndin. Janez Bitenc, Sostrška 16 a, Dobrunje. 2391-3

GOSPODINJSKO pomočnico iščemo, pogoji ugodni. Gažar ing. Ivan, Ljubljana, Titova 66-II. 2384-1

NUJNO prodam pohištvo za dnevno ali samsko sobo in televizor. Ponudbe pod »Zelo ugodno«. 2448-4

ODDAM dvema zakoncema brez otrok, veliko, neopremljeno sobo s posebnim vhodom, centralna kurjava, souporaba kopalnice, možnost kuhanja, blizu avtobusne postaje. Ponudba pod »Trnovo«. 2450-6

DALJNOGLED 20x50 in kromirano okrasno masko za fiat 750 nujno prodam. Ponudbe pod »Poceni«. 2453-4

MIZARJI POZOR! Prodam novi nemški reskalni stroj z vsem pripadajočim priborom. Ponudbe podružnici »Delo« Celje pod »Cena ugodna«. 168-4

Dežurne službe

Nočna zdravniška dežurna služba je za nujne obiske na domu od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih ves dan, in to v naslednjih enotah Zdravstvenega doma Ljubljana:

Bežigrad: Kržičeva 10, telefon — 310-533

Center: Miklošičeva c. 24, telefon 313-063

Moste—Polje: Prvomajska ulica 5, telefon 314-527

Šiška—Šentvid: Derčeva ulica 5, telefon 55-664 in 55-221

Vič—Rudnik: Postojnska 24, telefon 61-122

Grosuplje—Ivančna gorica: začasno je dežurna služba v Ivančni gorici, telefon Ldl št. 7-402 in 7-141

Služba stalne pripravljenosti je za območje Medvod in Velikih Lašč.

Nočna nedeljska in prazniška dežurna zobna ambulanta je v zdravstvenem domu Ljubljana — Kidričeva 1, II. nadstropje, soba štev. 5. Ambulanta nudi prvo pomoč v nujnih primerih od 19. ure do 7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih ves dan.

LEKARNA
Centralna lekarna
MARIBOR
»Glavni trg«, Glavni trg 20.

KOLINSKA
tovarna hranil
LJUBLJANA
objavlja
prosti delovni mesti:

2 ključavničarjev — mehanikov

POGOJ: KV ključavničar — mehanik

Interesenti naj pismene ponudbe pošljejo na kadrovski oddelek podjetja najkasneje do 6. februarja 1970. 874

Šolstvo

VIŠJA UPRAVNA ŠOLA
v Ljubljani, Titova 102
razpisuje

Uvodni tečaj za izobrazbo programerjev in aplikatorjev na elektronskih računalnikih. Tečaj traja strnjeno 2 tedna v popoldanskem času. Pričetek tečaja bo 16. februarja 1970 ob 15. uri.

Cena tečaja je 250 Ndin za kandidata. Tečajnino je treba vplačati na žiro račun 501-3-409/2 hkrati s prijavo, ki jo pošljete do 10. februarja 1970 na naslov: Višja upravna šola, Center za dopolnilno usposabljanje, p. p. 01-11.

Uspešno opravljeni uvodni tečaj je pogoj za obiskovanje nadaljevalnih tečajev COBOL, FORTRAN itd.

Informacije dobite po telefonu 313-063, Ljubljana.

Sporočamo žalostno vest, da je tragično preminil naš dobri mož, oče, stari oče, brat

Franc Drobič

nosilec spomenice 1941

Pogreb pokojnika bo v petek, 30. januarja 1970, ob 15. uri iz hiše žalosti Slovenski Javornik na pokopališče Blejska Dobrava

Žalujoči:
žena Ruža, sin Franc in hči Vanda z družinama, sestre Ana, Mara, Tončka, brat Ferdinand z družinami in drugo sorodstvo

Javornik, 29. januarja 1970

Tragično je preminil

Franc Drobič-Franjo

nosilec spomenice 1941 in drugih odlikovanj iz NOV iz Javornika

Na zadnjo pot ga bomo spremili v petek, 30. januarja 1970, ob 15. uri na Blejsko Dobravo

Zveza združenj borcev NOV Jesenice in družbeno politične organizacije

Javornik, Koroška Bela, Rim, 29. januarja 1970

PO DOLGI IN MUČNI BOLEZNI NAS JE ZA VEDNO ZAPUSTIL NAŠ DRAGI MOŽ, OČE, STARI OČE IN SVAK

Ferdinand Pajk

UPOKOJENI LIVARSKI MOJSTER

POGREB DRAGEGA POKOJNIKA BO V SOBOTO, 31. JANUARJA 1970, OB 15.15 IZ ANDREJEVE MRLIŠKE VEŽICE NA ŽALAH

ŽALUJOČI:
ŽENA PAVLA, HČERKI MARTA IN MIRJAM Z DRUŽINO TER DRUGO SORODSTVO

LJUBLJANA, 29. JANUARJA 1970

V 81. letu starosti se je za vedno poslovila od nas naša ljubljena mama in babica

MARIJA BREČKO

Pogreb bo v petek, 30. januarja 1970, ob 16.30 iz Marijine mrliške vežice na Žalah

Hčerka Zlata, zet Pavle, vnuki Meta, Mojca, Bogdan, Zoran in drugo sorodstvo

Ljubljana, 28. januarja 1970

Tragično je preminil naš sodelavec

ALOJZ URŠIČ

livar — jedrar

Do pogreba leži v Jakobovi mrliški vežici na Žalah
Na zadnji poti ga bomo spremili, dne 30. januarja 1970, ob 16.30 na pokopališču na Rudniku

Delovna skupnost Livarna Galjevica — Ljubljana

Poklicna svetovna prvakinja REGINE HEITZER in mnogo mednarodnih zvezd na ledu v veličastni drsalni reviji

„COCKTAIL“

... gostovanje Dunajske drsalne revije od 5. do 15. februarja 1970 v mestni velesejemski hali v Celovcu.
Glasba: ROBERT STOLZ — Režija: WILL PETTER — Smeh, smeh, smeh ob hokejski tekmi moštva šimpanzov!
Pravočasno si priskrbite vstopnice v vašem potovalnem biroju!

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNA SLUŽBA LJUBLJANA, ŠUBIČEVA 1, TELEFON 21-896 — ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 20-463, ZA ZUNANJE NAROČNIKE 311-807. POŠTNI PREDAL 29 — EKSPEDIT TELEFON 314-792 — BRZOJAVNI NASLOV DELO LJUBLJANA — ŽIRO RAČUN PRI SLUŽBI DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA LJUBLJANA 501-1-167/2 — MESEČNA NAROČNINA 14 DINARJEV (1400 STARIH DINARJEV) — ROKOPISOV NE VRAČAMO

telefon dežurnega urednika 20-646

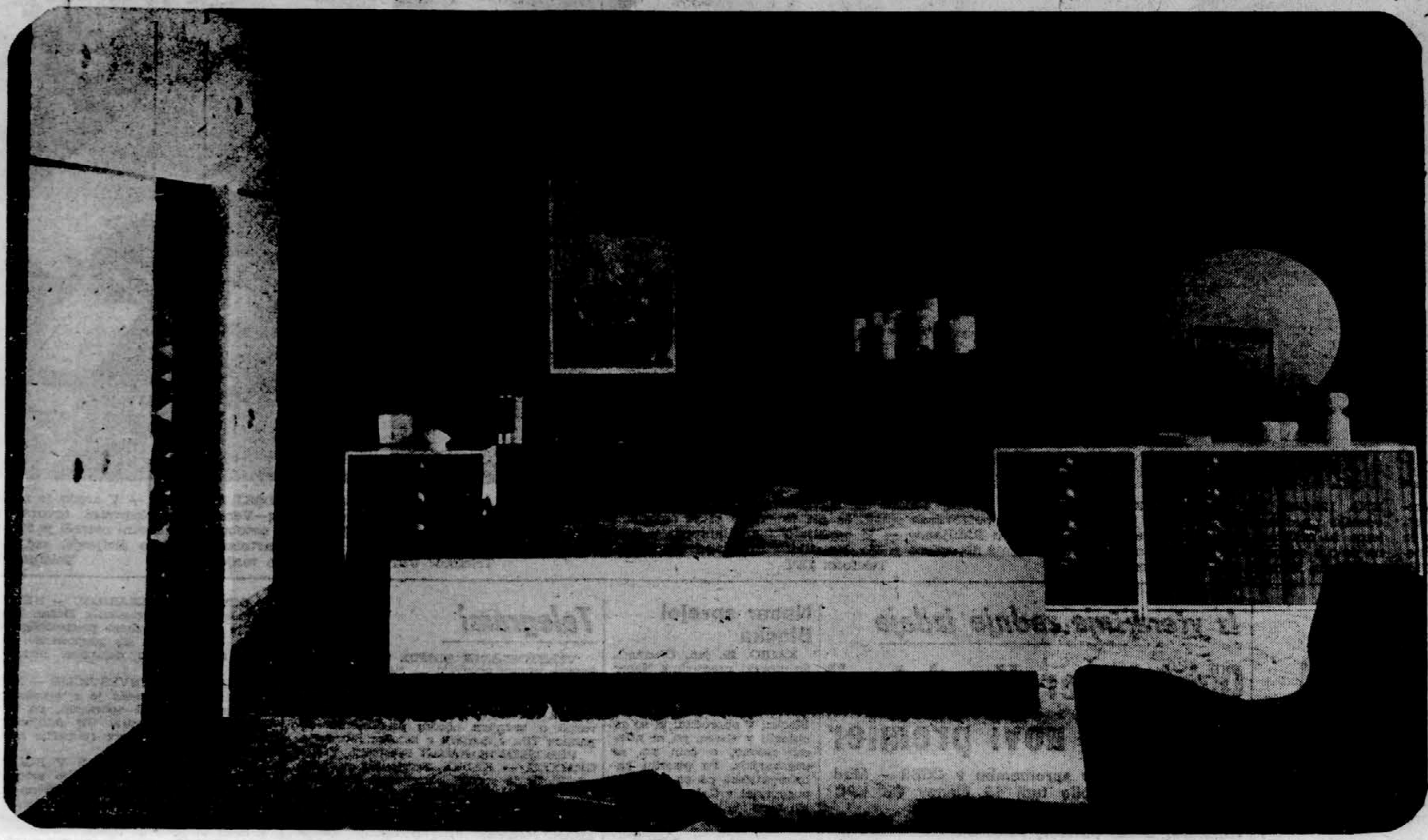

SPALNICA „MARTA 5 D“

združuje klasično obliko z moderno izvedbo, prinaša v spalni prostor veselje in optimizem

Pišite nam – mi vam bomo svetovali z barvnimi prospekti!

»MARTO 5 D« (petdelna omara) in »MARTO 4 D« (štiridelna omara) prodajajo vse trgovine s pohištvom in trgovina MEBLO v Novi Gorici

nova gorica

MEBLO

RAZPIS

Komisija za delovna razmerja v

SLUŽBAH IZVRŠNEGA SVETA SKUPŠČINE SR SLOVENIJE

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta v svojih representančnih objektih:

1. **dve OSKRBNICI-KUHARICI**
2. **eno SOBARICO**
3. **dva VRTNARSKA DELAVCA**

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

pod 1. triletna gostinska šola ali drugače pridobljena kvalifikacija kuharice in nekaj let samostojne prakse

pod 2. pol ali nekvalificirana delavka z najmanj enoletno prakso

pod 3. polkvalificirani delavec z nekaj let prakse v vrtnariji.

Osebni dohodek bo določen po pravilniku.

Stanovanja so zagotovljena.

Poskusno delo traja tri mesece.

Razpis velja 15 dni po objavi.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in življenjepisi sprejema komisija za delovna razmerja v službah Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Ljubljana, Prešernova 8. 873

lesnina

trgovsko podjetje z lesom, lesnimi izdelki in pohištvom

LJUBLJANA, TITOVA 51

razglaša

naslednja prosta delovna mesta:

1. **ŠEFA POTROŠNIŠKIH POSOJIL**
   z popolno srednjo šolo in večletno prakso na teh delih
2. **ORGANIZATORJA**
   za to delovno mesto se zahteva visoko šolska izobrazba ekonomske smeri. Zaželeno je nekaj let prakse na teh poslih
   ponovno razglašamo
   prosto delovno mesto
1. **ŠEFA PRAVNE SLUŽBE**
   diplomirani pravnik z večletno prakso. Za to delovno mesto se zahteva sodni izpit.
   Dohodki: po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Pismene ponudbe naj kandidati pošljejo do 7. II. 1970 na naslov:

»LESNINA« Ljubljana, Titova 51. 865

JUGOSLOVENSKI AEROTRANSPORT

LJUBLJANA, Titova 38-I

sprejme takoj:

a) **USLUŽBENCA(-KO)**
za prodajo letalskih vozovnic

b) **REFERENTA**
za prodajo (potniki)

c) **REFERENTA**
za prodajo (tovor)

Potrebna šolska izobrazba:

pod a) višja ekonomska kom. šola ali višja strok. izobrazba, znanje angleškega jezika in 3 leta prakse,
b) višja komercialna šola ali ekonomska izobrazba, znanje angleškega jezika in 5 let prakse,
c) isto kot pod b).

Javite se osebno v pisarni JAT, Titova 38/I v 8 dneh. 875

Turistične informacije

Gorenjska:

V **Bohinju** imajo še nekaj prostih postelj v hotelih Bellevue, Zlatorog, Jezero, Pod Voglom, Triglav in Črna prst v **Bohinjski Bistrici**. Zaseden pa je Ski hotel in Brunarica na **Voglu**. Na Pokljuki je zaseden Šport hotel in vila Jelka. Turistični informacijski biro v Bohinju ima ca 300 postelj prostih pri zasebnikih; prenočnina je 9.— do 13.— dinarjev, polni penzion pa je 35.— do 40.— dinarjev (s prenočiščem pri zasebnikih). Žičnica na Vogel redno obratuje, prav tako sedežnice in smučarske vlečnice. Na **Bledu** so odprti vsi hoteli razen Triglava in imajo dovolj prostih postelj. Proste postelje imajo tudi pri zasebnikih. Dovolj prostih postelj imajo v hotelu Pošta in Korotan na **Jesenicah** ter v Domu pod **Golico**, v smučarskem domu na **Črnem vrhu** ter pri zasebnikih v **Hrušici** in na **Potokih**. Na **Ljubelju** sta zasedena hotel Kompas in Panorama. Dovolj prostih postelj imajo v gostiščih v **Tržiču** in v **Podljubelju**. Dom na **Zelenici** ter Dom na **Kofcah** sta zasedena. Prostor imajo še v Domu pod **Storžičem**. Planinski postojanki na **Kriški gori** in na **Dobrči** sta zaprti. V **Kranju** imajo dovolj prostih postelj v obeh hotelih in pri zasebnikih. Prav tako ima dovolj prostora hotel na **Šmarjetni gori** in Dom na **Joštu**. Dovolj prostora je tudi v **Preddvoru** v hotelu Grad hrib in pri zasebnikih. Dom na **Krvavcu** ima prostor samo v starem objektu doma. Tudi Dom na **Jezerskem** ima dovolj prostih postelj. V **Škofji Loki** je zasedeno gostišče Krona, imajo pa nekaj prostih postelj pri zasebnikih. V vseh turističnih krajih **Poljanske** in **Selške doline** imajo še dovolj prostih postelj. Tudi hotel Dom pod Planino v **Trebinji** ima dovolj prostih postelj. Planinski postojanki na **Lubniku** in **Starem vrhu** imata dovolj prostih ležišč.

PRIREDITVE

Na Loškem gradu v **Škofji Loki** je odprta razstava slikarja Franca Slane. Na Jesenicah bo v **soboto**, 31. januarja hokejska tekma med kluboma Kranjske gore in Jesenic. 2. februarja pa bo hokejsko tekmovanje za alpski pokal med hokejskima kluboma Jesenic in Olimpijo. V hotelu Pošta na Jesenicah bodo imeli v soboto, **31. januarja** ter v nedeljo, 1. februarja plesno zabavo. V Kranju bo v hotelu Evropa 7. februarja pustovanje za katero sprejemajo rezervacije po 30.— dinarjev z pustnim menujem. Na Jezerskem imajo v Kazini vsako soboto plesno zabavo. V **petek**, 30. januarja bo v Ski hotelu na Voglu zabavna prireditev »Pokaži kaj znaš«, igra orkester Pantje izpod Karavank; v soboto pa bo v hotelu Zlatorog prav tako ista prireditev pod naslovom »Pokaži kaj znaš«. V hotelu Jezero v Bohinju imajo vsak večer v dancing baru mednarodni artistični program. Igra orkester Stanley iz Prage. V soboto, 31. januarja bo v hotelu Toplice na Bledu folklorna prireditev: Slovenski narodni plesi. 1. februarja, ob 14. uri prav tako na Bledu pa bo koncert godbe na pihala v slovenskih narodnih nošah, na Blejskem jezeru, če bo zmrznjeno. 5. februarja pa bo ponovno folklorna prireditev Slovenski narodni plesi, v hotelu Toplice. Na **Bledu** imajo vsak dan glasbo v kavarni Park hotela, v baru hotela Jelovica, v hali hotela Toplice ter v baru Golf hotela (razen ponedeljka).

Ljubljana z okolico:

V **Ljubljani** je v vseh hotelih dovolj prostih postelj, le hotel **Turist** bo zaseden od 2. do 4. februarja. Dovolj prostora je tudi v zasebnih turističnih sobah. V motelu **Medno** in gostišču **Cirman** imajo tudi še nekaj prostora. Prosta ležišča ima tudi Dom na **Kureščku**. Proste postelje imajo v hotelu Planinka, v Domu na Starem gradu ter pri zasebnikih v **Kamniku**. Hotel Šimnovec na **Veliki planini** je zaseden. Nekaj prostih ležišč ima še Dom v **Kamniški Bistrici**. Prostor imajo tudi v gostiščih kot pri zasebnikih v **Domžalah** in v **Litiji**. Dovolj prostih postelj imajo hotel Krpan in zasebniki v **Logatcu** ter hotel Mantova in zasebniki na **Vrhniki**. Prostor je tudi v gostiščih in pri zasebnikih v **Hotedrščici** in na **Rovtah** ter v turističnem domu na **Gorenjekah**.

NA NOTRANJSKEM:

VRHNIKA

- izredna smučišča na ULOVKI – ZAPLANI, 8 km od Vrhnike
- dve vlečnici (300 + 200 m) s kapaciteto 500 oseb na uro
- priročni bife
- skupinski prevoz do Ulovke od hotela Mantova možno vsak dan ali po dogovoru
- prenočišča s polpenzionom ali penzionom v hotelu Mantova
- ob sobotah in nedeljah plesna glasba v Mantovi
- gostišče Bistra in Močilnik z domačimi specialitetami
- ribolov na sulca v Ljubljanici
- obisk lovsko tehničnega muzeja v Bistri, itd

Informacije v recepciji hoteta Mantova, tel. 70-370

11502

PRIREDITVE

V Narodni galeriji v Ljubljani je razstava stalnih zbirk slovenske umetnosti od srednjega veka do impresionizma. V Narodnem muzeju pa je razstava stalnih arheoloških zbirk. V Mali galeriji razstavlja slikar Miodrag Protić. V muzeju ljudske revolucije je stalna razstava o razvoju naprednega delavskega gibanja ter ljudske revolucije. Tehniški muzej grad Bistra pri Vrhniki ima razstavo stalnih zbirk. V hali Tivoli bo 30. I., ob 16. uri hokejska tekma med Slavijo in Olimpijo. V **petek**, 30. januarja bo v hotelu Lev v Ljubljani »gostinsko-turistični ples«. Igral bo plesni orkester pod vodstvom Boruta Lesjaka. V **soboto**, 31. januarja bo v hotelu Slon v Ljubljani pustovanje po prekmursko. Nudili bodo prekmurske kulinarične specialitete. Za zabavo bosta skrbela dva orkestra. V Litiji bo 8. februarja pustni karneval pod geslom »Naša oboet 1970!«

Notranjska:

Gostišče v Rakovem Škocjanu in **zasebniki v Cerknici** imajo dovolj prostih ležišč. Dovolj prostora je v gostiščih in v zasebnih turističnih sobah na **Blokah**, v **Novi vasi**, v **Starem trgu**, v **Grahovem**, na **Žilcah**, na **Rakeku**, na **Uncu** in v **Begunjah**. Dovolj prostih ležišč ima tudi Dom na **Slivnici**. Na Rakeku so odprli novo restavracijo.

SLOVENSKO PRIMORJE:

V **Portorožu** in **Piranu** je v hotelih in v zasebnih turističnih sobah dovolj prostih postelj. Dovolj prostih postelj imajo tudi v hotelih in pri zasebnikih v **Kopru**.

PRIREDITVE:

Odprti so nočni bari Riviera in Jadran v Portorožu ter Tri papige v Piranu. Vsi imajo od 22. ure dalje artistični program.

Dolenjska:

V **Novem mestu** je v obeh hotelih še dovolj prostih postelj. Hotel Grad **Otočec** ima še nekaj prostih postelj; dovolj prostora pa je v motelu Otočec. V zdravilišču **Čateške Toplice** imajo še nekaj prostora v bungalovih in v zasebnih turističnih sobah na **Čatežu**. **Šmarješke Toplice** so zasedene. Dovolj prostora je v **Dolenjskih Toplicah**. Hotel Lahinja v **Črnomlju**, hotel Bela Krajina v **Metliki**, hotel Sremič v **Krškem**, ter hotel Sevnica v **Sevnici** imajo dovolj prostih postelj. Nekaj prostih postelj ima tudi hotel Putnik v **Trebnjem** ter gostišče Grmada. Dovolj prostih ležišč imajo planinske postojanke na **Mirni gori**, na **Bohorju** in na **Frati**. Dočim so planinske postojanke na Gorjancih in na Lisci zaprte.

PRIREDITVE:

Zdravilišče Šmarješke Toplice prireja pustovanje »Havajska noč« v soboto, 7. februarja. Na gradu Otočec bodo imeli pustno prireditev v soboto, 7. februarja pod naslovom »Kurent osvaja srce« in v torek, 10. februarja pa prireditev pod naslovom »Zadnji obračun«. Zdravilišče Čateške Toplice pa prireja pustovanje v soboto, 7. februarja in 10. februarja; najboljše maske bodo nagrajene.

KOROŠKA

V **Kotljah** je gostišče Rimski vrelec zasedeno. Dovolj prostih postelj ima hotel Korotan v **Slovenj Gradcu**, hotel Peca v **Mežici**, hotel Planinka v Črni ter gostišče Poljana v **Poljanah**.

Pomurje

V **Murski Soboti** imata hotela Diana in Zvezda dovolj prostih postelj. Zdravilišče Radenska v **Radencih** ima še nekaj prostih postelj v zdraviliških prenočninskih obratih in zasebnih turističnih sobah. Letoviško naselje pa je zaprto. V **Gornji Radgoni** ima dovolj prostih postelj hotel Grozd. Prav tako imajo dovolj prostih ležišč v gostiščih Prlek in Jeruzalem v **Ljutomeru**, v hotelu Park v **Lendavi**, v Domu na Goričkem ter v Lovskem domu v **Cankovi**.

PRIREDITVE:

V hotelu Diana v Murski Soboti bodo v soboto, 31. januarja imeli tradicionalno »Murino noč«; sodeluje tudi pevec Iv Robič. Zdravilišče Radenska ima vsako soboto in nedeljo glasbo v restavraciji Weekend. V **Ptuju** bo na pustno nedeljo, 8. februarja tradicionalno kurentovanje z izvirnimi starimi pustnimi maskami. Ob 10. uri bo na ptujskem stadionu nastop folklornih kurentovih skupin — ob 14. uri pa bo karnevalska povorka kurentov in drugih pustnih mask po ptujskih ulicah.

Jugoslovanska loterija

Neuradno poročilo o žrebanju 5. kola srečk Jugoslovanske loterije

Srečke s končnicami	so zadele din
10	10
70	10
13290	2.000
48910	1.010
024580	10.000
043280	10.000
1	6
56291	506
89731	506
432371	10.006
488411	10.006
352	100
12572	500
23862	1.000
438762	10.000
780912	10.000
13	20
33	10
6273	200
20753	500
22863	500
04	20
87854	500
89974	1.000
533394	10.000
635724	50.000
5	6
80295	506
008565	10.006
085165	10.006
288275	150.006
46	10
466	50
14456	500
26536	500
53666	2.000
7	6
82737	506
083967	10.006
186867	10.006
58	10
1328	200
02318	1.000
687868	10.000
755108	10.000
79	30
75849	1.000
010829	10.000
216639	10.000
340429	10.000

Loto

1. Končno poročilo za 3. kolo — I. žrebanje:
   Žrebanje je bilo 20. I. 1970.
   Peterke 19.986,50 din
   Četverke 373,75 din
   Trojke 19,55 din
   Rok za izplačevanje dobitkov poteče 31. III. 1970.
2. Začasno poročilo za 4. kolo — I. žrebanje:
   Žrebanje je bilo 27. I. 1970.
   Izžrebane številke: 3, 17, 22, 29, 36 in dodatna 13.
   Začasna vrednost dobitkov:
   Peterka 39.014,— din
   Četverke 464,45 din
   Trojke (konč. vredn.) 20,60 din

   DOBITKI V SLOVENIJI
   Četverke:
   Ljubljana: 9-196323-4
   Hrastnik: 33 E 243820-4
   Rog. Slatina: 89 O 069976-4
3. Končno poročilo za 3. kolo — II. žrebanje:
   Žrebanje je bilo 20. I. 1970.
   4 + 1 23.378,— din
   Četverke 570,20 din
   Trojke 21,80 din
   Rok za izplačevanje dobitkov je do 1. IV. 1970.
4. Začasno poročilo za 4. kolo — II. žrebanje:
   Žrebanje je bilo 27. I. 1970.
   Izžrebane številke: 9, 28, 27, 29, 30 in dodatna 4.
   Začasna vrednost dobitkov:
   Peterka 80.000,— din
   Četverke 250,— din
   Trojke (konč. vred.) 12,90 din

   DOBITKI V SLOVENIJI:
   Četverke:
   Ljubljana — 3 kom: 1-196977-4
   1-196563-4 10-T-296841-4
   Maribor — 2 kom:
   55-A-083353-4 55-A-083354-4

IŠČEMO

ca. 100 m^2 poslovnih prostorov

v širšem središču Ljubljane.

Ponudbe pod »Podjetje« v ogl. odd. »Dela«. 870

ZUNANJE TRGOVINSKO PODJETJE

KEMIJA-IMPEX

LJUBLJANA, Titova 25.

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta:

1. **STROKOVNEGA SVETNIKA za anilinske barve in pomožna sredstva**
2. **KOMERCIALNEGA REFERENTA – uvoz**
3. **DIPLOMIRANEGA PRAVNIKA – pripravnika**
4. **STENODAKTILOGRAFKO**

POGOJI.

pod 1. višja izobrazba ustrezne stroke in najmanj 7 let prakse ali srednja strokovna izobrazba in najmanj 9 let prakse

pod 2. višja strokovna izobrazba ustrezne stroke in najmanj 5 let prakse ali srednja strokovna izobrazba in najmanj 7 let prakse

pod 3. diploma pravne fakultete (druga stopnja) in znanje enega svetovnega jezika

pod 4. srednja strokovna izobrazba (administrativna šola), perfektno znane strojepisja in stenografije. Prednost imajo kandidati z znanjem enega svetovnega jezika.

Kot posebni pogoj za delovno mesto pod 2., 3., 4., je preizkusna doba 3 mesecev.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Prošnje s kratkim življenjepisom dostaviti v kadrovski oddelek podjetja.

Podjetje s stanovanji ne razpolaga. 856

»DALMACIJA VINO« Split

FILIALA LJUBLJANA

Dvoržakova 12

razpisuje

prosto delovno mesto:

KNJIGOVODJE – pripravnika

POGOJ: prednost imajo kandidati s stanovanjem v Ljubljani. Končana srednja ekonomska šola.

Osebni dohodki po pravilniku podjetja.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 867

Pletenina

tovarna trikotažnega perila

LJUBLJANA, Zaloška cesta 14

razpisuje

prosto delovno mesto:

DIREKTORJA PRODAJNEGA SEKTORJA

Kandidati za razpisano prosto delovno mesto morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

imeti morajo visoko ali višjo strokovno izobrazbo z najmanj 5-letno prakso s področja dela ali

srednjo strokovno izobrazbo z najmanj 10-letno prakso s področja dela.

Kandidati naj ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom pošljejo v 15 dneh po objavi v časopisu, na organizacijsko-kadrovski sektor podjetja. 871

Vsem stanovskim tovarišem sporočamo, da je Gospodar življenja odpoklical člana našega društva

Florijana Hvalo

župnika v Šempasu

Pogreb pokojnika je bil v četrtek, dne 29. januarja 1970, ob 14. uri v Šempasu

CIRILMETODIJSKO DRUŠTVO KATOLIŠKIH DUHOVNIKOV SRS

Ljubljana, 29. jan. 1970

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega očeta in moža

Ignaca Šemrov - Naceta

upokojenca tiskarne

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, darovali vence in cvetje ter ga spremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Graparju, dr. Furlanovi in dr. Pirc Delakovi, osebju nevrološke klinike za vso skrb in pomoč.

ŽALUJOČI ŠEMROVOVI

Globoko nas je presunila vest, da nas je nenadoma in mnogo prezgodaj zapustil naš cenjeni svak

dr. prof. Vinko Vovk

podjetnik v Clevelandu

Pokopan bo v soboto, 31. januarja dopoldne v Clevelandu, kjer je mnogo prekratek čas živel s svojo družinico

Žalujoči:

svaka Janez in Franci Petek z družinama in drugi sorodniki

Celje, Lesce, Ribnica, 29. januarja 1970

V 95. letu starosti je prenehalo biti srce naše dobre, zlate mame, stare mame, prababice, sestre in tete

ANE ŽNIDARŠIČ

roj. ZAKRAJŠEK

Pogreb drage pokojnice bo 30. januarja 1970, ob 15. uri izpred hiše žalosti v Bločicah

Žalujoči:

hčerke Marija, Julči, Anica z družinami, sin Matevž z družino, sestra Alojzija, snaha Francka z družino, vnuki, vnukinje ter pravnuki, pravnukinje in drugo sorodsvo

Bločice, Strmica, Ljubljana, Cleveland, Beverly Hills

Kruta smrt nam je prerano vzela našega ljubljenega moža, očka, sina, brata

Stanka Zarnika

Pogreb bo iz hiše žalosti na Koroški Beli, Viktorja Svetina 19, v soboto, 31. januarja 1970, ob 15.30 na pokopališče Blejska Dobrava

Žalujoči:

žena Simona, hčerkica Erika, mama, brat in drugo sorodstvo

Koroška Bela, 29. januarja 1970

KAPITAN CAVTATA ARETIRAN — Italijanska policija je aretirala Petra Morettija, kapitana jugoslovanske ladje Cavtat. Osumljen je tihotapstva s tujimi cigaretami. Finančna straža je zalotila mornarje s Cavtata, ko so pretovarjali cigarete v čolne. Na sliki: Moretti na policiji v Palermu. Telefoto: UPI

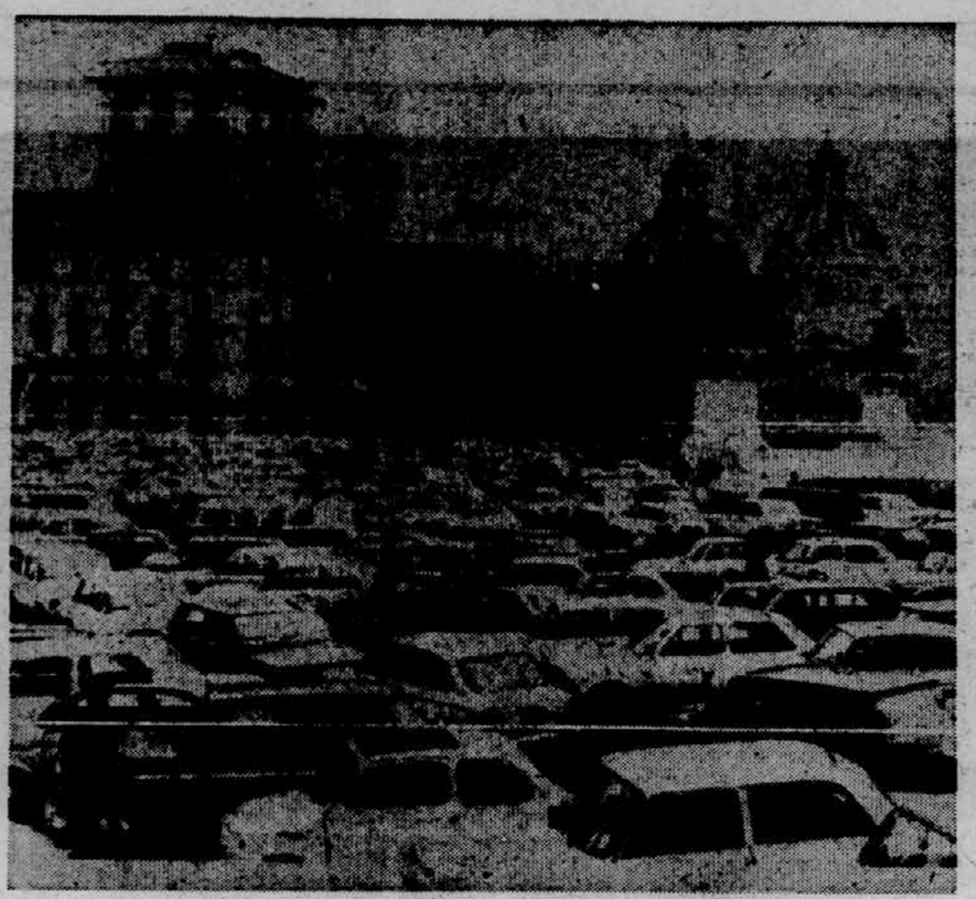

ENA IZMED MNOGIH STAVK — V Rimu so včeraj sedem ur stavkali vozniki mestnega prometa. To je bila ena izmed neštevilnih stavk, ki jih je letos že doživela italijanska prestolnica. Na tisoče Rimljanov se je odpeljalo na delo z osebnimi avtomobili in v mestu je nastala nepopisna gneča. Na sliki: pogled na Beneški trg v mestnem središču. Telefoto: UPI

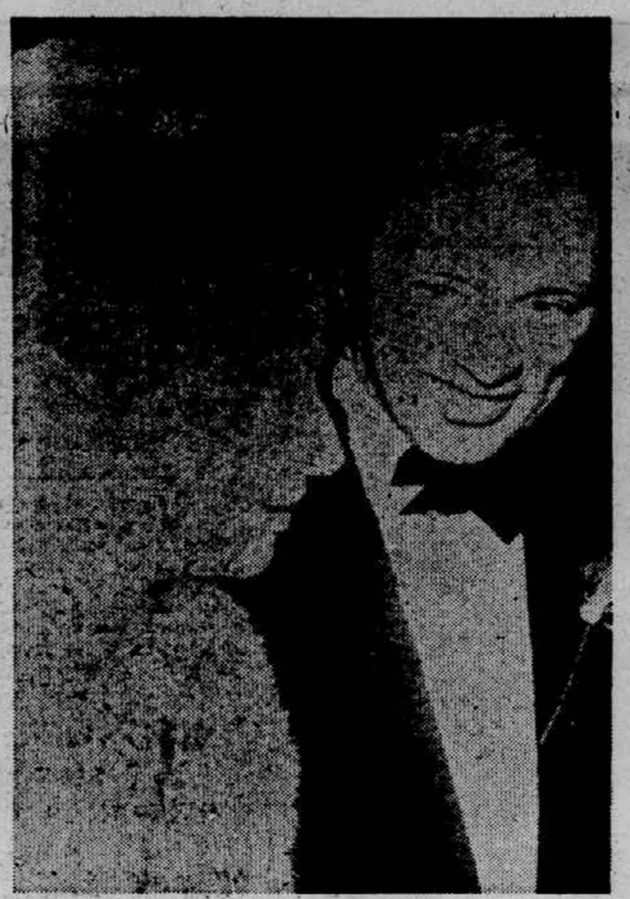

ŽIVAHNI PREMIER — Kanadski premier Trudeau si je ogledal predstavo Kraljevskega baleta iz Winnipega v spremstvu filmske igralke Barbre Streisand. Na sliki; Trudeau v spremstvu igralke. Telefoto: UPI

VLAK V ŠOLSKI AVTOBUS — V sredo je na cesti Johannesburg—Vereeniging ekspresni tovorni vlak trčil v šolski avtobus. V strahotni nesreči je 27 otrok iz šolskega avtobusa izgubilo življenje, več kakor 30 pa je bilo ranjenih. Telefoto: UPI

1972 - leto kvalitete

Predsednik ZIS Mitja Ribičič sprejel delegacijo komiteja za kvaliteto in kontrolo

BEOGRAD, 29. jan. (Tanjug). Predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič je danes sprejel delegacijo jugoslovanskega komiteja za kvaliteto in tehnično kontrolo, ki deluje kot strokovnodružbena organizacija v okviru Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije.

Predsednik upravnega odbora tega komiteja profesor Mladen Rovešnjak je obvestil predsednika ZIS in njegova sodelavca Hakijo Pozderca in Marka Bulca o pobudi, da bi organizirali široko akcijo, s poglavitnim namenom, da bi vsi tisti, od katerih je odvisna kvaliteta proizvodov in storitev, čimprej začeli bistveno drugače pojmovati kvaliteto. Prizadevanje za kvaliteto proizvodov in storitev v naši državi naj bi prišlo v polni meri do izraza leta 1972, ki bi ga razglasili za »leto kvalitete«. Čeprav je težko oceniti ekonomski učinek te akcije, računajo, da bi lahko znesli samo letni finančni prihranki desetine milijonov dinarjev.

Predsednik ZIS Mitja Ribičič je z velikim zadovoljstvom pozdravil to pobudo in poudaril njen izredni pomen za naš nadaljnji družbenogospodarski razvoj, za zboljšanje proizvodnje in poslovanja, za razvoj samoupravljanja, ki narekuje čedalje večjo vlogo proizvajalcev v vsakdanjem boju za kvaliteto dela, proizvodnje in poslovanja.

Pobuda jugoslovanskega komiteja za kvaliteto, zlasti pa program celotne akcije je takšnega pomena, da bo o tem na eni prihodnjih sej razpravljal zvezni izvršni svet, je dejal Mitja Ribičič. O tem bodo obveščene zvezna skupščina kakor tudi vse druge družbenopolitične organizacije in samoupravne ustanove, katerih podpora utegne biti dragocena.

Člani delegacije so obvestili predsednika ZIS, da bo celotno akcijo za »leto kvalitete« vodil posebej ustanovljen svet, v katerem bodo naši najuglednejši zastopniki družbenopolitične, znanstvene, gospodarske, strokovne in kulturne javnosti.

Tunizijski veleposlanik v Ljubljani

LJUBLJANA, 29. jan. — Predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič je danes opoldne sprejel na protokolarni obisk novega veleposlanika Tunizije v naši državi Brahima Hayderja in ga po krajšem razgovoru zadržal na kosilu.

Veleposlanik Hayder je protokolarno obiskal tudi podpredsednika republiške skupščine dr. Jožeta Brileja.

Pogajanja zavita v tančico

PEKING, 29. jan. (DPA). Voditelj sovjetske delegacije na pogovorih v Pekingu Vasilij Kuznjecov je dal vedeti, da je pripravljen ostati v Pekingu, če je to potrebno. Tudi drugi člani sovjetske delegacije so sporočili, da za zdaj ne pride v poštev vrnitev v Moskvo. Kuznjecov je imel zadnja dva tedna stike z diplomatskimi misijami v Pekingu, katerim je menda izrekel takšno stališče. Agencija jemlje to kot zanikanje govoric, da so pogajanja zašla v temo, in da bi se morebiti nadaljevala na nižji diplomatski ravni. Sama pogajanja so še zmeraj zavita v tančico.

V ČSSR so odkrili sovražno skupino

PRAGA, 29. jan. (Tanjug). Češkoslovaško notranje ministrstvo je odkrilo novo sovražno skupino, ki jo je vodil emigrantski center v eni izmed kapitalističnih držav. Skupina je delovala proti Češkoslovaški in drugim socialističnim državam. Sporočilo ne pove, v kateri državi je bil ta center, menijo pa, da v Zahodni Nemčiji. Center je financirala ameriška obveščevalna služba.

Snežni vihar na Poljskem

VARŠAVA, 29. jan. (Reuter). Silovit snežni vihar je v številnih krajih Poljske povzročil prekinitev prometa. Ponekod je padlo kar 2 metra snega. Številne avtobusne zveze so začasno ukinjene, vlaki pa pripeljejo v Varšavo tudi s šesturno zamudo.

Zdravilo proti raku?

WASHINGTON, 29. jan. (AFP). Ameriški institut za boj proti raku je sporočil, da je zdravilo »BCNU«, ki so ga doslej uporabljali samo za poskuse, pokazalo, da je zelo učinkovito proti raku. Institut trdi, da je to zdravilo, kot kaže zdaj, prvo sredstvo, ki vpliva na raka na pljučih in prebavnih organih. Institut pa poudarja, da so »BCNU« doslej uporabljali samo za poskuse z namenom, da se začasno zavre posledice bolezni, ne pa tudi kot zdravilo proti raku.

Boris Vadnjal v Pomurju

Pogovarjali so se tudi o obnovi mednarodnega prehoda v Kuzmi

MURSKA SOBOTA, 29. jan. — Član izvršnega sveta Slovenije Boris Vadnjal je imel danes na sedežu občine v Murski Soboti pogovore s predsednikom Borisom Goljevščkom in sodelavci o pomembnih prometnih, komunalnih in drugih objektih, ki jih bodo gradili to leto na tem območju.

Uvodoma so se pogovarjali o nadaljevanju modernizacije ceste Murska Sobota—Hodoš, da bi končno zagotovili temu delu Goričkega ustrezno prometno povezavo z zaledjem. Po ukinitvi železniške proge na tej relaciji je namreč velik del Goričkega odrezan od sveta. Zato bodo že to leto nadaljevali modernizacijo cestnega odseka Petrovci—Šalovci. Borisa Vadnjala so seznanili tudi z graditvijo vodovoda v Murski Soboti.

Na pogovoru so skrbno proučili tudi pobudo avstrijskih zveznih organov o modernizaciji mednarodnega mejnega prehoda Kuzma—Bonnisdorf. Po avstrijskem predlogu naj bi določili novo traso za mejno cesto, da bi se izognili težavnemu terenu, ki sedaj resno ovira promet na tem pomembnem prehodu. Avstrijci so predložili kar tri variante nove ceste, ki bi bila speljana po ravninskem svetu. Po mnenju udeležencev je ta predlog zanimiv za obe strani. Sedaj gre samo za to, da bi izbrali najbolj ustrezno traso.

B. B.

Televizijski dvoboj

Tekmeca v sedanji avstrijski volilni kampanji sta se javno spopadla na TV zaslonih

DUNAJ, 29. jan. (Tanjug). Več milijonov avstrijskih državljanov je sinoči spremljalo televizijski dvoboj kandidatov za položaj zveznega kanclerja — šefa ljudske stranke in sedanjega zveznega kanclerja dr. Klausa ter predsednika opozicijske socialistične stranke dr. Kreiskega. To je bil nevsakdanji politični prizor soočanja dveh voditeljev strank, da pred ljudmi drug drugemu povesta, kaj mislita o tekočem in prihodnjem položaju v Avstriji.

BRUNO KREISKY

JOSEF KLAUS

Oba glavna tekmeca v sedanji volilni kampanji sta nedvoumno povedala, da nasprotujeta veliki koaliciji. Poudarila sta, da se borita zato, da bi na parlamentarnih volitvah dobila absolutno večino — to je 85 mandatov.

Čeprav si obe vodilni avstrijski stranki prizadevata ugotoviti, kakšno je razpoloženje volilnega telesa, jima to ne uspe. Negotovost o izidu volitev 1. marca je popolna. Stranki imata enake možnosti. Prav to pa ju sili k brezkompromisnemu volilnemu dvoboju, ki je prevzel vse politično življenje v tej sosednji državi.

Iz včerajšnje zadnje izdaje

Oldřich Černik odstopil Štrougal novi premier

Velike personalne spremembe v ČSSR — Med drugim je odstopilo tudi 15 članov CK KPČ

PRAGA, 28. jan. (Tanjug). Danes popoldne se je na Hradčanih začelo plenarno zasedanje centralnega komiteja KPČ. O prvi točki dnevnega reda — nekaterih personalnih spremembah — je govoril prvi sekretar CK KPČ Gustav Husak. Jutri in pojutrišnjem bodo na dnevnem redu gospodarski problemi in krepitev akcijske sposobnosti partije v zvezi z zamenjavo partijskih legitimacij, kar bodo opravili do konca julija letos.

CK je sprejel odstop treh članov predsedstva CK: Oldřicha Černika, Štefana Sadovskega in Karla Polačka. Černik je hkrati odstopil tudi kot predsednik zvezne vlade, Sadovski pa kot prvi sekretar CK KP Slovaške, Polaček pa kot predsednik sindikata. Na njihova mesta so prišli v predsedstvo sekretar praškega partijskega komiteja Kapek, predsednik češke ljudske fronte Korčak (ki je predviden tudi za predsednika češke vlade) in Josef Lenart, ki bo v začetku februarja zamenjal Sadovskega na položaju prvega sekretarja CK KP Slovaške. Hkrati so sprejeli odstope več članov centralnega komiteja. V uradnem sporočilu ni rečeno, koliko jih je, toda zvedelo se je, da je odstopilo 15 članov. Kot član CK je odstopil na predlog predsedstva tudi bivši prvi sekretar CK KPČ Aleksander Dubček. V novi centralni komite so kooptirali osem novih ljudi.

Predsednik republike Svoboda je že nocoj sprejel odstop Černika in na njegovo mesto imenoval Lubomira Štrougala, katerega so razrešili vseh partijskih funkcij. Odstopil je tudi podpredsednik vlade Kempni, nadalje so odstopili minister Pelnař, Krejči in Bodja ter vsi državni sekretarji, katerih funkcije so v celoti ukinili. Za novega podpredsednika vlade je Svoboda imenoval Josefa Korčaka (bodočega predsednika češke vlade). Za ministra za notranje zadeve (namesto Pelnařa) Ratka Kaska (do sedaj funkcionarja v partijskem sekretariatu Husaka), za ministra za zunanjo trgovino pa Andreja Barčaka. Černika so imenovali za ministra — predsednika komiteja za tehnični in investicijski razvoj.

Partijsko funkcijo, ki jo je doslej imel Štrougal, so dali Josefu Kempniju, za novega predsednika sindikata pa so priporočili Jana Pillerja.

Do sprememb je prišlo tudi v češkem partijskem biroju, od koder sta odšla dva člana in sekretar biroja Kozel. Prav tako je prišlo do sprememb v sestavi sekretariata CK KPČ.

Te personalne spremembe so povzročile v Pragi precejšnje presenečenje zaradi obsega in funkcionarjev, ki so bili odstranjeni s položajev. Po oceni tukajšnjih opazovalcev bi te spremembe lahko pomenile krepitev položaja in vpliva Gustava Husaka.

Protest Kambodže

NEW YORK, 28. jan. — (Reuter) — Kambodža je danes vložila pri varnostnem svetu novi protest zaradi kršitve kamboškega zračnega prostora s strani ameriškega vojaškega letalstva.

Dajan o bombardiranju Egipta

TEL AVIV, 28. jan. Čeprav imajo izraelska letala ukaz, da ne napadajo civilnih objektov v Egiptu, je Moše Dajan izjavil: »Nimamo drugih omejitev in šli bomo tako globoko, kolikor se nam bo zdelo«. Kakor poročajo novinarji zahodnih časopisnih agencij, je general Dajan to izjavil na kosilu, ki so mu ga priredili v Tel Avivu tuji novinarji. Dodal je: »Ne vem, kaj bi naredili, če bi Egipčani začeli bombardirati Tel Aviv in druga izraelska mesta«. Izraelski obrambni minister je tudi dejal, da so Izraelu »zelo potrebne večje količine orožja«.

Pogovori o gospodarskem sodelovanju s Tunizijo

DAR ES SALAAM, 28. jan. (Tanjug). Nocoj so bili v Dar es Salaamu pogovori o gospodarskem sodelovanju v okviru jugoslovansko-tanzanijskih uradnih pogovorov. Ob tej priložnosti so razpravljali o možnosti, da bi organizirali mešano družbo in o organizaciji plovbe po jezeru Njasa. Pogovarjali so se tudi o tekoči trgovinski izmenjavi. Rečeno je bilo, da bi jo bilo treba v prihodnosti postaviti na dolgoročne aranžmaje. Pogovori se bodo nadaljevali.

Burna seja ZK Portorož

Predlagajo razpravo o dogodkih v hotelu »Central« v Portorožu

PORTOROŽ, 28. jan. — Na seji aktiva komunistov v Portorožu je bila ostra razprava v zvezi s položajem, ki je nastal zaradi prisilne uprave v hotelu »Central« in njegove nameravane združitve z ljubljanskim podjetjem »Prehrana«.

Portoroški komunisti so dali politično podporo občinski skupščini in menili, da je bila prisilna uprava upravičena ne glede na pravne vidike, ki so mogoče lahko tudi nekoliko drugačni. Pravna rešitev zadeve po njihovem mnenju še ne more odpraviti vseh problemov v hotelu »Central«, ki je po njihovem prepričanju res slabo gospodarili.

Sklenili so tudi priporočiti hotelu »Central« in občinski skupščini, da čimprej v skupnem dogovoru rešita vse sporne zadeve.

Poudarili so, da bi morali komunisti v hotelu »Central« začeti stvarni dialog z vsemi portoroškimi komunisti, da bi tako našli čimbolj ustrezne rešitve. Menili so tudi, naj bi komunisti v hotelu »Central« najprej med seboj obdelali vse probleme in jih potem posredovali osnovni organizaciji ZK v Portorožu.

Na seji so izrekli tudi več kritičnih pripomb na račun tiska, ki po njihovem mnenju ni dovolj objektivno poročal o dogodkih v Portorožu in Piranu.

N. ISAJEVIČ

Naser sprejel Blacka

KAIRO, 29. jan. (Tanjug). Egiptovski predsednik Naser je sprejel danes bivšega predsednika Mednarodne banke za obnovo in razvoj Eugena Blacka. V sporočilu, ki so ga objavili v Kairu, pa ni ničesar rečeno, o čem sta se pogovarjala. Po pisanju kairskega tiska pa se je Black pogovarjal v Kairu o nekaterih turističnih vprašanjih, ki zanimajo Egipt.

Spopad med študenti v Rimu

RIM, 28. jan. (UPI) — Na rimski univerzi sta se spopadli dve študentski skupini. Ranjenih je bilo okoli 30 študentov. Do spopada je prišlo, ko je ena levičarska skupina študentov »zasedla« nekaj šolskih stavb v znamenje podpore zahtevi, da se študentom dajo večje pravice pri izbiri učnega gradiva.

Bolgarski funkcionar na obisku v Romuniji

BUKAREŠTA, 28. jan. (Tanjug). Nocoj so tu objavili vest, da je bil dva dni v Romuniji prvi pomočnik bolgarskega zunanjega ministra Gera Grozev na povabilo romunskega kolege Georgea Macovescuja. Danes je bolgarskega funkcionarja sprejel romunski zunanji minister Corneliu Manescu. Zvedelo se je, da sta se pogovarjala o problemih skupnih interesov. Dodajajo tudi, da so za bolgarskega gosta organizirali lov.

Zvedelo se je tudi, da bo nocoj prispel v Bukarešto pomočnik zunanjega ministra NDR Oskar Fischer.

Konferenca arabskih držav 7. februarja

KAIRO, 29. jan. (Tanjug). Konferenca »na vrhu« arabskih držav, ki so v direktnem spopadu z Izraelom, bo v Kairu 7. februarja letos. Namen te konference je koordiniranje stališč teh držav. Poleg ZAR, Jordanije, Sirije in Iraka pričakujejo, da se bosta udeležila konference tudi Sudan in Libija.

Poziv ZDA Izraelu in ZAR

WASHINGTON, 28. jan. (AP). Po obvestilu o današnjem izraelskem letalskem napadu na predmestje Kaira je ameriško zunanje ministrstvo pozvalo obe strani, naj se vzdržita nasilja. State Department je prav tako pozval obe državi, naj spoštujeta resolucijo OZN o ustavitvi ognja.

Ubili namestnika direktorja gvatemalskega časopisa

GUATEMALA CITY, 28. jan. (AP. Nocoj so s streli iz revolverja ubili namestnika direktorja gvatemalskega časopisa »Prensa Libre« Isidora Zarca. Ubili so ga v trenutku, ko je prišel iz uredništva in hotel oditi domov. Nanj je streljalo več ljudi.

Plaz potegnil avtobuse v prepad

TEHERAN, 29. jan. (AP). Na avtomobilski cesti, ki povezuje Teheran z vzhodnimi obalami Kaspijskega morja, se je pripetila v sredo huda nesreča, ko je plaz zasul več kot 400 ljudi, ki so se peljali v 20 avtobusih in avtomobilih. Plaz je avtobuse potegnil v globok prepad. Najmanj 36 ljudi je izgubilo življenje. Promet na cesti je še zdaj blokiran. Doslej so rešili več kot 100 ljudi.

Telegrami

VELEPOSLANIK SEJFUL PRI ZAMBIJSKEM PREDSEDNIKU — LUSAKA. Predsednik republike Zambije dr. Keneth Kaunda je sprejel jugoslovanskega veleposlanika Kemala Sejfula in se z njim pogovarjal o bližnjem obisku predsednika republike Tita v Zambiji v začetku februarja.

PREDSEDNIK NASER SPREJEL VINOGRADOVA — KAIRO. Egiptovski predsednik Naser je sprejel sovjetskega veleposlanika Sergeja Vinogradova. Podrobnosti o tem sestanku niso sporočili.

FEJSALOVA POSLANICA HUSEINU — AMAN. Jordanski kralj Husein je sprejel danes obrambnega ministra Saudove Arabije princa Aziza, ki mu je izročil poslanico kralja Fejsala. Minister Aziz bo obiskal tudi saudske enote, ki so razmeščene na jugu Jordanije.

NEW YORK NE BO POZDRAVIL POMPIDOUJA — WASHINGTON. Newyorški demokrat Beram Powdell je povedal, da mu je newyorški župan Lindsac zagotovil, da to mesto ne bo pripravilo uradnega sprejema francoskemu predsedniku Pompidouju, ko bo prišel na obisk v ZDA. Powdell je to od župana zahteval zato, ker, kot je dejal »Pompidoujeva politika prezira interese varnosti ZDA in Izraela ter spodkopava svetovni mir«.

EGIPT DOBI POSOJILO — KAIRO. Bivši predsednik svetovne banke Eugene Black se je s predsednikom Naserjem pogovarjal o možnosti, da bi svetovna banka dala Egiptu posojilo, ki bi ga uporabili za gradnjo namakalnega sistema.

KAZEN ZA OFICIRJE — HAVANA. Reuter poroča, da so štiri kubanske oficirje v vzhodni pokrajini odstranili s položajev, ker niso izpolnjevali nalog v kampanji pridelovanja rekordnih 10 milijonov ton sladkorja. Premier Fidel Castro je nedavno izjavil, da nekateri srednjevodilni kadri niso izpolnili nalog v »bitki za sladkor«.

AVSTRIJA SE USMERJA V AFRIKO — DUNAJ. Avstrija bo letos znatni del svojega izvoza, ki sicer stalno narašča, usmerila na afriške države v razvoju. Izvozniki kažejo največje zanimanje za arabske države. Proučujejo tudi možnosti za dodelitev kreditov državam v razvoju in druge ukrepe, s katerimi naj bi izboljšali konkurenčno sposobnost Avstrije v afriških državah glede na druge industrijsko razvite države.

OBISK PRI MAKARIOSU — NIKOZIJA. Jugoslovanski veleposlanik Dušan Blagojević je obiskal ciprskega predsednika Makariosa. Obravnavala sta gospodarske odnose med državama in dejavnost neuvrščenih držav.

ONASSISOVE INVESTICIJE — ATENE. Grški bogataš Onassis je z vojaško vlado v Atenah podpisal sporazum, na podlagi katerega bo investiral 600 milijonov dolarjev za gradnjo nove rafinerije nafte in več drugih tovarn.

CIRANANA PREPELJAN V BOLNIŠNICO — PARIZ. Madagaskarsko veleposlaništvo je sporočilo, da zdravstveno stanje predsednika Ciranane ni tako hudo, kot so mislili. Predsednika so sinoči pripeljali v Pariz iz glavnega mesta Kameruna, kjer se je udeleževal sestanka voditeljev 15 afriških držav.

ROMUNSKO-IZRAELSKI SPORAZUM — KAIRO. MENA poroča, sklicujoč se na diplomatske vire, da sta Romunija in Izrael sklenila sporazum, na podlagi katerega bo 40.000 Židov iz Romunije prišlo v Izrael. Ta mesec jih bo prišlo menda 15.000. Od 1965. do 1967 leta je iz Romunije odšlo v Izrael približno 200.000 Židov.

STAVKA STEVARDES — PARIZ. Stewardese na francoskih mednarodnih letalskih linijah U. T. A. so včeraj začele 48-urno stavko zoper nove predpise o zaščiti pri delu. Pred tem so stavkali stewardese in stewardi družbe Air France. Za danes je napovedana še ena stavka.

IZVOZ KMETIJSKIH PRIDELKOV V ZDA — RIO DE JANEIRO. Latinsko-ameriške države so bile tudi lani glavni preskrbovalec ameriškega trga s kmetijskimi pridelki in živinsko krmo. Vrednost njihovega izvoza je dosegla več kot dve milijardi dolarjev. Od tega odpade dobra četrtina na Brazilijo. Latinskoameriške države pokrijejo 41 odst. skupnih potreb ameriškega trga s kmetijskimi pridelki.

Pa še to:

OBLIKA JE VAŽNA — »Ne strinjam se s tem, da ni važna oblika v samoupravljanju, kot na primer upravni odbor ali poslovni odbor,« je dejal včeraj med razpravo v zboru narodov poslanec Danilo Kekič in dodal: »Če bi fantu pri rojstvu dali ime Milica, tedaj bi okolico lahko zavedli v zmoto — pa ne glede oblike, temveč glede otrokovega spola!«

VREMENSKO POROČILO

SONCE vzide 7.26 zaide 17.01

LUNA vzide 00.32 zaide 10.19

— Prognostična karta za 30. I. 1970 ob 0,7. uri

Vreme in temperatura 29. januarja 1970

kraji	ob 7 uri vreme	°C	ob 13 uri vreme	°C
Ljubljana	megla	0	oblačno	2
Planica	jasno	—9	jasno	—1
Brnik	oblačno	—1	oblačno	1
Kredarica	jasno	—11	jasno	—9
Maribor	oblačno	0	jasno	4
Sl. Gradec	oblačno	—2	oblačno	2
Celje	oblačno	1	oblačno	1
Novo mesto	megla	0	oblačno	2
Koper	jasno	4	jasno	10
Reka	jasno	4	jasno	10
Pulj	jasno	2	jasno	9
Hvar	jasno	7	—	—
Dubrovnik	oblačno	7	jasno	11
Zagreb	oblačno	0	pooblačno	2
Beograd	oblačno	0	pooblačno	2
Sarajevo	oblačno	0	oblačno	0
Titograd	oblačno	6	pooblačno	11
Skopje	oblačno	3	dežuje	3
Celovec	jasno	—10	—	—
Gradec	oblačno	—1	pooblačno	1
Dunaj	sneži	—1	oblačno	0
Benetke	jasno	1	jasno	9
Milano	oblačno	4	oblačno	7
Genova	oblačno	9	oblačno	9
München	jasno	—7	pooblačno	—2
Zürich	oblačno	0	oblačno	3
Rim	oblačno	7	oblačno	11
Pariz	oblačno	1	oblačno	4
Berlin	oblačno	—1	oblačno	—2
Stockholm	sneži	—7	pooblačno	—8
Moskva	sneži	—21	jasno	—19

Napoved za danes

VREMENSKA SLIKA

Področje visokega zračnega pritiska nad srednjo Evropo slabi, pod vplivom atlantskih frontalnih motenj, ki so že zajele zahodno Evropo. Nad naše kraje doteka od severovzhoda prehodno nekoliko hladnejši zrak.

SLOVENIJA

Pretežno jasno, v notranjosti Slovenije v nižinah vmes zmerne pooblačitve. Najnižje nočne temperature med 0 in —4, na Gorenjskem —10, v Primorju 4, najvišje dnevne malo nad 0, v Primorju 10 stopinj.

JUGOSLAVIJA

Ob Jadranu bo pretežno jasno, v notranjosti Slovenije oblačno, v Bosni in Srbiji je še možno rahlo sneženje.

Snežne razmere v Sloveniji včeraj ob 7. uri

ŽIČNICA NA VEL. PLANINO: 10 cm, zmrznjen, v Tihi dolini 35 cm, zmrznjen — ŽIČNICA NA KRVAVEC — zgornja postaja: 40 cm, zmrznjen, Tiha dolina in Njivice 65 cm — ŽIČNICA NA VOGEL: 125 cm, sren — ŽIČNICA ZELENICA: 83 cm, pršič, Ljubelj—predor: 8 cm, pršič — TURISTIČNI CENTER GOLTE NAD MOZIRJEM: 16 cm, zmrznjen — POHORSKA VZPENJAČA: 40 cm — PLANICA-RATEČE: 30 cm — PLANICA: vlečnica 40 cm, sren — SL. GRADEC: 2 cm — MEŽICA: spodaj 10, zgoraj 25 — TRIGLAV-KREDARICA: 270 cm — DOM NA KOMNI: 120 cm, pot na Komno prehodna, tovorna žičnica obratuje, cesta do Savice prevozna — KRANJSKA GORA: 30 cm, drsališče uporabno. Vse žičnice in vlečnice obratujejo.

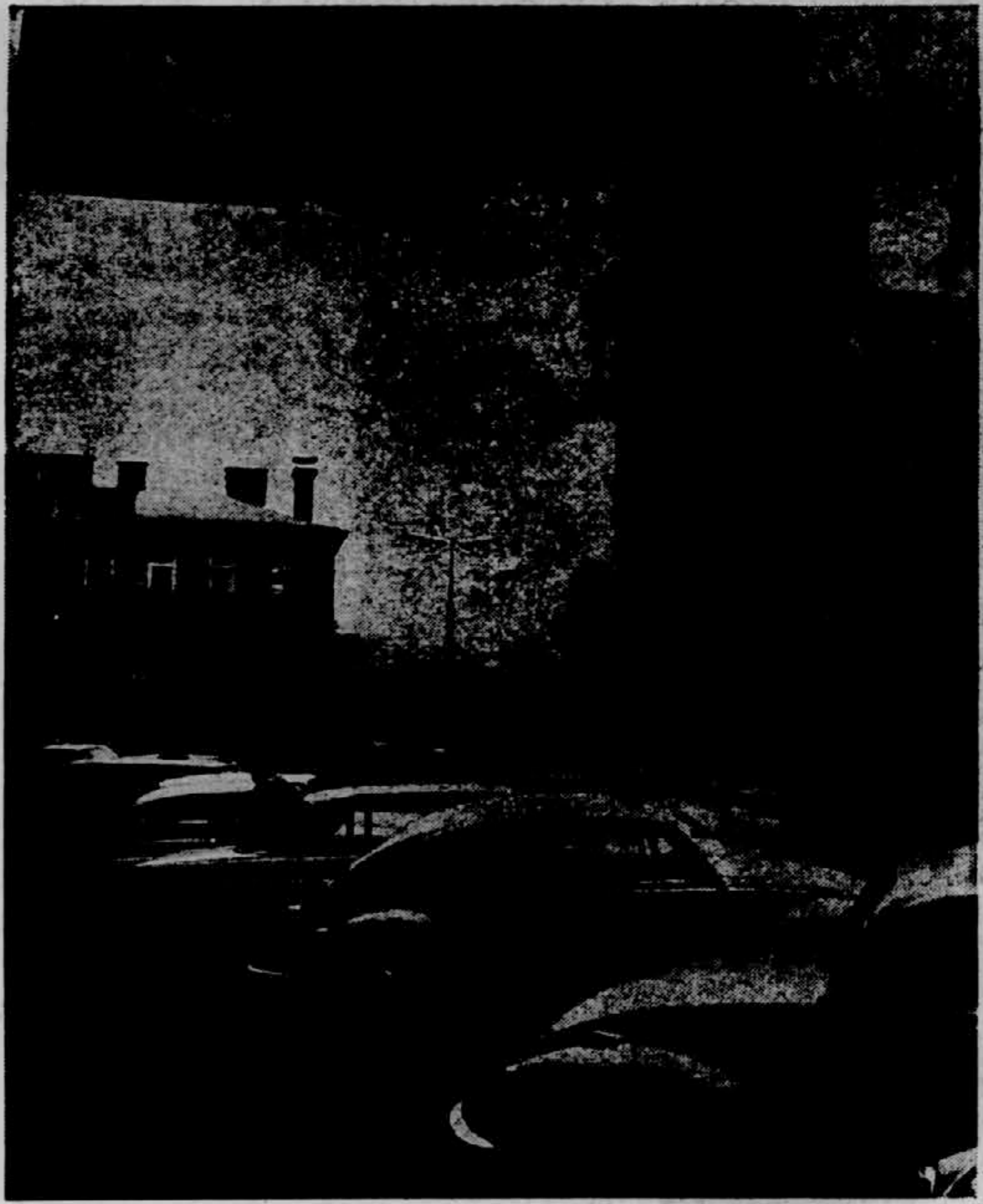

TITOV TRG V CELJU svojega videza že več desetletij ni spremenil, razen v prometnem pogledu. Tudi tu je stiska za parkirne prostore in gost promet v zadnjih letih je močno poškodoval asfaltno plast, ki še kaže srebraz. Spomladi bo tudi ta del moral biti deležen obnove skupno z Ulico XIV. divizije, ki drži mimo železniške postaje. Foto: F. Krivec

Pohodi celjskih tabornikov

Letošnji program v znamenju številnih spominskih pohodov

Taborniki odreda II. grupe odredov v Celju so znani po tem, da vsako leto že v mesecu januarju sestavijo okvirni program dela za vse leto. Letošnje leto bo minilo v znaku raznih spominskih pohodov, urejevanja tabornega prostora v Kokarju, nadaljevanja širjenja stikov s taborniškimi odredi v drugih republikah in pridobivanju novih članov.

Tako so se v januarju udeležili spominskega pohoda na Osankarico, trenutno pa imajo vodniške tečaje, pri katerih sodeluje tudi novoustanovljena taborniška skupina iz Mozirja. V februarju bodo skupaj z Zvezo borcev na Dobrni priredili tradicionalni pohod po poteh XIV. divizije do Paškega Kozjaka, v marcu pa nadaljevali z urejanjem tabornega prostora v Kokarju, kjer bodo v letošnjem letu uredili parkirne prostore in postavili počitniške hišice, ki jih bodo tja prenesli z Grička pri Celju. Hišice bo odstopila Zveza prijateljev mladine v Celju in bodo namenjene zlasti najmlajšim otrokom.

V načrtu imajo tudi proslave za 8. marec, 22. april — dan tabornikov in 27. april — dan OF. Prvomajske praznike bodo preživeli z večjo skupino medvedkov in čebelic v Šidu, sodelovali na pohodu po poteh partizanske Ljubljane in pripravili več srečanj ter izletov in pohodov v mesecu mladosti. Povabljeni so na štiridnevni pohod »Svobodno Pohorje«, katerega prirejajo taborniki Maribora, sodelovali pa bodo tudi taborniški odredi iz ostalih republik, s katerimi imajo celjski taborniki že dalj časa prijateljske stike.

Poletne mesece junij, julij in avgust bodo izrabili za letovanje v Kokarju ter pohod po poteh II. grupe odredov od Velike planine preko Črnilca, Menine planine, Dobrovelj do Kokarij.

Med pomembnimi akcijami, ki bodo na vrsti ob koncu leta, je sodelovanje na enodnevnem pohodu na Dobrovlje in ogled bojišča prvega štajerskega bataljona leta 1941.

Poleg ostalih obveznih del, kot so razni tečaji, širjenje taborniške organizacije v šole in delovne kolektive, sodelovanje s taborniškimi odredi doma in v drugih republikah, prizadevanje, da končno v Kokarju dobijo tudi dom tabornikov, bodo letošnje leto zaključili z občnim zborom — pregledom opravljenega dela.

T. VRABL

V nekaj vrstah

CELJE

Manj gostov — Po podatkih turistične zveze je bilo te dni v zdraviliščih in drugih, zlasti zimskih, turističnih krajih v celjskem območju manj gostov, kot so predvidevali. Računajo, da jih je bilo v vseh teh krajih okoli 700. Zanimivo je, da je več kot polovica teh gostov bila v zdraviliščih, največ v Rogaški Slatini.

ŽALEC

Petnajst požarov — V lanskem letu so člani prostovoljnega gasilskega društva petnajstkrat posredovali zaradi požara. Največkrat je prišlo do požara zaradi nepazljivosti in gradbenih pomanjkljivosti, med objekti pa so prevladovale stanovanjske zgradbe. V zasebnem sektorju je prišlo do požara največkrat zaradi slabo zavarovanih kurilnih naprav.

Nabava novih črpalk — V občini trenutno deluje 25 prostovoljnih gasilskih društev in 7 industrijskih prostovoljnih gasilskih društev. V zadnjem času so vsa društva nabavila osemnajst novih črpalk, PGD Polzela in Velika Pirešica pa sta ustanovili svoji desetini tudi v Andražu in Zavrhu pri Galiciji zaradi sistematičnejšega in hitrejšega gašenja. Največji problem društev je še vedno nabava tlačnih gasilskih cevi in pa zunanja neoznačenost hidrantov, kar onemogoča hitrejše posredovanje pri požaru. Organizirali so tudi podčastniški tečaj, katerega se trenutno udeležuje 50 gasilcev. V prihodnje bodo organizirali še tečaje za strojnike. Da bi zagotovili hitrejše obveščanje o nastalih požarih in drugih elementarnih nesrečah so sklenili, da začnejo z urejevanjem telefonskega omrežja po vseh važnejših centrih. Finančna sredstva so zagotovljena pri skladu za požarno varnost.

Danes v Celju

KINO:
Union: amer. barv. film KRVAVI POKER.
Metropol: amer. barvni film ROSEMARIJIN OTROK.
Dom: ital.-nem. barvni film DNEVI JEZE.

SLG:
Ob 19.30 — ROSA V PARKU — za premierski abonma in izven. V vlogi Paula Bratterja nastopa Bortu Alujevič.

DEŽURNA LEKARNA:
Center, Vodnikova 1.

RADIO CELJE:
Oddaja 10 minut s zdravnikom.

LIKOVNI SALON:
Kiparska dela razstavlja Janez Pirnat.

BIVALIŠČE:
Odprto je od 10. do 12., od 14. do 16.30 ter od 19.15 do 21. ure.

EP SUPERMARKET
Ljubljana
SPECIALIZIRANI FOTO ODDELEK
● KINO KAMERE »Mustang-super 8«, din 982,35
● BLISKOVNA LUČ
● BLISKOVNE LUČI – JAPONSKA: »Zeni« in »Kakumi«, din 376,30
● NOVO – EKSPOZICIJSKE URE »HIRSCH« din 202,–
● KINOPROJEKTOR za formate standard 8 in super 8, din 4.657,30
● NOVOST – ALBUMI ZA SLIKE
ZA FOTOAMATERJE IN FOTOGRAFE ● ZA FOTOAM/

Karneval beračev v Celju

Nekdaj tradicionalni celjski pustni karneval oživljajo amaterji iz okolice, poklicane organizacije in gostinci pa priprave od daleč opazujejo

V teh dneh, ko so Celjani že skoraj pozabili na razmah novoletno praznovanje, ki je bilo nekoliko bolje organizirano od dosedanjih, počasi ljudi že pripravlja okvir prireditev ob pustu. Čeprav je bilo na račun lanskoletnega karnevala izrečeno nekaj kritik, je organizator letošnjega — isti. To je Kulturnoprosvetno društvo »Zarja« iz — Trnovelj.

Tako Trnoveljčani že drugo leto poskušajo ob pomoči nekaterih celjskih delovnih kolektivov oživeti tradicionalne pustne prireditve, ki so pred leti v Celje privabljale množico občinstva. Tudi lanski »karneval«, [illegible] je že bil, je privabil na ulice in Trg V. kongresa nekaj tisoč gledalcev. Člani trnoveljske »Zarje« so uspeli pripraviti to, kar tudi tisti Celjani, ki so za to po uradni dolžnosti pristojni, niso. Ob koncu je zadeva izpadla celo tako, da so neimenovani od spoštovanih po prireditvi zanemarili svojo dolžnost, da se s kritiko porušijo še tisto malo zadovoljstva amaterjem, ki so brezplačno zabavali občinstvo.

Štefan Zvižej, duhovni vodja trnoveljske Zarje in poklicni delavec pri občinski zvezi kulturnoprosvetnih organizacij v Celju, kljub temu ne popušča. V teh dneh je v imenu organizatorjev (beri: Zarje) že uspel navezati stike z nekaterimi delovnimi kolektivi, ki so pripravljeni prireditev tudi materialno podpreti. Med temi kolektivi izstopata kolektiv Aera in Kovinotehne, ki bosta prispevala večjo vsoto, medtem ko sta pokazala dobro voljo še tudi vodstvi Kreditne banke in Merxa.

»Žal pri organizaciji te prireditve ne dobimo pomoči tam, kjer bi jo najprej in najbolj upravičeno pričakovali,« pravi Š. Zvižej. »Drži, da lanskoletna prireditev ni bila na tisti ravni, kot bi jo nekdo glede na tradicijo pričakoval. Toda vsak začetek je težak, zato me tembolj čudi izjava tajnika celjske turistične zveze, ki mi je dejal, da se bo zveza priključila, če bo prireditev kvalitetnejša od lanske. Toda ob tem ostaja neizgovorjeno to, kaj je taista zveza prispevala in kako pomagala pri organizaciji lani?«

Kakorkoli že, dejstvo je, da predvsem gostinstvo ne prispeva večjega deleža pri organiziranju tovrstnih prireditev, ki imajo ekonomski pomen prav za gostinstvo in razvoj turizma. Tako je bilo moč videti med poborniki mnogo zasebnikov, manj pa gostincev, ki bi lahko ob množični udeležbi z majhnimi materialnimi sredstvi zopet dvignili to prireditev na raven, katera bi dobila širok odmev v turističnih stremljenjih.

Organizatorji letošnje prireditve so verjetno prav zaradi tega odnosa prireditev imenovali »Karneval beračev«. Pravijo pa, da bo prireditev vsebinsko mnogo bogatejša in masovnejša. Tako so v teku že razgovori, da bi v prireditev vključili tudi vse maškarade, ki jih vsako leto organizirajo šole.

Med tistimi, ki želijo, da bi Celje zopet dobilo tradicionalno turistično prireditev je tudi kolektiv celjske poslovalnice Kompasa. Vodja poslovalnice Leopold Perc nam je med razgovorom med drugim omenil, da bo njegov kolektiv letos zopet prispeval eno izmed bogatih nagrad, ker menijo, da so se tudi drugod danes velike turistične atrakcije razvile iz majhnih.

»Prepričan sem, da v takšno prireditev naložen dinar vlagatelju v tej ali oni obliki naložbo vrača. To bi morali vedeti tudi gostinci. Žal pa opažam, da pri organiziranju takšne prireditve med organizatorji ni prav tistih Celjanov, ki bi morali pokazati večji interes. Osebno podpiram hotenja Trnoveljčanov. Uspeh pa bo odvisen od vseh, ki jih bomo pri tem podprli,« meni L. Perc.

Do pustnih norčij in dneva, ko bi naj mesto poživil »Karneval beračev« je še mnogo časa. Vsaj toliko, da se v organizacijo vključijo tudi tisti, ki zdaj stoje ob strani, pripravljeni z ognjem in mečem zadevo raztrgati.

J. SEVER

Srečanje

Med ukom, konjem in klavirjem

EVA ZAVRŠNIK Foto: T. Vrabl

Eva Završnik, 16 let je dijakinja drugega razreda celjske gimnazije, deset let se že uči klavir in več kot sedem let je članica konjskega kluba Celje. Za mlado dekle kaj čuden sbir konjičkov in želja.

Ko smo v Celju izbirali najboljšo športnico za lansko leto je osvojila odlično drugo mesto, tovarna tehtnic Libela pa jo je nagradila še s posebno nagrado za športnika, ki je kljub mladosti najbolj presenetil z odličnim rezultatom.

»Kako si prišla v Konjeniški klub Celje?«

»Oče je imel prijatelje v klubu in me je leta 1963 vzel s seboj. Že od mladega sem imela rada živali, zlasti konje, katerim sem segala komaj do kolen. Na moje veliko razočaranje so me najprej odslovili, češ, da sem še premajhna in premlada. Ko so mi doma starši dali pismeno potrdilo, da me lahko vzamejo v klub, so me vzeli.«

»Ko si prvič zlezla s pomočjo drugih na konja, te je bilo kaj strah?«

»Ne.«

»Lansko leto si prav tako kot tvoj klubski tovariš Rančigaj dosegla nekaj izrednih dosežkov ...«

»Med drugim sem bila tudi na evropskem prvenstvu v Franciji, kjer sem med posamezniki dosegla najboljšo uvrstitev med Jugoslovani. Nastopila sem tudi na Balkanskem prvenstvu in na vseh pomembnejših domačih tekmovanjih.«

»Kako te tvojemu konju ime?«

»Zmija.«

»In te vedno uboga?«

»Vedno, saj igram še deset let klavir.«

»Kako?«

»Ko sedem na Zmijo, zapojem nekaj taktov in gre.«

Eva je poleg Vlada Rančigaja tudi med kandidati za nastop na olimpijskih igrah v Münchnu, kjer bo prvič na programu tudi konjski šport. Tako svoj prosti čas, ki ji ostane poleg šole, izkoristi za vadenje klavirja in trening s svojo Zmijo. Izjemen »konjiček« za mlado dekle, ki po zunanjosti daje bolj videz pianistke, kot pa pogumnega gospodarja konj. Kdor jo je pa samo enkrat videl na Zmiji pove, da ji tudi med moškimi ni veliko enakih.

T. VRABL

Načrt razvoja zdravstva

Posvet komunistov-zdravstvenih delavcev o problemih zdravstva na območju Celja

CELJE, 29. jan. Sinoči je bila skupna seja komiteja občinske konference zveze komunistov, predsedstva občinskega sindikalnega sveta in komunistov — zdravstvenih delavcev celjskega območja, na kateri so govorili o problemih in položaju zdravstvene službe.

Poudarili so, da so komunisti-zdravstveni delavci dolžni dati pobude za pripravo perspektivnega programa razvoja zdravstva v celjski občini, pri čemer je treba zagotoviti razvoj takih oblik zdravstvenega varstva, ki izboljšujejo možnosti uresničevanja pravic zavarovancev. Govorili so tudi o rizičnih skupnostih in o sistemu financiranja zdravstvene dejavnosti, ki mora v razmerje med socialnim zavarovanjem in zdravstveno službo vnesti elemente dohodkovnih odnosov.

Zanimiv je sklep, da je treba nekatere probleme zdravstvene službe (na primer premajhne kapacitete kirurgičnega oddelka celjske bolnišnice) rešiti v okviru družbenega dogovora, kakršni se v celjski občini zelo lepo uresničujejo.

V zvezi s problemi zdravstvenega doma pa so priporočili tako komunistom, kot ostalemu kolektivu večjo aktivnost, imenovali pa so še štiričlansko komisijo, ki bo iz razprave o položaju zdravstva v celjski občini nasploh, sestavila stališča, ki jih bodo posredovali vsem zainteresiranim dejavnikom.

I. B.

Minimalni osebni dohodki - različni?

V Velenju končana razprava o predlogu za izdajo zakona o minimalnih osebnih dohodkih delavcev

Te dni so v Velenju končali razprave o predlogu za izdajo republiškega zakona o minimalnih osebnih dohodkih delavcev. Ena od osnovnih ugotovitev v Šaleški dolini je, da predlog republiškega zakona tak, kakršen je, zagotavlja samo začasno reševanje tovrstne problematike, ni pa trajnejši ukrep, kot bi bila na primer sprememba politike delitve dohodka oziroma izboljšanje likvidnosti gospodarstva.

Ko je plenum občinskega sindikalnega sveta Velenje na zadnji seji ocenjeval razpravo o predlogu za izdajo republiškega zakona o minimalnih osebnih dohodkih delavcev, je posebej poudaril, da bi morali biti minimalni osebni dohodki usklajeni z eksistenčnim minimumom na območju občine, kjer je delovna organizacija, ki izplačuje minimalne osebne dohodke. Velenjčani sicer soglašajo s predlogom, da bi znašal minimalni osebni dohodek v Sloveniji 450 din na mesec in pa s postopkom za izplačevanje takih minimalnih osebnih dohodkov, menijo pa, da bi bilo treba pri dokončnem izoblikovanju zakona upoštevati tudi ekonomsko moč posameznih občin oz. dopustiti možnost, da v posameznih občinah določijo višje zneske minimalnih osebnih dohodkov.

Velenjski sindikati so se zavzeli tudi za to, da mora občinska skupščina v skladu skupnih rezerv zagotoviti denar za izplačilo minimalnih osebnih dohodkov. Predlagano je, da naj bi občini Velenje rezervirali okrog 540.000 din v skladu skupnih rezerv, to je toliko denarja, ki bi zadoščal za izplačilo minimalnih osebnih dohodkov skupaj s prispevki 5 odst. zaposleni [illegible] 3 mesece.

MARIJAN LIPOVŠEK

Sodobno kmečko znanje

Na vrhu izobraževalne sezone v Kmetijskem kombinatu Žalec

Od svoje ustanovitve, zlasti pa po združitvi z zadrugo v Savinjski dolini, se žalski Kmetijski kombinat vztrajno zavzema za izobraževanje svojih delavcev in kooperantov. Živ napredek v kolektivu in novi izsledki na vseh področjih, ki so povezani z dejavnostjo kombinata, vsako leto še povečujejo izobraževalno vnemo. Inženir Marija Wagnerjeva, ki to dejavnost v KK Žalec vodi, nam je postregla z obilico podatkov o tem prizadevanju, ki pa se očitno obrestuje v proizvodnih uspehih kolektiva in njegovih sodelavcev.

Vzporedno z razvojem kmetijstva v Savinjski dolini se je utrjevala tudi tradicionalna navada, da kmet pozimi sede k knjigi ...

Pa ne samo kmet. Začnimo raje z delavci kombinata, s strokovnjaki in vodilnimi uslužbenci. Vključujejo se v različne oblike izobraževanja. Predvsem moramo omeniti dopolnilno izobraževanje strokovnjakov in vodilnih delavcev, ki ga narekujejo potrebe kombinata, razvoj tehnologije v vseh vejah dejavnosti, razvoj najrazličnejših proizvodnih postopkov. To dodatno znanje pridobivajo člani kolektiva v zunanjih izobraževalnih institucijah, kot so na primer v AK Emona in drugje, pa tudi kombinata, kadar gre za večje število udeležencev.

Drugo skupino udeležencev v izobraževalnem procesu sestavljajo tisti, ki po izobraževanju ciklusa pridobijo kvalifikacijo internega profila za specializirana dela v kmetijski proizvodnji.

V kolektivu je tudi veliko izrednih študentov na visokih in višjih šolah ter srednjih in poklicnih šolah. Dva sta na postdiplomskem študiju, osem jih študira na visokih, štirideset pa na različnih višjih šolah. Kolektiv stimulira študente z raznimi ugodnostmi, od dopustov za izpite, do šolnine in podobnega. Ta pomoč je seveda odvisna od trenutnih in prihodnjih potreb kombinata, od tega, če nekdo že zaseda delovno mesto, za katero je potrebna ustrezna izobrazba.

Kmetijski kombinat v Žalcu štipendira 44 oseb v rednih šolah. Od tega 14 v visokih, 4 v višjih, 26 pa v srednjih šolah. Te šole bodo dale kolektivu strokovnjake z najrazličnejših področij od biotehnične fakultete, gradbene stroke do kemije, iz specializirane šole v Petrinju pa bodo prišli strokovnjaki za predelavo mesa.

Izobraževanje zaposlenih in štipendiranje pa še ne zaključi kroga. Tu je še dolga vrsta učencev v gospodarstvu. Šolajo 41 mladeničev v kmetijski in pet deklet v gospodinjski šoli v Šentjurju. Med temi je letos že osem Kozjancev, ki so jih vključili med štipendiste še pred združitvijo s kombinatom Šmarje.

Poseben splet izobraževalnih nalog so predavanja in seminarji za kmete-kooperante. Letos so imeli v programu, ki ga že zaključujejo, 82 predavanj in seminarjev (lani 102). Predavanja in seminarje organizirajo po proizvodnih okoliših po vsej Savinjski dolini ter tudi centralno na sedežu kombinata v Žalcu. Priznani strokovnjaki predavajo o novi tehnologiji v kmečkih hmeljiščih, o pitanju in vzreji pitancev, plemenskih telic, o vzreji prašičev in vzrejnih boleznih, o metljivosti pri govedu, o usmerjanju zasebnega kmetijstva v tržno proizvodnjo, o vzdrževanju kmetijskih strojev, o klavnosti živine pa vse do traktorskih tečajev, na kakršnih usposobijo za traktoriste letno po 45 kmetov. V ta izobraževalni splet štejejo tudi predavanja in praktični pouk s področja sadjarstva.

Vsi ti seminarji in predavanja so zelo dobro obiskani. Lani jih je obiskalo nad 3000 kooperantov in tudi letos jih ne bo manj. Zanimivo pa je, da je udeležba v obrobnih predelih Savinjske doline večja kot v dolini sami, kjer posamezniki pač mislijo, da jim ni nič več neznanega. K sreči so v manjšini.

J. KRAŠOVEC

Zakaj tako?

Kje so jabolka?

Če so se mnogi kupci lansko jesen pritoževali, da plodov bogate sadne letine v celjskih trgovinah ni v zadostni izbiri, ali pa je bilo sadje tretjerazredno, zdaj, sredi zime ugotavljajo, da sadja, predvsem jabolk, skoraj ni. V samopostrežni trgovini na Dolgem polju so na primer zadnjo soboto prodajali nagnita jabolka, v nedeljo pa so ostali še brez teh. Ta trgovina pa seveda ni izjema.

Tako klavrnih razmer v preskrbi s jabolki pri najboljši volji ni mogoče razumeti, čeprav je že znana resnica, da imamo enake probleme, če je sadje, ali če sadja ni. Stvar lahko namreč razumemo še toliko manj, ker so kmetijske organizacije zgradile v Celju veliko, moderno in sodobno hladilnico, v kateri je toliko in toliko sto vagonov sadja. Vsiljuje se vprašanje, kje so potemtakem vzroki, da to sadje ne pride do kupcev? So računski stroji res v tolikšni zamudi z kalkulacijo cen?

Bodi kakorkoli že, preskrba s sadjem je bila lani precej boljša — pa nismo imeli še te hladilnice!

[illegible]

Avtobusni jubilej

Celjski Izletnik slavi 40 let obstoja

Kolektiv celjskega avtoturističnega podjetja Izletnik je počastil 40-letni obstoj. Ni naključje, da je tudi ta jubilej pokazal, kako zelo je to podjetje odsevalo razmere, rast in prizadevanja mesta.

Podjetje je bilo ustanovljeno julija leta 1929 in je imelo le dva stara avtobusa znamke mercedes. Prve avtobusne proge so iz Celja peljale v bližnje zdraviliške in turistične kraje Dobrna, Logarska dolina, Laško, Rimske Toplice in Rogaška Slatina.

Huda nesreča na nezavarovanem prehodu čez železniško progo v Medlogu 9. decembra 1931. leta, ki je terjala več smrtnih žrtev, je spravila kolektiv v hude težave. Pa tudi to so uspešno prebrodili.

Po vojni je podjetje znova zaživelo, in tako kot leta 1929, sta bila tudi leta 1945 na voljo le dva avtobusa. Kolektiv je zlasti v prvih letih po osvoboditvi preživel številne reorganizacije, preimenovanja in podobno. Osamosvojitev je prišla leta 1951 in od tedaj naprej gre njegova pot stalno navzgor. Največji razmah pa beležijo po letu 1960. Zahteve in potrebe so terjale razširitev voznega parka in ustanovitev številnih poslovalnic izven Celja. Avtobusnim prevozom se je zlasti po letu 1964 pridružila turistična dejavnost. In tako je prišlo tudi do zadnjega preimenovanja v avtoturistično podjetje Izletnik.

Dejavnost se nenehno širi in turistični se pridruži še gostinska. Lani so prišle na vrsto Golte. Nov turistični center nad Mozirjem je zahteval več kot 20-milijonsko investicijo. Golte pa niso samo dobra naložba, marveč tudi breme in ne nazadnje odgovornost.

Celjsko avtoturistično podjetje Izletnik ima danes že 130 avtobusov. Vsekakor izreden skok, če ga primerjamo s stanjem voznega parka v letu ustanovitve in prvim letom po vojni. Takšna razširitev je zahtevala tudi povečanje števila zaposlenih od 18 v letu 1945 na 521 v sedanjem obdobju. In še ena številka je, ki govori o nenehni rasti navzgor: število prepeljanih potnikov se je v obdobju po vojni povečalo od 7.700 na več kot 15 milijonov.

M. BOŽIČ

V Sežani odkrivajo zlatnino

Sežanski cariniki so ta mesec odkrili že šest kilogramov zlatnine

SEŽANA, 29. jan. — Včeraj dopoldne so na ekspresnem vlaku št. 401, na progi Trst—Beograd, sežanski cariniki odkrili tri kilograme skrite zlatnine. V kupeju enega izmed vagonov so pod sedežem našli več zavitkov zlatega nakita — zapestnic, verižic in drugega. Cariniki niso mogli ugotoviti, čigavo je zlato in kdo ga je skril. Potnice v kupeju, katerih imen ni bilo mogoče izvedeti, niso hotele priznati, da bi bila katera izmed njih lastnica zlata.

Razen računa, koliko je zlato stalo, in naslova trgovine v Trstu cariniki niso našli ničesar drugega, kar bi odkrilo sled za pravim lastnikom. Menijo, in tega mnenja je tudi carinik F. B., ki je zlato odkril, da gre za skupino tihotapcev, kar potrjuje tudi podatek, da so sežanski cariniki ta mesec odkrili že šest kilogramov zlata, ki naj bi ga na skrivaj spravili v našo državo. Zlato, ki so ga odkrili včeraj, so ocenili približno na 100.000 dinarjev.

NEBOJŠA [illegible]

VELENJE

Slavnostna seja ob 20-letnici samoupravljanja

Prihodnji torek, 3. februarja, se bo sešel na slavnostno sejo centralni delavski svet velenjskega rudnika lignita. Na ta dan, pred dvajsetimi leti, so namreč velenjski rudarji izvolili prvi samoupravni organ.

Na slavnostni seji bodo pregledali dosedanje delo samoupravnih organov in razvoj premogovnika, dogovorili pa se bodo tudi za proslave in prireditve v letu, ko slavijo velenjski rudarji 20-letnico delavskega samoupravljanja. Predvidevajo, da bi bila osrednja prireditev 3. julija, ko slavijo rudarji stanovski praznik.

M. L.

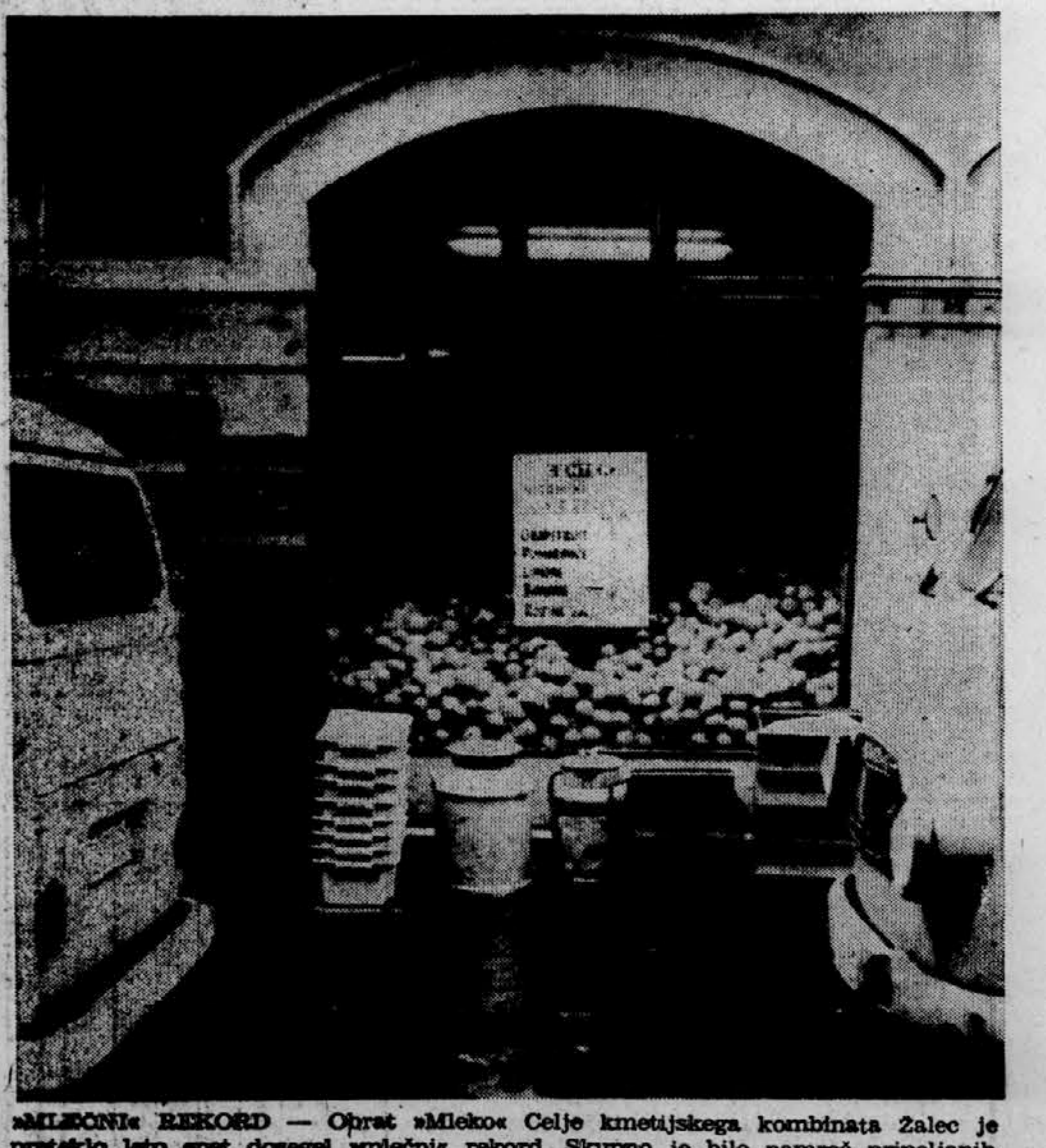

»MLEČNI« REKORD — Obrat »Mleko« Celje kmetijskega kombinata Žalec je preteklo leto spet dosegel »mlečni« rekord. Skupno je bilo namreč pripeljanih v mlekarno in od tod kupcem 11 milijonov litrov mleka in mlečnih izdelkov. Celjani so lani porabili kar 5.900.000 litrov svežega mleka. Poraba mleka je lani znova zabeležila porast. Pred samopostrežnimi trgovinami v Celju je zato večkrat videti kombije, ki razvažajo sveže mleko v plastičnih vrečkah. Foto: F. Krivec

ZAPOSTAVLJENI — Kmetje v Rovtah nad Logatcem, v Vrhu in Petkovcu so razočarani nad delom kmetijsko-gozdarske zadruge Sora. Želijo si tako zadrugo, ki bo skrbela za pospeševanje kmetijstva, ne pa samo za svoj žep. Na sliki: pogled na Rovte. Foto: A. Pirkovič

Razočarani in ogoljufani

Kmetje v Rovtah nad Logatcem upravičeno kritizirajo kmetijsko zadrugo

V Rovtah nad Logatcem imajo kmetijsko zadrugo. V Rovtah nad Logatcem nimajo kmetijske zadruge. Kaj torej: imajo ali nimajo? Resnica je, kot skoraj običajno, v sredini. Zadruga, ki je, se ukvarja z drugimi posli in so ji domači kmetje deveta skrb. Kmetje to močno občutijo na svoji koži, pa vendar ne morejo pomagati. Povsem po nepotrebnem se zadnje mesece zaostrujejo odnosi; tu pa bo kmet brez dvoma potegnil kratko.

Spor med kmeti in zadrugo je posledica upravnih razmejitev občinskih meja. Leta 1962 se je med Logatcem in Poljansko dolino raztezalo ozemlje dveh občin: Logatca in Žirov. Pozneje sta se združili v eno in lani so se prebivalci Žirov in okoliških vasi izrekli za priključitev njihovega kraja k občini Škofja Loka. S 1. januarjem letos je ta priključitev začela tudi pravno veljati.

Podobno kot z občinami je bilo tudi s kmetijskimi zadrugami. V Logatcu so imeli svojo, v Rovtah svojo in prav tako v Žireh. V Logatcu je pozneje ostala, zadnji dve pa so združili v eno. Po novi reorganizaciji pa bi zdaj radi v Rovtah spet ustanovili svojo. Prav tu pa je jabolko spora, ker je vodstvo sedanje zadruge s sedežem v Žireh pripravljeno od skupno 3,8 milijona dinarjev v skladih, oddvojiti logaški občini, oziroma novi zadrugi le 190.000 dinarjev. Kmetje z Rovt, ki so to pripovedovali, so trdili, da je tak odnos zadruge zelo neodgovoren, saj je po njihovih besedah kar 40 odstotkov ozemlja in kmetov v logaški občini in bi jim pripadalo tudi toliko denarja. V zadnjem času sta se zaradi tega sestala tudi že predsednika obeh občinskih skupščin in skušala rešiti zadevo.

Okrog 250 kmetov iz Rovt, Petkovca in Vrha je zelo nezadovoljnih z dosedanjim delom kmetijsko-gozdarske zadruge Sora. Pravijo, da je mnogo bolj gozdarska kot kmetijska, ker je perspektivo svojega poslovanja in večji zaslužek videla v izkoriščanju gozdov.

»Poglejte, kaj imamo zdaj. Zadruga je odprla v vasi trgovino, kjer prodaja vse od sukanca do pralnih strojev. Od zadruge ne zahtevamo, da odpre trgovino, ampak da se ukvarja s svojimi posli. Potem je že bolje, da pride k nam Mercator, bo blago vsaj kakšen dinar cenejše,« so pripovedovali nekateri kmetje iz Rovt.

Po besedah kmetov se zadruga za napredek kmetijstva sploh ne zanima. Odkup kmetijskih priedelkov se je zmanjšal na minimum, meso pa raje kupuje v drugih republikah. Prašičev niso že dve leti odkupili, za mleko se ne zanimajo, krompir leži v kmečkih kleteh...

Zadruga tudi nima kmetijskih strojev in je lani vse prodala. Nekateri kmetje v vasi imajo res svoje, toda veliko je takih, ki jih nimajo in bi si jih radi sposodili, pa ne morejo. Kmetje tudi pravijo, da zdaj ni mogoče dobiti niti živinozdravnika. Dokler ga je plačevala logaška občina je bil, zdaj pa je odšel, ker ga v Škofji Loki nočejo plačevati.

Mnogo kritik so kmetje izrekli na račun zadruge prav zato, ker se preveč ukvarja s sečnjo lesa. Pravijo, da so zadnje leto, ko se v Rovtah čutijo še bolj zapostavljene, posekali precej več lesa, kot bi ga sicer lahko. Gozdovi na Rovtah so se precej zmanjšali...

ANDREJ PIRKOVIČ

Naš pogovor

Zastoj v Sežani - zastoj na vsej progi do Ljubljane

Govori šef sežanske železniške postaje Slavko Šuman

Od Ljubljane do italijanske meje je Sežana največja železniška postaja. Vsaj po prometu. Dnevno pelje tod nad 1250 tovornih vagonov, na tirih čaka dnevno za carinjenje do 400 vagonov. Sežanska železniška postaja je postala ena najpomembnejših obmejnih pri nas. Seveda le po prometu. Poslopja in tudi tirne naprave pa se niso mnogo spremenile: »Zastoj na železniški postaji v Sežani, pomeni zastoj na vsej progi do Ljubljane,« je povedal šef postaje, prometni inženir Stanko Šuman.

— So pogosti zastoji?

»Promet se je v zadnjih treh letih povečal za 31 odstotkov. Dnevno prepeljejo skozi Sežano številni osebni vlaki, nepretrgano pa narašča tudi tovorni promet.«

— Ste postajo v zadnjih letih kaj povečali?

»Zadnja leta smo v prizadevanju ŽTP - podjetja Postojna povečali tirne naprave za 15 odstotkov, še vedno pa so za 40 odstotkov preskromne za sedanji promet.«

— In kako kljub vsemu opravite to veliko delo?

»Da ni še večjih zastojev se je treba zahvaliti skupnim naporom carinarnice, špediterskih podjetij, pa tudi veterinarske inšpekcije, kajti preko naše postaje prepeljajo tudi za izvoz mnogo živine. Seveda pa je tudi nadpoprečen napor vseh članov delovnega kolektiva. Člani našega kolektiva se zavedajo, da vsak pravočasno ali brez večjih zamud odpremljen vagon pomeni večji dohodek.«

— Kaj bi bilo treba narediti za posodobljenje tako pomembnega železniškega vozlišča?

»Kolikor vem, so pripravljeni načrti. Prepričan sem, da bo železniški promet v prihodnje še močno naraščal. To moramo upoštevati pri zamislih ob preureditvi postaje Seveda pa je po sredi denar. Zavoljo tega ni mogoče reči kdaj bi lahko načrte uresničili.«

— Skozi Sežano je tudi velik potniški promet. Je tudi zani zastarela postaja ovira?

»Naša postaja je prva v Jugoslaviji, na kateri se ustavijo potniki, ki pridejo k nam. Že zavoljo tega bi morali poskrbeti za njeno zunanjost in ureditev. Ker smo tako na tesnem s tiri, seveda nimamo peronov. Potnik, ki se ustavi na obmejni postaji, mora imeti možnost za okrepčilo, tudi bi morale biti primerno urejene čakalnice, sanitarne naprave in še marsikaj. Naj povem, da na postaji ni niti restavracije, čakalnica pa je tudi taka, da nas je dostikrat sram.«

— Za vse to bi bilo treba precej denarja. Železnica sama brščas tega tako kmalu ne bo zmogla?

»To je gotovo. Občutek imam, da pri nas vsi vedo, kako ne gre brez železnice, toda družbene skrbi za njo je vse premalo. Po mojem mnenju ureditev takih zadev ne bi smeli preložiti le na ramena železničarskih kolektivov, temveč bi morali k temu prispevati tudi zveza in republika.«

— Torej imate občutek, da javnost premalo ve o vaših težavah in prizadevanjih?

»Sem odbornik občinske skupščine in moram reči, da tudi pri nas vprašanje železnice nikoli ne pride na dnevni red.«

— Ste kdaj to zahtevali?

»Govorili smo o tem, zdi pa se mi, da ne le v naši občini, temveč tudi drugod prevladuje mnenje, da je železnica nekaj takega, kar spada v pristojnost zveze in kvečjemu še republike. In tako pravzaprav ne spadamo nikamor. Problemov pa je veliko in z njimi bi se morali ukvarjati predstavniški organi na vseh ravneh. Ne trdim, da se ne, toda po stanju, kakršno je na železnici, mislim, da povsod premalo.«

GUSTAV GUZEJ

Pod eno samoupravno streho

V Kopru se je sestal obalni svet, samoupravni organ treh obalnih občin

KOPER, 29. jan. Ustanovitev obalnega sveta je pomembna za prakso sodelovanja med občinami nasploh — je dejal Miro Goslar, predsednik republiškega zbora skupščine SRS, ko je danes dopoldne pozdravil prvo sejo novoustanovljenega obalnega sveta.

Sodelovanje med obalnimi občinami ima bogato tradicijo. V preteklih sedmih letih so občine Izola, Koper in Piran razvile različne oblike, s katerili urejajo skupne zadeve. Lani so začeli pripravljati ustanovitev stalnega skupnega organa, na katerega bi vse tri skupščine z družbenim dogovorom prenesle tiste zadeve, ki jih je mogoče bolj racionalno in učinkovito skupno urejati. Lani novembra so na skupnem posvetu vseh treh občin sklenili ustanoviti tak samoupravni organ. Vanj so vse tri občinske skupščine izbrale po 15 svojih odbornikov.

Na današnji prvi seji novega obalnega sveta so sprejeli poslovnik, potem pa izbrali vodstvo sveta. Za predsednika so izbrali Mira Kocjana, predsednika koprske občinske skupščine, za podpredsednika pa predsednika izolske in piranske občinske skupščine Jerneja Humarja in Jolando Kos.

Obalni svet ne sme biti nekakšen nov okraj, prav tako pa ne sme pomeniti dodatnega finančnega bremena. Njegovo delo bo slonelo neposredno na skupščinah in občanih. Skupščine bodo ostale jedro obalnega življenja, je med drugim dejal novoizvoljeni predsednik Miro Kocjan, ko je orisal nekatere temeljne naloge, ki jih bo moral urejati obalni svet v prihodnjem obdobju.

Na prvi seji so izbrali tudi komisijo za volitve in imenovanja, ki ji bo predsedoval Sergej Pirjevec, podpredsednik izolske občinske skupščine. Obalni svet bo imel tudi nekatere svoje upravne organe, to je predvsem tiste, ki so že doslej bili skupni za vse tri obalne občine. Skladno s tem so na današnji seji izbrali Jožeta Buha za vršilca dolžnosti tajnika obalnega sveta, Ivana Puntarja za vršilca dolžnosti načelnika oddelka za narodno obrambo, Alojza Ceglarja za vršilca dolžnosti načelnika medobčinskih služb ter Franca Volka za vršilca dolžnosti načelnika uprave za kataster.

GUSTAV GUZEJ

Na obali pomanjkanje gostincev

IZOLA, 29. jan. — V Simonovem zalivu v Izoli se je danes sestal strokovni odbor gospodarske zbornice za turizem iz Kopra. Dogovorili so se o programu dela odbora v prvem polletju ter obravnavali problematiko gostinsko turističnih strokovnih delavcev za potrebe obale. Iz celotne razprave in sprejetih sklepov je videti zaskrbljenost hotelskih organizacij, kako si bodo zagotovili letos in v prihodnje potrebne gostinsko in turistično usposobljene delavce. Ugotavljajo namreč, da gostinski šolski center v Izoli lahko ob sedanjih zmogljivostih krije le majhen del letošnjih potreb.

Zato bodo za letošnje potrebe, ko rabijo na obali novih 600 strokovno usposobljenih delavcev, organizirali že februarja po večjih primorskih središčih tečaje za priučitev in polkvalifikacijo v gostinstvu. Stopili pa bodo tudi v stik s srednjimi šolami v vsej republiki, da bi za gojence teh šol, ki bi se odločili za sezonsko delo v gostinstvu, to je v času poletnih počitnic, priredili prav tako krajše, tritedenske ali morda enomesečne tečaje.

Gostinski šolski Center iz Izole pa bo pripravil vse potrebno, da bi z novim šolskim letom odprli v gostinskih objektih na obali dodatne učne zmogljivosti, ker šolski objekt v Izoli naraščajočim potrebam ni kos.

Z. B.

Industrijska cona v Postoini

POSTOJNA, 29. jan. — Na dopoldanski seji so člani sveta za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve razpravljali o novi industrijsko-obrtni coni v Postojni. Pred mesecem in pol so javno razgrnili načrt tega območja in v tem času zbrali nekaj pripomb. Med tistimi, ki bodo gradili v novi coni, naj omenimo podjetja LIV, Transavto in Nanos iz Postojne, splošno gradbeno podjetje Primorje iz Ajdovščine, Avto-promet iz Nove Gorice, Cestno podjetje Koper in ljubljansko plinarno. V coni bo zrastel tudi nov obrtni center, medtem ko bodo poslovne turistične objekte zgradili skladno z razvojem prometa po novi hitri cesti. Med omenjenimi podjetji bo prvi gradil LIV, ki ima že zagotovljena sredstva.

A. P.

Seminar italijanskega jezika v Izoli

IZOLA, 29. jan. — Danes se je tu začel 9. seminar italijanskega jezika in kulture za učitelje in študente italijanskih šol koprskega in bujskega območja. Uradna otvoritev seminarja bo jutri dopoldne. Navzoč bo tudi italijanski pisatelj Vittorio Sereni, ki bo udeležencem govoril o svojem pisateljskem delu. Tudi letos bodo v okviru seminarja odprli v hotelu »Halietum«

Bodo znižali osebne dohodke?

NOVA GORICA, 29. jan. Na dopoldanski seji izvršnega odbora temeljne izobraževalne skupnosti so ugotovili, da bo letos za financiranje potreb osnovnega šolstva ter vzgojnega varstva predšolske mladine po sedanjem predlogu občinskega proračuna najmanj 1,758.000 dinarjev premalo. Če se predvidena sredstva ne bodo poveča, bodo morali zmanjšati osebne dohodke prosvetnih delavcev za najmanj 12 odstotkov ali pa občutno okrniti dopolnilne dejavnosti v šolah.

TIS bi potrebovala za sanacijo razmer v osnovnem šolstvu 29 odstotkov več denarja kot lani. Glede na kritični položaj bodo o financiranju osnovnega šolstva v prihodnje razpravljali tudi v drugih organih.

L. K.

POSTOJNA

V Postojni še ulice brez imen

V Postojni v zadnjih letih vse več gradijo in tako se mesto izredno hitro širi. Dograjenih je že več novih stanovanjskih naselij. Razumljivo bi bilo, da bi vzporedno z njimi imenovali tudi nove ulice. Toda temu ni vedno tako, saj je v Postojni še vedno precej ulic, ki so brez imena. Zmedo in nered, ki zaradi tega nastaja pa si lahko mislimo, posebno pa zaradi tega trpijo poštarji, saj ne najdejo naslovljencev.

Zato so pri svetu za splošne zadeve občinske skupščine Postojna imenovali posebno komisijo, katere naloga je imenovanje novih ulic v mestu.

I. B.

Lani večji izvoz

Industrijska podjetja v koprski občini so lani izvozila za 7 milijonov 200 tisoč dolarjev raznih izdelkov. V primerjavi z letom 1968 je bil ta izvoz skoraj enkrat večji. Večina izvoza je odpadla na tržišča s konvertibilno valuto. Kot izvoznik je bila na prvem mestu tovarna motornih vozil Tomos, za njo pa Iplas in tovarna Lama v Dekanih.

B. E.

Čimveč prevozov po železnici

ŽTP Postojna se povezuje z gospodarstvom

POSTOJNA, 29. jan. — Vrsto primorskih podjetij je treba še bolj pritegniti k sodelovanju, ki naj bi se kazalo v tem, da bi opravljali zanje čimveč prevozov po železnici, so ugotovili na današnjem zasedanju delavskega sveta železniškega transportnega podjetja v Postojni.

Pred kratkim je komercialna služba podjetja izdelala analizo 76 važnejših podjetij iz Primorske, Notranjske ter slovenske in hrvatske Istre, v kateri so ugotavljali, kakšne so nadaljnje možnosti sodelovanja s temi podjetji. Za vsako podjetje so izdelali analizo o količini raznih prevozov, ki jih imajo vse leto in ugotovili, da bi po železnici lahko prevozili še 528 000 ton tovora na leto. Pri tem je najbolj udeležena lesna industrija z 226.000 tonami sledita gradbena in živilska.

Med gospodarskimi organizacijami, s katerimi bi se lahko transportno podjetje iz Postojne še bolj povezalo so Javor Pivka, Brest Cerknica, Lesonit Ilirska Bistrica in Meblo Nova Gorica. Da bi poslovanje potekalo še bolj uspešno, so na seji sklenili, da bo podjetje sofinanciralo graditev industrijskih tirov na Goriškem za podjetja Anhovo, Iskro, kmetijsko zadrugo ter Splošno gradbeno podjetje; v Logatcu za kombinat lesne industrije in kartonažno tovarno ter v Sežani za podjetja Jadran, Jugošped in Preskrba.

Na današnji seji so sprejeli tudi sklep, da v Postojni odprejo poslovalnico TT biroja, ki bo skrbela za turistično plat potovanj z železnico, zlasti z novimi sodobnimi diesel vlaki. Pri tem so na seji pozdravili pomoč vseh pristojnin v občini, ki so tako pobudo podjetja podpirali.

Odslej bodo delavci, ki delajo v Sežani, Prestranku ter od Nove Gorice do Podbrda prejemali vsak dan toplo malico. To je korak naprej v prizadevanjih podjetja, da svojim delavcem zagotovi izboljšanje delovnih pogojev. Doslej so bili te ugodnosti deležni le delavci v Postojni, Puli, Novi Gorici, Divači in Pivki.

A. PIRKOVIČ

CERKNICA

Pred sestankom o medobčinskem sodelovanju

CERKNICA, 29. jan. — Tu so se dopoldne sestali člani komisije medobčinskega sveta ZK Postojna in pripravljali stališča za razgovor z vsemi vodilnimi družbenopolitičnimi delavci iz občin Postojna, Cerknica, Sežana in Ilirska Bistrica. Sklenili so, da bo 16. februarja v Senožečah skupen sestanek, na katerem bodo govorili o medobčinskem sodelovanju.

A. PIRKOVIČ

IDRIJA

15-letnica gostišča Pod gradom

IDRIJA, 29. jan. — Delovni kolektiv gostinskega podjetja Pod gradom slavi danes 15-letnico podjetja. Ob tej priložnosti so na posebni slovesnosti obdarili vse tiste delavce, ki so že 15 ali 10 let nepretrgoma člani kolektiva. Petnajst let že delajo v podjetju Iva Klemenčič, Marija Lapanja, Pavla Sedej in Franc Lapanja, 10 let pa Ivanka Bončina in Ivanka Rupnik.

Podjetje Pod gradom ima dva obrata: bife na avtobusni postaji in gostilno »Nebesa«, ki je znana daleč naokrog. Čeprav je kolektiv zelo majhen, saj ima le 23 članov, so lani dosegli 2,780.000 dinarjev prometa.

Pobegli tovornjak so dohiteli

SEŽANA, 29. jan. — Sinoči okrog 19. ure je na odseku ceste, ki vodi od obmejnega prehoda Fernetiči proti Sežani, voznik osebnega avtomobila »volkswagen« KP 153-56 Drago Rustja iz Gornje Brance, star 62 let, trčil v prikolico italijanskega tovornjaka Domnevajo, da voznik italijanskega tovornjaka RU 83231-1551, ki je pripeljal s stranske ceste, ni upoštevalprometnih predpisov, zato je povzročil nesrečo. Voznik tovornjaka tudi ni ustavil in je po nesreči odpeljal naprej. Prometniki so ga dohiteli šele nekaj kilometrov pred Sežano. Natančneje pa bo ugotovil, ali je res kriv voznik tovornjaka, preiskovalni sodnik v Sežani Voznik »volkswagna« se je v nesreči huje poškodoval, na njegovem vozilu pa ocenjujejo približno za 10.000 dinarjev škode.

N. Š.

Požar zaradi slabega dimnika

KOPER, 29. jan. — Nekaj pred 14. uro je včeraj iznenada začelo goreti stanovanjsko poslopje Jožeta Bordona v Podpeči pri Črnem Kalu. Ogenj je hitro zajel ostrešje. Pogorel je zgornji del hiše ter okoli 4 tone sena. Lastnik ima za okoli 70.000 dinarjev škode, ki pa ni krita z zavarovalnino. Pozneje so ugotovili, da je požar nastal zaradi nestrokovno grajenega dimnika, okoli katerega je bila naložena zaloga sena. Poklicni gasilci iz Kopra, delavci milice ter domačini so preprečili, da ni ogenj povzročil še večje škode.

G. G.

V Sežani odkrivajo zlatnino

Sežanski cariniki so ta mesec odkrili že šest kilogramov zlatnine

SEŽANA, 29. jan. — Včeraj dopoldne so na ekspresnem vlaku št. 401, na progi Trst—Beograd, sežanski cariniki odkrili tri kilograme skrite zlatnine. V kupeju enega izmed vagonov so pod sedežem našli več zavitkov zlatega nakita — zapestnic, verižic in drugega. Cariniki niso mogli ugotoviti, čigavo je zlato in kdo ga je skril. Potnice v kupeju, katerih imen ni bilo mogoče izvedeti, niso hotele priznati, da bi bila katera izmed njih lastnica zlata.

Razen računa, koliko je zlato stalo, in naslova trgovine v Trstu cariniki niso našli ničesar drugega, kar bi odkrilo sled za pravim lastnikom. Menijo, in tega mnenja je tudi carinik F. B., ki je zlato odkril, da gre za skupino tihotapcev, kar potrjuje tudi podatek, da so sežanski cariniki ta mesec odkrili že šest kilogramov zlata, ki naj bi ga na skrivaj spravili v našo državo. Zlato, ki so ga odkrili včeraj, so ocenili približno na 100.000 dinarjev.

NEBOJŠA ŠEKLER

Mimogrede

Kažipoti

Videti je, da kažipoti med predstavniki vodstev družbenopolitičnih organizacij v republiki in občinah na eni ter vodstev družbenih organizacij v delovnih organizacijah na drugi strani niso dobro naravnani. Tako je razvijal svoje misli na sestanku sekretarjev organizacij ZK iz novogoriške občine, ko je tekla beseda o uveljavljanju družbenih organizacij v podjetjih, Martin Kodelja, sekretar organizacije ZK v tovarni cementa in salonita v Anhovem:

»Rad bi izrekel kritiko na račun predstavnikov republiških in občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij. Ko prihajajo v delovne organizacije, se napotijo najprej k direktorjem ter se začno z njimi pogovarjati. To opazujem že dolgo časa. Mislim, da delajo napačno ter s tem kršijo ugled družbenih organizacij. Ko prihajajo v delovne organizacije, se Najprej bi se pač morali obrniti nanje in šele pozneje se z njimi podati, če je potrebno, tudi k direktorjem. Gotovo bi na tak način prispevali veliko k ugledu družbenopolitičnega dela in organizacij v delovnih organizacijah. Če pa kdo pride v podjetje po zasebnih opravkih, seveda nimam nič proti, če se obrača na direktorja in ne išče stikov s predstavniki družbenih organizacij...«

Sodeč po splošnem pritrjevanju, ki ga je bil deležen, je sekretar organizacije komunistov v anhovski cementarni zadel žebelj na glavo. Opozoril je na eno zelo pomembnih vprašanj metod političnega dela, ki gotovo ni samo formalne narave.

L. KANTE

Uspehi koprske industrije

Največjo rast proizvodnje so dosegli v podjetju Tomos

V decembru je znašala vrednost industrijske proizvodnje v občini Koper 41 milijonov 722 tisoč din. V primerjavi s poprečjem v letu 1968 pomeni to povečanje za 91 odstotkov. Tako povečanje je vsekakor zelo ugodno, saj so vsa podjetja v občini zelo povečala svojo proizvodnjo, najbolj pa podjetje Tomos. Primorski tisk in Lama.

Ugodni rezultati v proizvodnji so omogočili nadaljnje naraščanje zaposlenosti tako, da je bilo v industrijskih podjetjih občine Koper v decembru zaposlenih 3483 delavcev ali kar 12 odstotkov več kot v poprečju leta 1968. Kljub temu se je povečala tudi vrednost proizvodnje na enega zaposlenega in sicer kar 71 odstotkov. Največja industrijska proizvodnja na zaposlenega je bila dosežena v podjetju Tomos, kjer znaša 14.000 din in je za 100 odstotkov višja kot v poprečju lani.

Doseženi uspehi v proizvodnji so še toliko pomembnejši, ker je podjetjem uspelo vzporedno s tem precej povečati tudi izvoz. Tako so industrijska podjetja občine Koper v lanskem letu izvozila za 7,118.084 ameriških dolarjev raznih izdelkov in povečala izvoz v primerjavi z letom 1968 kar za 95 odstotkov. Od tega je bilo večina izvoza realizirana na konvertibilnem področju, kamor so podjetja izvozila za 6,690.720 ameriških dolarjev svojih izdelkov.

Poleg Tomosa, največjega izvoznika, so izvažala tudi podjetja Iplas, Stil in Lama Dekani, ki imajo vse pogoje za povečanje izvoza tudi v letošnjem letu.

Ugodni rezultati so bili doseženi tudi v notranji prodaji. Tako je v decembru znašal indeks prodaje v industrijskih podjetjih občine Koper v primerjavi z istim mesecem lanskega leta 127. Največje povečanje prodaje je doseglo podjetje Stil Koper in sicer za 242 odstotkov. Prodajo sta zelo povečali tudi podjetji Lama Dekani in Elmet.

Ugodni rezultati v prodaji so vplivali na zmanjšanje zalog, ki so kljub močno povečani proizvodnji manjše za 4 odstotke.

E.B.

NOVA GORICA

Sindikat o smernicah razvoja

NOVA GORICA, 29. jan. — Popoldne se je sestal na razširjeni seji občinski sindikalni svet. Razpravljal je o smernicah družbeno ekonomskega razvoja v občini v letu 1970. V razpravi je zlasti tekla beseda o nujnosti širšega povezovanja v gospodarstvu o problemih v zvezi z zaposlovanjem, notranji delitvi dohodka v delovnih organizacijah ter o reševanju vprašanj s področja družbenega standarda.

L. KANTE

Udaril v kamniti zid ob cesti

POSTOJNA, 29. jan. — Danes zjutraj okoli 5.50 je 38-letni voznik Anđelko Filipič iz Pazina v Planini zavozil z osebnim avtomobilom s ceste. Vozilo je vrglo pet metrov daleč in nato udarilo v kamniti zid ob cesti. Pri udarcu sta bila huje ranjena voznik in sopotnik Drago Kresida iz Buj. Oba so odpeljali v izolsko bolnišnico. Škode je okrog 21.000 dinarjev.

A. P.

V nekaj vrstah

KOPER

Smetišče za »Triglavom« — Za »Triglavskim« blokom oz. za hotelom Triglav so na malem pobočju raznovrstni odpadki — od vrečk za mleko do sodčkov za pralni prašek »Dash«. Seveda vsako oko ne seže na zakotno dvorišče, toda kljub temu bi lahko poskrbeli, da ne bi bil čist samo pločnik pred blokom in hotelom, ampak tudi dvorišče za njima.

AJDOVŠČINA

Izredni študij na pedagoški akademiji — V okviru temeljne izobraževalne skupnosti so organizirali izredni študij na pedagoški akademiji, oddelek za razredni pouk. Skupno študira 43 učiteljev in je tako ajdovski center med največjimi v Sloveniji.

BOVEC

Smučka vlečnica na kopnem — Planinsko društvo si je za letošnjo zimsko sezono omislilo prenosno smučarsko vlečnico. Njeno sidro so pritrdili na močno orehovo deblo na Ogranci ob zadnjih bovških hišah. Komaj so jo preizkusili, že jim je odjuga pobrala sneg. Tolažijo se, da jo bodo koristno porabili spomladi, ko drugod ne bo več snega, na Mangrtskem sedlu in Kaninu.

LOG POD MANGARTOM

Skoraj vsi vaščani — gasilci — Nedavno je bil tu redni letni občni zbor gasilskega društva, ki se ga je udeležilo celotno članstvo. Ta organizacija je dokaj priljubljena med domačini, saj so skoraj vsi moški v vasi njeni člani. Lani so bili zelo delavni, saj so se sedemkrat sestali in obravnavali tekoče probleme, imeli pa so 12 taktičnih vaj. Zaradi njihove delavnosti uživajo zaupanje ljudi, pa tudi njihovo pomoč. Za 50-letno aktivno delo v gasilskih vrstah sta dobila zlati znački veterana Ivan Možina in Alojz Černuta.

VOLČJE

Vodoved se si zgradili — Vasica ob Bloškem jezeru — Volče — je bila sicer dobro preskrbljena s pitno vodo. Le voziti so jo morali vsak dan iz bližnjega izvirka. Vaščani niso čakali, da jim bo občina zgradila vodovod. Kmetje so sami zgrabili za delo. Lani so zabetonirali zajetje in rezervoar, montirali samodejno napravo za črpanje vode, položili so cevi in voda je pritekla. Speljali so jo prav do hiš.

EP SUPERMARKET
Ljubljana
SPECIALIZIRANI FOTO ODDELEK
● KINO KAMERE »Mustang-super 8«, din 962,35
● BLISKOVNE LUČI – JAPONSKA: »Zeni« in »Kakonet«, din 374,80
● KINOPROJEKTOR »Umig mark-s 709« tonski za format standard 8 in super 8, din 4.457,20
● BLISKOVNA LUČ »Multiblitz« z dodatno lučjo in ojačevalcem, primerna za profesionalne fotografe
● NOVO – EKSPOZICIJSKE URE »HIRSCH« din 322,—
● NOVOST – ALBUMI ZA SLIKE poli-rub adhesivo, v dveh velikostih 56 in 68 din — ni potrebno lepljenje slik, ne vogalov, slike so zaščitene s prozorno lepljivo folijo.
ZA FOTOAMATERJE IN FOTOGRAFE ● ZA FOTOAM/

Novo mesto: izvozni skok

Lani presežena tudi najbolj optimistična predvidevanja

Industrijski izvoz v novomeški občini je lani presegel tudi najbolj optimistična pričakovanja: skupni izvoz je dosegel vrednost skoraj 13 milijonov dolarjev, samo izvoz na konvertibilno področje pa se je povečal za 94 odstotkov.

Največji skok v izvozu na zahodni trg je naredil Novoteks, ki je izvozil za 180 odstotkov več kot leta 1968, Industrija motornih vozil pa je svoj izvoz na zahodni trg povečala za 160 odstotkov. Tovarna, ki je v jeseni presenetila domači trg z montažo austinov angleške firme BMC, je s 4,5 milijoni dolarjev hkrati industrijska organizacija, ki je lani izvozila na zahodni trg največ izmed vseh industrijskih podjetij v občini.

Največji izvoznik je bila tudi minulo leto tovarna zdravil Krka s 5,1 milijona dolarjev izvoza, od česar odpade na konvertibilno področje za 2 milijona dolarjev izdelkov.

Hkrati z občutno povečanim izvozom v novomeški občini je industrija zabeležila tudi povečano zaposlenost: ob koncu leta je bilo v industriji novomeške občine zaposlenih že 7.231 delavcev, leto poprej pa komaj 6.330. K tako občutnemu povečanju so zlasti pripomogle največje organizacije v občini, saj je samo Industrija motornih vozil zaposlila 354 novih delavcev. Krka je sprejela v delovno razmerje še 286 delavcev, Novoteks je zaposlil 149 ljudi, Novoles pa 93.

Kajpak je bila tudi proizvodnja rekordna. Vsi podatki ob koncu lanskega leta pa tudi kažejo, da bo letošnje leto brščas še uspešnejše. Ne nazadnje dajejo trdno osnovo za take domneve tudi dejstva, da nelikvidnost ne ogroža preveč novomeške industrije. Te težave so namreč podjetja urejala sproti, zlasti z dosledno izterjavo dolgov.

DOLENJSKE TOPLICE

Kritika poštne dostave

Če potuje telegram iz Dolenjskih Toplic v dva kilometra oddaljen Podturen dva ali tri dni, je negodovanje občanov zaradi slabe dostave pošte povsem razumljivo. O tem so že večkrat razpravljali na zborih volivcev, deležni so bili že tudi nekaj obljub, stanje pa se ni nič izboljšalo. Krajevna skupnost se je tudi pismeno obrnila na PTT podjetje in druge organe za pojasnilo, zakaj se je poslabšala dostava pošte v okoliške vasi, pa dosedaj še niso dobili odgovora. Naročniki dnevnih časopisov v vaseh Meniška vas, Obrh, Podturen, Poljane in še nekaterih drugih, so zvečine odpovedali časopise, ker jih dobijo z zamudo in po več številk skupaj. Pred vojno so imele te vasi vsakodnevno poštno dostavo, sedaj pa le trikrat tedensko, ali pa še manj, čeprav so naštete vasi ob cesti in oddaljene od Dolenjskih Toplic le nekaj kilometrov.

P. R.

Naš pogovor

Zadnji kmet v Metliki

Govori Janko Bračika, kmet na robu mesta

Janka Bračiko ljudje zelo cenijo. Je kmet, vendar razgledan možak, ki je marsikaj izkusil. Zraven je povsod, kjer je treba delati in kaj žrtvovati. Naj gre za gasilce, organizacije, občino ali maškarado.

JANKO BRAČIKA

Pred vojno je imel veliko kmetijo z najboljšo zemljo v mestu, zraven pa še gostilno. Potem je šel v partizane. Pet jih je šlo iz njihove hiše, a ko se je vrnil, so bili hlevi prazni, veliko škodo pa je naredil tudi ogenj.

— *Ste eden redkih, ki je takoj po vojni pustil službo in se vrnil k zemlji. Zakaj?*

»Ker sem pravi kmet. Vedel sem, da moram obnoviti, kar sem izgubil v vojni. Od deset glav živine mi je ostala samo ena krava. Precej sem jih odpeljal sam. Bil sem pri gospodarski komisiji in sem šel vedno prej v svoj hlev po živino, preden sem šel k drugim.«

— *Lani ste bili med tremi poljedelci, ki so dobili priznanje za najboljši pridelek pšenice. Koliko zemlje imate?*

»Ne več veliko. Po osvoboditvi sem imel še 7 hektarov obdelovalne zemlje, izgubljal pa sem kos za kosom najboljših njiv. Na mojem je zrasel novi del Metlike. Kar sem izgubil, sem dobil plačano po minimalni ceni. Dal sem skoraj zastonj, le parcelo za postajo milice in vrtec so mi plačali po 10 oziroma 16 din meter. Drugi lastniki zemljišč prodajajo po 30 din gričevnat svet, ki ga včasih še zastonj ni nihče hotel.«

— *Ali ste zaradi tega hudo zagrenjeni?*

»Ženem si k srcu, nisem pa tako zagrenjen, da zaradi tega ne bi hotel sodelovati v družbeno političnem delu.«

— *Kje vse sodelujete?*

»Sem odbornik občinske skupščine, gasilski funkcionar, zraven sem pa povsod, kjer je treba delati. Pri Socialistični zvezi, pri združenju borcev itd. Bil sem tudi eden izmed organizatorjev vsakoletnih pustnih prireditev v Metliki.«

— *Zakaj so metliške maškarade propadle?*

»Za blagor domovine noče nihče več delati. Organizacija pustnega karnevala je zahteva veliko časa in denarja. Malo nas je ostalo starejših zanesenjakov, mladi pa nočejo zraven. Tudi moji sinovi so taki.«

— *Je res, da so se vse pustne potegavščine skuhale v vaši veliki sobi in da se je tudi večji del organizacijskih sestankov za 100-letnico gasilstva odvijal pri vas?*

»Res je. Lani smo imeli pri nas gotovo 30 sestankov ožjih organizatorjev proslave v Metliki. Naša hiša je za take stvari vedno na razpolago.«

RIA BACER

Kdaj pričetek graditve nove šole?

Kako so občani šolskega okoliša Dolenjske Toplice zainteresirani za graditev nove šole, ki je problem tega kraja vsa leta po vojni, so pokazali na referendumu o posebnem prispevku za šolo. Nad 92 odstotkov vseh vpisanih volivcev je glasovalo za uvedbo samoprispevka v korist graditve nove šole.

Prebivalci tega šolskega okoliša z velikim zanimanjem pričakujejo pričetek graditve nove šole. Ker bo letos v Dolenjskih Toplicah osrednja republiška proslava obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda, menijo za zelo primerno, da bi ob tem slavju položili temeljni kamen za novo šolo.

P. R.

ŠMARJEŠKE TOPLICE

Pustovanje po havajsko

Dolenjski gostinci se pripravljajo na letošnje pustovanje. Prve podatke so sporočili iz Cateških Toplic. V Cateških Toplicah bodo pustovali na pustno soboto in na pustni torek. Tako bo tudi na Otočcu. V Cateških Toplicah bodo igrali Crveni korali, pela pa bosta Vice Vukov in Boris Babarović. Šmarješke Toplice pripravljajo pustovanje po havajsko. Orkester bo igral havajske melodije, dvorano bodo okrasili s palmami. Ženskam bodo v lase vtaknili rože, moškim pa bodo okrog vratu dali ogrlice iz cvetja. Tri najlepše maske bodo nagradili.

Zakaj tako?

Upokojenci v ilegali

Ondan sem dobil nerazveseljivo pismo Vladimirja Prezlja, predsednika podružnice društva upokojencev iz Ribnice, češ naj »novinarsko podpremi« težnje upokojencev v njihovem boju za društveni prostor oz. pisarno, kjer bi uradovali.

Upokojenci iz Ribnice in okolice, katerih dejavnost se je zadnja leta močno razmahnila, so do nedavna imeli skromno pisarno skupaj s krajevno skupnostjo v stari občini. Ko so se uradi družbenopolitičnih organizacij in krajevne skupnosti pred dvema mesecema premaknili v novi gozdarski dom, so razen stare pisarniške opreme pozabili v starih prostorih tudi upokojence. Pisarne je kmalu nato zasedla davčna uprava in skromno pisarniško pohištvo z vsemi upokojenskimi težavami se je znašlo — na hodniku. Na mizi je pribit plakat, ki upokojence že na stopnišču obvešča, da nimajo več svoje pisarne in da se lahko za najnujnejše zadeve zglasijo v »Johanovi hiši« pri nekdanjem tajniku Mirku Arku.

Pred kakim poldrugim letom smo navdušeno pisali o bleščečih načrtih ribniških upokojencev. Tedaj so še sanjali o ustanovitvi kluba upokojencev; v klubskih prostorih bi se lahko upokojenci zbirali, prebirali časnike, igrali razne igre, kaj malega popili ali pojedli, skratka imeli bi razvedrilo. Klubski prostori bi koristili predvsem upokojencem iz drugih, bolj oddaljenih krajev, kadar prihajajo v Ribnico urejevat svoje upokojenske zadeve. No, kaže, da s klubskimi prostori ne bo nič, saj so izgubili celo skromno pisarnico. »Zdaj smo v ilegali,« resignirano pripominja tov. Prezelj. »Uradujemo, kakor nanese: na hodniku stare občine, doma, kjerkoli, pogosto tudi sploh ne.« Uradnih ur, kakor vse doslej, v takih pogojih nimajo, upokojenci pa vseeno prihajajo urejat svoje težave. Prav v začetku leta jih ni malo.

V Ribnici je res primanjkovalo pisarniških prostorov, vendar z novim gozdarskim domom so pridobili lepo število pisarn. Kako to, da je zmanjkalo prostora za upokojence. Pa jih menda res niso pozabili pri preseljevanju?

F. GRIVEC

OTROŠKI VRTEC V KOSTANJEVICI — Malčki v kostanjeviškem otroškem vrtcu se nimajo kaj pritožiti, kajti zanje skrbi vzgojiteljica Breda Strel. Bolj pa se pritožujejo vzgojitelji, ki menijo, da prostor, v katerem se stiskajo otroci, za vrtec ni primeren. Vendar so možnosti, da bi prišli do novega zelo majhne, saj se to sicer razgibano dolenjsko kulturno središče gospodarsko sploh ne razvija.

Foto: S. Dokl

Za bungalovi še hotel?

Zdravilišče Čateške Toplice pripravlja novo investicijo

Ko so Čateške Toplice nekaj dni pred koncem lanskega leta odprle novo naselje bungalovov z 212 ležišči, pač ni nihče pomislil, da bi se kolektiv takoj po tej veliki investiciji lotil novih načrtov. Toda, prav nočitvene zmogljivosti so najšibkejša točka teh toplic na pragu Zagreba že vse odtlej, ko so se začele uveljavljati v turizmu.

Po 1965 letu, ko so začeli hitreje graditi nove prostore in bazen, v katerem se kopljejo tudi pozimi, se je promet tako občutno povečal, da so lani imeli že več kot 38.000 nočitev. Letos, ko bo gostom na voljo tudi 62 bungalovov, računajo na 60.000 nočitev. To pa vseeno ne bo dovolj, da bi zadostili velikemu povpraševanju v glavni sezoni.

Zdravilišče Čateške Toplice se je zato odločilo za novo investicijo — za graditev hotela. Toda, že zdaj tare zdravilišče odplačevanje anuitet, saj so v preteklih letih najeli za več kot 14 milijonov dinarjev posojil. Prav zato pa razmišljajo o priključitvi oziroma o tesnejšem poslovnem sodelovanju z eno izmed večjih turističnih agencij.

Z dograditvijo počitniških hišic je bila zaključena prva etapa graditve teh toplic. V naslednjih letih naj bi zgradili nov hotel, nekaj bazenov in športnih igrišč. Gostje se namreč pritožujejo, da je za razvedrilo premalo poskrbljeno, vsem pa je očitno, da zdajšnja dva bazena na prostem ne moreta ustreči vsem željam, saj se v sezoni na parkiriščih v Čateških Toplicah ustavi več tisoč avtomobilov dnevno.

V načrtu je, da bodo Čateške Toplice imele 800 ležišč in 2.500 sedežev. Z zdajšnjimi 400 posteljami in nekaj manj kot 1.000 sedeži so torej na pol poti. Ker pa si želijo večje uveljavitve tudi v tujskem turizmu, je razumljiva njihova želja za tesnejše poslovno sodelovaije z agencijo, ki bi jim lahko omogočila tudi take načrte.

Pomanjkanje zazidalnega prostora

Grosuplje se izredno naglo širi, predvsem na račun zasebne gradnje. Vedno bolj primanjkuje prostora za gradnjo enodružinskih hiš. Takega prostora je sicer dovolj po urbanističnem programu, narejeni pa niso zazidalni načrti. V okolici zdravstvenega doma, kjer bo okoli 100 hiš, je prostih le še osem parcel. Nedavno so sprejeli zazidalni načrt za obrtniški predel, vendar je ta predviden le za obrtnike. Nekaj hiš bo lahko še okrog nove šole, vendar tudi tu ni končan zazidalni načrt. Glavni rezervat za zasebno stanovanjsko gradnjo je proti Jerovi vasi nad Grosupeljščico, to je proti avtomobilski cesti. Tu je prostora za okoli 400 hiš. Kaže, da bo treba kmalu misliti o načrtih v tem predelu.

V Grosupljem stane kvadratni meter stanovanjske zemlje s prispevkom za komunalno opremljenost 25 din, če pa ni možnosti za priključke pa nekaj manj.

F. G.

GROSUPLJE

Za zdravstveno varstvo 325 tisočakov

Letos bodo morale družbenopolitične skupnosti v celoti izvajati obvezni program preventivnega zdravstvenega varstva. V proračunu so v Grosupljem za to predvideli 110.000 dinarjev, vendar bo to verjetno še premalo. Po štirih letih bo v občini spet fluorografska akcija; zanjo so namenili 23.000 dinarjev, polovico stroškov za zavarovance bo predvidoma kril komunalni zavod za socialno zavarovanje, stroški za kmetijske zavarovance pa bodo v breme občine.

Izdatki za zdravstveno varstvo bodo letos skoraj za 14 odstotkov večji od lanskih, 325.100 dinarjev. Za plačilo preventivnih zdravstvenih storitev je predvidenih 110.000 dinarjev, za zdravljenje revnih 130.000, za letovanje otrok 30.000 dinarjev.

F. G.

KRŠKO

Nemško podjetje si šola kadre

Pri srednji tehnični šoli v Krškem imajo poseben petmesečni seminar za nekvalificirane mlade delavce, ki si žele pridobiti kvalifikacijo z zaposlitvijo v ZR Nemčiji. Šolanje v Krškem plačuje nemško podjetje DEMAG, ki ima s šolo in tečajniki pogodbo.

Po končanem seminarju bodo šli tečajniki na delo k temu podjetju, kjer bodo po dveh letih dobili kvalifikacijo kovinske stroke. Tečajniki so predvsem mladi kmečki fantje iz Bele krajine in Posavja, ki si žele pridobiti kvalifikacijo varilca, rezkarja ali železostrugarja, kar jim je omogočeno s seminarjem in dveletnim delom v Nemčiji. Tečajniki imajo vso oskrbo v šoli; razen teoretičnega in praktičnega pouka se uče tudi nemškega jezika.

(r)

Zapuščene Črmošnjice

Dolenjske Toplice ne kažejo zanimanja, da smučišča pod Rogom vzamejo v okrilje

Črmošnjice, dolenjski smučarski center na papirju, so s svojimi 24 ležišči v postojanki črnomaljskega planinskega društva daleč od tega, da bi v kratkem postale pomembno smučarsko središče.

Potem ko so zgradili dve vlečnici, so namreč zavzeti smučarji obstali, ker nimajo možnosti, da bi lahko sami izpeljali program, ki bi smučiščem na pobočju Gač prinesel večji ugled in več tekem na koledarju slovenske smučarske zveze.

Za razvoj turizma seveda samo vlečnice niso dovolj, saj bi bilo treba urediti vsaj še okrepčevalnico na smučiščih, obenem pa poskrbeli tudi za večje število udobnejših prenočišč. Kljub najboljši volji in zares dobri domači kuhinji oskrbnik planinskega doma namreč nima možnosti, da bi lahko zadovoljil vse bolj izbirčne turiste.

Tako so Črmošnjice, potem ko so uvidele, da so apetiti preveliki, ostale v zakupu dolenjskih, pravzaprav novomeških smučarjev. Tisti, ki so se namenili v dolenjsko smučarsko središče, so bili največkrat razočarani zaradi slabe ceste, ki bi jo bilo treba seveda občutno popraviti, če bi hoteli na smučišča pod Rogom pripeljati več turistov.

Kljub temu pa je zaskrbljujoče dejstvo, da se bližnje Dolenjske Toplice za smučarski center nič ne zmenijo. Da so Črmošnjice skoraj nezaželen otrok, bi si skoraj upali trditi tudi zato, ker je Dolenjska turistična zveza skušala pred zimsko sezono na skupnem sestanku urediti pereče probleme, a ji to ni uspelo. Dolenjske Toplice ne kažejo nobenega zanimanja, da bi vzele smučišče pod svoje okrilje, čeprav bi s pametnim paketom uslug lahko konkurirale drugim, bolj znanim smučiščem. Ponudili bi namreč lahko nekaj, kar pri nas ne more nihče drug: smučanje in kopanje v termalni vodi v istem dnevu.

Drži pa, da bi za urejanje zimskega turizma na Dolenjskem potrebovali več volje kot denarja. Prav volje pa, kot kaže primer Črmošnjice, manjka pri urejanju teh problemov. Zato bodo Črmošnjice tudi ostale na pol poti, dokler ne bodo zagrabili za vajeti na pravem koncu.

RIBNICA

V dveh letih med najboljšimi

V ribniški občini so se začeli občni zbori prostovoljnih gasilskih društev. Med najbolj delavnimi društvi v ribniški občini je gasilsko društvo Vinice—Zapotok, ki je v zadnjih dveh letih nabavilo novo motorizirano brizgalno in gasilske naprave v vrednosti okoli 20.000 dinarjev. Večji del tega denarja so prispevali sami.

Sedaj se začenja še večja akcija. Spomladi bodo začeli graditi novi gasilski dom, ki bo hkrati uporaben tudi za politične in družbene organizacije tega kraja za razne tečaje itd. Del denarja za gradnjo doma že imajo. Ker bodo vsa dela pri gradnji opravili s prostovoljnim delom, bodo gasilski dom postavili pod streho v enem letu.

To gasilsko društvo je primer, kaj vse je mogoče narediti, če je vodstvo društva v rokah sposobnih ljudi. Pred nekaj leti je bilo društvo najslabše v občini. Potrebna so bila komaj dobra štiri leta, da so se uvrstili med najboljše.

Društvo tudi na veliko skrbi za strokovno izpopolnjevanje svojih članov. Imajo tudi štiri gasilske častnike, vsi so si pridobili to funkcijo v posebnem tečaju v lanskem letu, kar je za ribniške razmere lep uspeh.

K. O.

OGLAŠUJTE V DELU

V Sežani odkrivajo zlatnino

Sežanski cariniki so ta mesec odkrili že šest kilogramov zlatnine

SEŽANA, 29. jan. — Včeraj dopoldne so na ekspresnem vlaku št. 401, na progi Trst—Beograd, sežanski cariniki odkrili tri kilograme skrite zlatnine. V kupeju enega izmed vagonov so pod sedežem našli več zavitkov zlatega nakita — zapestnic, verižic in drugega. Carinniki niso mogli ugotoviti, čigavo je zlato in kdo ga je skril. Potnice v kupeju, katerih imen ni bilo mogoče izvedeti, niso hotele priznati, da bi bila katera izmed njih lastnica zlata.

Razen računa, koliko je zlato stalo, in naslova trgovine v Trstu carinniki niso našli ničesar drugega, kar bi odkrilo sled za pravim lastnikom. Menijo, in tega mnenja je tudi carinik F. B., ki je zlato odkril, da gre za skupino tihotapcev, kar potrjuje tudi podatek, da so sežanski carinniki ta mesec odkrili že šest kilogramov zlata, ki naj bi ga na skrivaj spravili v našo državo. Zlato, ki so ga odkrili včeraj, so ocenili približno na 100.000 dinarjev.

NEBOJŠA ŠEKLER

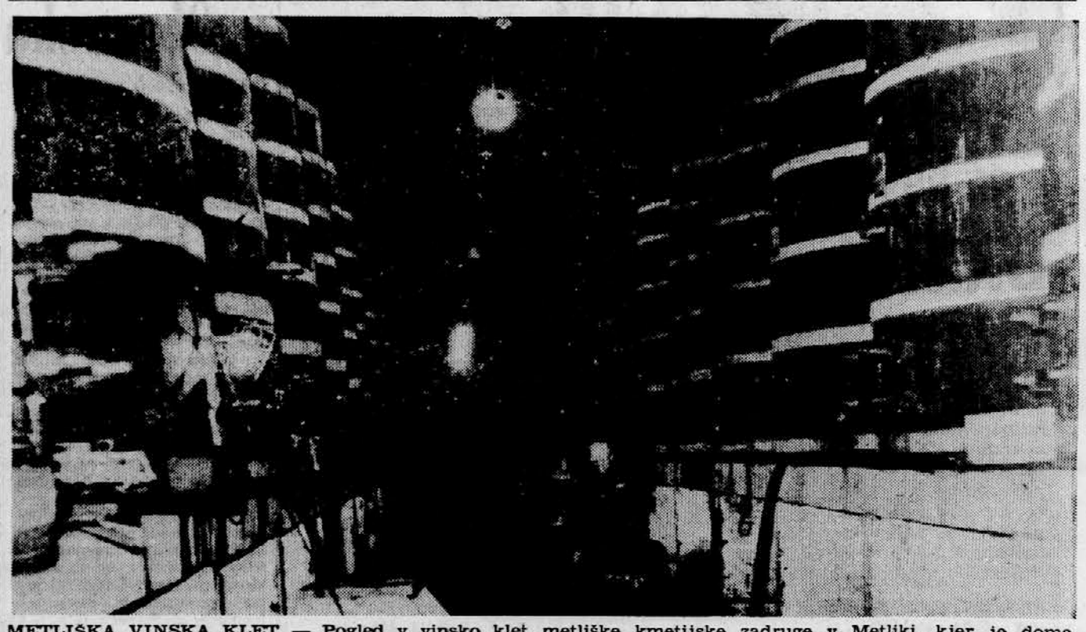

METLIŠKA VINSKA KLET — Pogled v vinsko klet metliške kmetijske zadruge v Metliki, kjer je doma znana metliška črnina, ki jo bodo letos zaščitili.

Foto: S. Dokl

V nekaj vrstah

RIBNICA

Posojila za kmete borce — Kmetje borci v ribniški občini bodo dobili letos 140.000 din posojil za obnovo stanovanj. Od tega bo prispeval republiški odbor ZZB NOV 70.000 din, prav toliko pa bo dala občinska skupščina. Republiški odbor ZZB NOV Slovenije je prispeval doslej vključno z navedenimi 70.000 dinarji za gradnjo in obnovo stanovanj borcev, predvsem pa kmetom borcem v ribniški občini 360.000 dinarjev.

ŽUŽEMBERK

Uspešen nastop mladih — V nedeljo se je igralska skupina članov mladinske organizacije ob režiji učiteljice Mimice Kodre predstavila občanom z dobro naštudirano in odigrano veseloigro Marjana Marinca »Oženil se bom s svojo ženo«. Igra je požela nepričakovan uspeh in navdušenje gledalcev. Udeležba občanov je bila tolika, da je bila žuželmberška dvorana pretesna. Zato bodo igro v Žužemberku ponovili, nastopili pa bodo tudi na Dvoru.

ČRNOMELJ

Odličen nastop gimnazijcev — Gimnazijci so v soboto pripravili domačemu občinstvu lep klubski večer Spomenik brez podstavka. Dokazali so, da je mogoče v kratkem času pod dobrim vodstvom pokazati kvaliteten nastop. Spomenik brez podstavka je režiral Jože Vozny iz Ljubljane. Škoda je le, da ni bilo več gledalcev.

Pet let glasbene šole — Letos bo glasbena šola praznovala 5-letnico ustanovitve. Šola je začela delati v zelo slabih pogojih in skromnih razmerah, danes pa je njen položaj že veliko boljši. Pred kratkim so dobili tudi ustreznejše prostore. V letošnjem šolskem letu ima glasbena šola v Črnomlju z oddelkom v Metliki že 120 učencev, v svojem sestavu pa ima tudi mladinsko godbo.

STRAŽNJI VRH

Nova krajevna skupnost — Občani Stražnjega in Talčjega vrha nad Črnomljem so pred kratkim ustanovili svojo krajevno skupnost, da bi laže urejali slaba vaška pota in popravili pokopališče. Za predsednika so izvolili Antona Špeharja iz Dolenje Pake.

VINICA

Učni uspeh slabši kot ob polletju lani — Osemletko je v prvem polletju izdelalo 75,44 odstotkov učencev, kar je malo slabši rezultat od lanskega. Čeprav so učencem nudili več dodatne pomoči pri učenju, je bil uspeh slabši največ zaradi množične gripe in vozačev, ki pozimi ne morejo redno v šolo.

METLIKA

Po vsej občini zbori volivcev — Jutri, v nedeljo in v ponedeljek bodo na območju metliške občine zbori volivcev, na katerih bodo razpravljali o petletnem načrtu javnih del in uvedbi samoprispevka.

Taki smo

Po zavarovančevem žepu

Poslušam zdravnika — odbornika na seji občinske skupščine: »Včasih mi je prav težko Bolniku — kmetu bi moral predpisati učinkovita zdravila, za katera pa nima denarja in si jih torej ne more privoščiti. Običajna zdravila, ki bi jih prenesel njegov žep, pa morda še socialno, mu ne pomagajo, za bolnišnico pa prav tako nima denarja . . .«

Lani sem bil zdrav, le dva ali tri zobe mi je zobozdravnik plombiral. Pred novim letom so mi poslali namesto čestitke račun za skoro 10 dinarjev — dolg za popravilo dveh ali treh zob . . .

Poklicni šofer si je zvil nogo. V bolnišnici so ga omavčili in malo pred iztekom meseca bolniške (ki jo plača podjetje), takoj ko mu je zdravnik mavec snel, je moral spet na delo, čeprav ga je še otekla noga bolela, da je komaj hodil. Zdravnik mu je svetoval, naj spet pride, če ga bo bolela noga, pa bo dobil bolniško do 30 dni, ki jo plača podjetje — ne socialno!

Razmišljam o tem našem ljubem zdravju in ugotavljam, da se sploh ne splača biti bolan. Pozna se na zaslužku, zdravljenje v bolnišnici pa je za marsikoga že kar finančni polom. In vendar vsak mesec redno plačujemo od dohodkov lepe denarce na račun socialnega zavarovanja, pokojnin ipd.

Zdravila so mnogo predraga, so ugotovili odborniki na seji občinske skupščine v Ribnici, ko so sprejemali in potrjevali letošnje stopnje prispevkov za socialno zavarovanje. Tovarne zdravil na račun zdravil — to je zavarovancev — preveč zaslužijo. Dobro vedo, katera zdravila je treba proizvajati in jih drago prodajati, tista, katera plača socialno, čeprav so morda zdravila le zavili v lepšo embalažo in ga ponudili z dražjo reklamo na TV. Tako — so poudarili — naravnost kradejo denar zavarovancem, saj brez zdravil ni zdravja, tega našega največjega bogastva.

Vedno več plačujemo v tej ali oni obliki, denarja pa je vedno manj. Vedno pogosteje mora biti zavarovanec sofinancer zdravljenja, vedno več zdravil je treba (vsaj delno) plačati. Kaj pa ljudje, ki ne zaslužijo toliko, da bi si lahko privoščili draga zdravila? Naj umrejo ali prosijo občino za pomoč? Pa vendar tudi oni plačujejo socialno!

V Ribnici menijo, da bi nekdo pač moral poskrbeti, da tovarne zdravil ne bi proizvajale pretirano dragih zdavil, saj proizvodnja verjetno tudi ni vedno tako strahotno draga, kakor je potem drago zdravilo. Navsezadnje — tudi te stvari na tak ali drugačen način povzročajo za našo družbo silno neprijeten pojav, o katerem zadnje čase vse pogosto je slišimo tudi v najvišjih organih — socialne razlike. Socialne razlike zaradi nezmožnosti plačevanja zdravil pa so — milo rečeno — kaj grda stvar!

Navsezadnje — ne gre za moje tri plombirane zobe al šoferjevo nogo (zdaj je že mrlev, čeprav je še dobra dva meseca krepko šepal!), gre za zdravje nas vseh. Gre za to, da zdravniku pri rentgenu ne bo treba sredi delovnega dne zapreti vrat pred polno čakalnico, češ, za danes sem plan pregledov že izpolnil, normo, kolikor socialna plača, več pa ne morem. Bolezen ne upošteva normiranja.

Pravilo, da socialno tudi letos planira izgubo in da se bodo prispevki sredi leta zvišali. Ko bo torej zmanjkalo denarja, bomo udarili zavarovanca po žepu. Denar pa nekje mora biti, samo kdo ve, kje se ustavlja?

F. GRIVEC

EP SUPERMARKET
Ljubljana
SPECIALIZIRANI FOTO ODDELEK
● KINO KAMERE »Mustang-super 8«, din 962,35
● BLISKOVNE LUČI – JAPONSKA: »Zeni« in »Kakonet«, din 374,80
● KINOPROJEKTOR »Umig mark-s 709« tonski za format standard 8 in super 8, din 4.457,20
● BLISKOVNA LUČ »Multiblitz« z dodatno lučjo in ojačevalcem, primerna za profesionalne fotografe
● NOVO – EKSPOZICIJSKE URE »HIRSCH« din 322.—
● NOVOST – ALBUMI ZA SLIKE poli-rub adhesivo, v dveh velikostih 56 in 68 din — ni potrebno lepljenje slik, ne vogalov, slike so zaščitene s prozorno lepljivo folijo.
ZA FOTOAMATERJE IN FOTOGRAFE ● ZA FOTOAM

ZAPOSTAVLJENI — Kmetje v Rovtah nad Logatcem, v Vrhu in Petkovcu so razočarani nad delom kmetijsko-gozdarske zadruge Sora. Želijo si tako zadrugo, ki bo skrbela za pospeševanje kmetijstva, ne pa samo za svoj žep. Na sliki: pogled na Rovte. Foto: A. Pirkovič

Razočarani in ogoljufani

Kmetje v Rovtah nad Logatcem upravičeno kritizirajo kmetijsko zadrugo

V Rovtah nad Logatcem imajo kmetijsko zadrugo. V Rovtah nad Logatcem nimajo kmetijske zadruge. Kaj torej: imajo ali nimajo? Resnica je, kot skoraj običajno, v sredini. Zadruga, ki je, se ukvarja z drugimi posli in so ji domači kmetje deveta skrb. Kmetje to močno občutijo na svoji koži, pa vendar ne morejo pomagati. Povsem po nepotrebnem se zadnje mesece zaostrujejo odnosi; tu pa bo kmet brez dvoma potegnil kratko.

Spor med kmeti in zadrugo je posledica upravnih razmejitev občinskih meja. Leta 1962 se je med Logatcem in Poljansko dolino raztezalo ozemlje dveh občin: Logatca in Žirov. Pozneje sta se združili v eno in lani so se prebivalci Žirov in okoliških vasi izrekli za priključitev njihovega kraja k občini Škofja Loka. S 1. januarjem letos je ta priključitev začela tudi pravno veljati.

Podobno kot z občinami je bilo tudi s kmetijskimi zadrugami. V Logatcu so imeli svojo, v Rovtah svojo in prav tako v Žireh. V Logatcu je pozneje ostala, zadnji dve pa so združili v eno. Po novi reorganizaciji pa bi zdaj radi v Rovtah spet ustanovili svojo. Prav tu pa je jabolko spora, ker je vodstvo sedanje zadruge s sedežem v Žireh pripravljeno od skupno 3,8 milijona dinarjev v skladih, oddvojiti logaški občini, oziroma novi zadrugi le 190.000 dinarjev. Kmetje z Rovt, ki so to pripovedovali, so trdili, da je tak odnos zadruge zelo neodgovoren, saj je po njihovih besedah kar 40 odstotkov ozemlja in kmetov v logaški občini in bi jim pripadalo tudi toliko denarja. V zadnjem času sta se zaradi tega sestala tudi že predsednika obeh občinskih skupščin in skušala rešiti zadevo.

Okrog 250 kmetov iz Rovt, Petkovca in Vrha je zelo nezadovoljnih z dosedanjim delom kmetijsko-gozdarske zadruge Sora. Pravijo, da je mnogo bolj gozdarska kot kmetijska, ker je perspektivo svojega poslovanja in večji zaslužek videla v izkoriščanju gozdov.

»Poglejte, kaj imamo zdaj. Zadruga je odprla v vasi trgovino, kjer prodaja vse od sukanca do pralnih strojev. Od zadruge ne zahtevamo, da odpre trgovino, ampak da se ukvarja s svojimi posli. Potem je že bolje, da pride k nam Mercator, bo blago vsaj kakšen dinar cenejše,« so pripovedovali nekateri kmetje iz Rovt.

Po besedah kmetov se zadruga za napredek kmetijstva sploh ne zanima. Odkup kmetijskih priedelkov se je zmanjšal na minimum, meso pa raje kupuje v drugih republikah. Prašičev niso že dve leti odkupili, za mleko se ne zanimajo, krompir leži v kmečkih kleteh...

Zadruga tudi nima kmetijskih strojev in je lani vse prodala. Nekateri kmetje v vasi imajo res svoje, toda veliko je takih, ki jih nimajo in bi si jih radi sposodili, pa ne morejo. Kmetje tudi pravijo, da zdaj ni mogoče dobiti niti živinozdravnika. Dokler ga je plačevala logaška občina je bil, zdaj pa je odšel, ker ga v Škofji Loki nočejo plačevati.

Mnogo kritik so kmetje izrekli na račun zadruge prav zato, ker se preveč ukvarja s sečnjo lesa. Pravijo, da so zadnje leto, ko se v Rovtah čutijo še bolj zapostavljene, posekali precej več lesa, kot bi ga sicer lahko. Gozdovi na Rovtah so se precej zmanjšali...

ANDREJ PIRKOVIČ

Prešernova nagrada v Škofji Loki

Skupščina jo je podelila dr. Branku Berčiču za delo o tiskarstvu

ŠKOFJA LOKA, 29. jan. Letos so na Gorenjskem začeli enotno podeljevati Prešernovo nagrado. Posebna žirija je iz predlogov izbrala štiri kandidate, ki jih morajo potrditi še občinske skupščine. Kot prva je na sinočnji seji škofjeloška občinska skupščina sklenila, da na svojem območju podeli Prešernovo nagrado za minulo leto dr. Branku Berčiču.

Visoko priznanje in nagrado 4.000 din si je dr. Berčič zaslužil s knjigo »Tiskarstvo na Slovenskem«. Avtor, ki je sicer predvsem znan po slavistični, znanstveni in bibliotekarski strokovni dejavnosti, je z njo podrobno prikazal vso preteklost in sedanjost slovenskega tiskarstva.

V utemeljitvi komisije je rečeno, da je odlika Berčičevega orisa tiskarstva na Slovenskem predvsem njegova znanstvena, vendar pa poljubno in jasno napisana vsebina. Ta knjiga je pomemben prispevek k slovenski kulturi, ker predstavlja prvo celovito obdelavo tega področja v slovenski znanstveni literaturi.

L. STRUŽNIK

Maja gramoz iz Save

Pri Hotiču bodo zgradili novo separacijo

Pri Hotiču bodo v maju začeli pridobivati in drobiti gramoz iz Save v novi separaciji. Poslej bodo vsako leto odvzeli reki 60 tisoč in tudi več kubikov gramoza.

Litijsko stanovanjsko — komunalno podjetje je že doslej pridobivalo to gradivo, ki je vedno bolj cenjeno in iskano. Vendar pa z zdajšnjimi napravami in tehnologijo ni moglo izpolniti niti količinskih niti kakovostnih zahtev.

V Litiji, na sejah občinske skupščine in tudi drugod, so večkrat predlagali, da kaže vendarle bolje izkoristiti priložnost, ki jo ponuja Sava in povečati pridobivanje gramoza. Stanovanjsko-komunalno podjetje Litija se je lani začelo dogovarjati z ljubljanskim investicijskim zavodom in gradbenim podjetjem Litija, da bi s skupnim denarjem zgradili novo separacijo v Hotiču. Toda vsa tri podjetja niso mogla zbrati treh milijonov dinarjev in graditev separacije so prestavili od jeseni na letošnjo pomlad.

Tokrat bo investitor izključno Stanovanjsko-komunalno podjetje Litija, ki ni hotelo zapraviti tako ugodne priložnosti. Čeprav bodo vložili v separacijo in naprave nekoliko manj denarja, predvidoma okrog 1,600.000 dinarjev, se jim bo vloga najbrž kaj kmalu poplačala. S prodajo ne bo težav, saj se gradbena podjetja z ljubljanskega območja močno zanimajo za ta gradbeni material. Zalog je dovolj. Računajo, da je v strugi reke v bližini Hotiča najmanj milijon kubikov gramoza.

Stanovanjsko-komunalno podjetje Litija bo kupilo najbolj sodobno opremo, ki bo drobila gramoz na debelino, kakšno bodo želeli kupci. V novi separaciji pri Hotiču bodo pridobili iz Save na dan okrog 400 kubikov, na leto pa preko 60.000 kubikov gramoza.

P. BURKELJC

Asfalt do Slavkovega doma?

Planinsko društvo Medvode se zavzema, da bi asfaltirali cesto od Motela Medno do Slavkovega doma na Golem brdu. Po predračunu bi asfaltiranje ceste stalo milijon 350 tisoč dinarjev.

Prizadevni člani društva so že zbrali denar za asfaltiranje prvega kilometra ceste, pričakujejo pa pomoč občinske skupščine Ljubljana-Šiška. Asfaltirana cesta bi bila velika pridobitev za prebivalstvo, obenem bi kraj obiskalo več turistov, ki jih zdaj odvrača slabo makadamsko cestišče.

Prizadevni medvoški planinci upajo, da bo občinska skupščina Ljubljana-Šiška že v letošnjem proračunu predvidela denar za pričetek del.

F. R.

V nekaj vrstah

ŠENCUR PRI KRANJU

Koncert pevskega okteta — Pevski oktet Svobode se že dalj časa pripravlja na svoj prvi koncert v letošnji zimski sezoni, ki ga bodo izvedli v nedeljo, 1. februarja popoldne v avli osnovne šole. Avla šole lahko sprejme tudi do 400 ljudi, zato se bo lahko tega prvega samostojnega, dvournega koncerta udeležilo tudi večje število domačinov in okoličanov, ki ljubijo prijetno domačo pesem. Oktet je namreč naštudiral številne nove pesmi, predvsem narodne in umetne. Oktet vodi Janko Golob.

MEDVODE

Zbor volivcev — V ponedeljek ob 19. uri bo v kinodvorani zbor volivcev, na katerem bodo obravnavali predlog novega statuta mesta Ljubljana in skupščine Ljubljana—Šiška.

PIRNICE

Zbor volivcev — Danes ob 19. uri bo v domu organizacij zbor volivcev, na katerem bodo obravnavali predlog novih statutov mesta in skupščine Ljubljana—Šiška.

VRHNIKA

Res ni nadarjenih? — Skupščina že dalj časa zaman obvešča javnost, da je pripravljena štipendirati nadarjene dijake in študente ne glede na vrsto študija. Poteklo bo drugo leto, odkar ni nihče nikogar predlagal za tako štipendijo. Morda so le preostri pogoji?

Trgovina z vasjo — Odkup mleka in govejega mesa iz leta v leto raste, prav tako tudi poraba umetnih gnojil in kvalitetnih semen. Pač pa je v preteklem letu naglo padla prodaja kmetijskih strojev s posredovanjem kmetijske zadruge.

Stanarina — Občinska skupščina se je odločila za neposredno družbeno kontrolo stanarin in prepovedala zvečanje nad znesek, katerega so nosilci stanovanjske pravice plačevali v decembru.

TRBOVLJE

Devetdeset let — Franc Zimšek, upokojenec, je 26. januarja t. l. dopolnil 90 let. S svojimi najbližjimi je ta dogodek proslavil veder in dobre volje.

Obisk v Franciji — Skupina prosvetnih delavcev je odpotovala v Francijo na obisk. Odšli so na povabilo občine Sallumines, s katero je pobratena občina Trbovlje. Skupina vrača obisk prosvetnim delavcem tamošnje občine, ki je obiskala Trbovlje in Slovenijo v preteklem letu.

LITIJA

Več sredstev — V preteklem letu so porabili v občini za družbeno dejavnost 120.000 dinarjev. Nekaj sredstev so dobili iz proračuna, ostalo pa z združevanjem iz delovnih organizacij. Letos bodo namenili društvom in organizacijam 150.000 dinarjev, in sicer iz proračuna, ker se druga oblika zbiranja sredstev lani ni obnesla.

ŠMARTNO PRI LITIJI

Javna razsvetljava — Čeprav so pred nekaj leti zamenjali navadne cestne svetilke s sodobnejšimi, pa problem javne razsvetljave še ni dokončno rešen. Občani želijo, da bi čimprej namestili svetilke še od osnovne šole do Cerkovnika, kjer je novo naselje in od tovarne usnja do zadnje hiše ob Kostrevniški cesti.

POPRAVEK

V včerajšnjem Delu se naslov vesti, ki je bila objavljena pod »Zabavna prireditev« pravilno glasi »Sistematizacija delovnih mest«. Bralcem se oproščamo za neljubi spodrsljaj.

Bo vrhniško kmetijstvo našlo pravo skupno pot

Občinska skupščina na Vrhniki je sprejela program za pospeševanje kmetijstva in zanj določila tudi sredstva

»Zahtevamo od vseh forumov, katerim republiška skupščina s svojimi stališči, sklepi in priporočili v zvezi s problemi kmetijstva narekuje določene naloge, da jih tudi izvajajo ter o sprejetih ukrepih obvestijo javnost.

To je eden izmed sklepov občinske skupščine Vrhnika, ki je v torek sprejela program pospeševanja kmetijstva v občini in zanj določila tudi sredstva. V živahni razpravi so sodelovali kar trije poslanci republiške skupščine.

Poslanec gospodarskega zbora ing. Jože Lesar je opozoril na akcijske in politične napake v kmetijski politiki, ki so prizadele velik del prebivalstva Slovenije. Kmetijske proizvodnje pač ne moremo primerjati z drugimi proizvodnimi panogami in je ne smemo prepustiti same sebi. Razkrojeno kmetijstvo z demoraliziranimi kmeti lahko zelo neprijetno vpliva na splošen položaj, posebno na preskrbo prebivalstva ob morebitnih gospodarskih ali političnih mednarodnih krizah.

Če bi razvijali zadružni sistem, katerega smo uvedli po osvoboditvi, bi danes imeli več organiziranih kmetijskih proizvajalcev in manj zadrug, ki se ukvarjajo zgolj s trgovino. Rešitve niso samo v občinskih programih in skladih, kmetijstvo zahteva kapitalno rešitev.

Poslanec republiškega zbora ing. Janez Verbič se je zavzel za zaščito obdelovalnih površin. Urbanisti vse preveč posegajo v ravninske predele, kjer je komunalna ureditev preprostejša in cenejša, vendar se ne bo mogoče izogniti zazidavi zemljišč, ki niso primerna za strojno obdelavo, če ne želimo biti vsako leto siromašnejši za občutne površine najrodovitnejše zemlje.

Ob dejstvu, da zadruge ukinjajo kmetijsko proizvodnjo, ni odveč vprašanje, kaj storiti z arondiranimi zemljišči. Najbrž ne bo najboljše, če se zadrugi nepotrebne parcele enostavno vrnejo prejšnjim lastnikom, družbena zemlja pa proda. Morda bi se dalo s to zemljo začeti proces združevanja posestev v celoto in tako načeti reševanje razkosanih kmetij, ki ne morejo uvajati sodobne tehnologije.

Poslanec socialno zdravstvenega zbora Franc Kosmač je odbornike opozoril na socialno plat kmetijske problematike, predvsem na nerešeno pokojninsko zavarovanje, nezadostno zdravstveno zaščito kmetov in posledice takšnega stanja. Menil je, da bi morali biti združeni na istih načelih, kot so delavci v sindikatu.

Program pospeševanja kmetijstva postavlja trezne in uresničljive naloge, vendar je to še vedno samo načrt. Za resničen napredek te gospodarske veje bo treba storiti marsikaj, kar je v sprejetem dokumentu nakazano in hkrati reševati mnoga vprašanja, katerih se sestavljavci programa še niso upali dotakniti.

A. DOMINKO

Podpora povezovanju

Radovljiški sindikat nima zadostne vloge

Ko so ocenjevali razvoj gospodarstva v občini v zadnjih dveh letih, so na nedavnem občnem zboru sindikata radovljiške občine še posebej poudarili spodbudno povezovanje med podjetji. Zanj se zavzemajo tudi v sindikalni organizaciji, ker v njem vidijo večje možnosti za hitrejši napredek v posameznih dejavnostih.

Združevanje je doslej dobilo največji zamah v turizmu, ki je prav za radovljiško občino najbolj obetajoča gospodarska panoga. Računajo, da jim bo to prineslo tudi precej novih prenočitvenih zmogljivosti, ki jim jih sedaj manjka. Bržkone pa bo sodelovanje potrebno tudi med novimi združenimi podjetji, predvsem z enotnim nastopanjem na tujem turističnem tržišču.

Tudi v trgovini se je na tem področju začelo premikati. Trgovsko podjetje Savica iz Bohinjske Bistrice se je priključilo Ljubljanskim mlekarnam, radovljiška Železnina pa h kranjskemu Merkurju. Obe združitvi naj bi pripomogli k temu, da v trgovini bolj napredujejo, predvsem z gradnjo novih sodobnih prodajalno. V tej dejavnosti namreč še vedno precej zaostajajo.

Večje poslovno sodelovanje je v zadnjem času opaziti še v kovinski industriji med podjetjema Veriga in Plamen. To je že dalo prve ugodne rezultate. Podobno sodelovanje bo potrebno tudi v lesni industriji, ki ima zaradi bogatega zaledja gozdov precejšnje možnosti razvoja.

Kot že omenjeno, se v sindikalni organizaciji v načelu zavzemajo za vse to povezovanje v gospodarstvu. Vendar pa kaže, da kake močnejše vloge pri tem nimajo. Na občnem zboru so opozorili na to, da so tudi sicer pogosto odmaknjeni od gospodarskih dogajanj, s katerimi so običajno le seznanjeni, ko nanje že ne morejo več vplivati.

L. S.

VRHNIKA

Cene živil v maloprodaji

Občinska skupščina je določila mejo za cene najvažnejših živil. Bel kruh bodo lahko prodajali največ po 2,40, črn pa po 1,40 din kilogram. Marsikdo še ne ve, da morajo prodajalne prodati kupcu bel kruh po ceni črnega, če tega ne zagotovijo dovolj.

Mleko bodo lahko prodajali po 1,55 din liter, olje v steklenicah pa po 5,30 din. Sladkor bo po 2,80 do 3,15 dinarjev. Od svežega mesa bo najdražja svinjina, ki bo v maloprodaji lahko po 15,90 din, najcenejša pa govedina II. vrste, ki bo naprodaj največ po 12,10 din.

Prepovedali so prodajo mesa, vezano na istočasen nakup kosti, če te niso vraščene kot na primer pri rebrih ali bržoli. Z odlokom so omejili še maloprodajne cene nekaterih drugih živil. Potrošniki bi se morali dobro seznaniti s predpisi o cenah ter tako pomagati sebi in tržnim inšpektorjem.

A. DOMINKO

EP SUPERMARKET
Ljubljana
SPECIALIZIRANI FOTO ODDELEK
● KINO KAMERE »Mustang-super 8«, din 962,35
● BLISKOVNE LUČI – JAPONSKA: »Zeni« in »Kakonet«, din 374,80
● KINOPROJEKTOR »Umig mark-s 700« tonski za format standard 8 in super 8, din 4.457,20
● BLISKOVNA LUČ »Multiblitz« s dodatno lučjo in ojačevalcem, primerna za profesionalne fotografe
● NOVO – EKSPOZICIJSKE URE »HIRSCH« din 222.—
● NOVOST – ALBUMI ZA SLIKE poli-rub adhesive, v dveh velikostih 56 in 68 din — ni potrebno lepljenje slik, ne vogalov, slike so zaščitene s prozorno lepljivo folijo.
ZA FOTOAMATERJE IN FOTOGRAFE ● ZA FOTOAM

V Sežani odkrivajo zlatnino

Sežanski cariniki so ta mesec odkrili že šest kilogramov zlatnine

SEŽANA, 29. jan. — Včeraj dopoldne so na ekspresnem vlaku št. 401, na progi Trst—Beograd, sežanski cariniki odkrili tri kilograme skrite zlatnine. V kupeju enega izmed vagonov so pod sedežem našli več zavitkov zlatega nakita — zapestnic, verižic in drugega. Cariniki niso mogli ugotoviti, čigavo je zlato in kdo ga je skril. Potnice v kupeju, katerih imen ni bilo mogoče izvedeti, niso hotele priznati, da bi bila katera izmed njih lastnica zlata.

Razen računa, koliko je zlato stalo, in naslova trgovine v Trstu cariniki niso našli ničesar drugega, kar bi odkrilo sled za pravim lastnikom. Menijo, in tega mnenja je tudi carinik F. B., ki je zlato odkril, da gre za skupino tihotapcev, kar potrjuje tudi podatek, da so sežanski cariniki ta mesec odkrili že šest kilogramov zlata, ki naj bi ga na skrivaj spravili v našo državo. Zlato, ki so ga odkrili včeraj, so ocenili približno na 100.000 dinarjev.

NEBOJSA SEKLER

Udaril v kamniti zid ob cesti

POSTOJNA, 29. jan. — Danes zjutraj okoli 5.50 je 38-letni voznik Anđželko Filipič iz Pazina v Planini zavozil z osebnim avtomobilom s ceste. Vozilo je vrglo pet metrov daleč in nato udarilo v kamniti zid ob cesti. Pri udarcu sta bila huje ranjena voznik in sopotnik Drago Kresida iz Buj. Oba so odpeljali v izolsko bolnišnico. Škode je okrog 21.000 dinarjev.

A. P.

POTOK V TUHINJSKI DOLINI

Neizkoriščen topel vrelec

Ob poti, ki zavije iz vasi Potok proti Veliki Lašni, je precej močan topel vrelec, ki so mu ob izviru namerili 30 stopinj C. Kmetje pravijo, da so izvir nekoč že raziskovali strokovnjaki in, da je temperatura vode v zemlji še dosti višja.

Zdaj ga pridno uporabljajo gospodinje, ki tudi pozimi v njem perejo perilo. Zanimivo je, da tudi ob najhujšem mrazu okoli izvira ni snega in se vidijo vodni hlapi.

Z modernizacijo Tuhinjske ceste, ki je letos že asfaltirana do Potoka, bi veljalo razmisliti o izkoriščanju toplega vrelca v turistične namene. Če bi bilo mogoče vodo zajeti in narediti manjši bazen, bi bilo v Potoku najbližje termalno kopališče, saj je do Ljubljane le 30 kilometrov. V bližini sta tudi dve vaški gostilni in je za turiste kraj že zdaj zanimiv.

T. J.

Črn obračun belih cesta

Na cestah ljubljanskega območja UJV je lani umrlo osem ljudi manj kot leta 1968 — Več je bilo ranjenih, škode in (predvsem) vinjenih voznikov

Uprava javne varnosti Ljubljana nam je posredovala podatke o številu, posledicah, pogostosti in vzrokih prometnih nesreč v letu 1969. Podatke smo zaradi boljšega pregleda razdelili na dve skupini: območje petih ljubljanskih občin in drugo območje UJV Ljubljana.

Lani se je na območju petih ljubljanskih občin pripetilo 1771 prometnih nesreč, ki so terjale 52 mrtvih, 530 hudo in 898 laže ranjenih ter za 6.567.990 dinarjev škode. Med udeleženci je bilo 2587 voznikov motornih vozil, 428 pešcev, 358 kolesarjev, 243 motoristov in mopedistov, 90 tujcev, 40 šolarjev, 38 predšolskih otrok ter trije vozniki preg. Največ nesreč v najožjem središču mesta se je pripetilo na Celovški cesti (203) in na Titovi (169). Med vzroki je v ospredju izsiljevanje prednosti v križišču (587), sledijo vinjenost (253 primerov), naleti (230) ter nenaden prihod na cesto — 163 primerov.

Na širšem območju UJV Ljubljana se je lani pripetilo 1581 prometnih nesreč, ki so zahtevale 110 življenj, 658 hudo in 749 laže ranjenih ter 8.647.270 dinarjev škode. V nesreče je bilo vpletenih 1993 voznikov motornih vozil, 282 motoristov in mopedistov, 241 pešcev, 168 kolesarjev, 135 tujcev, 52 šolarjev, 49 predšolskih otrok in 23 voznikov vpreg. Največ nesreč je bilo na cesti proti Štajerski (216), sledita pa ji podalpška Tržaška (193) in Dolenjske ceste — 152 prometnih nesreč. Med vzroki je v ospredju nepримerna hitrost (267 nesreč), sledijo pa vinjenost (263), nepravilno prehitevanje (209), nenaden prihod na cesto (153), zaradi nepravilnega srečavanja pa se je pripetilo 125 prometnih nesreč.

Če primerjamo lansko krvavo — črni obračun s tistim iz leta 1968, lahko ugotovimo, da je lani izgubilo življenje v prometnih nesrečah osem ljudi manj kot leto dni poprej. To pa je samo na videz razveseljiv podatek. Število hudo in laže ranjenih se je povišalo za več kot tristo, pa tudi škode je bilo za okoli tri milijone dinarjev več kot v letu 1968. Manjše število mrtvih je torej samo rezultat naključja, ne pa posledica večje pazljivosti, obzirnosti in kulture voznikov in drugih udeležencev prometa — in pa seveda boljših cesta. Ko pregledujemo vzroke prometnih nesreč, lahko ugotovimo, da se je vinjenost kot vzrok prometnih nesreč prebila na drugo mesto. V letu 1968 je bila še na tretjem mestu.

Prometni miličniki so na območju UJV Ljubljana lani ponudili alkotest 814 voznikom. Od tega jih je bilo 141 treznih, do 0.50 promile alkohola v krvi je imelo 76 voznikov, od 0,51 do 1,00 promile 89, od 1,01 do 2,00 promile 294 (!) voznikov, od 2,01 do 3,00 promile 184 voznikov, nad 3,00 promile alkohola v krvi pa 30 voznikov.

Kakšen je torej lanski prometni obračun na ljubljanskem območju? Sicer manj mrtvih, toda več ranjenih, več škode in (predvsem) več vinjenih voznikov.

M. BAUER

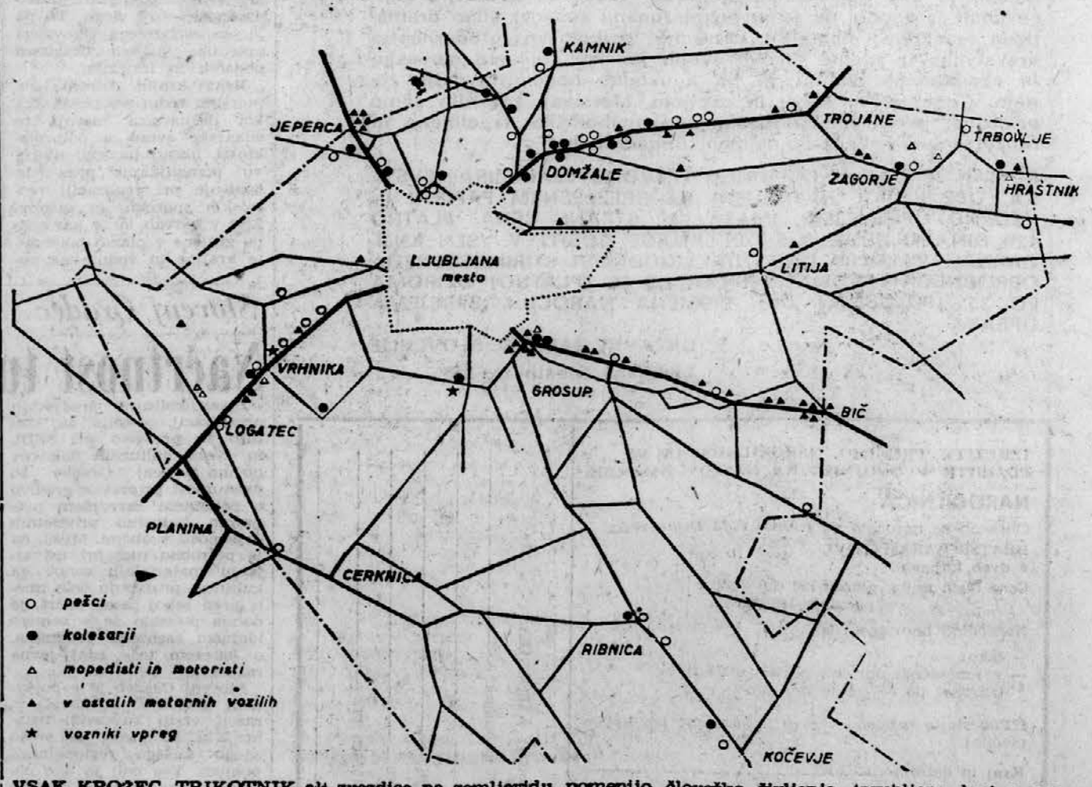

VSAK KROŽEC, TRIKOTNIK ali zvezdica na zemljevidu pomenijo človeško življenje, izgubljeno lani v prometnih nesrečah na širšem območju ljubljanske uprave javne varnosti. Zemljevid: UJV Ljubljana

Pogovor z bralci

Ureja: FRANC ŠETINC

Kakšna je resnica o elektrogospodarstvu?

Franjo Vetrih, Maribor, Kersnikova 9:

»V DELU je spet oživela razprava o organizacijskih, to je združevalnih vidikih elektro gospodarstva v Sloveniji. Vemo, da problem ni samo slovenski, temveč tudi jugoslovanski. Ko beremo in poslušamo različna stališča, si laiki sploh ne moremo odgovoriti na vprašanje, kdo ima prav ali vsaj: kdo govori resnico?

Zanima me, kje je, po vaši oceni, jedro problema? Osebno menim, da spadajo podjetja za proizvodnjo (pa tudi za distribucijo) električne energije v tisto skupino podjetij, ki imajo v precejšnji meri vnaprej zagotovljeno tržišče in s tem svojo ekonomsko eksistenco. V takšnih podjetjih se, po navadi, bistvena sposlovna vprašanja (in problemi) omejujejo na takšna razglabljanja: kdo bo glavni direktor, kdo bo navadni direktor, kdo bo generalni direktor, kdo bo pomožni sekretar, kdo bo glavni inženir in podobno. Posplošeno imenujemo to: boj za položaj, za oblast.

No, prečital sem tudi (v časniku), da se bo električna energija podražila za tri pare. Če se ne motim, znašajo te tri pare približno 20 odstotkov.

In ob vsej tej situaciji naj bo potrošnik miren?«

Odgovor. — Odkrito vam moram priznati, da mi ni povsem jasno, kje je bistvo problema. Vsi prizadeti v elektro gospodarstvu izjavljajo, da so za večjo vzajemno povezanost in sodelovanje, hkrati pa drug na drugega valijo krivdo, ker se ne morejo sporazumeti o oblikah in vsebini sodelovanja.

Najbrž imate prav, ko pravite, da potrošnik v tej situaciji ne more biti miren. Morda bi se le premaknilo na bolje, če bi imel kaj besede tudi on. Bilo bi dobro, če bi sklenili krog dejavnikov, ki naj odločajo o bodočem razvoju elektro gospodarstva. Sedaj je ta krog odprt: v njem manjka še en člen, namreč potrošnik.

Ne upam si — tako kot vi — očitati elektro gospodarstvu, da omejuje probleme na vprašanje, kdo bo glavni direktor, kdo pomožni direktor itd. Najbrž je v ovirah, ki se postavljajo na pot integraciji elektro gospodarstva, tudi nekaj tega, enako pač, kot povsod drugod. Poglavitni vzrok je morda v tem, da obstoječi predlogi za ureditev razmer v elektro gospodarstvu Slovenije, ki prihajajo iz te ali one skupine elektrarn, premalo upoštevajo interese celote in preveč poudarjajo svoje parcialne interese. Pri tem se premalo zavedajo, da ima od zavlačevanja bolj kot na katerem koli drugem področju škodo celotna družba in ne nazadnje tudi potrošnik.

Ko upravičeno kritiziramo nekatere centralistične težnje v elektro gospodarstvu Jugoslavije kot celote, neredko pozabljamo, da tudi v Sloveniji ne manjka negativnih teženj. To je samo dokaz več, da pozitivnih in negativnih procesov ni mogoče deliti z republiškimi ali kakimi drugimi mejami.

Poskušajmo pozabiti, kdo je v slovenskem gospodarstvu »močnejši« in kdo »šibkejši«, iščimo optimalne rešitve, ne prezrimo interesov celotnega gospodarstva, pa bomo našli pot iz sedanjih težav. Tehnološka koncentracija in povezanost ne sme navdajati nobenega kolektiva elektrarne, tudi najmanjšega ne, z občutkom, da mu kdo krati samoupravne pravice ali odtujuje ustvarjeni dohodek. Tudi sredstva, ki bi zaradi narave tako zapletene organizacije in tehnološkega sistema, kakršno je elektro gospodarstvo, morala biti združena, se ne bi smela stekati po nesamoupravnih, birokratskih poteh.

Sklepi slovenske skupščine spodbujajo k zgraditvi take delovne organizacije elektro gospodarstva, ki bi omogočila optimalno proizvodnjo električne energije in optimalno preskrbo gospodarstva z njo. To priporočilo so podprli tudi udeleženci posvetovanja, ki ga je sklicala komisija CK ZKS za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko in med katerimi so bili tudi mnogi odgovorni komunisti iz elektro gospodarstva.

»Ali ne bi bilo prav,« sprašuje pisec, »da bi naši davkoplačevalci zvedeli pošteno resnico: kam gre njihov denar? Naš proizvajalec naj ve, kako uporabljajo njegov s trudom zasluženi denar.«

Odgovor. — Nisem mislil, da so vse primerjave problematične. Proizvajalci, ki si v reformi prizadevajo za višjo produktivnost, ki se zavzemajo za večjo poslovnost in racionalnost, imajo pravico vedeti za vzroke, zakaj je pri nas toliko nepokritih investicij, izgub in podobnega, kar tare celotno gospodarstvo in ga ovira, da se ne more hitreje razvijati. Takšni prizadetosti seveda ne bi smeli očitati šovinizma ali nacionalne prenapetost.

Vaš predlog, da bi s poljudnimi knjižicami obveščali delovne ljudi z materialnimi odnosi v Jugoslaviji, je vsekakor vreden zanimanja. Morda bomo uspeli koga zainteresirati za takšno založniško dejavnost. Preprosti ljudje res ne znajo čitati podatkov v raznih statističnih poročilih in almanahih. Pisanje v dnevnem tisku pa tudi ne zadošča, ker gre največkrat za posamezne, iz celote iztrgane podatke, ki marsikoga, neredko tudi časnikarja, zavedejo k napačnemu sklepanju. Tako je tudi s prometnim davkom na bencin, ki, kot smo že pisali, sploh ni namenjen vzdrževanju ali modernizaciji cest, temveč je eden pomembnih virov zveznega proračuna. Če bi ga izločili iz proračuna in ga namenili za ceste, potem bi ga seveda morali deliti po razvitosti cest, prometa in prodaje bencina. Potem bi morali za proračun poiskati nov vir dohodka, se pravi prometni davek na kak drug proizvod, višjo carino ali kaj podobnega, saj je malo verjetno, da bi v tem času lahko bistveno zmanjšali zvezni proračun.

Kam gre samoprispevek?

Alojzij Vovk z Bleda nas prosi, da se pozanimamo na skupščini občine Radovljica o usodi prispevka iz osebnega dohodka za šolstvo. Zanima ga, koliko denarja se je doslej nabralo, kdaj bodo pričeli gradnjo novih šol, konkretno bi rad odgovor zlasti za blejsko šolo, kam se denar sploh steka, kdaj ga bo toliko, da bodo vsaj upokojenci z nižjimi pokojninami nehali plačevati prispevek — vse to sprašuje zato, ker ugotavlja, da doslej še nikomur ni prišlo na misel, da občane od časa do časa s temi stvarmi seznani.

Tovariš Vovk zaključuje pismo:

»Odgovor na to vprašanje bi verjetno dobil direktno od občine Radovljica, toda vse to zanima širši krog bralcev oziroma plačnikov in menim, da bodo prek vašega lista najhitreje seznanjeni, zato prosim, da izposlujete konkretni odgovor, brez vseh ovinkov in zapletov.«

Odgovor. — Poskusili smo. Načelnik oddelka za družbene službe pri občinski skupščini Radovljica je predvsem zagotovil, da ne drži trditev, da občani doslej niso bili z ničimer seznanjeni. V Gorenjskem glasu so jih dvakrat informirali o vseh stvareh, ki zadevajo samoprispevek za šolstvo. Vrh tega sklicujejo prav v teh dneh v vsej občini zbore volivcev, pred katerimi bodo razgrnili program, kako bodo porabili denar, ki je pritekel. Vsi občani so bili prek časopisja, radia in s plakati obveščeni, kje, kdaj in o čem bodo razpravljali zbori volivcev, kje lahko dobijo najbolj neposredne odgovore na vsa vprašanja. Zbor volivcev na Bledu je bil 28. januarja ob 19. uri (torej še pred objavo tega pisma) in upa, da se ga bo udeležil tudi tovariš Vovk in zvedel z vsemi drugimi občani o šolstvu vse, kar ga zanima.

Odgovor tovariša načelnika je lakoničen. Nekaterim ljudem gredo pogostna vprašanja naših bralcev preveč na živce. Če bi bil jaz na mestu načelnika, bi bil vesel priložnosti, da tudi prek takšne rubrike lahko posreduje bralcem, torej tudi volivcem z območja radovljiške občine, želene podatke o prispevku za šolstvo. Vsaka nervoza je odveč. Treba se bo navaditi na vprašanja volivcev in odgovarjati nanja tudi prek množičnih medijev.

Še enkrat: ali res nazadujemo?

M. H. iz Celja v odgovoru na pogovor 5. decembra lani soglaša z našim mnenjem, da je prostor rubrike za celovit pogovor o takšnih in podobnih temah preskop. Ne strinja pa se z mnenjem, da so primerjave, kaj se je kje zgradilo, drugje pa ne, kaj imajo eni in česa nimajo drugi, problematične. Takšnim primerjavam ne bi smeli vselej prisojati šovinizma ali nacionalne prenapetosti.

Pisec se zavzema za to, da bi tiskali posebno publikacijo, ki bi poljudno pojasnjevala materialne odnose v Jugoslaviji, denimo položaj in razvoj Slovenije v Jugoslaviji in podobno. Posamezen podatek, istrgan iz celote, res lahko zavede človeka k napačnim trditvam in sklepanju. Ekonomski podatki bi morali biti tako predstavljeni, da bi jih tudi preprost človek razumel. Statistični podatki nemalokrat dokazujejo vse, kar kdo hoče dokazati. Ni vsak sposoben pravilno brati podatkov. To je moč opaziti, ko prebiramo polemike naših ekonomistov.

Bo mogoče odkupiti pokojninska leta?

B. Hočevar iz Ljubljane, Prešernova 12/I, sprašuje:

»Dovolim se obrniti na vas z vprašanjem glede novega »Predloga za izpopolnitev sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja«, objavljenega v Delu, 16. decembra 1969, na strani 12, zadnji stolpec, kjer je govora o določanju pogojev za podaljšano in prostovoljno zavarovanje. Ali bo v okviru teh pogojev dana možnost za odplačevanje študijskih let tistim, ki so za svoj univerzitetni študij porabili več let (II. in III. stopnja), tako da kljub redni zaposlitvi pri 60 in 55 letih še ne bodo imeli 40 oziroma 35 let pokojninske dobe.

Jasno je namreč, da podaljšanje pokojninskih let prizadene zlasti tiste, ki imajo fakultetni študij in morda še specializacijo, kar gotovo ni mogoče doseči pri dvajsetih letih starosti!

Zanima me torej, če si bo v takih primerih možno vsaj doplačati leta, izgubljena s študijem. Moški izgubljajo leta tudi s služenjem vojaškega roka; ali bo mogoče tudi tu kaj ukreniti?«

Odgovor. — Tovariš dr. Bukina (republiški zavod za socialno zavarovanje) nam je povedal, da prav on proučuje vprašanje, ali naj bi omogočili odkup let. Po njegovem bi študentom morali dati to možnost. Takšen bo tudi njegov predlog. Ali ga bo skupščina sprejela ali ne, to bomo še videli.

Preden bi se odločili za možnost, da lahko odkupi vsak tudi leta, ki jih je prebil pri služenju vojaščine, bi se morali najprej vprašati: kdo bi plačal leta? Najbrž bi to morala biti država, ta pa v sedanjem času, ob tolikšnih nujnih izdatkih za obrambo, nima na voljo potrebnih sredstev. Potemtakem bomo s predlogom morali počakati, ga prihraniti za čas, ko bomo bogatejši.

Odmevi na naše pogovore

Naše železnice

Dr. Aleksander Nardin iz Šempetra pri Novi Gorici piše:

»Kot ‚delničar' J2 — podpisal sem namreč 1000 novih din posojila, verujoč v renesanso naših železnic — imam najbrž pravico do pripomb k članku ‚Naše železnice'.

Kje je vzrok, da je videz beograjske železniške postaje, kakor da bi bili kje v Levanti? Nedolgo tega sem slišal v kmečki oddaji RTV Beograd, da pride na vsak semanji dan v Beograd približno 5000 kmetov oziroma njihovih sorodnikov, ki tam trgujejo na 32 tržnicah. Najbrž je vzrok velik razloček med odkupnimi in maloprodajnimi cenami kmečkih pridelkov, saj se drugače ljudem iz daljne okolice ne bi izplačalo potovati v prestolnico. Izračunajmo, koliko je — poleg nepotrebnega psihičnega in fizičnega napora — vstran vrženih delovnih dni, zakaj v Beogradu je semanji dan skoraj vsak dan. K takšnemu levantinskemu načinu trgovanja se pridružijo še prekupčevalci, ki neusmiljeno odirajo balkanskega kmeta. Zaradi tega ima človek ob prihodu na beograjsko železniško postajo vtis, kakor da bi prišel na bazar.

Kriva je torej bolj trgovina kot tradicija!

Bazar se pomika tudi proti zahodu po zaslugi raznih prekupčevalcev s preprogami in podobnim, ki neredko prenočujejo v čakalnicah železniških postaj in tam pričakujejo nov »delovni dan«. Potem pa se človek čudi, zakaj so stranišča ponesnažena, čakalnice popljuvane itd.«

Teorija in praksa

I. B. iz Ljubljane piše:

»Tovariš Deisinger iz Domžal ima povsem prav. Vem, da ne morejo biti vsi komunisti poglobljeni marksisti, toda pokazati bi morali več zanimanja za teoretična spoznanja. Človek, ki ne ve, od kod prihaja in kam je namenjen, tava naokrog brez cilja, dokler se naposled ne izgubi. Tako je tudi z marsikaterim članom Zveze komunistov, ki zaradi svoje teoretične šibkosti pogosto sprejemajo nove ideje po njihovem zvenu, po tem, kako se slišijo, ne pa po tem, kdo je njihov nosilec in kakšne namene ima.«

»Morda je tovariš Deisinger premalo poudaril nevarnost dogmatikov, ki teorijo marksizma verbalno dobro obvladajo, ampak bolj kot katekizem, manj kot metodo, s katero je treba raziskovati nove pojave in probleme, nove tokove itd. Misel takšnih ‚marksistov' je siromašna, bere se kot kakšen suh učbenik. Ustvarjalna marksistična misel je, nasprotno, živa, zanimiva, iz nje diha resnično življenje. Ob branju se počutiš, kakor da odkrivaš sebe, svoje probleme, svojo družbo ...«

»To, kar sem napisal malo prej, je nemalokrat ključ, s katerim je mogoče odgovoriti na vprašanje, zakaj je udeležba na nekaterih seminarjih tako slaba. Zato, ker je opisovanje pojavov in problemov v družbi preveč šolsko ...«

Bodo stanovanja tudi za družine z nižjimi dohodki?

Franjo Šedivy piše o predlogu, objavljenem v pogovoru 19. decembra lani takole:

»Če je možna zamenjava stanovanja z doplačilom razlike, se poraja vprašanje, kdo, koliko in komu bo plačal! Ni mi jasno, komu in koliko bi moral plačati tisti, ki hoče zamenjati veliko, komfortno stanovanje v središču mesta za manjše brez komforta na deželi. Ali bo lahko trgoval s stanovanjem in zahteval odkupnino? To bi bil začetek nedovoljene špekulacije z najemniškimi stanovanji.«

Pisec si tudi ne zna razložiti, kako bi speljali sistem, v katerem bi večina plačevala ekonomske najemnine, medtem ko bi ljudem z nižjimi dohodki še naprej pomagali s subvencijami. Predlaga naj bi takoj ukinili subvencije stanarin in začeli izplačevati stanarinski dodatek socialno šibkim.

»Črna ali siva gradnja«

Odmevi na pismo inž. Knesa in na odgovor nanj so ubrani na približno isto ugotovitev: odgovor je neprepričljiv. V poglavitnem pa soglašajo, da je preurano za sklepanje in da je bolje počakati, dokler ne bomo zvedeli za ugotovitve komisije, ki raziskuje zadevo.

V odgovor se nam je vrinila neljuba napaka. Napisali smo, da je vsa dovoljenja zavod dobil brez razprave o njih na sejah ustreznih svetov mestne skupščine. No, takrat ustreznih svetov pri mestni skupščini še ni bilo, pač pa so bili pri skupščini občine Ljubljana-Center. — Bralcem se opravičujemo zaradi neljube pomote.

V rubriki sodelujejo: Sonja Tramšek Vlajko Krivokapić in Matija Murko.

Thöni spet zmagal

MADONNA DI CAMPIGLIO, 29. jan. — Italijanski smučar Gustavo Thöni nadaljuje s serijo zmag. Danes je bil znova prvi v veleslalomu za Trofejo, ki je štelo tudi za svetovni pokal. Thöni je bil najhitrejši na prvem veleslalomu, ki je imel 65 vrat, na drugem, ki je imel 64 vrat, pa je bil četrti.

REZULTATI: 1. Thöni (It) 3:29,83, 2. Giovanoli (Švi) 3:30,15, 3. J. N. Augert (Fr) 3:31,11, 4. Tischhauser (Švi) 3:31,25, 5. Bleiner (A) 3:33,18, 6. Rieger (ZRN) 3:34,32, 7. Mauduit (Fr) 3:34,91, 8. Schmalzl (It) 3:34,92, 9. Bachleda (Polj) 3:34,97.

V tekmovanju za svetovni pokal vodi Russel (Fr) s 140 točkami pred Thönijem (It) 126 in Schranzom (A) 108.

Fornezzi drugi na 5 km

VILLAR, 29. jan. (po telefonu) — Včeraj se je začelo v Verbierju 16. svetovno prvenstvo poklicnih novinarjev — smučarjev, ki se ga je udeležilo nad 200 novinarjev. Prvi dan so bili na sporedu smučarski teki.

V ekipni konkurenci je zmagala Jugoslavija, med posamezniki pa je bil najboljši Italijan Gino Carsi.

Proga je bila dolga 2,5 km in so jo morali tekmovalci preteči dvakrat. Prijavljenih je bilo 57 tekmovalcev. Po prvem krogu sta imela Carsi in Fornezzi povsem enak čas, v nadaljevanju pa je naš tekmovalec popustil in zlato kolajno je osvojil Italijan.

Danes je bil na sporedu veleslalom. Po neuradnih rezultatih je zmagal Avstrijec Erd, naši pa so se uvrstili takole: 6. Pogačnik, 8. Plešnar, 9. Lavrič.

Rezultati teka na 5 km: 1. Carsi (I) 13:46, 2. Fornezzi 14:07, 3. Lavrič (oba Jug) 14:17, 4. Stoll (Niz) 14:31, 5. Pogačnik (Jug) 15:03, 6. Sitton (It) 15:39, itd.

Drexlova najhitrejša

GARMISCH—PARTENKIRCHEN, 29. jan. — Na današnjem nonstopu za ženski smuk tekmovanja Arlberg Kandahar je bila najhitrejša Avstrijka Wiltrud Drexel.

Naši na pokalu Rodopov

LJUBLJANA — S tradicionalnega smučarskega tekmovanja za pokal Rodopov se je vrnilo jugoslovansko zastopstvo, ki so ga sestavljali tekači Karpač, Zupan in Krišelj ter alpski tekmovalci Klemenčič, Dornik in Soklič.

Tekmovanje je bilo v vseh smučarskih panogah, razen v skokih, udeležili pa so se ga zastopniki Francije, Švice, SZ, Poljske, Romunije, Madžarske, NDR, ČSSR, Jugoslavije in Bolgarije. V slalomu je med 37 tekmovalci zmagal Bolgar Salamanov s časom 109,27, Soklič pa je bil s časom 127,54 štirinajsti.

V štafetnem teku 3 × 10 km je zmagala reprezentanca NDR — 1:40,36,5 pred ČSSR 1:41,01,1. Jugoslavija je nastopila v postavi Zupan, Krišelj, Karpač in je s časom 1:48,31,0 med 13 ekipami zasedla 8. mesto.

V teku na 15 km je bil najboljši Čehoslovak Rezač, ki je dosegel čas 50:47,7. Krišelj je bil 24. s časom 55:33,0, Zupan pa 39. — 59:71,3. Nastopilo je 53 tekmovalcev. Karpač pa je odstopil. Na še enkrat daljši progi je zmagal Schutzener (NDR) 1:40,01,6. Karpač je bil 14. (1:48,18,9), Krišelj pa 23. (1:51,47,2). Nastopilo je 45 tekmovalcev.

V veleslalomu je bil med 50 smučarji najhitrejši bratranec slovitega francoskega smučarja René Arpin, ki je dosegel čas 1:51,56. Najboljši Jugoslovan je bil Soklič na 8. mestu s časom 1:55,68, Klemenčič s časom 1:56,89 na 9. mestu. Dornik je bil 24. (2:06,23). Startalo je 50 tekmovalcev. V smuku je bil spet najboljši Francoz. Zmagal je Pelatte 1:33,29, med 35 tekmovalci pa je bil Klemenčič enajsti s časom 1:39,05.

NAMIZNI TENIS

Naslov branj Sobota

LJUBLJANA, 29. jan. — V soboto in nedeljo, 31. t. m. in 1. 2. bo v Kranju republiško prvenstvo za ekipe mladincev, na katero se je prijavilo 12 ekip. Naslov prvaka brani NTK Sobota, ki je že dve leti zapored republiški prvak. V Kranj prihajajo Soboćanci z manjšimi upi, ker za ekipo ne bosta več igrala Zekš in Lebar, ki sta lani prešla k članom, vendar še zmerom s precej močno ekipo pionirjev. Nekaj dni pred tem je ta ekipa osvojila naslov državnih pionirskih prvakov.

Favoriti na papirju so igralci Olimpije in Maribora, za njimi pa ne bo zaostajala mnogo tudi ekipa domačega Triglava. Olimpija bo igrala v sestavu U. Rak, B. Rak, Simonka in Kravanja, Maribor pa v postavi Savnik, Milovanović, Brumen. Poglavitna aduta imajo domači v Staretu in pionirskem prvaku Slovenije, Ramovžu. Najboljše ekipe s tega tekmovanja bodo nastopile na državnem mladinskem prvenstvu v Zadru 14. in 15. feb.

D. N.

AUKLAND — Na mednarodnem prvenstvu Nove Zelandije v tenisu je Jugoslovan Nikola Pilić premagal Zednika (ČSSR) s 6:1, 6:3, 6:3 in se uvrstil v tretje kolo.

ŠAH

Še možnosti za Kurajico?

BEVERWIJK, 28. jan. — V 13. kolu mednarodnega šahovskega turnirja je jugoslovanski mednarodni mojster Kurajica premagal Finca Westerinena in si tako precej izboljšal možnosti za dosego naslova velemojstra. V zadnjih dveh kolih — z belimi figurami bo igral s Tajmanovom, s črnimi pa s Filipom — mora za želeni naslov zbrati poldrugo točko.

Drugi rezultati: Janošević : Donner remi, Benkö : Langeweg remi, Platonov : Bobocov remi, Ivkov : Kuypers : Kavalek remi, Ivkov : Cortlever prek., Ree : Hort remi, Tajmanov : Filip 1:0.

Vrstni red: Tajmanov 10,5, Hort 9,5, Kurajica 8,5, Ivkov 8 (1), Kavalek 8, Donner in Westerinen 7, Filip in Kuypers 6,5, Benkö in Bobocov 5,5 (1), Langeweg 5, Platonov in Ree 4, Janošević 3,5, Cortlever 3 (1).

Na mojstrskem turnirju so vsi trije Jugoslovani remizirali. Smederevac je podelil točko s Andersonom, Sokolov s Medino, Antunac pa s Clarkom. Na lestvici vodi Andersson 9,5 točke pred Medinom 8,5, Antunac ima 7 točk, Smederevac 5,5, Sokolov pa 4,5 točke.

Gaprindašvili : Lazarević 1:0

MOSKVA, 29. jan. — V nadaljevanju prekinjenih partij iz 1. kroga dvoboja ženskih šahovskih reprezentanc Jugoslavije in SZ je Gaprindašvili premagala Lazarevićevo in tako povišala vodstvo domačink na 14,5 : 3,5.

lesnina
POHIŠTVO

Ljubljanska tekma v številkah

V prijateljski mednarodni tekmi je košarkarska reprezentanca Jugoslavije premagala Italijo 86:71 (37:37). Sodila sta zelo dobro Kasai (Madž) in Fernandez (Špan).

GLEDALCEV — 5000.

STRELCI — Jugoslavija — Tvrdić 5, Simonović 4, Rajković 16, Cvetković 2, Žorga 16, Daneu 10, Jelovac 4, Šolman 6, Čermak 12, Skansi 11; Italija — Bariviera 15, Rusconi 5, Recalcati 14, Masini 6, De Rossi 1, Zanatta 13, Meneghel 4, Bisson 9, Cosmelli 4.

SKOKI: Jugoslavija — obramba (33): Tvrdić 2, Simonović 3, Rajković 4, Cvetković 1, Žorga 2, Daneu 5, Jelovac 2, Šolman 1, Čermak 2, Skansi 1; napad (8): Tvrdić 1, Simonović 1, Rajković 2, Cvetković 1, Žorga 2, Skansi 1; Italija — obramba (24): Bariviera 5, Rusconi 1, Masini 4, Zanatta 2, Meneghel 2, Bisson 8, Cosmel 2; napad (10): Bariviera 2, Rusconi 2, Recalcati 1, Masini 2, Zanatta 2, Cosmelli 1.

METI — Jugoslavija (72:34 ali 44 odst): Tvrdić 6:2 (33), Simonović 6:2 (33), Rajković 9:5 (55), Cvetković 2:1 (50), Žorga 11:7 (64), Daneu 8:4 (50), Jelovac 5:1 (20), Šolman 8:2 (25), Plečaš 4:0, Čermak 10:6 (60), Skansi 9:4 (44); Italija (60:27 ali 45 odst.): Bariviera 8:6 (75), Rusconi 7:2 (28), Recalcati 11:7 (64), Masini 8:3 (38), De Rossi 1:0, Zanatta 11:5 (45), Meneghel 2:1 (50), Bisson 6:2 (33), Cosmelli 6:1 (17).

KAZENSKI METI: Jugoslavija 24:18 ali 75 odst., Italija 26:17 ali 65 odstotkov.

OSEBNE NAPAKE: Jugoslavija 32, Italija 27.

PET OSEBNIH NAPAK: Jugoslavija — 1 (Plečaš 38); Italija — 3 (Bariviera 31, Rusconi 36, Bisson 36).

NAPAKE: Jugoslavija 17, Italija 22.

NOVO NA TUJEM

LIMA — Nogometna reprezentanca Peruja, ki se pripravlja za nastop na svetovnem nogometnem prvenstvu v Mehiki, je premagala ekipo Spartaka iz Trnave s 3:2 (2:0).

CURITIBA — Na gostovanju po državah južne Amerike je nogometna reprezentanca Romunije v brazilskem mestu Curitiba premagala domačo enajsterico z 2:1 (0:1).

BOGOTA — Nogometaši poljskega prvaka Gornika, ki so na turneji po južnoameriških državah, so z lokalnim moštvom Santa Fee, v katerem igrajo tudi trije Jugoslovani (Sanković, Stojanović in Sekularac), igrali neodločeno 1:1.

MILANO — Povratna nogometna tekma za pokal sejemskih mest med Milanom in Barcelono je bila v 33. minuti, pri rezultatu 1:0 za Milan, prekinjena zaradi megle. Zaenkrat še niso sporočili, kdaj bodo tekmo nadaljevali. Prvo tekmo v Barceloni so Italijani odločili v svojo korist z 2:1.

ALMA ATA — Sovjetski drsalec Valerij Muratov je dosegel nov svetovni rekord v hitrostnem drsanju na 500 metrov s časom — 38,73 sekunde. Prejšnji rekord je bil 38,87 sekunde.

IVER DNEVA

O Južni Afriki — v Londonu

Za letošnje tekmovanje teniških reprezentanc za Davisov pokal v evropski coni, so representanci obeh rasističnih dežel Južne Afrike in Južne Rodezije sicer izžrebali, vendar bodo o njunem sodelovanju še sklepali na izrednem sestanku držav — udeleženk 23. marca v Londonu. V zadnjih letih so namreč mnoge ekipe prepuščale dvoboje z Južno Afriko in Južno Rodezijo brez boja; mnogokje pa so bili zaradi protestov in demonstracij v velikih škripcih prireditelji tekem. Zlasti po zadnjem incidentu z ameriškim črnskim igralcem Ashejem, ki so mu oblasti zavrnile južnoafriški vstopni vizum, je zelo verjetno, da bodo obe rasistični deželi izločili iz tekmovanja za Davisov pokal.

REPREZENTANCA JUGOSLAVIJE — Rato Tvrdić, Nikola Plečaš, Dragutin Čermak, Ljubodrag Simonović, Vladimir Cvetković, Damir Šolman, Aljoša Žorga, Trajko Rajković, Zoran Maroević, Vinko Jelovac, Petar Skansi in Ivo Daneu (od leve proti desni).

Zmaga tudi v Karlovcu

Jugoslovanski košarkarji premagali Italijo 82:62 (44:36)

KARLOVAC, 29. jan. Šolska športna dvorana, gledalcev 3500, sodnika Kasai (Madžarska) in Fernandez (Španija).

JUGOSLAVIJA: Tvrdić 8, Simonović 13, Rajković 15, Cvetković 2, Kapičić 2, Jelovac 2, Šolman 6, Plečaš 10, Čermak 8, Skansi 16, Maroević, Daneu.

ITALIJA: Bariviera 3, Rusconi 2, Recalcati 8, Masini 12, Zanatta 6, Bisson 21, Cosmelli 9, Giomo 1.

Proti pričakovanju so imeli v prvih minutah povratne tekme gostje pobudo in so povedli najprej s 4:0, potem pa so 6:1. Šele v deveti minuti so Jugoslovani prvič povedli 9:8 in potem počasi večali prednost. Največ zaslug, da so naši le prevladali na igrišču, gre nedvomno vsaj v prvem delu tekme, odličnemu Rajkoviću, ki je v tem delu dosegel 14 točk in pobral večino odbitih žog pod obema košema. Kljub temu pa se jugoslovanska ekipa ni mogla povsem razigrati, kajti Italijani so s počasno igro in zadrževanjem žoge tudi skušali nekaj iztržiti.

Po odmoru je bila slika precej spremenjena. Žeravica se je zaradi slabšega nasprotnika odločil za igro z enim centrom, tremi branilci in enim krilnim igralcem. Odlična peterka — Maroević, Daneu, Čermak, Simonović in Skansi — je Italijanom vsilila svoj način igre in začela narekovati hud tempo, ki je prinesel precej več koristi in razlika je bila kmalu večja od 20 košev.

Žeravica je bil po tekmi bolj zadovoljen kot v Ljubljani, čeprav je tožil, da veliko število poštartanih žog naši niso znali izkoristiti. Tekma je bila vsekakor boljša kot v Ljubljani, pri naših so se odlikovali Simonović, Skansi, Čermak in Rajković.

Jugoslovanska reprezentanca bo odpotovala v Sarajevo, kjer bo v soboto odigrala tekmo z reprezentanco Argentine, v nedeljo pa bo povratna tekma v Čačku.

S. TRBOVC

NOGOMET

Dinamo neodločeno s Santosom

SANTIAGO DE CHILE — V okviru mednarodnega »heksagonalnega« turnirja so nogometaši zagrebškega Dinama igrali s Santosom iz Sao Paola neodločeno 2:2 (1:2). Na tekmi, ki si jo je ogledalo 40.000 gledalcev, je nastopil tudi najboljši nogometaš na svetu, Pele. Zadetke so dosegli — za Dinamo Novak in Rora, za Santos pa Rildo in Coutinho.

UTRINKI

MESSNERJEV POKAL BOZONU — Pogreba tragično preminulega francoskega smučarja Michela Bozona v Chamonixu so se udeležili tudi mnogi njegovi tekmeci s smučarskih stez. Avstrijci so se v zadnji pozdrav mnogo obetajočemu Francozu namenili pokal za zmago v megevski kombinaciji, ki ga je osvojil Heini Messner. Lovoriko je v žalni povorki nosil za krsto Bozonov tovariš Alain Penz.

SKIFI ZA OTROKE — Veslaški zvezi NDR in ZRN sta naročili večje število plastičnih skifov za otroke. Od te novosti si mnogo obetajo pri vzgoji novih veslaških prvakov. Cena čolna je okrog 4000 dinarjev.

SPET MILIJONAR — Ameriški profesionalni igralec golfa Jack Nicklaus je tretji profesionalec v tej svrsti, katerega osvojene nagrade na turnirjih so presegle milijon dolarjev. Magično mejo je Nicklaus presegel z drugim mestom na turnirju v Peeble Beachu, ki mu je navrglo 14.300 dolarjev.

Preskušnja za vse

Po povratku naših hokejskih reprezentanc iz NDR

LJUBLJANA, 29. jan. Naša hokejska reprezentanca je lahko z nastopom na dveh tekmah z NDR razmeroma kar zadovoljna. Bila je močno oslabljena, zato neuigrana, a vseeno je izsilila na tujem ugodna izida. S to kratko oceno se strinjata vodstvo in trener Ciril Klinar.

Prvi večer v Crimmitschauju se je glede na igro na obeh straneh zdelo, da bo precizni domači stroj z lahkoto »zmlel« za silo skrpano ekipo gostov, ki se je pretežno samo branila. A kako naj bi zmogla kaj več, ko igralci drug za drugega niso vedeli kaj bo kdo storil. Na srečo je obramba predvsem delovala zelo požrtvovalno. Zato pa so bili odlični Nemci več ko presenečeni naslednji večer v Erfurtu, ko je po sijajnem začetku njihova premoč vidno kopnela. Po uvodni zmedenosti so naši preuredili vrste in se s spremenjeno taktiko vse bolj organizirano postavljali po robu nadvse neustavljivim Nemcem, ki kratko in malo niso mogli dotipati vzrokov za takšen preobrat. Dolgovest takšne igre je bil trener, ki bi ga lahko do konca tekme primerjali, denimo, z radijskim reporterjem. Vsakega posebej je takorekoč vodil po ledu in ga pošiljal tja, kjer je po situacijah kazalo, da bo najbolj koristno. Igralci so ga ubogali na vsak migljaj, s čimer jim je v kratkem času uspelo tehtnico docela umiriti. V drugi tretjini pa so bili celo boljši, le zaključnih strelov je bilo še premalo.

Skratka, naši so z drugim srečanjem povsem izbrisali slab vtis prvega večera in obenem dokazali, da je možno tudi v tako neugodnih objektivnih okoliščinah doseči marsikaj, samo če pokažejo resnično pravo voljo. To je bila tudi za mladega trenerja Klinarja dobra preskušnja, ki jo je opravil z zelo ugodno oceno. Svoje varovance pozna zelo dobro, kot oni njega, a si je znal o pravem času ustvariti potrebno avtoriteto, kar je njegova osnovna in velika prednost pred mnogimi tujimi strokovnjaki doslej. To bo navsezadnje velikega pomena že prihodnje dni, ko se bodo reprezentanti v Ljubljani dlje časa pripravljali skupaj, preden bodo odšli na SP.

S. L.

Slavija : Olimpija 1:12 (0:3, 0:4, 1:5)

LJUBLJANA — Hala Tivoli, zaostala prvenstvena tekma, gledalcev 1000, sodnika Ernest Petelin in Krisch (oba iz Ljubljane).

STRELCI: 0:1 — R. Hiti (5), 0:2 — S. Bervas (7), 0:3 — Svetlin (13), 0:4 — R. Smolej (22), 0:5 — Petač (27), 0:6 — Lap (30), 0:7 — Petač (34), 1:7 — Bricelj (45), 1:8 — Svetlin (46), 1:9 — Svetlin (46), 1:10 — Svetlin (52), 1:11 — Svetlin (54), 1:12 — Seme (58).

SLAVIJA: Podsedenšek, Ogrino, Repina, Bergman, Bošković, Gruden, Lešnjak, F. Kvartuh, Kralj, Bahč, S. Kvartuh, Drečnik, Bricelj, Erjavec, Habič, Župančič.

OLIMPIJA: Albreht, Jug, Savič, Lap, Žvan, S. Beravs, R. Smolej, R. Hiti, D. Beravs, Svetlin, Petač, Vnuk, Seme, Puterle.

V prvi tretjini smo gledali živo in zanimivo igro. Olimpija, ki je nastopila z vsemi svojimi reprezentanti, razen poškodovanim Galetom, je prikazala dopadljivo igro. Ves čas je silovito napadala in si ustvarilo veliko lepih priložnosti za zadetek. Prvega je dosegel Roman Hiti s strelom od daleč. Drugič je bil za Olimpijo uspešen S. Beravs, ki je od strani premagal vratarja Podsedenška. Tretjič pa je spravil ploščico za hrbet vevškega vratarja Svetlin, ko je v gneči pred Slavijinimi vrati spretno porinil ploščico v mrežo.

Čeprav je Olimpija zaigrala zelo dobro, so imeli tudi Vevčani priložnosti za zadetek. Najlepša se je ponudila Bahču, ko je v 8. minuti lepo preigral dva Olimpijina branilca in silovito streljal. Vratarja Albrehta je rešila vratnica.

V drugi tretjini je postala igra silno groba. Začelo se je pri silovitem trčenju Župančiča in S. Beravsa, ki je moral ob pomoči soigralcev zapustiti igrišče. Sledila so medsebojna obračunavanja. Kar 8 Olimpijinih in 3 Slavijini hokejisti so morali na kazensko klop. Sodnika sta za majhne prekrške izključevala igralce, večji pa so pogosto ostali nekaznovani. Čeprav je imela Slavija včasih tudi po dva igralca več, ji ni uspelo niti enkrat zadeti Albrehtove mreže. Nasprotno pa so Olimpijci, čeprav večkrat z igralcem manj, uspešno polnili Podsedenškovo mrežo.

V zadnji tretjini so se duhovi pomirili. Hokejisti Olimpije so igrali le z dvema napadoma. Najbolj se je odlikoval Svetlin, ki je kar štirikrat zadel vrata.

B. KAVČIČ

Na odločilno tekmo s Partizanom

LJUBLJANA, 30. jan. — Hokejisti Slavije odpotujejo drevi, ob 22. uri na odločilno tekmo s Partizanom. V vevškem taboru pred srečanjem v Beogradu, ki bo odločalo o izpadu iz prve lige, niso optimisti.

Predsednik HK Slavije, Janez Presl je pred odhodom dejal: »Vsekakor ima Partizan veliko prednost, saj bo igral na domačem igrišču. Letos smo bili priča nenormalnim razmeram skraj na vseh tekmah v Beogradu. Poraza Medveščaka in Jesenic sta bila posledica slabega ledu in nenormalnih pogojev ob igrišču.

Konec decembra smo zahtevali od sodniške organizacije in od sekretariata HZ Jugoslavije, zaradi pomembnosti tekme, nevtralne sodnike. Predlagali smo inž. Gobca, Hegedüša, inž. Janežiča in inž. Krischa. Dobili smo vtis, da te tekme nekateri sodniki zaradi pomembnosti nočejo soditi. Danes smo zvedeli, da bodo tekmo sodili nevtralni sodniki. Vprašanje pa je, če je sodniška organizacija določila najprimernejše sodnike za to srečanje. Od sekretariata HZJ smo zahtevali, naj nam zagotovi nepristranskega delegata in kontrolorja sojenja. Do danes pa o tem nismo bili obveščeni.«

Vevčani ne računajo na uspeh v Beogradu. Želeli bi le normalne pogoje za igro, da bi lahko tamkajšnjemu občinstvu pokazali kaj znajo. Zanimivo je, da je Slavija iz treh medsebojnih tekem s Partizanom iztržila kar pet točk.

»Če izpademo in če liga ne bo povečana, bomo nehali tekmovati, ker menimo, da organi HZJ niso dovolj odločno posegli v nevzdržne razmere letošnjega prvenstva. Tako so dopustili, da se je razvil nepravičen boj za obstanek v ligi,« je končal predsednik kluba.

Mladi smučarji na EP

V Gosauu bo štartalo enajstčlansko zastopstvo iz SFRJ

LJUBLJANA, 29. jan. Smučarski klub Dachstein in ATSV Gosau sta prireditelja III. mladinskega evropskega prvenstva v klasičnih smučarskih disciplinah, ki bo v dneh od 30. t. m. do 1. februarja v Gosauu. Na prvenstvu bo sodelovalo tudi enajstčlansko zastopstvo iz Jugoslavije.

Začetek tekmovanj bo jutri, ko bosta na sporedu teka za mladinke na 5 km in za mladince na 10 km. Jugoslavijo bosta zastopali dve mladinki — prvakinja Kati Pristov iz Gorij in mladinka kranjskega Triglava Helena Bešter. Mladinci bodo štartali štirje: Šimnic (Partizan—Gorje), Jelenc (Triglav), Gorenšek (Pušinar) in Burger — (Radovljica). Teki bodo dopoldne, popoldne pa bodo skoki za kombinacijo. V nordijski kombinaciji bo naše barve zastopal samo mladinec kranjskega Triglava, Grosar, ki bo štartal še v soboto dopoldne v teku za kombinacijo na 10 km. Sobotne popoldanske ure bodo na voljo za mlade skakalce, ki bodo za nedeljsko tekmo lahko trenirali poldrugo uro. V skokih bodo med našimi nastopili Kobal (Triglav), Danilo Pudgar (Črna), Franci Mesec (Triglav) in Loštrek (Logatec). Skoki bodo v nedeljo popoldne kot zadnja disciplina prvenstva, potem ko bodo dopoldne še tekme v štafetah; mladinke bodo tekle 3 krat 5 km, mladinci pa 3 krat 10 kilometrov.

Z našim naraščajem so v Gosau odpotovali vodja Jože Javornik iz Kranja ter trenerja Ivo Černilec za skoke in Lovro Zemva za teke. Tehnični delegat mednarodne smučarske zveze (FIS) za teke bo predsednik tehnične komisije SZJ Gregor Klančnik.

Gosau

Gosau na Dachsteinu je dolina v Salzkammergutu, ki ima približno 800 m nadmorske višine. Dolina je zaščitena pred toplimi vetrovi. Kraj sam ima približno 1800 prebivalcev, na leto pa ga obišče več ko 10.500 gostov. Ker je Dachstein — (3044 m) blizu, je v dolini sneg od novembra do aprila. Žičnice in vlečnice, idealna sprehajališča, smučišča za mlado in staro, skakalnic, itd. so Gosau prelevile v priljubljeno zimovišče.

Že leta 1919 so v Gosau ustanovili smučarski klub, ki je v petdesetih letih doživel marsikateri športni vrhunec, med katerimi zavzema najlepše mesto 3. mladinsko evropsko prvenstvo v klasičnih disciplinah.

Skoki v Velenju

VELENJE — V nedeljo, 1. februarja bo v Velenju letošnje republiško prvenstvo v smučarskih skokih za pionirje. Ob 10. uri bodo tekmovali mlajši pionirji, in sicer na petnajstmetrski skakalnici, popoldne, ob 13.30 pa se bodo na tridesetmetrski skakalnici pomerili starejši pionirji. Na tekmovanju bodo lahko nastopili le pionirji iz registriranih klubov in to le tisti, ki po kvaliteti ustrezajo taki ravni tekmovanja kot je republiško prvenstvo. Žrebanje bodo namesto v nedeljo opravili še v soboto, ob 18. uri.

Če bo v Velenju premalo snega, bo prvenstvo na dvajsetmetrski skakalnici v Mislinji, in sicer za obe kategoriji skupaj ob 10. uri.

V Delnicah ni snega

LJUBLJANA — Tehnični vodja organizacijskega odbora državnega prvenstva v klasičnih disciplinah v Delnicah, Josip Šporer je sporočil smučarski zvezi Slovenije, da v Delnicah, kjer naj bi bilo državno prvenstvo prve dni februarja, ni snega. Delničani so pripravili rezervne proge na Matić — poljani nad Mrkopoljem, kjer naj bi bila tekmovanja na nadmorski višini 1100 m. V tem primeru ne bi mogli izvesti prvenstva v skokih.

V Delnicah menijo, da bi bilo morda dobro, če bi državno prvenstvo v klasičnih disciplinah preložili na čas po svetovnem prvenstvu v Visokih Tatrah.

ALPINISTIČNE NOVICE

Uspešno sodelovanje

Gorski reševalci iz Gornjesavske doline še dalj časa uspešno sodelujejo z reševalci s Koroške, ki so lani večkrat prišli na pomoč, predvsem pa so odlično pomagali s helikopterjem.

Tudi pozimi povezava ni prenehala. Posebno je bila uspešna na lavinsko reševalnem področju. Dva člana jeseniškega odseka za lavinske pse pa sta se udeležila njihovega mednarodnega tabora pod Grossglocknerjem.

Calanques

Končno smo tudi v Ljubljani lahko videli odlični francoski film o obmorskem plezalnem vrtcu »Calanques«, ki je bil v Trentu nagrajen s zlatim encianom. Film je na Akademskem planinskem društvu predvajal francoski kulturni center v Ljubljani.

Jesenice — o III. JAHO

V četrtek, 5. febr., ob 18. uri bo v veliki dvorani Delavskega doma na Jesenicah predaval Tone Sazonov. Tematika bo nadvse zanimiva — tretja jugoslovanska alpinistična odprava v Himalajo. Kdor pozna Sazonova kot predavatelja, ve, da je odličen fotograf in da bo zato predavanje prav gotovo zanimivo.

Dyhrenfurth priporoča Malubiting

Zaradi težav, ki jih imajo odprave z dovoljenji za pristope na izbrane vrhove, se je v zadnjem času udomačila navada, da hkrati prosijo za več ciljev. Tudi z letošnjo odpravo v Karakorum je tako. Njen prvi cilj je bil drugi vrh Broad Peak 8007 m), med drugimi pa tudi Malubiting z dvema še neosvojenima vrhovoma.

Znani poznavalec azijskih vrhov sode himalajizma«, G. O. Dyhrenfurth iz Švice je o Malubitingu sporočil organizatorjem naslednje: »Če imate možnost dobiti dovoljenje pakistanske vlade za vzpon na slavni Malubiting, ki ga oblegajo Angleži, Avstrijci, Nemci in Poljaki, ne odlašajte! Priporočam vam, da si telegrafsko zagotovite soglasje. To je velika priložnost, saj so doslej prišli le na vzhodni (6970 m) in severni vrh (6843 m). Srednji (7291 m) in glavni vrh (7453 m) pa še čakata.«

Vrh je zanimiv in vreden truda. Ni sicer osemtisočak, ali ki ga po uspehu na Anapurni prav gotovo želi naša javnost, toda kaže, da je za sedaj edini možni cilj in povrhu tega še zelo poznan.

Alpinismus o III. JAHO

»Alpinismus« je že v prvi letošnji številki objavil zapis o vrnitvi in uspehu naše tretje alpinistične odprave v Himalajo. Vest je napisal seveda G. O. Dyhrenfurth, ki je poseben sodelavec revije za ta vprašanja.

Zanimiva je njegova zelo pozitivna ocena, ker je znano, da je v tem pogledu zelo strog. Že v začetku navaja, da je vrh Anapurne II povsem samostojen, končuje pa s stavkom: »Izreden dosežek!«

KAPITAN CAVTATA ARETIRAN — Italijanska policija je aretirala Petra Morettija, kapitana jugoslovanske ladje Cavtat. Osumljen je tihotapstva s tujimi cigaretami. Finančna straža je zalotila mornarje s Cavtata, ko so pretovarjali cigarete v čolne. Na sliki: Moretti na policiji v Palermu. Telefoto: UPI

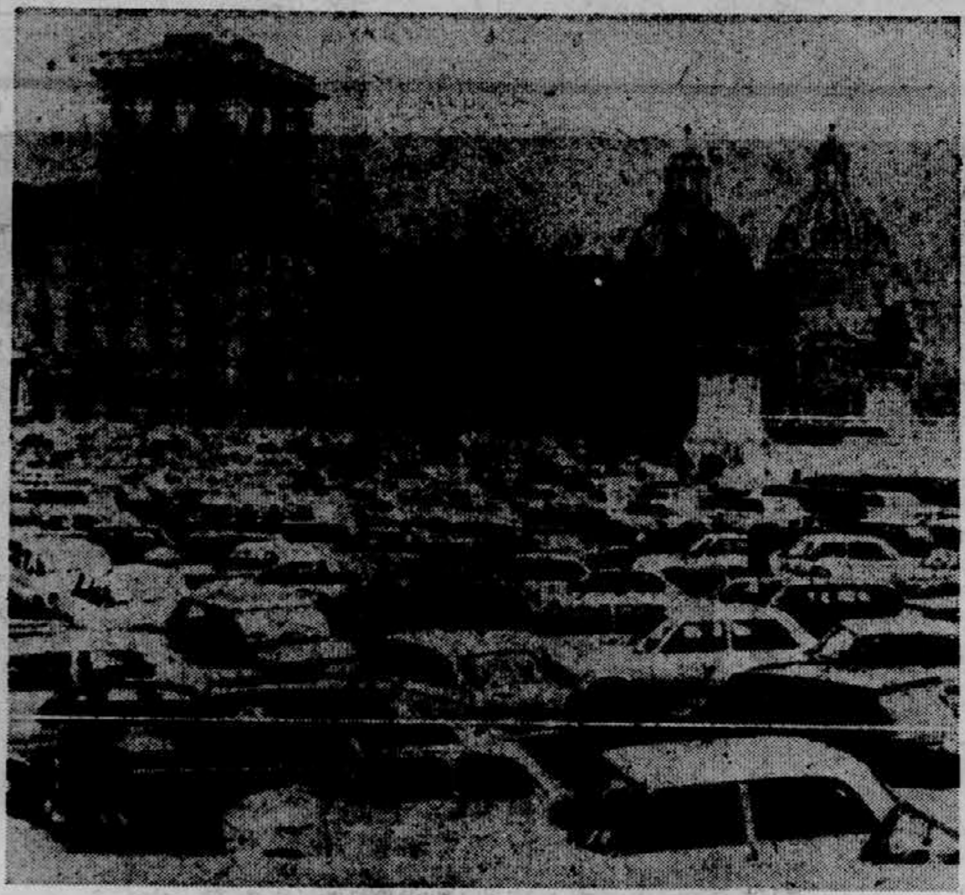

ENA IZMED MNOGIH STAVK — V Rimu so včeraj sedem ur stavkali vozniki mestnega prometa. To je bila ena izmed neštevilnih stavk, ki jih je letos že doživela italijanska prestolnica. Na tisoče Rimljanov se je odpeljalo na delo z osebnimi avtomobili in v mestu je nastala nepopisna gneča. Na sliki: pogled na Beneški trg v mestnem središču. Telefoto: UPI

ŽIVAHNI PREMIER — Kanadski premier Trudeau si je ogledal predstavo Kraljevskega baleta iz Winnipega v spremstvu filmske igralke Barbre Streisand. Na sliki: Trudeau v spremstvu igralke. Telefoto: UPI

VLAK V ŠOLSKI AVTOBUS — V sredo je na cesti Johannesburg—Vereeniging ekspresni tovorni vlak trčil v šolski avtobus. V strahotni nesreči je 27 otrok iz šolskega avtobusa izgubilo življenje, več kakor 30 pa je bilo ranjenih. Telefoto: UPI

1972 - leto kvalitete

Predsednik ZIS Mitja Ribičič sprejel delegacijo komiteja za kvaliteto in kontrolo

BEOGRAD, 29. jan. (Tanjug). Predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič je danes sprejel delegacijo jugoslovanskega komiteja za kvaliteto in tehnično kontrolo, ki deluje kot strokovnodružbena organizacija v okviru Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije.

Predsednik upravnega odbora tega komiteja profesor Mladen Rovešnjak je obvestil predsednika ZIS in njegova sodelavca Hakijo Pozderca in Marka Bulca o pobudi, da bi organizirali široko akcijo, s poglavitnim namenom, da bi vsi tisti, od katerih je odvisna kvaliteta proizvodov in storitev, čimprej začeli bistveno drugače pojmovati kvaliteto. Prizadevanje za kvaliteto proizvodov in storitev v naši državi naj bi prišlo v polni meri do izraza leta 1972, ki bi ga razglasili za »leto kvalitete«. Čeprav je težko oceniti ekonomski učinek te akcije, računajo, da bi lahko znesli samo letni finančni prihranki desetine milijonov dinarjev.

Predsednik ZIS Mitja Ribičič je z velikim zadovoljstvom pozdravil to pobudo in poudaril njen izredni pomen za naš nadaljnji družbenogospodarski razvoj, za zboljšanje proizvodnje in poslovanja, za razvoj samoupravljanja, ki narekuje čedalje večjo vlogo proizvajalcev v vsakdanjem boju za kvaliteto dela, proizvodnje in poslovanja.

Pobuda jugoslovanskega komiteja za kvaliteto, zlasti pa program celotne akcije je takšnega pomena, da bo o tem na eni prihodnjih sej razpravljal zvezni izvršni svet, je dejal Mitja Ribičič. O tem bodo obveščene zvezna skupščina kakor tudi vse druge družbenopolitične organizacije in samoupravne ustanove, katerih podpora utegne biti dragocena.

Člani delegacije so obvestili predsednika ZIS, da bo celotno akcijo za »leto kvalitete« vodil posebej ustanovljen svet, v katerem bodo naši najuglednejši zastopniki družbenopolitične, znanstvene, gospodarske, strokovne in kulturne javnosti.

Tunizijski veleposlanik v Ljubljani

LJUBLJANA, 29. jan. — Predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič je danes opoldne sprejel na protokolarni obisk novega veleposlanika Tunizije v naši državi Brahima Hayderja in ga po krajšem razgovoru zadržal na kosilu.

Veleposlanik Hayder je protokolarno obiskal tudi podpredsednika republiške skupščine dr. Jožeta Brileja.

Pogajanja zavita v tančico

PEKING, 29. jan. (DPA). Voditelj sovjetske delegacije na pogovorih v Pekingu Vasilij Kuznjecov je dal vedeti, da je pripravljen ostati v Pekingu, če je to potrebno. Tudi drugi člani sovjetske delegacije so sporočili, da za zdaj ne pride v poštev vrnitev v Moskvo. Kuznjecov je imel zadnja dva tedna stike z diplomatskimi misijami v Pekingu, katerim je menda izrekel takšno stališče. Agencija jemlje to kot zanikanje govoric, da so pogajanja zašla v temo, in da bi se morebiti nadaljevala na nižji diplomatski ravni. Sama pogajanja so še zmeraj zavita v tančico.

V ČSSR so odkrili sovražno skupino

PRAGA, 29. jan. (Tanjug). Češkoslovaško notranje ministrstvo je odkrilo novo sovražno skupino, ki jo je vodil emigrantski center v eni izmed kapitalističnih držav. Skupina je delovala proti Češkoslovaški in drugim socialističnim državam. Sporočilo ne pove, v kateri državi je bil ta center, menijo pa, da v Zahodni Nemčiji. Center je financirala ameriška obveščevalna služba.

Snežni vihar na Poljskem

VARŠAVA, 29. jan. (Reuter). Silovit snežni vihar je v številnih krajih Poljske povzročil prekinitev prometa. Ponekod je padlo kar 2 metra snega. Številne avtobusne zveze so začasno ukinjene, vlaki pa pripeljejo v Varšavo tudi s šesturno zamudo.

Zdravilo proti raku?

WASHINGTON, 29. jan. (AFP). Ameriški institut za boj proti raku je sporočil, da je zdravilo »BCNU«, ki so ga doslej uporabljali samo za poskuse, pokazalo, da je zelo učinkovito proti raku. Institut trdi, da je to zdravilo, kot kaže zdaj, prvo sredstvo, ki vpliva na raka na pljučih in prebavnih organih. Institut pa poudarja, da so »BCNU« doslej uporabljali samo za poskuse z namenom, da se začasno zavro posledice bolezni, ne pa tudi kot zdravilo proti raku.

Kosigin bo obiskal Avstrijo

DUNAJ, 29. jan. (AFP) — Sovjetski premier Aleksej Kosigin je sprejel vabilo, naj obišče Avstrijo. Datum uradnega obiska še ni določen.

Naša parlamentarna delegacija odpotovala v Kairo

BEOGRAD, 29. jan. (Tanjug) — Danes so odpotovali v Kairo na mednarodno konferenco parlamentarcev o Srednjem vzhodu podpredsednik zvezne skupščine Peko Dapčević, poslanec Josip Djerdja in Salko Fejiš ter svetnik zvezne skupščine Simeon Pobulić.

Sovjetski novinarji v Zagrebu

ZAGREB, 29. jan. (Tanjug) — Predsednik mestne konference ZK Zagreba Srečko Bijelić je sprejel danes delegacijo sovjetskih novinarjev, ki so v naši državi kot gostje Zveze novinarjev Jugoslavije. Sovjetski novinarji so med dvodnevnim bivanjem v Zagrebu obiskali tudi tovarno farmacevtskih in kemijskih proizvodov »Pliva« in »Agrokombinat«.

Plaz potegnil avtobuse v prepad

TEHERAN, 29. jan. (AP). Na avtomobilski cesti, ki povezuje Teheran z vzhodnimi obalami Kaspijskega morja, se je pripetila v sredo huda nesreča, ko je plaz zasul več kot 400 ljudi, ki so se peljali v 20 avtobusih in avtomobilih. Plaz je avtobuse potegnil v globok prepad. Najmanj 36 ljudi je izgubilo življenje.

Promet na cesti je še zdaj blokiran. Doslej so rešili več kot 100 ljudi.

„Resne težave ‚vendar ne pa tudi kritične“

Podpredsednik vlade ČSSR Hula je napovedal, da bodo napravili čistko tudi v gospodarskem aparatu

PRAGA, 29. jan. (Tanjug). Na plenumu CK KP Češkoslovaške so danes razpravljali o gospodarski politiki partije v tem letu in v prihodnjih letih. Smisel te razprave je v tem, da se tudi v gospodarstvu okrepi učinkovito partijsko vodenje, vloga in položaj partije ter odstranijo poglavitni vzroki sedanjih gospodarskih težav, za katere je podpredsednik vlade Hula, ki je prebral referat o tem, dejal, da so »resne, vendar pa ne tudi kritične«, ker nastajajo na visoki stopnji razvoja proizvodnih sil.

Hula je članom CK pojasnil stališče predsedstva partije o teh vprašanjih. V njegovem referatu pa ni bilo nobenih predlogov, kako bodo izvajali gospodarsko reformo.

Hula je dejal, da s v temelje gospodarske reforme vdrle »škodljive oportunistične in revizionistične težnje« (dajanje prednosti trgu, negiranje plana in planskega razvoja, demagogija okrog delavskih svetov in demokratizacija vodenja gospodarstva itd.). Hula pravi, da so poskusi o ustanovitvi delavskih svetov pomenili »ustvariti družbeno strukturo mimo partije in proti njej«.

Načrt za letos — zamišljen kot načrt konsolidacije — mora rešiti predvsem probleme in neskladnosti na notranjem trgu. Prav zato so se znova lotili krepitve organizacijskih in vodilnih centrov od zgoraj navzdol, zlasti krepitve generalnih direkcij, ki so bile zapostavljene v letu 1968 v »ozračju politične demagogije o položaju podjetij«.

Krepitev federacije, kot izhaja iz referata, je v krepitvi vseh integracijskih funkcij države in centra. Zvezna vlada bo tako imela pravico, da razveljavi sklepe in ukrepe nacionalnih organov, ko bo ocenila, da so v nasprotju z zakonom.

Očitno gre za zoževanje prejšnjih zamisli in delno še uresničenih pristojnosti republik Češke in Slovaške. Hula je na koncu napovedal, da bodo v gospodarskem aparatu napravili čistko in odstranili nosilce »desničarsko—oportunističnih in antisocialističnih teženj ter nosilce protisovjetskega razpoloženja«.

Praški radio je ob najnovejših spremembah v vladi in partiji objavil komentar, v katerem je rečeno, da te spremembe niso presenetile tistih, ki spremljajo razvoj dogodkov v državi. Če se je treba čemurkoli čuditi, potem je to predvsem dejstvo, da te spremembe niso bile izvedene že na prejšnjem plenumu. V komentarju je bilo posebej poudarjeno, da najnovejše spremembe niso »nekakšna čistka ali maščevalno dejanje«.

OGLAŠUJTE V DELU

Zadnje vesti

Pogovori o naših delavcih v ZR Nemčiji

Član ZIS Ivo Jerkić se je sestal z ministrom za delo Walterjem Arndtom

BONN, 29. jan. (Tanjug). Član ZIS Ivo Jerkić, ki se od nedelje mudi v ZR Nemčiji, je danes obiskal ministra za delo Walterja Arndta. V daljšem razgovoru, ki se ga je udeležil tudi jugoslovanski veleposlanik v Bonnu Rudi Čačinovič, so obravnavali razna vprašanja, ki se tičejo zaposlitve, delovnih in življenjskih pogojev jugoslovanskih državljanov, začasno zaposlenih v Zvezni republiki Nemčiji. Med drugim so govorili o strokovnem pripravljanju jugoslovanskih delavcev za zaposlitev, o doslednem zaposlovanju preko pooblaščenih organizacij in ustanov. S tem naj bi namreč preprečili, da bi nepooblaščeni posredovalci zlorabljali delovno silo. Razpravljali so tudi o uveljavljanju sporazuma o socialnem zavarovanju.

Včeraj je Ivo Jerkić obiskal tovarno »Humboldt—Deutz« v Kölnu, kjer dela okrog 1800 jugoslovanskih delavcev, in se seznanil z delom in življenjem naših delavcev.

Danes je Ivo Jerkić obiskal tudi ministra v predsedstvu vlade Horsta Emkeja, sešel pa se je tudi s predstavniki zahodnonemških sindikatov in organizacij za skrb za delavce. Organizacija »Arbeiter vohlfahrt« pomaga pripravljati naše socialne delavce, ki jih razporejajo v središča, v katerih dela večje število jugoslovanskih državljanov. Prav te dni so končali tečaj, na katerem se je kakih 30 naših socialnih delavcev seznanilo s predpisi o delovnih razmerjih, socialnih in drugih pravicah delavcev. Njihova naloga bo, da pomagajo našim državljanom pri uveljavljanju njihovih socialnih in delovnih pravic.

Arabsko letalo nad Haifo

HAIFA, 29. jan. — Neko arabsko letalo je danes zelo nizko letelo nad Haifo, največjim izraelskim pristaniščem. Četudi letalo ni odvrglo bomb ali streljalo, je povzročilo precejšnjo škodo, ker je nad mestom letelo z nadzvočno hitrostjo.

Kakor poročajo tuje agencije, so zaradi tega popokala stekla na nekaterih stavbah, med prebivalstvom pa je zavladala panika.

V Tel Avivu so sporočili, da je letalo priletelo iz Sirije in tudi odletelo v tej smeri.

V Damasku so sporočili, da so sirijska letala z nadzvočno hitrostjo preletela Haifo, kar je odgovor na podobne akcije izraelskih letal nad Damaskom. Po sporočilu v Damasku izraelsko letalstvo in protiletalsko topništvo ni uspelo ničesar narediti proti sirijskim letalom.

Po trditvah tujih agencij je to v vsakem primeru prvič, da je neko arabsko letalo preletelo nad izraelskim mestom po šestdnevni vojni junija 1967. leta.

Izraelska letala preletela Damask

HAIFA, 29. jan. (Reuter). Izraelska reaktivna letala so danes popoldne dvakrat preletala Damask, samo eno uro zatem, ko je sirijski »mig-21« prebil zvočni zid nad izraelskim pristaniščem Haifo.

ZDA vztrajajo na togih pozicijah

Izjava šefa delegacije DR Vietnama na pogovorih v Parizu agenciji UPI

HANOI, 29. jan. (VNA). — Šef delegacije DR Vietnama na pogovorih v Parizu, minister Xuan Thuy, je izjavil, da so cilji ZDA v Vietnamu neokolonialistični in da je prišlo do zastoja na pariški mirovni konferenci zato, ker ZDA trmasto vztrajajo na svojih togih pozicijah. Te svoje ocene je dal vietnamski minister v intervjuju agenciji UPI.

Nadalje je dejal, da morajo ZDA prenehati z agresijo in vzpostaviti mir ter spoštovati osnovne nacionalne pravice vietnamskega naroda. V nadaljevanju je dejal, da morajo ZDA umakniti svoje čete, ki so jih prepeljale z druge strani Atlantika in v celoti ustaviti bombardiranje Severnega Vietnama.

Xuan Thuy je nadalje dejal, da vietnamizacija spopada dejansko pomeni odkrito znamenje pripravljenosti ZDA, da okrepijo in neomejeno podaljšajo vojno s ciljem, da bi v Južnem Vietnamu uresničili svoje neokolonialne cilje. Da bi sabotirale konferenco, so znižale raven udeležencev konference »Kar nas zadeva, smo vedno doslej pokazali dobro voljo in pripravljenost, da se hitro in na ustrezen način reši vietnamski problem. Vse dotlej, dokler bodo ZDA na poziciji agresije, pariška konferenca ne bo mogla kreniti naprej,« je dejal vietnamski minister.

Odkrili še dva pokola v Južnem Vietnamu

HANOI, 29. jan. (AFP). — Časopisna agencija južnovietnamske osvobodilne fronte je danes sporočila, da so odkrili še dva pokola, ki so ju izvršili ameriški vojaki in saigonske čete v Južnem Vietnamu. V prvem pokolu, ki je bil oktobra lani v mestu približno 120 km južno od ameriškega oporišča Da Nang, je izgubilo življenje 295 prebivalcev. Drugi pokol se je pripetil oktobra lani v pokrajini Ben Tre v delti Mekonga. Ob tej priložnosti je izgubilo življenje 209 ljudi.

Somalija pripravljena pomagati

KARTUM, 29. jan. (MENA) — Somalijski zunanji minister Omar Galeb je danes izjavil, da je somalska vlada pripravljena pridružiti svoje oborožene sile silam arabskih držav v borbi proti izraelski agresiji.

‚Zadovoljni smo z montažo v Litostroju‘

Francoska tovarna Renault bo še razširila kooperacijo z Litostrojem

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 29. jan. — (Po telefonu) »Zelo smo zadovoljni s kvaliteto dosedanje montaže v Litostroju in upamo, da bomo lahko v prihodnje našo kooperacijo še nadaljevali in razširili.« Tako mi je danes izjavil zastopnik tovarne Renault, kjer je bil danes poslovni sestanek med strokovnjaki Renaulta in ljubljanskega Litostroja. Na sestanku so ugotovili, da so lani v Litostroju v Ljubljani montirali okrog 4000 vozil Renault, medtem ko so letos že sprejeli v montažo tisoč vozil, tako da bo glede na to, da smo šele januarja, končna letna montaža najmanj še enkrat tolikšna kot lani. Zastopnik Renaulta mi je tajavil, da bodo v okviru sodelovanja z Litostrojem lahko dosegli, kot upa, 30 odstotno integracijo. »Nemalo delov in materiala dejansko že kupujemo v Jugoslaviji, zlasti steklo,« je menil šef tiskovnega urada Renaulta in omenil tudi 650 jugoslovanskih delavcev v tovarnah Renaulta, ki predstavljajo po njegovem enega izmed dodatnih vmesnih členov sodelovanja med francosko tvrdko Renault in jugoslovansko industrijo.

B. POGAČNIK

Gowon: Sodnih procesov ne bo

LAGOS, 29. jan. (Reuter). Voditelj federalne Nigerije general Jakubu Gowon je izjavil, da ne bo sodnih procesov proti bivšim voditeljem Biafre. Nadalje je dejal, da Nigerija v bodoče ne bo tolerirala vmešavanja v njene notranje zadeve s strani tujih vlad in organizacij. Hkrati pa se je zahvalil za pomoč Nigeriji med državljansko vojno in izrazil pripravljenost, da bo tako pomoč sprejel tudi v prihodnje.

Sodišče v Lagosu obsodilo 20 misijonarjev

LAGOS, 29. jan. (Reuter) — Nigerijsko sodišče je obsodilo 20 rimskokatoliških misijonarjev vsakega po 6 mesecev zapora zaradi ilegalnega prihoda na ozemlje Nigerije. Dvajset obsojenih misijonarjev je delalo skupno z 32 misijonarji na ozemlju bivše Biafre. Ostale misijonarje, med njimi tudi pet nun pa so obsodili na denarne kazni od 20 do 50 nigerijskih funtov.

Televizijski dvoboj

Tekmeca v sedanji avstrijski volilni kampanji sta se javno spopadla na TV zaslonih

DUNAJ, 29. jan. (Tanjug). Več milijonov avstrijskih državljanov je sinoči spremljalo televizijski dvoboj kandidatov za položaj zveznega kanclerja — šefa ljudske stranke in sedanjega zveznega kanclerja dr. Klausa ter predsednika opozicijske socialistične stranke dr. Kreiskega. To je bil nevsakdanji politični prizor soočanja dveh voditeljev strank, da pred ljudmi drug drugemu povesta, kaj mislita o tekočem in prihodnjem položaju v Avstriji.

Oba glavna tekmeca v sedanji volilni kampanji sta nedvoumno povedala, da nasprotujeta veliki koaliciji. Poudarila sta, da se borita zato, da bi na parlamentarnih volitvah dobila absolutno večino — to je 85 mandatov.

Čeprav si obe vodilni avstrijski stranki prizadevata ugotoviti, kakšno je razpoloženje volilnega telesa, jima to ne uspe. Negotovost o izidu volitev 1. marca je popolna. Stranki imata enake možnosti. Prav to pa ju sili k brezkompromisnemu volilnemu dvoboju, ki je prevzel vse politično življenje v tej sosednji državi.

Telegrami

VELEPOSLANIK SEJFUL PRI ZAMBIJSKEM PREDSEDNIKU — LUSAKA. Predsednik republike Zambije dr. Keneth Kaunda je sprejel jugoslovanskega veleposlanika Kemala Sejfula in se z njim pogovarjal o bližnjem obisku predsednika republike Tita v Zambiji v začetku februarja.

PREDSEDNIK NASER SPREJEL VINOGRADOVA — KAIRO. Egiptovski predsednik Naser je sprejel sovjetskega veleposlanika Sergeja Vinogradova. Podrobnosti o tem sestanku niso sporočili.

FEJSALOVA POSLANICA HUSEINU — AMAN. Jordanski kralj Husein je sprejel danes obrambnega ministra Saudove Arabije princa Aziza, ki mu je izročil poslanico kralja Fejsala. Minister Aziz bo obiskal tudi saudske enote, ki so razmeščene na jugu Jordanije.

NEW YORK NE BO POZDRAVIL POMPIDOUJA — WASHINGTON. Newyorški demokrat Beram Powdell je povedal, da mu je newyorški župan Lindsac zagotovil, da to mesto ne bo pripravilo uradnega sprejema francoskemu predsedniku Pompidouju, ko bo prišel na obisk v ZDA. Powdell je to od župana zahteval zato, ker, kot je dejal, »Pompidoujeva politika prezira interese varnosti ZDA in Izraela ter spodkopava svetovni mir«.

EGIPT DOBI POSOJILO — KAIRO. Bivši predsednik svetovne banke Eugene Black se je s predsednikom Naserjem pogovarjal o možnosti, da bi svetovna banka dala Egiptu posojilo, ki bi ga uporabili za gradnjo namakalnega sistema.

KAZEN ZA OFICIRJE — HAVANA. Reuter poroča, da so štiri kubanske oficirje v vzhodni pokrajini odstranili s položajev, ker niso izpolnjevali nalog v kampanji pridelovanja rekordnih 10 milijonov ton sladkorja. Premier Fidel Castro je nedavno izjavil, da nekateri srednjevodilni kadri niso izpolnili nalog v »bitki za sladkor«.

AVSTRIJA SE USMERJA V AFRIKO — DUNAJ. Avstrija bo letos znatni del svojega izvoza, ki sicer stalno narašča, usmerila na afriške države v razvoju. Izvozniki kažejo največje zanimanje za arabske države. Proučujejo tudi možnosti za dodelitev kreditov državam v razvoju in druge ukrepe, s katerimi naj bi izboljšali konkurenčno sposobnost Avstrije v afriških državah glede na druge industrijsko razvite države.

OBISK PRI MAKARIOSU — NIKOZIJA. Jugoslovanski veleposlanik Dušan Blagojević je obiskal ciprskega predsednika Makariosa. Obravnavala sta gospodarske odnose med državama in dejavnost neuvrščenih držav.

ONASSISOVE INVESTICIJE — ATENE. Grški bogataš Onassis je z vojaško vlado v Atenah podpisal sporazum, na podlagi katerega bo investiral 600 milijonov dolarjev za gradnjo nove rafinerije nafte in več drugih tovarn.

CIRANANA PREPELJAN V BOLNIŠNICO — PARIZ. Madagaskarsko veleposlaništvo je sporočilo, da zdravstveno stanje predsednika Ciranane ni tako hudo, kot so mislili. Predsednika so sinoči pripeljali v Pariz iz glavnega mesta Kameruna, kjer se je udeleževal sestanka voditeljev 15 afriških držav.

ROMUNSKO-IZRAELSKI SPORAZUM — KAIRO. MENA poroča, sklicujoč se na diplomatske vire, da sta Romunija in Izrael sklenila sporazum, na podlagi katerega bo 40.000 Židov iz Romunije prišlo v Izrael. Ta mesec jih bo prišlo menda 15.000. Od 1965. do 1967 leta je iz Romunije odšlo v Izrael približno 200.000 Židov.

STAVKA STEVARDES — PARIZ. Stewardese na francoskih mednarodnih letalskih linijah U. T. A. so včeraj začele 48-urno stavko zoper nove predpise o zaščiti pri delu. Pred tem so stavkali stewardese in stewardi družbe Air France. Za danes je napovedana še ena stavka.

IZVOZ KMETIJSKIH PRIDELKOV V ZDA — RIO DE JANEIRO. Latinsko-ameriške države so bile tudi lani glavni preskrbovalec ameriškega trga s kmetijskimi pridelki in živinsko krmo. Vrednost njihovega izvoza je dosegla več kot dve milijardi dolarjev. Od tega odpade dobra četrtina na Brazilijo. Latinskoameriške države pokrijejo 41 odst. skupnih potreb ameriškega trga s kmetijskimi pridelki.

Pa še to:

OBLIKA JE VAŽNA — »Ne strinjam se s tem, da ni važna oblika v samoupravljanju, kot na primer upravni odbor ali poslovni odbor,« je dejal včeraj med razpravo v zboru narodov poslanec Danilo Kekič in dodal: »Če bi fantu pri rojstvu dali ime Milica, tedaj bi okolico lahko zavedli v zmoto — pa ne glede oblike, temveč glede otrokovega spola!«

VREMENSKO POROČILO

SONCE vzide 7.26 zaide 17.01

LUNA vzide 00.32 zaide 10.19

Prognostična karta za 30. I. 1970 ob 0,7. uri

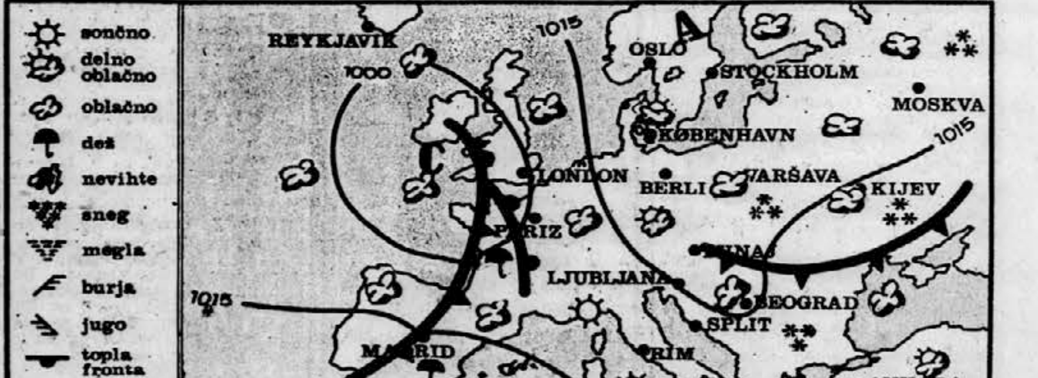

Vreme in temperatura 29. januarja 1970

kraji	ob 7 uri vreme	°C	ob 13 uri vreme	°C
Ljubljana	megla	0	oblačno	2
Planica	jasno	—9	jasno	—1
Brnik	oblačno	—1	oblačno	1
Kredarica	jasno	—11	jasno	—9
Maribor	oblačno	0	jasno	4
Sl. Gradec	oblačno	—2	oblačno	2
Celje	oblačno	1	oblačno	1
Novo mesto	megla	0	oblačno	2
Koper	jasno	4	jasno	10
Reka	jasno	4	jasno	10
Pulj	jasno	2	jasno	9
Hvar	jasno	7	—	—
Dubrovnik	oblačno	7	jasno	11
Zagreb	oblačno	0	pooblačno	2
Beograd	oblačno	0	pooblačno	2
Sarajevo	oblačno	0	oblačno	0
Titograd	oblačno	6	pooblačno	11
Skopje	oblačno	3	dežuje	3
Celovec	jasno	—10	—	—
Gradec	oblačno	—1	pooblačno	1
Dunaj	sneži	—1	oblačno	0
Benetke	jasno	1	jasno	8
Milano	oblačno	4	oblačno	7
Genova	oblačno	9	oblačno	9
München	jasno	—7	pooblačno	—2
Zürich	oblačno	0	oblačno	3
Rim	oblačno	7	oblačno	11
Pariz	oblačno	1	oblačno	4
Berlin	oblačno	—1	oblačno	—2
Stockholm	sneži	—7	pooblačno	—8
Moskva	sneži	—21	jasno	—19

Napoved za danes

VREMENSKA SLIKA

Področje visokega zračnega pritiska nad srednjo Evropo slabi, pod vplivom atlantskih frontalnih motenj, ki so že zajele zahodno Evropo. Nad naše kraje doteka od severovzhoda prehodno nekoliko hladnejši zrak.

SLOVENIJA

Pretežno jasno, v notranjosti Slovenije v nižinah vmes zmerne pooblačitve. Najnižje nočne temperature med 0 in —4, na Gorenjskem —10, v Primorju 4, najvišje dnevne malo nad 0, v Primorju 10 stopinj.

JUGOSLAVIJA

Ob Jadranu bo pretežno jasno, v notranjosti Slovenije oblačno, v Bosni in Srbiji je še možno rahlo sneženje.

Snežne razmere v Sloveniji včeraj ob 7. uri

ŽIČNICA NA VEL. PLANINO: 10 cm, smrznjen, v Tihi dolini 38 cm, smrznjen — ŽIČNICA NA KRVAVEC — zgornja postaja: 40 cm, smrznjen, Tiha dolina in Njivice 65 cm — ŽIČNICA NA VOGEL: 125 cm, sren — ŽIČNICA ZELENICA: 83 cm, pršič, Ljubelj—predor: 8 cm, pršič — TURISTIČNI CENTER GOLTE NAD MOZIRJEM: 18 cm, smrznjen — POHORSKA VZPENJAČA: 40 cm — PLANICA-RATEČE: 30 cm — PLANICA: vlečnica 60 cm, sren — SL. GRADEC: 2 cm — MEŽICA: spodaj 10, zgoraj 25 — TRIGLAV-KREDARICA: 210 cm — DOM NA KOMNI: 120 cm, pot na Komno prehodna, tovorna žičnica obratuje, cesta do Savice prevozna — KRANJSKA GORA: 30 cm, drsališče uporabno. Vse žičnice in vlečnice obratujejo.

Občanov barometer

Mehanikovih pet minut

Najti dandanes avtomehanikovih pet minut, da bi človek z njim pokleparil, je gotovo teže, kot dobiti posojilo v banki. Vsekakor si za pogovor ne smeš izbrati njegove delavnice, kamor vsakih nekaj minut pride stranka, ki bi rada, da ji popravijo to in ono, da bi samo malo pogledali v motor, ki nekaj cvili ... V delavnici Francija Dolšana je že bilo prav: za pogovor, ki ni bil posebno dolg, sva porabila debelo uro.

● *Katere avtomobile večinoma popravljate?*

»Izključno »fiate«, ali drugače rečeno »zastave«. Drugih vozil ne vzamem, samo izjemoma popravimo pri nas kakšno malenkost, tako za »pet minut« tudi na vozilu kakšne druge znamke.«

● *Zakaj samo »fiate«?*

»Če hočeš, da bo stranka zadovoljna, se pač moraš posvetiti samo eni vrsti avtomobilov. Že teh je zadosti.«

● *Vaš avtomobil?*

»Fičko, letnik 1961.«

● *Koliko časa že delate na svoje?*

»Čakate, da pomislim. Bo pa že kar četrto leto.«

● *In pred tem?*

»Bil sem na servisu. Od začetka navaden mehanik, potem sem napredoval, bil je tudi sprejemnik in na koncu še šef servisa.«

● *Pa potem?*

»Zbolel sem na želodcu. Tam ti ne dajo miru. Če ni bilo kaj v redu s popravilom, so se stranke zmesle nad menoj, ne nad tistim, ki je popravljal avto. In to ni bilo malokrat. Pa če jih še od zgoraj poslušaš, potem se res ne da več.«

● *Slovo torej ni bilo težko?*

»Sploh ne, ker sem takoj po operaciji začel na svoje.«

● *Sedaj vam gre bolje?*

»Po eni strani. Tukaj delam cel dan, pride ti stranka ob petih popoldne, dela je za dve uri — pa prideš domov ob osmih zvečer. Imam umazano haljo in roke. V servisu pa je bila čista pisarna, halja in roke, še kravato sem moral nositi. Kljub temu sem raje tukaj, mi pisarna ne leži.«

● *In denarna plat?*

»Sem skoraj na istem, čeprav več delam. Vendar se precej bolje počutim, takole samostojen.«

● *Zaslužka torej ni toliko, kolikor ljudje radi govorijo?*

»Ne, res ga ni. Kar pogejte v kakšnih avtomobilih se vozijo avtomehaniki. Stare rogotulje in fički, kaj boljšega ima še redko kateri.«

● *Največji minus vašega poklica?*

»Noro letanje za rezervnimi deli in podobnim materialom. Vsak dan porabim gotovo štiri ure za to. Potem pa še razlike v cenah, ki gredo med posameznimi prodajalnami včasih tudi v tisočaks, tako da se splača poiskati najcenejšo trgovino kljub izgubi časa ... A še zdaleč ne dobiš vsega, kar bi hotel.«

● *Vaše želje?*

»Imeti svojo delavnico — tole imam namreč samo v najemu in ni najbolj primerna. Pa tako, da bi lahko na avtomobilu res popravil prav vse, razen ličanja.«

● *Kaj boste vprašali javnega delavca?*

»Kaj bi spraševal? Vprašanj je veliko, odgovorov, bi bi zelegli, pa ne. Rad bi samo nekaj povedal, kar me precej tiši. Nas, storitvene obrtnike še vedno dajejo v isto vrečo s tistimi, ki imajo doma celo »industrijo« in stuštijo na debelo. Tudi davčna služba bi morala biti bolj urejena, kar se tega tiče. Potrebna bi bila večja kontrola in boljša ekspeditivnost davčnih organov.«

Pogovor zapisal KSAVER DOLENC

Vzpon šišenske obrti

Obrt naračča hitreje kot celotno gospodarstvo v občini

LJUBLJANA, 29. jan. Osrednja točka današnje seje šišenskih skupščine je bilo poročilo o družbeni in zasebni obrti v občini. Razpravljali pa so med drugim še o delu občinske davčne uprave ter o problematiki zaščite borcev NOV na območju občine.

Obrt v občini, družbena in zasebna, se vse bolj krepi in se je v zadnjih letih razvijala precej hitreje kot drugo gospodarstvo. V primerjavi z letom 1964 je porasla do leta 1968 za 145,8 odstotkov, medtem ko se je celotno gospodarstvo v tem času povečalo za 91,5 odstotkov. Udeležba obrti v istem razdobju v celotnem gospodarstvu se je povečala s 5,2 na 6,7 odstotka. Prav tako naračča tudi število zaposlenih v obrti. Kaže, da bo temu še naprej tako, saj od 700 vajencev, ki delajo v šišenskem gospodarstvu, več kot polovica dela v obrtni dejavnosti. Za gospodarstvo pa je zelo ugodno, da se storitvena obrt precej hitreje razvija kot proizvodna obrt.

Zelo živahna je tudi razprava, ko se govori o zasebni obrti. Ugotovili so, da občina kljub nekaterim pomanjkljivostim to obrt pospešuje. Kažejo se že tudi rezultati pospeševanja obrti in pa progresivne obdavčitve ter kaznovanja špekulacij in davčnih utaj. Predstavnik obrtnikov, ki imajo v občini posebno volilno enoto — téh je v Sloveniji malo — se je zavzel za to, da je treba bolj upoštevati mnenja obrtniškega združenja, ki edino predstavlja obrtnike. Tisti, ki v združenje niso včlanjeni, pa mnogokrat kvarijo ugled vseh obrtnikov, na katere premnogokrat naša družba gleda neupravičeno s koncem očesa.

Uslužbenci davčne uprave so v svojem sporočilu zahtevali, da njihovo število povečajo, saj jih je samo pet, kolikor jih je sedaj, zares ne zmore vsega dela. Ko so razpravljali o delu uslužbencev davčne uprave, so odborniki ugotovili, da je bilo dobro. Še posebej pa so pohvalili njihovo usmeritev v »lovljenje« hujših prekrškov. Strinjali so se tudi z zahtevo o pridobitvi novih davčnih uslužbencev, saj en sam inšpektor zares ne more kontrolirati kar 153 obrtnikov, ki vodijo knjige. Toliko pa jih je odpadlo lani na enega inšpektorja.

BRANKO PODOBNIK

Nalezljivo

Nesklepčnost srédine seje mestne konference SZDL v Ljubljani terja poseben poudarek. Dejstvo je, da se prav zdaj, ko smo stopili v obdobje najbolj širokih razprav o končni podobi »malih ustav« v Ljubljani, socialistična zveza ni mogla zbrati v vsaj za silo sklepčnem številu.

Nobeno opravičilo ne more biti okoliščina, da so nekateri člani mestne konference učitelji in da zategadelj, ker so zdaj šolske počitnice, pač niso utegnili priti na sejo. Član mestne konference je družbeni delavec. Njegov družbeni položaj že sam po sebi terja neodložljivo navzočnost na tako pomembni razpravi, kot je razprava o prihodnjih občinskih statutih in o mestnem statutu. Ta družbeni položaj pa ima že od vsega začetka v sebi tudi odgovornost. In to odgovornost nosi na svojih plečih tisti, ki položaj zaradi splošnega zaupanja zaseda.

Zdaj sploh ni pomembno, da so prišla vabila članom konference pravi čas v roke (pred počitnicami). Prav ta, ko ne mislimo razglaševati o tem, da med manjkajočimi člani mestne konference niso bili samo učitelji. Neizpodbitno in najpoglavitnejše je zgolj dejstvo, da je v neposrednem primeru vsak član mestne konference zaradi svojega družbenega položaja odgovoren za to, kako bodo statuti v splošnem in posamič zaobjeli samoupravljanje na vseh ravneh, to je, kako se bo samoupravljanje prelivalo po edini pravilni zakonitosti od krajevnih skupnosti navzgor. To je eno. Drugo pa je, da je prav socialistična zveza »izvoljena« za domala najpomembnejšega vodnika na javnih razpravah o statutu.

Jasnejši ponazoritvi v prid naj še povemo, da so na nesklepčni seji mestne konference govorili tudi o tem, kako morajo statuti poleg vsega drugega tudi opredeliti odgovornost socialistične zveze do njenih članov, do vsakega volilca in sploh do vsakega občana.

Nesklepčnost na omenjeni seji pa nekako samodejno opozarja na morebitne nove neprijetnosti. Ta čas se namreč že na glas bojimo, da ne bi zbori volivcev zboleli za pičlo udeležbo. To je huda bojazen, če vemo, da so končne podobe statutov odvisne od tega, koliko bodo nanje vplivali sami občani med javnimi razpravami. Množična udeležba na teh shodih pa je spet poglavitna skrb socialistične zveze. (Ker teče tu beseda zgolj o njej, ne bomo posebej omenjali dolžnosti organizacij ZK, sindikatov in tako naprej.) Zavoljo tega je nesklepčnost v sredo slab zgled. Ne bi smel biti nalezljiv.

PRIMOŽ ŽAGAR

Pojasnilo

Včeraj smo v okvirčku »Portretiranje je moda« zapisali, da pri »Borcu« slikarka Kraljeva »ekspresno« portretira za nepreveliko denar in da se je novost dobro prijela.

Nismo pa povedali ime slikarke. To seveda ni bilo prav. Danes pa nam je znana slikarka Mara Kraljeva povedala, da je že dopoldne od znancev slišala obilico opazk na ta rovaš. S tem dopolnjujemo včerajšnjo vest: portret vam naslika slikarka Irina Rahovsky Kralj in ne Mara Kraljeva.

Marca fluorografija občanov Centra

LJUBLJANA, 29. jan. — Na območju občine Center bo od 12. do 27. marca fluorografiranje, ki bo obvezno in brezplačno za vse občane. Fluorografiranje pravočasno odkriva obolenje tuberkuloze in pljučnega raka! Zadnji pregledi so pokazali, da se med tisoč prebivalci navadno trije ali štirje bolniki, ki tega ne opazijo prej. Izračunali so, da s fluorografiranjem odkrijejo skritega bolnika na vsakih tri sto ljudi. P. A.

»Bežigrajski center« spomladi

LJUBLJANA, 29. jan. — Podjetje za urejanje stavbnih zemljišč »Soseska« bo spomladi začelo urejati predel med Titovo cesto, Križevo ulico, Peričevo ulico in novo Linhartovo cesto. Tam bo stal novi »bežigrajski center«, za katerega načrte so sprejeli že leta 1968. V novem bežigrajskem centru bodo med drugim zgradili poslovno-stanovanjski objekt z garažami in kinodvorano ter trgovsko poslovno stolpnico.

D.

Pogled na platno

UPOR KAZNJENCEV: usmeritev v akcijo — Kadar čuti filmska ekipa potrebo, da se za sodelovanje pri snemanju filma zahvali uradni ustanovi, pričakuje gledalec iz takšnega sodelovanja avtentičnost, domala dokumentarnost, prav gotovo pa resnobnost v obravnavanju pomembne, družbeno ali socialno pereče tematike. Ko beremo zahvalo ekipe filma »Upor kaznjencev« državni jetnišnici v Arizoni, pač pričakujemo, da bo ta ameriški film pod vodstvom režiserja Buzza Kulika odgrnil še eno temno stran življenja, kot se je to posrečilo že poprej nekaterim pogumnim filmskim stvaritvam iz kaznilniškega okolja. Pričakovanje pa se izjalovi. Avtentično je okolje, v katerem je bil film posnet, nemara je avtentično tudi množično razpoloženje, kakršno utegne prevzeti jetnike v trenutkih, ko železna disciplina popusti, ko izbruhne upor — toda ta avtentičnost je filmsko prekliširana in dobiva prizvoke senzacionalnosti, pa tudi cenenega pretresa (prizori s homoseksualci). Kar ostane, je seveda napeta zgodba, ki jo razpleta nekaj zanimivo zastavljenih značajev, ubrana na staro avanturistično struno želje po svobodi in poskušanja, da se na vsak način, tudi za ceno prevare sojetnikov, uresniči. Avtorjem filma je bolj kot za rekonstrukcijo resničnega dogodka šlo za oblikovanje napetega akcijskega filma. Distribuira ga zagrebški Croatia film.

S. G.

Neprodane garaže

V enem letu gradnje za tretjino dražje

Na Ambroževem trgu v Poljanah je bila že pred enim mesecem dograjena garažna stavba, ki ima deset etaž. To sta pravzaprav dve spojeni okrogli stavbi kot dva silosa z velikimi steklenimi okni. Njena notranjost spominja na labirint s širokimi stezami za avtomobile. V njih je prostora za 476 vozil.

Krajevna skupnost Poljane ima s to garažno stavbo od začetka gradnje, to je bilo konec maja, vseskozi nevšečnosti. V uporabo bi morala biti predana že za 29. november 1969, vendar so se dela zavlekla, tako da še sedaj niso dokončali štirih etaž od desetih. A 25. decembra so že oddali nekaj garaž v uporabo. Tako so sedaj v stavbi že parkirani avtomobili, čeprav dela še niso končana.

Do gradnje je prišlo po skupni akciji krajevnih skupnosti Poljane in Tabor. Začeli so zbirati interesente za garaže, ki naj bi bili tudi soinvestitorji. Tako so dobili 280 lastnikov avtomobilov, ki so bili pripravljeni kupiti garaže. Vendar se je gradnja podražila od okrogla 7.600.— din za garažo na okrog 12.000.— din. Temu se je pridružila še vest, da bodo v kratkem začeli z gradnjo druge garažne hiše na Taboru. To dvoje je povzročilo, da je 189 interesentov, ki so tudi soinvestitorji, odpovedalo sodelovanje. Kljub temu je SGP Gradis, ki je na licitaciji dobilo gradnjo te stavbe, nadaljevalo z delom. Gradnja se je zavlekla tudi zaradi pomanjkanja cementa in betonskega železa. Zaostanek opravičujejo še s takratnimi prekinitvami električnega toka in pa s banjaluškim potresom ...

Zdaj dokončujejo osmo, deveto, deseto in pritličnо etažo. Kupci so v glavnem zadovoljni, so nam povedali na krajevni skupnosti Poljane, vendar so se nekateri pritožili zaradi prepiha v garažah. Za ventilacijo so zgrajene posebne odprtine, ki jih ni mogoče zapreti. Pri 476 avtomobilih v stavbi je nevarnost, da pride do zastrupitve, zato mora biti stalno zračenje. Vendar se nekateri boje, da se jim bodo »mniljenčki«, čeprav iz kovine, prehladili.

Garažna stavba in njena okolica bosta dokončno urejeni v aprilu. Pred stavbo bo postavljena tudi bencinska črpalka. Zato se interesira »Petrol«. Tu bo tudi posebna črpalka za kurilno olje, kar bo okoliščanom olajšalo kupovanje olja za peči. Pred garažno hišo bodo zgradili še pralnico avtomobilov, v kateri bodo lastniki garaž lahko sami prali svoje avtomobile.

MILOŠ IVANČIČ

Resnični krivec je Anton Režen

LJUBLJANA, 29. jan. — V ponedeljek smo med neresničnimi objavili vest, da je Alojz Pirc na Litijski cesti povozil tri pešce in jih huje poškodoval. Občinsko sodišče I. v Ljubljani pa je ugotovilo, da je nesrečo povzročil Anton Režen in ne Alojz Pirc.

Ljubljanska kronika

PREBIVALSTVO

Enkrat dva — V sredo je v obeh ljubljanskih porodnišnicah zajokalo 10 deklic in 14 dečkov. Oba najtežja novorojenčka sta prvič povzdignila glas v mestni porodnišnici: punčka je tehtala 4500 gramov, fantek pa 4100 gramov. V kliniční porodnišnici so pomagali pri rojstvu dvojčkov — deklic.

Poroke — Danes dopoldne bodo prestopili prag poročne dvorane 3 pari.

Pogrebi — Danes popoldne bodo svojci pospremili k zadnjemu počitku Alojza Čermaka, 76-letnega kmetovalca (ob 14.45 v Polju), Alojza Uršiča, 30-letnega mizarja (ob 16.30 na Rudniku) in Marijo Brečko, 81-letno upokojenko (ob 17. uri na Žalah).

TURIZEM

Spalniki — V spalnikih in ležalnikih, ki peljejo danes zvečer iz Ljubljane proti Beogradu, Sarajevu, Splitu, Münchnu in Parizu, je še dovolj prostih ležišč.

Letala — V letalu Jat za sobotni let v Beograd je še dovolj prostih sedežev.

TRGOVINA

Spet k Varteksu — Danes bodo odprli prenovljeno Varteksovo trgovino v Čopovi 7. Trgovino je GP Grosuplje prenavljalo sedem mesecev, preureditev pa je veljala poldrugi milijona dinarjev. Razen moške konfekcije bodo prodajali odslej še perilo in metrsko blago. Ob otvoritvi bodo kupce presenetili s moškimi oblekami, ki so jih doslej le izvažali.

Glas volivcev naj velja

Upravne službe naj združujejo po tehtnem načrtu

LJUBLJANA, 29. jan. Čisto vseeno je, ali bo v Ljubljani pet občin ali pa bo ena sama, pomembno je, da se delo uprav in služb ne bo podražilo, predvsem pa, da se bo njihovo delo izboljšalo. Takega mnenja so bili občani krajevne skupnosti Litostroj, ko so se sinoči zbrali na zboru volivcev. Zbora se je udeležil tudi njihov poslanec v republiški skupščini dr. Vojan Rus.

Občani so z zanimanjem spremljali razlage osnutkov mestnega in občinskega statuta, ki sta jih pripravila odbornika mestne in občinske skupščine. V razpravi se je pokazalo, da so volilci dobro seznanjeni s komunalno-upravno problematiko našega mesta in da jim ni vseeno, kakšna bo bodoča ureditev Ljubljane. Bili so mnenja, da je posamezne službe v okviru mesta sicer potrebno združevati, da pa se pri tem ne kaže zaleteti. Združevanje skupnih služb naj bi potekalo premišljeno in predvsem po poprejšnem družbenem dogovarjanju med občinami in mestno skupščino. Kajti najhujšo napako bi naredili, če bi občanom odtujili občinske službe, še posebno tiste, na katere se najpogosteje obračajo. Pri tem ne gre toliko za krajevno oddaljenost kot pa za kvaliteto poslovanja teh služb. Volilci so se zavzeli tudi za to, da se vloga njihovih zborov ne bi zmanjšala in zahtevali še naprej vsaj tolikšno pravico odločanja, kot je bilo to doslej.

Litostrojski volilci so še zahtevali, da se vloga krajevnih skupnosti poveča, kar pa bo mogoče le s spremenjenim načinom financiranja. Krajevne skupnosti v Ljubljani dostikrat le životarijo, čeprav volje za delo ne manjka. Krajevnim skupnostim pripada precejšnja vloga pri organizaciji narodne obrambe, nihče pa se, žal, ne spomni, da je za to potreben tudi denar.

Občinski načelnik za komunalne zadeve je volilcem pojasnil, da občina krajevnim skupnostim pač daje, kolikor more, zato je treba resneje razmisliti o povišanju prispevka za mestno zemljiščе, ki naj bi bil osnovni dohodek krajevnih skupnosti.

Ob koncu je poslanec, dr. Vojan Rus volilcem pojasnil delo republiške skupščine v lanskem obdobju in stališča, ji jih je v njihovem imenu zastopal v skupščini. Nato pa je volilcem odgovoril še na vprašanja o stanovanjski gradnji v Ljubljani ter o zaposlovanju naših delavcev v tujini.

B. PODOBNIK

Neprevidni deklici

LJUBLJANA, 29. jan. — Na Celovški cesti v Ljubljani je včeraj ob 14.20 osebni avtomobil zastava 750, ki ga je vozil Jože Legan, zbil 8-letno Tatjano Dimc. Deklica je nenadoma stopila na cesto. Kljub zaviranju in umikanju na levo stran ceste, voznik Legan nesreče ni mogel preprečiti. Hudo ranjeno deklico so takoj pripeljali v bolnišnico.

Iz avtobusa, ki je stal na Ilirski cesti, je včeraj popoldne ob drugi uri nenadoma skočila pred osebni avtomobil, katerega je vozil Jože Erjavec, šestletna Matejka Ponikvar. Avtomobilist jo je zbil in hudo ranil. Neznani voznik jo je nato s hudimi ranami odpeljal na nezgodni oddelek ljubljanske splošne bolnišnice.

V. G.

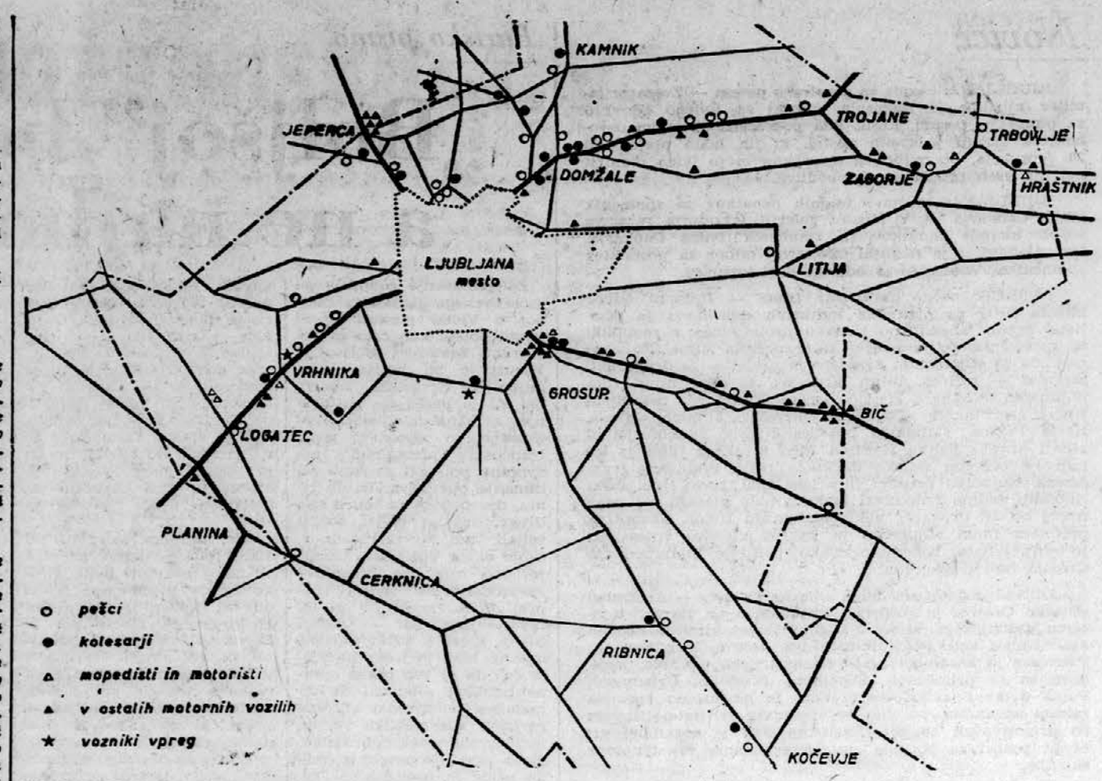

VSAK KROŽEC, TRIKOTNIK ali zvezdica na zemljevidu pomenijo človeško življenje, izgubljeno lani v prometnih nesrečah na širšem območju ljubljanske uprave javne varnosti. Zemljevid: UJV Ljubljana

Črn obračun belih cesta

Na cestah ljubljanskega območja UJV je lani umrlo osem ljudi manj kot leta 1968 — Več je bilo ranjenih, škode in (predvsem) vinjenih voznikov

Uprava javne varnosti Ljubljana nam je posredovala podatke o številu, posledicah, pogostosti in vzrokih prometnih nesreč v letu 1969. Podatke smo zaradi boljšega pregleda razdelili na dve skupini: območje petih ljubljanskih občin in drugo območje UJV Ljubljana.

Lani se je na območju petih ljubljanskih občin pripetilo 1771 prometnih nesreč, ki so terjale 52 mrtvih, 530 hudo in 898 laže ranjenih ter za 6.567.990 dinarjev škode. Med udeleženci je bilo 2587 voznikov motornih vozil, 428 pešcev, 358 kolesarjev, 243 motoristov in mopedistov, 90 tujcev, 40 šolarjev, 38 predšolskih otrok ter trije vozniki preg. Največ nesreč v najožjem središču mesta se je pripetilo na Celovški cesti (203) in na Titovi (169). Med vzroki je v ospredju izsiljevanje prednosti v križišču (587), sledijo vinjenost (253 primerov), naleti (230) ter nenaden prihod na cesto — 163 primerov.

Na širšem območju UJV Ljubljana se je lani pripetilo 1581 prometnih nesreč, ki so zahtevale 110 življenj, 658 hudo in 749 laže ranjenih ter 8.647.270 dinarjev škode. V nesreče je bilo vpletenih 1993 voznikov motornih vozil, 282 motoristov in mopedistov, 241 pešcev, 168 kolesarjev, 135 tujcev, 52 šolarjev, 49 predšolskih otrok in 23 voznikov vpreg. Največ nesreč je bilo na cesti proti Štajerski (216), sledita pa ji podaljška Tržaške (193) in Dolenjske ceste — 152 prometnih nesreč. Med vzroki je v ospredju neprimerna hitrost (267 nesreč), sledijo pa vinjenost (263), nepravilno prehitevanje (209), nenaden prihod na cesto (153), zaradi nepravilnega srečavanja pa se je pripetilo 125 prometnih nesreč.

Če primerjamo lansko krvavo — črni obračun s tistim iz leta 1968, lahko ugotovimo, da je lani izgubilo življenje v prometnih nesrečah osem ljudi manj kot leto dni poprej. To pa je samo na videz razveseljiv podatek. Število hudo in laže ranjenih se je povišalo za več kot tristo, pa tudi škode je bilo za okoli tri milijone dinarjev več kot v letu 1968. Manjše število mrtvih je torej samo rezultat naključja, ne pa posledica večje pazljivosti, obzirnosti in kulture voznikov in drugih udeležencev prometa — in pa seveda boljših cesta. Ko pregledujemo vzroke prometni nesreč, lahko ugotovimo, da se je vinjenost kot vzrok prometnih nesreč prebila na drugo mesto. V letu 1968 je bila še na tretjem mestu.

Prometni miličniki so na območju UJV Ljubljana lani ponudili alkotest 814 voznikom. Od tega jih je bilo 141 treznih, do 0.50 promile alkohola v krvi je imelo 76 voznikov, od 0,51 do 1,00 promile 89, od 1,01 do 2,00 promile 294 (!) voznikov, od 2,01 do 3,00 promile 184 voznikov, nad 3,00 promile alkohola v krvi pa 30 voznikov.

Kakšen je torej lanski prometni obračun na ljubljanskem območju? Sicer manj mrtvih, toda več ranjenih, več škode in (predvsem) več vinjenih voznikov.

M. BAUER

Največ črnih gradenj na Viču

LJUBLJANA, 29. jan. — Na območju petih ljubljanskih občin so lani urbanistični inšpektorji odkrili 449 črnih gradenj. Največ jih je v občini Vič — 172, najmanj pa v občini Center, kjer je bilo na delu le 28 graditeljev na črno. V Šiški je 95, v Mostah 92, za Bežigradom pa 62 črnih gradenj. Kot ugotavljajo inšpektorji, se »ilegalni« graditelji vedno bolj spretno umikajo kontroli, selijo pa se tudi v bolj odročne predele.

D.

Pešec obležal

LJUBLJANA, 29. jan. — Danes v večernih urah je na Šmartinski cesti neznani voznik povozil pešca Jožeta Komarja in ga huje poškodoval. Več bomo poročali v jutrišnji številki.

A. L.

Svet v malem pod Rožnikom

Tuji študentje menijo: »Slovenci ste močno nedostopni ljudje . . .«

Čeprav Ljubljana še ni daleč znano ime med univerzitetnimi mesti, privablja v svoje okrilje vedno več tujih študentov. Te združuje mednarodni študentski klub in v grobem predstavlja svet v malem, saj so njegovi člani prišli iz 36 držav.

Mednarodni klub deluje v študentskem naselju že deveto leto. Trenutno šteje 240 članov, med njimi pa je nekaj tudi domačih študentov, ker je klub odprt za vse. Na ta način pridejo namreč tuji študentje laže v stik z domačimi.

Med tujci prevladujejo Palestinci, ki jih je 45; za njimi so Jordanci s 25 člani; iz drugih držav pa so največkrat po trije, po dva ali pa tudi en sam. Najmočnejše zastopstvo pa ima afriška celina. To zastopstvo je dokaj pestro: iz Zambije, Čada, Sierra Leone, Senegala, Etiopije itd. Azijci so razen iz arabskih držav, še iz Irana, Pakistana, Indije in Kambodže. Nekaj je tudi študentov iz Bolivije in Urugvaja. Evropejci pa so štirje in sicer Belgijec, Španec, Italijan in Ciprčan.

Večina tujih študentov je na tehniških fakultetah ali pa na medicinski fakulteti in fakulteti za naravoslovje in tehnologijo. Štirje pa so se vpisali na visoko šolo za sociologijo, politične vede in novinarstvo. Nekaj več kot polovica študentov dobiva štipendije in to večinoma od zavoda za mednarodno tehnično sodelovanje. Štipendije svojih vlad pa jih prejema samo nekaj.

Klub zlasti pomaga novincem, kajti prvih šest mesecev je zanje najhujših, pravijo. Klub organizira jezikovne tečaje, predavanja, razstave, filmske predstave, proslave neodvisnosti posameznih držav, od koder so klubski člani, izlete, športna tekmovanja in podobno. Zdaj ustanavljajo tudi strokovno knjižnico v tujih jezikih, kajti študentje imajo težave z literaturo. Znanje v slovenščini morajo namreč prenesti v jezike, ki so v rabi doma.

»Za našo dejavnost imamo, žal, premalo prostorov,« je povedal predsednik kluba Pakistanec Nasiruddin Arayn. Dodal je, da jim manjka tudi denarja. Tuji študentje bi radi imeli dvorano, v kateri bi prirejali ples in druge prireditve ter si s tem pridobili več denarja za klubsko dejavnost.

Kar zadeva druge težave, pa tuji študentje, zlasti Afrikanci, na prvem mestu omenjajo hrano. Naša jim nekako ne gre v slast in zato mnogi kuhajo kar sami. Pritožujejo pa se tudi, da smo Slovenci precej nedostopni in da često prav zato hrepenijo po domovini.

S študijem so v glavnem zadovoljni. Nekateri celo končajo v petih letih. Nezadovoljni pa so zdravniki in farmacevti, ker pridejo domov brez naslovov. Vodstvo kluba bo skušalo posredovati na rektoratih omenjenih fakultet, da bodo študentje dobili naslove vsaj na prepisih diplom, ki jih morajo pokazati doma.

ALBINA PODBEVŠEK

EP SUPERMARKET
Ljubljana

SPECIALIZIRANI FOTO ODDELEK

● KINO KAMERE
»Mustang-super 8«, din 962,35

● BLISKOVNE LUČI – JAPONSKA:
»Zeni« in »Kakonet«, din 374,80

● KINOPROJEKTOR
»Umig mark-o 709« tonski za format standard 8 in super 8, din 4.457,20

● BLISKOVNA LUČ
»Multiblitz«
z dodatno lučjo in ojačevalcem, primerna za profesionalne fotografe

● NOVO – EKSPOZICIJSKE URE »HIRSCH«
din 322.—

● NOVOST – ALBUMI ZA SLIKE
poli-rub adhesivo, v dveh velikostih 56 in 68 din — ni potrebno lepljenje slik, ne vogalov, slike so zaščitene s prozorno lepljivo folijo.

ZA FOTOAMATERJE IN FOTOGRAFE ● ZA FOTOAM

Pionirji gostijo mlade Kotorane

Šola »Orjanski bataljon« iz Črne gore in šola »Jožeta Moškriča, lepo sodelujeta

LJUBLJANA, 29. jan. — Na osnovni šoli Jože Moškrič že deset dni preživlja počitnice skupina sedmih pionirjev z osnovne šole »Orjanski bataljon« iz Bjele v Boki Kotorski. Obisk pionirjev s Črne gore je sestavni del programa jugoslovanskih pionirskih iger za leto 1969-70.

Učenci obeh šol so začeli sodelovati že v začetku letošnjega leta. Njihov program je precej obširen, saj zajema dopisovanje, izmenjavo avdiovizuelnega gradiva- spoznavanje kraja, zgodovine, jezika in izmenjavo učencev obeh šol med počitnicami.

Mladi Črnogorci so med obiskom v Ljubljani obiskali Bled, Retje, Vrbo, Travno goro, Postojno in mučilnico na Urhu. Od ljubljanskih zanimivosti pa so si ogledali grad, muzej NOB, tovarno Saturnus in Javna skladišča, ki imajo patronat nad osnovno šolo Jožeta Moškriča. Včeraj dopoldne je pionirje z Boke Kotorske sprejel tudi predsednik občine Moste-Polje Polde Maček, na poslovilni večerji pa jih je pozdravil predsednik DPM Moste Tone Rolih in jim izročil spominska darila.

Zadnji dan obiska pri pipionirjih pionirskega odreda »Karel Destovnik-Kajuh« bodo mladi Kotorani preživeli na Voglu nato pa se bodo vrnili v Bjelo. Med poletnimi počitnicami pa bo Boko Kotorsko obiskala skupina pionirjev z osnovne šole Jože Moškrič.

R. DREMELJ